BORİS VİAN
PEKİN'DE SONBAHAR

Türkçesi
ALEV ER

ROMAN

ÇAĞDAŞ DÜNYA YAZARLARI

1. basım: 1986. Can
2. basım: 1990. Can
3. basım: 1999. Can

ISBN 975-510-205-1

Bu kitap, istanbul’da Can Yayınları’nda dizildi,
Eko Basımevi’nde basıldı. (1999)
Dizgi: Bedriye Başkan

BORIS VIAN

PEKİN'DE SONBAHAR

ROMAN

Fransızca aslından çeviren
ALEV ER

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2. 80060 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (1-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 23

Özgün adı
L'automne â Pékin

Mühendis, gazeteci, oyun yazarı, şair, müzisyen, oyuncu, roman yazarı, *Boris Vian,* 1920 yılında Ville d'Avray'da doğdu. Oldukça mutlu geçen, yalnızca ailesinin maddi durumunun gitgide bozulmasıyla hareketlenen bir çocukluktan sonra, lise yıllarında cazla ilgilenmeye başladı; müzik, yaşamı boyunca vazgeçmeyeceği bir uğraşı olacaktı. 1939 yılında mühendis oldu; fakat hayatında en az ilgi göstereceği alan da mühendislikti. 1946 yılında 'Temps Modernes'e katıldı. Aynı yıl Vérnon Sullivan lakına adıyla yayınlattığı *Mezarlarınıza Tüküreceğim* büyük gürültüler kopardı. Ardından kendi adıyla imzaladığı *Günlerin Köpüğü* geldi. 1947 yılında piyasaya çıkan *Pekin'de Sonbahar* lonesco ve Queneau etkileri taşıyordu. 1952 yılında, 'Binici Sınıfların Okutmanı" olarak içinde yer alacağı Pataphysique (Düşsel Çözümler Bilimi) Okulu'nda Queneau'yla yeniden buluşacaktı. Müziğe olan ilgisi de hâla devam ediyordu; 'Tabou' isimli ünlü kulüpte trompet çalıyor, bu da onu, II. Dünya Savaşı sonrasında, Saint-Gernain-dés-Prés'nin en ilgi çekici isimlerinden biri haline getiriyordu. Vérnon Sullivan adıyla yayınlatacağı son romanı olan *Ve Tüm Kötüleri Öldürecekler,* 1948 yılında çıktı; bunu 1953 yılında *Yürek Söken* izledi. Romanlarının dışında *Gebermek istemem* adlı şiir kitabı (1962'de yayınlandı), müzikli oyunları, iki operası, film senaryoları vardır. Birkaç filmde de oynamıştır. Birincisi Michelle Leglise'le, ikincisi Visula Kubler'le olmak üzere iki evlilik yaptı. 1959 yılında, otuz dokuz yaşındayken, ciğerlerinde su toplanması nedeniyle Paris'te öldü.

A

Kim ki sorunu incelemekten kaçınır, hataya düşmek onun için kaçınılmazdır...

Lord Raglan, *'Le Tabou de l'lnceste,' (Ensest Tabusu)*
Payot, 1935, sayfa 1945

1

Amadis Dudu, hiç farkında olmadan, 975 nolu otobüsün durduğu durağa ulaşmasını sağlayacak yollardan en uzununa, daracık bir sokağa dalmış, yürüyordu. Teorik olarak, her gün dört yerine üç buçuk bilet vermesi gerekiyordu, çünkü otobüs durağa gelmeden ayaklanır ve hareket halindeyken atlardı. Biletinin olup olmadığını anlamak için yeleğinin cebini yokladı. Evet, vardı. Bir çöp yığınının üzerine tünemiş bir kuş gördü. Hayvan boş konserve kutularından üçünü gagalayıp duruyor ve *Volga Kürekçileri'*nin giriş bölümünü çalmayı pekâlâ başarıyordu. Amadis Dudu durdu, ama kuş yanlış bir notaya basıp homurdanarak havalanıverdi. Çılgın gibiydi ve gagasının arasından, kuş dilinde küfürler savuruyordu. Amadis Dudu ezginin kaldığı yerden şakıyarak yoluna devam etti, ama o da yanlış bir notaya dokundu ve küfrü bastı.

Öyle ahım şahım olmasa da, gökyüzü güneşliydi. Ama tam önünde, sokağın ucu tatlı tatlı parıldıyordu, çünkü parke taşları yağlıydı. Şu var ki, sokak bir sağa bir sola iki kez kıvrıldığı için o bunu göremiyordu. Yumuşak keyiflerle yüklü kadınlar beliriyordu kapıların önünde; önü ağılmış bornozlarıyla iffet denen şeyin epey uzağındaydılar. Çöp tenekelerini ayaklarının dibine boşaltıyor, içinde sokağa kusulmadık hiçbir şey kalmasın diye tenekelerin dibini dövüyorlardı. Bir yandan da fıkırdayıp duruyorlardı. Ve Amadis Dudu, her zamanki gibi uygun adıma geçti. Bu sokaktan geçmeyi işte bu yüzden seviyordu. Bu ona Amerikalıların arasında geçirdiği askerlik günlerini anımsatıyordu: Kuşunkilere benzeyen, ama daha büyük

teneke kutulardan fıstık ezmesi tıkındıkları günleri. Çöpler yere dökülürken toz bulutları oluşturuyorlardı. O bunu da seviyordu, çünkü bu, güneşi daha bir görünür kılıyordu, içinde kılık değiştirmiş polislerin bulunduğu altı katlı binanın önündeki kırmızı fenerin gölge uzunluğuna bakılırsa (aslında burası bir karakoldu ve herhangi bir kuşkuya yer bırakmamak için yandaki genelevin önüne de mavi bir fener dikilmişti), saat, aşağı yukarı, sekizi yirmi dokuz geceye yaklaşıyordu. Durağa varmak için bir dakikası kalmıştı. Bu birer saniyelik altmış adım anlamına geliyordu tamı tamına. Ama Amadis dört saniyelik beş adım atıyor ve bu çok karmaşık hesabı kafadan yapmaya çalışıyordu. Nitekim hesabı yapacak ve porselenin üzerinde tok sesler çıkararak, böbrek aracılığıyla dışarı atacaktı olağan bir biçimde. Ama epeyce sonra.

975 durağının önünde daha şimdiden beş kişi vardı ve hepsi birden gelen ilk 975'e bindiler. Ama biletçi Dudu'nun içeri girme isteğini geri çevirdi. Otobüse binecek altıncı kişi olduğunun somut bir göstergesi olan kâğıt parçasını biletçiye uzattıysa da içeride ancak beş kişilik yer vardı. Bu nedenledir ki, otobüs Dudu'dan kurtulmak için tam dört kez gaz çıkarmak zorunda kaldı. Usul usul ilerliyor ve arkası yere değiyordu. Öyle ki. taşların arasındaki yuvarlak çukurlara her girişinde kıvılcım demetleri saçıyordu çevreye; bazı şoförler daha hoş bir görüntü elde etmek için arabaların arkasına çakmak taşları yapıştırırlardı (nedense hep şoförler yapardı bunu, biletçiler değil).

İkinci bir 975 tam Amadis'in burnunun dibinde durdu. Ağzına kadar doluydu ve yeşil yeşil soluyordu. Arabadan iki şey indi: iriyarı bir kadın ve bir pasta kazması. Kazmayı, neredeyse ölmek üzere olan ufak tefek bir bey sırtlanmıştı. Dudu bir eliyle dikey demire yapıştı, ötekiyle de biletini uzattı. Ama biletçi, bilet delmekte kullandığı zımbayla parmaklarının ucunu okşayıverdi.

"Bırak şunu!" dedi.

"Ama üç kişi indi!" diye itiraz etti Amadis.

"Onlar aşırı yüktü," dedi memur gizemli bir ses tonuyla ve hiç de hoş olmayan bir biçimde göz kırptı.

"Bu doğru değil!" diye itiraz etti Amadis yine.

"Kim demiş?" dedi memur. Arabanın kordonu çıkmıştı, onu tutup yarım yamalak da olsa yerine yerleştirmek gerekiyordu. Memur bu durumdan yararlandı ve hem kordonu yakalamak hem de Amadis'e kıçını

göstermek için iyice yükseğe sıçradı. Derken, ışıltılı kırbacın kulağında şaklamasıyla şoförün gaza basması bir oldu.

Amadis saatine baktı ve yelkovanı korkutup geriye kaçırmak için, “poh!” diye bir ses çıkardı. Ama ne gezer! Yalnızca saniyeleri gösteren ibreyi ürkütebilmişti, ötekiler bildikleri yönde dönmeye devam ediyorlardı ve bu hiçbir şeyi değiştirmezdi. Üçüncü bir otobüs geldiğinde sokağın tam ortasına dikilmiş, uzaklaşan ikinci 975’i izliyordu ve arabanın tamponu onu tam kıçından yakaladı. Yere düştü. Şoför de onu tam altına hizalamaya özen göstererek usul usul ilerledi ve sıcak su musluğunu açtı. Amadis’i boynundan aşağı suladı. Bu arada, kuyrukta onun arkasında duran iki kişi otobüse bindiler ve Amadis ayağa kalktığında 975’in önünden geçip gittiğini gördü. Boynu kıpkırmızı kesilmişti ve artık öfkelenmeye başladığını hissediyordu. Hiç kuşku yok, geç kalacaktı. O sırada dört kişi daha gelmiş, makinenin kolunu aşağı indirerek biletlerine numara basmışlardı, iriyarı genç bir adam olan beşinciyse, üstüne üstlük, şirketin her yüzüncü yolcuya ikramı olan parfüm spreyinden de nasibini almıştı. Adam uluyarak dikilip duruyordu karşısında. Çünkü parfüm diye sıkılan şey neredeyse saf alkoldü ve insanın gözüne geldi mi, doğrusu pek acıtıyordu. Yolun karşı tarafından geçen bir 975, bütün bu acılara son vermek istercesine, adamı tatlı tatlı eziverdi. Nitekim, otobüs geçtiğinde, adamın az önce çilek yemiş olduğunu anladılar.

Henüz yeterince dolu olmayan dördüncü bir otobüs geldi ve Amadis’e göre çok daha kısa bir süredir beklemekte olan bir kadın biletini uzattı. Biletçi yüksek sesle bir numara okudu:

“Bir milyon beş yüz altı bin dokuz yüz üç!”

“Bende dokuz yüz var!”

“Pekâlâ,” dedi biletçi, “bir ve iki kimde?”

“Bendeki dört,” dedi saygıdeğer bir bay.

“Beş ve altı bizde.” dedi öteki iki kişi.

Amadis arabaya binmişti bile, ama biletçinin pençesi onu yakasından kavradı.

“O bileti yerden aldınız değil mi? İnin aşağı!”

“Hepimiz gördük onu!” diye zırladı ötekiler. “Zaten otobüsün altındaydı.”

Biletçi göğsünü şişirdi ve Amadis’i platformdan aşağı yuvarladı. Sol omzunu nefret dolu bir bakışla delip geçmeyi de unutmadı. Amadis yerde

acıyla sıçramaya koyuldu. Dört kişi bindi ve otobüs eğilip bükülerek yola çıktı, ne de olsa biraz utanmıştı.

Beşinci otobüs dolu geçti ve bütün yolcular Amadis'e ve öbür bekleyenlere dillerini çıkardılar. Üstelik biletçi ona doğru bir tükürük fırlattı ama arabanın hızının tükürüğe bir faydası olmadı; yere bir türlü ulaşamadı. Amadis bir fiske darbesiyle onu havada uçarken ezmek için hamle yaptıysa da ıskaladı. Burnundan soluyordu, çünkü bütün bu olup bitenler onu gerçekten de öfkeden çıldırtmıştı. Altıncı ve yedinci otobüsleri de kaçırdıktan sonra yürümeye karar verdi. Otobüse bir sonraki duraktan binecekti, insanların çoğu orada inerdi genellikte.

Ne kadar kızgın olduğunu herkes görsün diye mahsus geri geri yürüyordu. Aşağı yukarı dört yüz metre kadar yürüdü, o arada yanından hemen tümüyle boş, bir sürü 975 geçip gitti. Durağın on metre berisindeki yeşil dükkânın oraya ulaştığında durdu. Tam önünde bir arabanın kapısı açıldı ve içinden yedi genç papazla on iki okul öğrencisi indi. Ellerinde kutsal flamalar ve renk renk kurdeleler vardı. Durağın çevresinde sıraya girdiler. Bu arada papazlar da gelip geçenlerin içinde kazara uyanabilecek 975 nolu otobüse binme isteğini köreltmek için, iki kutsal ekmek mancınığını ateşe hazır duruma getirdiler. Amadis Dudu parolayı hatırlamak için kafasını zorlayıp duruyordu, ama dine ilişkin bilgiler edindiği okul yıllarından bu yana o kadar çok zaman geçmişti ki, aklına hiçbir şey gelmedi. Geri geri yürüyerek durağa yaklaştıysa da sırtına bir kutsal ekmek isabeti almaktan kurtulamadı. Öyle güçlü bir atıştı ki birden soluğu kesildi ve öksürmeye başladı. Papazlar kahkahalarla gülüyor ve hiç durmadan mermi tüküren kutsal ekmek mancınığının çevresinde dönüp duruyorlardı, iki 975 geçti ve veletler hemen bütün boş yerleri işgal ettiler, ikincisinde yine de bir iki boş yer vardı, ama papazlardan biri arabanın sahanlığına dikilip onun binmesine engel oldu. Amadis Dudu biletine yeni bir numara basmak için arkasını döndüğünde eli ayağı kesiliverdi. Nereden geldiği belli olmayan altı kişi durağı doldurmuştu bile. Bir sonraki durağa ulaşmak için bütün gücüyle koşmaya başladı. 975'in kıvılcımlar saçan kıçını görüyordu ilerde ve birden yere yapıştı. Çünkü papazın elindeki mancınıkla kendisini nişanladığını görmüştü. Kutsal ekmeğin ıslıklar çalarak kafasının üstünden geçtiğini duydu.

Amadis yerden kalktığında her tarafı pislik içindeydi. Böyle pasaklı bir halde büroya gidip gitmemekte duraksıyordu, ama kapıdaki duvar saati

ne derdi sonra! Sağ bacağının arkasında bir ağrı duydu ve yanağıma iğne batırayım da ağrı geçsin, diye düşündü. Boş zamanlarında en çok yaptığı şey Dr. Bottine de Mourant'ın yapıtlarını akupunktur tedavisi açısından incelemekti: Ama ne yazık ki iğneyi yanlış yere batırdı ve henüz yakalanmadığı bir baldır nefritini böylece tedavi etmiş oldu, bu onu daha da geciktirdi. Bir sonraki durağa ulaştığında bir sürü insan gördü: bilete numara basılan kutunun çevresinde düşmanca bir duvar oluşturmuşlardı.

Amadis Dudu saygılı sayılabilecek bir uzaklıkta durdu ve aşağıdaki seçenekleri kafasında tutmak için bu dinginlik anından yararlanmayı ihmal etmedi:

"Birinci olarak, bir durak daha ilerleyecek olursa artık otobüse binmesine gerek kalmayacak, çünkü iyice gecikmiş olacaktı."

"İkinci olarak, geri çekilecek olursa yeni bir grup papazla karşılaşma olasılığı büyüktü."

"Üçüncü olarak otobüse binmek istiyordu."

Güçlü bir kahkaha attı. Çünkü, hiçbir şeyi aceleye getirmemek için, mantıklı bir biçimde akıl yürütmekten bilerek kaçınmıştı ve bir sonraki durağa doğru yoluna devam etti. Öncekine göre çok daha geri yürüyordu ve şurası kesin ki, öfkesi daha da artmıştı.

Bomboş olduğunu gördüğü potaya, varmak üzereydi ki, kulağının dibinde 975'in homurtusunu işitti ve elini kaldırdı, ama çok gecikmişti; şoför onu görmedi bile ve küçük vites pedalına keyifle basarak madeni tabelanın önünden geçip gitti.

"Of. Allah belasını versin!" diye mırıldandı Amadis Dudu.

"Haklısınız." diye destekledi arkadan gelen bir sayın bay.

"Yoksa mahsus böyle davrandığına inanmıyor musunuz!" dedi Amadis hoşnutsuz bir ses tonuyla.

"Aa, mahsus mu geçti gitti yani?"

"Bundan eminim!" dedi Amadis.

"Buna yürekten inanıyor musunuz?" diye sordu sayın bay.

"Bütün ruhum ve vicdanımla."

"Yemin eder misiniz?"

"Ne çekilmez adamsın! Elbette ederim!" dedi Amadis. "Eşek dölü! Evet, ederim işte. Şimdi çek git başımdan!"

"Haydi," dedi sayın bay. "yemin edin de görelim!"

“Ediyorum işte!” dedi Amadis ve adamın ileri doğru uzatıp dudaklarına yaklaştırdığı eline tükürdü.

“Domuz herifi” dedi sayın bay. “975’in şoförüne hakaret ettiniz. Size bir ihtar cezası veriyorum.”

“Ya öyle mi?” dedi Amadis.

Adam ayaklarının altındaydı ve pek öyle uzun süre yaşayacağa benzemiyordu:

“Emin olun ceza yazdım size,” dedi adam ve tersyüz edilmiş kasketinin siperliğini öne doğru getirdi. 975’in müfettişlerinden biriydi:

Amadis sağa sola kaçamak bakışlar fırlattı ve o çok tanıdık sesi duyunca, yanına yaklaşmakta olan yeni bir 975’e atlamak için davrandı. Ama otobüsün içine öyle bir düştü ki arka sahanlığı deldi geçti ve birkaç santimetre yere gömüldü. Başını eğecek zamanı ancak buldu: arabanın arkası onu ikinci bir darbeyle yeniden havalandırdı. Müfettiş onu kazıyarak delikten dışarı çıkardı ve cezayı ödetti. Bu arada iki otobüs daha kaçırdı. Bunu görünce bir sonraki durağa varmak için yeniden ileri atıldı. Bu hiç de olağan bir davranış gibi görünmüyordu ama, yine de yaptı.

Kazasız belasız durağa vardı, ama birden farkına vardı ki, büroya ulaşmak için üç yüz metrelik yolu ya kalmış ya kalmamıştı. Bu kadar kısa bir yol için otobüse binmek...

Bunun üzerine yolun karşısına geçti, kaldırıma çıktı ve ters yönde yürümeye başladı. Bulacağı durak öyle bir uzaklıkta olmalıydı ki, otobüse binmeye değsin.

2

Her sabah otobüse bindiği durağa pek çabuk ulaştı ve yola devam etmeyi kararlaştırdı, çünkü yolun bu bölümünü pek bilmiyordu. Ona öyle geliyordu ki kentin bu bölümünde görülmeye değer epeyce şey bulacaktı, O anki hedefini, ne olursa olsun otobüse binme amacını gözden kaçırmıyordu elbette ama, sabahın ilk saatlerinden bu yana nesnesi olduğu o insanı çıldırtan tersliklerden de bir nebze olsun olumlu pay çıkarmak istiyordu. 975’in güzergâhı upuzun bir sokaktan oluşuyor ve Amadis’in gözlerinin önüne pek çok ilginç şey sıralanıyordu. Ama öfkesi durulmak bilmiyordu

bir türlü. İyice tehlikeli noktaya yükseldiğini hissettiği büyük tansiyonunu düşürmek için ağaçları sayıyor, bu arada düzenli olarak ve mahsus, sayıları şaşırıyordu. Bir yandan da, yaptığı gezintiye resmiyet kazandırmak için, günün modasına uygun kaz adımları atmaya çalışıyor, sol kalçasına vurarak tempo tutuyordu. Ve birden, ortaçağ stili ama oldukça yaşlanmış yapılarla çevrili geniş bir alana geldiğini fark etti. Burası 975'in kalkış durağıydı. Birden keyiflendi ve bir sarkaç hafifliğiyle merdivenin basamağında yaylanıp kendisini bekleyen otobüsün içine bıraktı. Memurlardan biri otobüsü tutmakta olan ipi kesti; Otobüsün kalkmak üzere olduğu içine doğdu sanki Amadis'in.

Geriye döndüğünde, ipin ucunun memurun suratının tam ortasında sakladığını ve adamın burnunun bir parçasını koparıp götürüverdiğini gördü; tıpkı kopan bir yonca yaprağı gibi.

Otobüsün motoru tatlı tatlı homurdanıyordu, çünkü az önce ona bir tabak dolusu kedi balığı kılçığı verilmişti. Amadis sağ arka köşede bir yere oturmuştu ve tek başına olmanın keyfini çıkarıyordu. Biletçi sahanlıkta dikiliyor ve bilet delmeye yarayan aleti mekanik bir biçimde çevirip duruyordu. Dahili müzik yayını yapan aygıtı motora bağlamıştı ve otobüsün içine yayılan tekdüze ezgi Amadis'i sallayıp duruyordu. Arka taraf çukurlara dalıp çıktıkça otobüsün omurgası iniltiler çıkarıyor, kıvılcımların çıtırtısı o tekdüze müziğe eşlik ediyordu. Birbirini izleyerek geçip giden dükkânlar rengârenk parıltılar saçıyorlardı. Bir vitrinden ötekine atlayan görüntüsünü görmek onu eğlendiriyordu. Ama görüntüsünün o elverişli pozisyondan yararlanarak öteberi aşırmaya kalktığını anlayınca kıpkırmızı kesildi ve yüzünü öteki tarafa döndü.

Şoförün otobüsü o âna kadar hiç durdurmamış olması onu şaşırtmıyordu; sabahın bu saatinde artık hiç kimse işine gitmeye kalkışmazdı. Biletçi uyukluyor ve sahanlığa yayılıyordu giderek. Uykusunun arasında en uygun yatış biçimini arıyor olmalıydı. Amadis küstah bir tür mahmurluğun öldürücü bir zehir gibi bedenine girdiğini ve bütün benliğine egemen olduğunu hissediyordu. Öne doğru uzattığı bacaklarını topladı ve karşıdaki sıranın üstüne yerleştirdi. Ağaçlar güneşin altında dükkânlarınkini andıran ışıltılar saçıyorlardı. Yemyeşil yapraklar otobüsün tavanına değiyor, hafif bir hışırtı çıkarıyorlardı. Tıpkı küçük bir geminin bordasına değen deniz bitkileri gibi. Otobüsün hareketi Amadis'i bir beşikteymişçesine sallıyordu ve henüz bir yerde durmamıştı. Tam

kendinden geçmek üzereydi ki bürosunu geride bıraktıklarını fark etti ve bu son saptama biraz canını sıktı.

Amadis uyandığında hâlâ hareket halindeydiler. Dışarı baktığında havanın daha az aydınlık olduğunu gördü. Gri suların doldurduğu iki yandaki kanalları fark edince Ulusal Yükleme binasını tanıması zor olmadı. Bir süre manzarayı seyretti. Cebinde kalan biletlerin işgal ettiği koltuğun parasını ödemeye yetip yetmeyeceğini soruyordu bir yandan da kendi kendine. Başını çevirip biletçiye baktı. Adam, kalın ciltli erotik bir düş görüyor olmanın rahatsızlığıyla kıvranıp duruyordu. Sonunda, tavanı tutan ince, nikelajlı demirin çevresine sarılıp kaldı. Ama yine de uykuya ara vermedi. Amadis, yaşamak biletçiyi epeyce yoruyor olmalı, diye düşündü ve bacaklarındaki uyuşmayı gidermek için ayağa kalktı. Otobüs yolda hiç mi hiç durmamış olmalıydı, çünkü içerde bir tek yolcu yoktu. Keyfince dolaşabileceği oldukça geniş, bir alan vardı içerde. Öne arkaya gidip geldi. Basamaktan aşağı inerken çıkardığı gürültü biletçinin uyanmasına yol açtı. Adam birden dizlerinin üstünde doğruldu ve elindeki aletin mekanizmasını öfkeyle açarak Amadis'e doğrulttu. Bir yandan da ağzıyla “pan pan pan!” diye sesler çıkarıyordu.

Amadis adamın omzuna bir şaplak attı, o da onu burnunun dibinden taradı. Amadis de adama nanik yaptı. Neyse ki, bütün bunlar oyundu. Adam gözlerini kırpıştırarak ayağa kalktı.

“Nereye gidiyoruz?” diye sordu Amadis.

Biletçi -adı Denis'ti- bilmiyorum der gibi bir hareket yaptı.

“Bilinmez,” diye yanıtladı. “Otobüsü 21239 yaka numaralı bir şoför kullanıyor ve çılgının biridir.”

“Yani?” diye üsteledi Amadis.

“Yani, onunla birlikte olunca işin nereye varacağı hiç belli olmaz. Genellikle bu otobüse hiç kimse binmez zaten. Sahi, siz nasıl bindiniz?”

“Herkes gibi,” dedi Amadis.

“Farkındayım,” dedi biletçi, “bu sabah biraz uyumuşum.”

“Beni görmediniz mi?” diye sordu Amadis.

“Bu şoförle birlikte olunca her şey çok sıkıcıdır,” diye sürdürdü biletçi. “Hiçbir şey söyleyemezsiniz, çünkü anlamaz, üstelik de aptaldır, doğruyu söylemek gerekirse.”

“Acıyorum ona,” dedi Amadis. “Felaket bir şey bu.”

“Kesinlikle,” dedi biletçi. “İşte size bir adam ki oltayla balık avlamanın dışında elinden hiçbir iş gelmez, buna karşın ona nasıl bir görev vermişler?”

“Evet, otobüs kullanıyor,” diye vurguladı Amadis.

“Bak sen!” dedi biletçi. “Hiç de aptal birine benzemiyorsunuz.”

“Onu böyle delirten nedir?”

“Bilmiyorum. Ben zaten hep böyle çılgın şoförlere düşerim. Gülünç bir şey mi sizce bu?”

“Hiç de değil!”

“Şirket’in işi bu,” dedi biletçi. “Zaten Şirket’tekilerin hepsi deli.”

“İyi dayanıyorsunuz,” dedi Amadis.

“A, benim durumum farklı,” diye açıklamaya çalıştı biletçi. “Anlarsınız ya, ben deli değilim.”

Öyle güçlü bir kahkaha attı ki soluğu kesildi. Amadis onu yerde debelenirken görünce biraz kaygılandı. Adam önce morardı, sonra bembeyaz kesildi, en sonunda da katıldı kaldı. Ama bütün bunların numara olduğunu anlamak Amadis’i çabuk rahatlattı; adam göz kırptı. Gözleri kan çanağına dönmüş olmasına karşın, bunu pek güzel yapmıştı doğrusu. Çok geçmeden ayağa kalktı.

“Matrak bir adamım ben,” dedi.

“Bu hiç şaşırtmadı beni,” dedi Amadis.

“Kimileri vardır, kederli adamlardır, ama ben onlardan değilim. Zaten böyle olmazsa, bu şoför gibileriyle cebelleşmek mümkün mü?”

“Hangi yol bu?”

Biletçi, Amadis’e kuşkulu bir bakış fırlattı. “Yoksa bilmiyor musunuz? Bu Ulusal Yükleme yolu. Her üç seferden en az birinde bu yola girer.”

“Nereye gidiyor böyle?”

“Demek öyle,” dedi biletçi, “ben burada sizinle çene çalıyorum, kibarlık ediyorum, aptallık ediyorum ve siz de beni satın almaya kalkıyorsunuz.”

“Ama hiç de öyle bir niyetim yok,” dedi Amadis.

“Birincisi, hangi yolda olduğumuzu bilmiyor olsaydınız, bunu daha en baştan sorardınız bana,” dedi biletçi, “Bu besbelli bir şey.”

Amadis hiçbir şey demedi. Biletçi konuşmayı sürdürdü:

“İkincisi, mademki yolu biliyorsunuz, nereye gittiğimizi de bilmeniz gerekir… ve üçüncüsü; biletiniz yok.”

Gözle görülür bir özenle gülmeye başladı. Amadis’in canı sıkılmıştı. Gerçekten de bileti yoktu.

“Siz satıyorsunuz ya,” dedi.

“Kusura bakmayın,” dedi biletçi. “Ben satıyorum ama; yalnızca normal güzergâh için. Ağır olun bakalım.”

“Öyleyse ne yapabilirim?” diye sordu Amadis.

“Hiçbir şey.”

“Ama bana bilet gerek.”

“Daha sonra ödersiniz parayı,” dedi biletçi. “Bakarsınız bizi kaldırır kanala atar, değil mi? Bu yüzden, paranız mümkün olduğu kadar cebinizde kalsın.”

Amadis üstelemedi ve sohbetin konusunu değiştirmeye çalıştı:

“Bu yola neden Ulusal Yükleme dendiği konusunda fikriniz var mı?”

Yolun adını söylemekte ve yeniden aynı konuya dönmekte duraksadı, çünkü biletçinin yine öfkelenmesinden korkuyordu. Adam ayaklarının ucuna doğru kederli bir bakış fırlattı ve kolları iki yanına düştü. Onları düştükleri yerden kaldırmaya çalışmadı.

“Bilmiyor musunuz?” diye üsteledi Amadis.

“Vereceğim yanıt canınızı sıkabilir,” diye mırıldandı biletçi

“Yok canım, hiçbir şey olmaz,” diye yüreklendirmeye çalıştı Amadis adamı.

“İyi öyleyse!” dedi biletçi. “Hiçbir fikrim yok. Oradakilerin de bildiğini sanmam. Çünkü hiç kimse bu yola girilirse yükleme işinin daha kolay olacağı konusunda bir şey söyleyemez.”

“Nerelerden geçiyor bu yol?”

“Bakın,” dedi biletçi.

Amadis büyük bir direğin onlara geldiğini gördü, üzerinde parlak sacdan bir tabela vardı. Beyaz yağlıboya yazılmış harfler Egzopotamya adının kolayca okunmasını sağlıyordu. Ayrıca bir ok ve bir sürü rakam.

“Oraya mı gidiyoruz?” diye sordu Amadis. “Oraya karadan da gidiliyor mu?”

“Elbette.” dedi biletçi. “Şu köşeyi döndün mü tamam. Ha, bir de korkmayacaksın.”

“O da neden?”

“Çünkü dönüşte acayip azar işitiyoruz. Benzin parası sizin cebinizden çıkmıyor herhalde, değil mi?”

“Sizce yol daha ne kadar çeker?” diye sordu Amadis.

“Yarın sabah orada oluruz,” dedi biletçi.

3

Saat, sabaha doğru beş sularıydı ki, Amadis Dudu uyanmanın iyi olacağını düşündü ve iyi ki de öyle yaptı: bu ona çok biçimsiz bir pozisyonda uyuduğunu ve sırtının çok kötü ağrıdığını kavrama olanağı sağladı. Ağzının içi yapış yapıştı, tıpkı dişlerini fırçalamadığı zamanlarda olduğu gibi. Doğruldu, organlarını yerli yerine oturtmak için bir iki hareket yaptı ve biletçinin atış mesafesine girmemeye çalışarak, saçlarını taramaya girişti. Biletçi iki sıranın arasına yatmış, düşlere dalmıştı. Bir yandan da elindeki müzik kutusunu çevirip duruyordu. Hava artık iyice aydınlanmıştı. Nürnberg topaçları radyo cihazının üstünde nasıl mızıka çalarsa, lastiklerin dişleri de asfalt kaplamanın üstünde öyle şakıyordu. Motor belli bir ritim tutturmuş, homurdanıp duruyordu. Gerektiği anda bir tabak balığın önüne konacağından emindi sanki. Derken, oyalanmak amacıyla uzun atlama antrenmanlarına başladı Amadis ve son atlayışı dosdoğru biletçinin karnının üstüne düşmesiyle taçlandı. Öyle güçlü bir sıçrayış yaptı ki sonra, kafası arabanın tavanında bir çukur açtı ve pelte gibi inerken, sıralardan birinin arkalığına ata binercesine oturdu. Bu son hareket sıra tarafındaki bacağını iyice yukarıya kaldırmaya zorladı onu; öteki ayağını da iyice uzatarak zemine ulaştı. Tam o sırada dışarda yeni bir tabelâ gördü: Egzopotamya uzaklık: iki ölçü. Zile saldırdı ve yalnızca bir kez ama uzun uzun bastı; araba yavaşladı ve yolun kıyısında durdu. Biletçi devrildiği yerden kalkmıştı ve kendisine ayrılan yerde iğreti bir biçimde dikiliyordu. Ama karnındaki ağrı sükûnetini korumasının önünde büyük bir engeldi, doğrusu. Amadis fütursuzca koridor boyunca koştu ve bir kuş hafifliğiyle otobüsten aşağı atladı, ama aynı anda da şoförle burun buruna geldi. Adam yerinden inmiş, ne olup bittiğini görmek için ona doğru yaklaşıyordu. Amadis’e çıkıştı:

“Hele şükür birinin aklına zile basmak geldi! Biraz geç olmadı mı?”

“Evet,” dedi Amadis. “Epey bir yol aldık.”

“Allah kahretsin, neye yaradı ki!” dedi şoför. “Ne zaman 975’lerden birini alacak olsam kimse kalkıp da zile basmaz. Ben de genellikle hiç durmadan buralara kadar gelirim. Siz buna meslek mi diyorsunuz?”

Biletçi şoförün omzunun üstünden göz kırptı ve tartışmanın gereksiz olduğunu anlatmak için alnına bir şaplak attı.

“Yolcular unutuyordur belki,” dedi Amadis. Çünkü karşısındaki yanıt bekliyordu.

Şoför alaylı alaylı güldü.

“Siz de pekâlâ biliyorsunuz ki bu söz konusu değil. Nitekim siz çaldınız zili. Esas dert ne biliyor musunuz?..”

Amadis’e doğru eğildi. Biletçi orada fazlalık olduğunu anladı ve hoşnutsuz bir tavırla yanlarından uzaklaştı.

“... esas dert bu biletçinin kendisi,” dedi şoför.

“Öyle mi?” dedi Amadis

“Anlarsınız ya, delinin biri o,” dedi şoför.

“Şimdi anlıyorum.” diye mırıldandı Amadis. “Zaten bana da biraz tuhaf bir adam gibi gelmişti.”

“Şirket’teki herkes deli zaten.”

“Bu beni hiç şaşırtmadı!”

“Ben onları kandırırım,” dedi şoför. “Körler ülkesinde sokuru kral yaparlar. Bir bıçağınız var mı?”

“Çakım var.”

“Biraz verir misiniz?”

Amadis çakıyı uzattı. Adam çakının büyük bıçaklı tarafını açtı ve şevkle gözüne daldırdı. Sonra döndü. Çok acı çekiyor ve avaz avaz bağırıyordu. Amadis korktu ve kaçmaya başladı. Dirseklerini bedenine yapıştırmıştı ve dizlerini olabildiğince yukarı kaldırıyordu; kültür-fizik yapmak için bundan âlâ fırsat olamazdı. Birkaç dikenli çalıyı geçtikten sonra döndü baktı. Şoför çakıyı kapatmış, cebine koyuyordu. Amadis’in bulunduğu yerden bakıldığında, görünürde kan falan akmıyordu. Adam kanı güzelce temizlemiş ve gözünün üstüne kara bir korsan bandı yerleştirmişti. Biletçiyse arabanın içindeydi ve koridorda bir aşağı bir yukarı dolaşıp duruyordu. Amadis aynadan adamın saatine baktığını gördü. Şoför yeniden koltuğuna oturdu. Biletçi biraz bekledi, ikinci kez saatine baktı ve arka arkaya birkaç kez kordonu çekti. Şoför böylece arabanın

dolduğunu anladı ve koca araba giderek artan bir gürültüyle yola koyuldu. Amadis otobüsün arkasındaki kıvılcımları izledi bir süre. Gürültü azaldı, zayıfladı, kayboldu. Derken. Amadis de arabayı izlemekten sıkıldı; bir tek bilet bile harcamadan Egzopotamya'ya kadar gelmişti işte.

Yeniden yola koyuldu. Oralarda fazla oyalanmak istemiyordu. Olur a, biletçi fikrini değiştirebilirdi. Oysa cebinden para çıksın istemiyordu.

B

Odaya bir Jandarma yüzbaşısı daldı, yüzü bir ölününki gibi sararmıştı (alnına bir kurşun yemekten korkuyordu).

Maurice Laporte, *'Histoire de l'Okbrana' (Okbrana'nın Tarihi),* Payot, 1935, s. 105

1

Claude Léon yatağının iskele tarafında çalar-trompetin zilini duydu ve daha bir cankulağıyla dinlemek için iyice uyandı. Bunu yaptıktan sonra kendiliğinden, yeniden uykuya daldı. Beş dakika sonra yeniden uyandı; bunda hiçbir kasıt yoktu. Çalar-trompetin fosforlu kadranına baktı, zamanın geldiğini anladı ve yorganı üstünden attı. Ama yorgan bacaklarına kadar uzandı yeniden ve sevgiyle Claude'a sarıldı. Hava hâlâ karanlıktı ve penceredeki üçgen ışık henüz seçilemiyordu. Claude artık kıpırdanmadan duran yorganı okşadı ve ayağa kalkmasına karşı çıkmayacağını hissetti. Bunun üzerine yatağın kenarına oturdu, başucundaki lambayı yakmak için sol kolunu uzattı. Sonra, lambanın sağ tarafta olduğunu, kimbilir kaçıncı kez, yeniden anımsadı. Bu kez sağ kolunu uzattı ve her sabah olduğu gibi, karyolanın ahşap korkuluğuna tosladı,

"Sonunda keseceğim bunu," diye mırıldandı dişlerinin arasından.

Ama dişleri birden aralanıverdi ve mırıltı, odanın ortasında patlayan gürültülü bir sese dönüştü.

"Yavaş ol!" diye geçirdi içinden. "Neredeyse evi uyandıracağım."

Ama kulak verdiğinde döşeme ve duvarların düzenli ve ağır, oturaklı bir tempoda soluk alıp verdiğini fark etmekte gecikmedi, bu da onu rahatlattı. Gün ışığının gri hatları perdelerin çevresinde belirmeye başlamıştı bile. Dışarıya kış sabahlarının soluk loşluğu egemendi. Claude Léon soluğunu koyverdi, ayaklarıysa yatağın altında terliklerini arıyordu.

Bir gayret ayağa kalktı. Uyku, açılmış gözeneklerinden hayıflanarak dışarı kaçıyor, düş gören küçük bir fare gibi, tatlı sesler çıkartıyordu. Kapıya ulaştı, elektrik düğmesine basmadan önce yüzünü gardıroba döndü; Az önce, aynanın önünde, yüzünü buruştururken bir anda uzanıp gece lambasını söndürüvermişti ve bürosuna gitmeden önce o yüz ifadesini yeniden görmek istiyordu. Tek bir hareketle ışığı yaktı. Dünkü suratı hâlâ oradaydı. Claude'u karşısında görünce kocaman kocaman güldü ve sonra ışıkta kaybolup gitti. Bu kez de o sabahki Léon'un görüntüsü belirdi aynada ve gidip tıraş olmak için ona sırtını döndü. Büroya şefinden daha önce ulaşmak için acele ediyordu.

2

Şansı vardı ki, evi Şirket'e çok yakındı. Kış mevsimi için şansı var sayılırdı. Yaz mevsiminde yol çok kısaydı. Hepsi hepsi üç yüz metre yürümesi gerekiyordu Jacques-Lamarchand Caddesinde. Jacques-Lamarchand 1857 ve 1870'lerin ünlü vergi müfettişi ve savaş kahramanıydı. Bir barikatın arkasına geçmiş, Prusyalılara karşı tek başına direnmişti. Ama onların eline geçmekten kurtulamamıştı yine de; çünkü Prusyalılar öteki taraftan gelmişlerdi; alabildiğine yüksek barikatın tepesine sıkışıp kalan zavallıcık aşağı inmeyi reddetmiş ve çakaralmazının namlusunu ağzına soktuğu gibi iki kez tetiğe basmıştı. Üstüne üstlük, aşağı yuvarlanırken sağ kolu da kopmuştu. Claude Léon yakın tarihe müthiş ilgi duyuyor, bürosundaki çekmecelerde yıllardır Dr. Gabanes'in *Toplu Eserlerini* saklıyordu. Kimse ne olduğunu anlamasın diye, hepsini muhasebe defleri gibi kara yelken beziyle ciltlemişti.

Kaldırımların kıyısında, kırmızı buz parçaları soğuktan şıngırdıyordu. Kadınlarsa, bacaklarını pamuklu kumaştan dokunmuş kısacık eteklerinin altına saklamaya çalışıyorlardı. Claude geçerken kapıcıya, “Günaydın,” dedi ve Roux-Conciliabuzier asansörüne yaklaştı çekinerek. Demir parmaklıkların önünde daha şimdiden üç daktilocu kız ve bir veznedar bekliyordu; çekingen bir hareketle ve topluca selamladı onları.

3

“Günaydın Léon,” dedi amiri kapıyı açarken.

Claude yerinde sıçradı ve kocaman bir leke yaptı.

“Günaydın Bay Saknussem,” diye kekeledi.

“Sakar herif!”» diye homurdandı öteki. “Yine lekeledi bir yerleri?”

“Bağışlayın beni Bay Saknussem,” dedi Claude. “Ama...”

“Silin şunu?” dedi Saknussem.

Claude lekenin üzerine eğildi ve özenle yalamaya koyuldu. Mürekkebin kekremsi bir tadı vardı ve fok balığı kokuyordu. Saknussem keyifli görünüyordu

“Söyleyin bakalım,” dedi, “gazeteleri okudunuz mu? Konformistler bayağı güzel günler hazırlıyorlar bize, değil mi?”

“Şey... evet... bayım,” diye mırıldandı Claude

“Ah, şu pis herifler ah!” dedi amiri, “insan bu günlerde çok dikkatli olmalı. Biliyorsunuz hepsi silahlı.”

“Ya,” dedi Claude.

“Kurtuluş günlerinde bunu herkes gördü,” dedi Saknussem. “Kamyon kamyon silah getiriyorlardı. Ve elbette, sizin benim gibi namuslu insanlarda, silah hak getire.”

“Elbette,” dedi Claude.

“Sizin de yok mu?”

“Hayır. Bay Saknussem,” dedi Claude.

“Bana bir yerlerden bir tabanca ayarlayabilir misiniz?” diye sordu Saknussem damdan düşer gibi.

“Bilmem ki,” dedi Claude, “belki bizim ev sahibesinin kayınbiraderi aracılığıyla olabilir... Ama yine de bilmiyorum...”

“Mükemmel,” dedi amiri. “Size güvenebilirim, değil mi? Çok pahalı bir şey olmasın, ayrıca mermi de bulursunuz ha? Bu pis konformistler... Onlara hiç güvenmemeli derim ben, ne dersiniz?”

“Kesinlikle.” dedi Claude.

“Teşekkür ederim, Léon. Size güveniyorum. Ne zaman getirirsiniz onu bana?”

“Önce bir sormam gerek,” dedi Claude.

“Elbette, elbette... siz kendinize göre ayarlayın... Eğer işten biraz erken çıkmak isterseniz...”

“Yo, hayır,” dedi Claude. “Hiç gerek yok.”

“Pekâlâ.” dedi Saknussem. “Sonra şu leke işine de dikkat edin olur mu? İşinize özen gösterin Tanrı aşkına, size yan gelip yatasınız diye para ödenmiyor ya…”

“Dikkat ederim Bay Saknussem.” diye söz verdi Claude.

“Ve işe zamanında gelin.” diye bağladı amiri. “Dün altı dakika geç kaldınız.”

“Ama nasıl olur, dokuz dakika erken geldim.” diye itiraz edecek oldu Claude.

“Evet, tamam da, her zaman on beş dakika erken gelirsiniz,” dedi Saknussem. “Azıcık gayret edin, gözünüzü seveyim.”

Odadan çıkıp kapıyı kapattı. Claude kalemi yeniden eline aldı, çok heyecanlıydı. Ve elleri öyle titriyordu ki, bir yeri daha lekeledi. Üstelik bu kocaman bir lekeydi. Sırıtan bir insan suratını andırıyor ve fışkıran petrol gibi kokuyordu.

4

Akşam yemeğini bitirmek üzereydi. İrice bir parçadan ibaret kalmış olan peynir, mor delikli mor tabağın içinde tembel tembel kıpırdanıp duruyordu. Son olarak, karamelanın üzerine koca bir bardak lityum oksidi boca etli ve bu karışımın yemek borusundan aşağı inerken çıkardığı sesi dinledi. Ters yönde hareket eden küçük kabarcıklar yutağının içinde pallarken madeni sesler çıkartıyorlardı. Kapının vurulmasına çalar saatin ziliyle karşılık vermek için ayağa kalktı. Gelen, ev sahibesinin kayınbiraderiydi.

“Merhaba bayım,” dedi adam. Namuslu adamlarınkini andıran gülümsemesi ve kızıl tüyleriyle Kartacalı kökenine ihanet içindeydi.

“Merhaba bayım,” diye yanıtladı Claude.

“O şeyi getirdim size,” dedi adam. Adı Gean’dı.

“Ha evet,” dedi Claude. “Şeyi...”

“Evet onu...” dedi Gean.

Ve cebinden çıkardı.

Bu, on mermi atan güzel bir makineydi. Markası Walter, modeli PPK idi. Çıkıntılı bölümü ebonitle kaplanmış olan şarjörü, elle kavranan ve oluklu iki levhadan oluşan kabzanın içine cuk oturuyordu.

"İyi mal," dedi Claude.

"Sabit namlu," dedi öteki. "Hiç şaşmaz."

"Evet." dedi Claude. "Nişan alması da kolay."

"Ele iyi oturur," dedi Gean.

"Temiz silah." dedi Claude elindekini çiçek vazolarından birine doğrulturken. Ama vazo namlunun önünden kaçıverdi.

"Mükemmel silah." dedi Gean. "Üç bin beş yüz."

"Biraz fazla istiyorsunuz," dedi Claude. "Benim için değil zaten. Aslında, bu kadar edeceğinden hiç kuşkum yok ama, kimse buna üç binden fazla vermez."

"Daha aşağı olmaz," dedi Gean. "Bana maliyeti bu."

"Anlıyorum," dedi Claude. "Ama çok pahalı."

"Pahalı sayılmaz." dedi Gean.

"Demek istiyorum ki, genel olarak silah çok pahalı bir nesne," dedi Claude.

"A, orası öyle," dedi Gean, "böyle bir tabancayı bulmak kolay değil."

"Kesinlikle." dedi Claude.

"Üç bin beş yüz son fiyat." dedi Gean.

Saknussem üç binden bir frank fazla vermez, diye düşündü Claude. Ayakkabısına pençe yaptırmaktan vazgeçecek olursa, beş yüzü kendi cebinden ödeyebilirdi belki.

"Belki de artık kar yağmaz," dedi Claude.

"Belki." dedi Gean.

"Belki bir pençeden vazgeçebilirim," dedi Claude.

"Çok mantıklı," dedi Gean. "Çünkü henüz kıştayız."

"Aynı fiyata size ikinci şarjörü de bırakırım," diye ekledi.

"Çok naziksiniz," dedi Claude.

Beş altı gün daha az yiyecek ve beş yüz franklık açığı böylece kapatıverecekti. Olur a, Saknussem kazara duyuverirdi pençeden vazgeçtiğini.

"Teşekkür ederim," dedi Gean.

"Ben teşekkür ederim," dedi Claude ve adamı kapıya kadar geçirdi.

“İyi bir silahınız oldu,” dedi Gean ve çıktı.

“Silah benim değil,” diye anımsatmak istedi Claude, ama öteki merdivenden inmişti bile.

Claude kapıyı kapatıp masaya döndü. Kara, soğuk görünüşlü makine henüz hiçbir şey söylememişti. Peynirin yanı başında lök gibi yatıyordu. Peynirse dehşet içinde, bütün gücüyle kaçıyordu, ama beşik-tabağını da terk etmek istemiyordu bir türlü. Claude’un yüreği her zamankinden biraz daha hızlı çarpıyordu. Hüzünlü nesneyi aldı ve elinde bir süre çevirip durdu. Kapalı kapının ardında, kendisini tepeden tırnağa güce kesmiş hissediyordu. Ama dışarı çıkmak ve silahı Saknussem’e götürmek gerekiyordu.

Sokakta silahla dolaşmak yasaktı. Aleti masanın üzerine koydu ve sessizliğe kulak kabarttı; komşular Gean’la neler konuştuğunu duymuşlar mıydı acaba?

5

Ağır, soğumuş bir hayvan leşi gibi hissediyordu onu kalçasında. Aletin ağırlığı cebini ve kemerini aşağı doğru çekiyor, gömleğinin sağ tarafı kabarık duruyordu. Yağmurluğu görünmesine engeldi, ama kalçanın her ileri hareketinde kumaşın üstünde büyük bir kat oluşuyordu ve bu, her an insanların dikkatini çekebilirdi. Başka bir yoldan gitmek akıllıca bir davranış olacaktı. Böylece, binadan çıkar çıkmaz kendiliğinden sola yöneldi. Gara doğru gidiyordu ve yalnızca küçük sokakları kullanmaya karar vermişti. En az bir gün önceki kadar soğuk, kederli bir hava sinmişti kentin üstüne; bu mahalleyi pek iyi tanımıyordu, sağdan ilk sokağa daldı, sonra, çok geçmeden her günkü yola gireceğini anlayınca, on adım ilerde solda ilk sokağa girdi. Bu sokak, bir öncekiyle doksan dereceden biraz daha dar bir açı oluşturuyor ve çarpık bir biçimde ilerliyordu. Her zamankinden çok farklı dükkânlar vardı sokağın üstünde; hiçbir özelliği olmayan sıradan dükkânlar.

Hızlı hızlı yürüyordu ve alet kalçasının üzerinde ağırlık yapıyordu. Derken bir adamla karşılaştı, adam gözlerini cebine dikmiş gibi geldi Claude’a; titredi, iki metre sonra geri döndü, adam da ona bakıyordu. Başını çevirir çevirmez hızlandı ve ilk kavşakta sola döndü. Küçücük bir kıza öyle

büyük bir hızla çarptı ki kız kaydı ve kaldırımın kıyısına yığılan kirli renkli karın üstüne oturuverdi. Onu yerden kaldırmaktan bile korkarak adımlarını sıklaştırdı. Ellerini ceplerine daldırmış, arada bir kaçamak bakışlar fırlatıyordu arkasına. Elinde silah olarak koca bir süpürge taşıyan yaşlı bir kadın çıktı yandaki binadan ve Claude'u tumturaklı bir küfürle selamladı. Arkasına döndüğünde kadının bakışlarıyla kendisini izlediğini gördü. Adımlarını daha da hızlandırdı ve birkaç belediye işçisinin taşıdığı kare biçiminde bir mazgalla çarpışmasına ramak kaldı: işçiler demir mazgalı lağım deliklerinden birinin üstüne yerleştirmeye çalışıyorlardı. Çarpışmadan kaçınayım derken yağmurluğunun cebi mazgala takıldı ve yırtılıverdi. İşçiler kalayı basmakta gecikmediler. "Aptal, ödlek herifi" Utançtan kıpkırmızı kesilmiş, iyiden iyiye hızlanarak yürüyüşünü sürdürdü. Buzlanan zemin üzerinde kayıp duruyordu yürürken. Artık soluğu tıkanmaya başlamıştı ki habersizce karşısına çıkan bir bisiklete çarptı. Bisikletin pedalı pantolonunun paçasını alıp götürdü, bu yetmezmiş gibi bileğini de parçaladı. Korkudan bir çığlık attı ve düşmemek için ellerini ileri uzattı, hep birlikte sularla kaplı sokağın ortasına yuvarlandılar. Çok yakında bir yerde bir polis vardı. Claude Léon kendisini bisikletten kurtardı. Bisikletçinin bileği ezilmişti ve burnundan kan fışkırıyordu. Sövüp duruyordu Claude'a. Claude da kızmaya başlıyordu yavaş yavaş. Yüreği çarpıyor, ellerinden aşağı bir sıcaklık iniyordu. Kan dolaşımı gayet iyiydi gerçekten, bu en iyi bileğinde ve kalçasında hissediliyordu ve yüreğinin her atışında makine şöyle bir yükseliyordu yerinden. Birden, bisikletçi sol yumruğunu yüzüne doğru savurdu ve Claude kendini daha bir morarmış hissetti. Elini cebine daldırdı ve makineyi çekip çıkardı. Bisikletçinin anlamsız laflar etmeye başladığını ve yere yuvarlandığını görünce gülmeye başladı. Sonra müthiş bir darbe hissetti elinin üstünde ve polisin copu yere düştü. Polis silahı aldı ve Claude'un yakasına yapıştı. Elinin artık boş olduğunu hissetti Claude. Ve birden döndü, sağ bacağı hızla uzandı; polisin karnının altına nişanlamıştı ayağını. Adam iki büklüm oldu ve silahı elinden bıraktı. Claude silahın üstüne hamle yaptı keyifli bir homurtuyla ve makineyi özenle bisikletçinin üstüne boşalttı: Adam iki elini kemerine götürdü ve derin bir 'aaah' çekerek tatlı tatlı yere oturdu. Barutun kokusu pek hoştu doğrusu ve Claude, tıpkı sinemada gördüğü gibi, namluyu üfledi; silahı cebine koydu yeniden polisin üstüne yığıldı. Uyumak istiyordu.

6

“Neyse, şunun doğrusunu söyleyin bana,” dedi avukat gitmek üzere yerinden kalkarken, “şu silahı neden taşıyordunuz üzerinizde?”

“Daha önce söyledim ya,” dedi Claude.

Ve bir kere daha anlattı.

“Amirime. Bay Saknussem’e, Arne Saknussem’e gerekliydi...”

“Ama o bunu kabul etmiyor,” dedi avukat, “bunu pekâlâ biliyorsunuz.”

“Ama işin gerçeği bu,” dedi Claude Léon.

“Biliyorum.” dedi avukat, “biliyorum ama siz yine de başka bir gerekçe bulun; daha bol bol zamanınız olacak nasıl olsa!”

Öfkeli öfkeli kapıya doğru yürüdü.

“Ben gidiyorum,” dedi. “Daha fazla oyalanmanın âlemi yok. Elimden gelen her şeyi yapardım, ama bana hiç mi hiç yardım etmiyorsunuz!”

“Bu benim işim değil,” dedi Claude Léon.

En az bisikletçiden ve karakolda bir parmağını kıran polis memurundan nefret ettiği kadar kin duyuyordu avukata. Ellerinin ve bacaklarının ısındığını hissetti yeniden.

“Hoşça kalın,” dedi avukat ve çıktı.

Claude yanıtlamadı ve yatağının üstüne oturdu. Kapı kapandı.

Gardiyan mektubu yatağın üstüne bıraktı. Claude yarı uykuluydu. Adamı kasketinden tanıdı ve doğruldu.

“Bir şey isteyecektim...” dedi.

“Nedir?” diye sordu gardiyan.

“İp isteyecektim. Şöyle bir kangal.”

Claude başını kaşıyordu.

“Yasak,” dedi gardiyan.

“Kendimi asmak için değil,” dedi Claude. “Pantolon askım yanımda. Kendimi asacak olsam çoktan yapardım bunu.”

Gardiyan kafasında şöyle bir tarttı bu mantığı.

“İki yüz franka olur,” dedi, “on ya da on iki metre getiririm size. Daha fazla olmaz. Gördüğünüz gibi, sizin için kendimi tehlikeye atıyorum!”

“Peki,” dedi Claude. “Parayı avukatımdan istersiniz. Siz ipi getirin de.”

Gardiyan ceplerini karıştırdı.

“Yanımda var zaten,” dedi.

Oldukça sağlam bir yumak ip uzattı.

“Teşekkür ederim.” dedi Claude.

“Bununla ne yapacaksınız?” diye sordu gardiyan. “Bir aptallık yapmazsınız, umarım?”

“Kendimi asacağım,” dedi Claude ve güldü.

“Ah! Ah!” diye hayıflandı gardiyan gırtlağını bayrak gibi dalgalandırarak. “Bu aptalca bir şey, pantolon askınız var ya!”

“O yepyeni,” dedi Claude. “Berbat olur.”

Gardiyan hayran hayran Claude’a baktı.

“Akıllı bir adamsınız siz,” dedi. “Yoksa gazeteci misiniz?”

“Hayır,” dedi Claude. “Teşekkür ederim.”

Gardiyan kapıya doğru yöneldi.

“Dediğim gibi, para için avukatı arayın,” dedi Claude.

“Tamam,” dedi gardiyan. “Ama bir terslik olmaz, değil mi?”

Claude ona güven aşılamak için başını salladı ve kapı usulca kilitlendi.

7

Çift kat yapıp örünce aşağı yukarı iki metre boyunda oluyordu. Dolayısıyla uygundu. Yatağın üstüne çıkarsa ipin ucunu demirlere bağlayabilirdi. İpin uzunluğunu oradan daha kolay ayarlayabilirdi. Ayaklarının yere değmemesi gerekiyordu çünkü.

Çekip koparmaya çalıştı. Dayanıyordu. Yatağın üstüne çıktı, duvara yapıştı ve parmaklıklara ulaştı, ipi zorlukla bağlayabildi. Sonra kafasını ilmiğin içine soktu ve kendisini boşluğa bıraktı. Tokmak gibi bir şeyin kafasının arka tarafına vurduğunu hissetti ve ip koptu. Ayaklarının üstüne düştü, öfkeden kudurmuştu.

“Bu gardiyan aptalın biri,” dedi yüksek sesle.

Tam o sırada gardiyan da kapıyı açmıştı,

“İpiniz beş para etmez,” dedi Claude Léon.

“Umurumda bile değil,” dedi gardiyan. “Avukat paramı ödedi bile. Bugün için, tanesi on franka kesmeşekerim var, eğer ilgilenirseniz.”

“Hayır,” dedi Claude, “artık sizden hiçbir şey istemeyeceğim.”

“Nasıl olsa ocağımıza düşersiniz,” dedi gardiyan. “İki, bilemediniz üç ay sonra görürsünüz. Hatta çok bile söyledim, sekiz günden fazla dayanamazsınız.”

“Mümkündür,” dedi Claude. “Ama ipinizin beş para etmeyeceği konusundaki fikrimi değiştirmeye niyetim yok yine de.”

Gardiyanın çekip gitmesini bekledi ve bu kez pantolon askısını çıkarmaya karar verdi, Deri, ve örgülü kauçuktan, yepyeni bir askıydı. İki hafta süren, bir tasarruf politikasının simgesiydi onun için. Bir metre altmış santim uzunluğundaydı aşağı yukarı; yeniden yatağa tırmandı, askının ucunu parmaklığa sıkıca bağladı. Sonra öteki ucunu düğüm yaptı ve başını arasından geçirdi. İkinci kez bıraktı kendini boşluğa. Askı yere kadar uzayıp onu pelte gibi pencerenin dibine bıraktı. Derken parmaklık da yerinden söküldü Ve bir top mermisi gibi kafasının üstüne çakıldı. Tam üç tane yıldız gördü ve şöyle dedi:

“Martel!”

Ve sırtı duvar boyunca aşağı süzüldü. Kendisini yerde oturur buldu sonunda. Kafatası, çılgın bir müziğin eşliğinde, müthiş şişmişti. Askının ise bir şeyciği yoktu.

8

Papaz Petitjean, gardiyanın yakın gözetimi altında, cezaevinin koridorlarını arşınlayıp duruyordu. Kovalamaca oynuyorlardı. Claude Léon’un hücresinin oraya geldikleri sırada papaz dokuz kuyruklu bir kedinin pisliğine bastı ye kayarak, atmosferde üç yüz altmış derecelik bir dönüş yaptı. Cüppesi uhrevi bir biçimde açılarak sütun gibi bacaklarını gözler önüne serdi. Bu haliyle dansöz Loie Fuller’dan kimse ayıramazdı onu. Nitekim gardiyan onu geçtikten sonra saygıyla eğildi ve kibarca şapkasını çıkardı. Derken papaz tatlı bir gürültüyle yere çakıldı, gardiyan da ata biner gibi sırtına çıktı; papaz pes etti.

“Sizi yakaladım.” dedi gardiyan. “İçki ısmarlama sırası sizde.”

Papaz Petitjean bu durumdan pek hoşlanmamıştı, ama boyun eğdi.

“Kandırmaca yok,” dedi gardiyan. “İyisi mi imzalı kâğıt verin.”

“Karınüstü yatarken imzalayamam ki,” dedi papaz.

“İyi öyleyse, kalkıyorum tepenizden,” dedi gardiyan.

Papaz Petitjean kalkar kalkmaz kahkahayı bastı ve öne doğru bir hamle yaptı. Ama önünde oldukça sağlam bir duvar vardı ve gardiyanın onu yeniden yakalaması zor olmadı.

“Siz kötü bir papazsınız.” dedi gardiyan. “İmzalı kâğıt istiyorum.”

“Anlaşalım sizinle,” dedi papaz. “On beş günlük günahınızı bağışlatayım, razı mısınız?”

“Asla,” dedi gardiyan.

“Pekâlâ,” dedi papaz. “İmzalıyorum kâğıdı.”

Gardiyan defterinden silme yazıyla dolu bir kâğıt kopardı, kalemini de verdi, papaz da imzaladı. Sonra Claude Léon’un kapısına yaklaştı Petitjean. Anahtar tam karşısında duran kilide girdi ve kapı açıldı.

Claude yatağın üstüne oturmuş, bir şeyler düşünüyordu. Eskiden parmaklığın bulunduğu delikten oldukça enli bir güneş ışığı giriyor, içinde şöyle bir tur attıktan sonra hela deliğinde gözden kayboluyordu.

“Günaydın aziz peder,” diye seslendi Claude Léon papazın içeri girdiğini görünce.

“Günaydın küçük Claude.”

“Aziz Anamız iyiler mi?” diye sordu Claude Léon.

“Çok iyi,” dedi Petitjean.

“Hidayete erdim artık ben,” dedi Claude.

Papazın elini tutup başının arkasına götürdü.

“Dokunun,” dedi.

Papaz dokundu.

“Vay canına! Kim yaptıysa bunu, Allah yarattı dememiş...”

“Dua edelim ki Tanrı’nın işi olsun,” dedi Claude Léon. “Beni kutsamanızı isteyebilir miyim? Yaratıcımın karşısına tertemiz bir ruhla donanmış olarak çıkmak istiyorum da.”

“... Tıpkı Persil’le yıkanmış gibi’.” dediler ikisi birden. Katolik söylemi uyarınca. Ve şöyle en klasiğinden istavroz çıkardılar.

“Ama çarmıha gerilmenizi gerektirecek bir neden yok henüz ortada.” dedi papaz.

“Ben birini öldürdüm,” dedi Claude. “Üstelik de bir bisikletçiyi.”

“Size verilecek haberlerim var,” dedi papaz. “Avukatınızı gördüm. O bisikletçi konformistlerdenmiş.”

“Ama yine de birini öldürdüm ben,” dedi Claude.

“Ama Saknussem lehinize tanıklık yapmayı da kabul etmiş üstelik.”

“Gerekmez,” dedi Claude.

“Hele durun bakalım oğlum,” diye müdahale etti papaz. “Şu bisikletçinin boynuzlu Aziz Meryem Kilisesi’nin ve havarilerin düşmanı olduğunu görmezlikten gelemezsiniz herhalde...”

“Onu öldürdüğümde daha hidayete ermemiştim,” dedi Claude.

“Saçmalık bu,” dedi papaz güven veren bir sesle. “Biz seni sıyırtırız bu işten.”

“Benden başka türlü davranmamı beklemeyin,” dedi Claude. “Keşiş olmak istiyorum ben. Bu iş için de hapishaneden daha uygun bir yer olur mu?”

“Mükemmel,” dedi papaz. “Eğer keşiş olmak istiyorsanız sizi hemen yarın çıkarırız buradan. Bizim piskoposun hapishane müdürüyle arası çok iyidir.”

“Ama inzivaya çekilebileceğim, keşişlik yapabileceğim başka bir yer yok ki,” dedi Claude. “Üstelik burası hoşuma gidiyor.”

“Bize güvenin.” dedi papaz. “Buradan çok daha kötü yerler bulabiliriz size.”

“Öyleyse iş değişti.” dedi Claude. “Haydi, gidiyor muyuz?”

“Dur bakalım günahkâr,” dedi papaz. “Bir sürü işlem var yapılacak. Yarın gelir, sizi ölülerin arabasına atar götürürüm.”

“Nereye gideceğim?” diye sordu Claude huşu içinde.

“Egzopotamya’da iyi bir inziva yeri olacak,” dedi papaz. “Size orayı veririz. İstediğinizden de kötü durumda olursunuz orada.”

“Mükemmel!” dedi Claude. “Bütün dualarım sizinle olsun.”

“Amin!” dedi papaz.

“Ham! Hum! Şaralop!” diye tamamladılar duayı koro halinde. Bu da yine Katolik söylemine uygun bir tutumdu. Farklı bir tek şey vardı, o da istavroz çıkarmaktı, herkesin bildiği gibi. Papaz Claude’un yanağını okşadı ve burnundan okkalı bir makas aldı, sonra hücreden çıktı. Gardiyan da kapıyı kilitledi.

Claude küçük pencerenin önünde, öylece durdu. Sonra yaltakçı bir tavırla yere diz çöküp yüreğinin olanca dinsizliğiyle dua etmeye koyuldu.

C

... Değişik din ve uluslardan kişilerin evlenmesinin sakıncalarından abartılı bir fikir üretiyorsunuz.

Memoires de Louis Rossel (Louis Rossel'in Anıları), Stock, 1908, sayfa 115.

1

Angel, Anne'la Rochelle'i bekliyordu; korkuluğun iyiden iyiye aşınmış taşına oturmuş, alanda güvercin kırkan teknisyenleri izliyordu. Her yıl yaparlardı bunu ve büyüleyici bir manzaraydı izlediği. Teknisyenlerin üstünde tertemiz, bembeyaz gömlekler ve üstüne kentin arması basılmış, kırmızı maroken önlükler vardı. Ellerinde de tüy kırkma makineleri. Özel bir modeldi bu ve sugüvercinlerinin bile kanadını yolmak mümkündü bunlarla. Gayri safi sugüvercini hasılasının önemli bir payı da bu mahalleye aitti.

Hayvanın derisinden kazınan tüyler, daha havada uçmaya başlar başlamaz, lastik tekerlekli arabaların üstüne monte edilen ve işçilerin sağa sola koşturduğu, silindir biçiminde, kromajlı toplayıcılar tarafından yutuluveriyorlardı. Angel'in seyretmeye doyamadığı da işte bu sahneydi. Nasihatçıbaşı'nın yatağı işte bu tüylerle dolduruluyordu. Rüzgâr çıktığında deniz nasıl köpüklenirse, işte öyle bir sahneydi karşısındaki. O da aynen böyle olurdu: Kumun üstünde, esintiyle birlikte salınan büyük, beyaz öbekler görürdünüz, üstüne ayağınızı bastıracak olsanız parmaklarınızın arasından kendine bir yol bulur, ortaya çıkıverirdi. Seyredilmesi hoş bir görüntüydü doğrusu. Kurudukça da keçeleşir gibi olurdu. Anne ve Rochelle hâlâ görünürde yoktular

Hiç kuşkusuz Anne yine kandırmıştı onları. Hiçbir randevuya saatinde gelmez, arabasını asla tamire vermezdi. Rochelle bir yerlerde durmuş. Anne'ın geçerken kendisini almasını bekliyordu, büyük olasılıkla.

Angel, Anne'ı beş yıldır, Rochelle'iyse daha kısa süredir tanıyordu. Anne'la aynı okulu bitirmişlerdi, ama Angel sıralamada daha gerilerde bir yer edinebilmişti, çünkü çalışmayı pek sevmiyordu. Anne, Ağır Demiryolları için malzeme üreten Çakıltaşı Sanayii Şirketi'nin yöneticilerinden biriydi. Angel'se lamba camı üreten bir cam tüp imalathanesinde, daha mütevazi bir gelirle yetinmek durumundaydı. O işletmesinde teknik bir müdürlük üstlenmişken. Anne şirketin satış servisinde çalışıyordu.

Güneş gökyüzünde tur üstüne tur atıyor, ama nerede duracağına bir türlü karar veremiyordu. Doğu ve batı, öteki iki arkadaşıyla birlikte dört köşenin dördünü de dolaşmış, oyunlar oynamışlardı. Ve şimdi, sırf eğlence olsun diye, kendi köşelerini terk etmiş, birbirlerininkilere yerleşmişlerdi. Güneş de uzaktan onları bir türlü tanıyamıyordu. Bu durum insanların da işine yaramıştı doğrusu. Durumlarından hoşnut olmayanlar yalnızca güneş saatlerinin çarklarıydı. Büyük bir isteksizlikle çalışıyor ve kederli çatırtı ve iniltilerle, peş peşe bozuluyorlardı. Ama gün ışığının yarattığı neşe bütün bu gürültülerin dehşetini gideriyordu. Angel saatine baktı. Yarım tur kadar gecikmişlerdi. Durum artık ciddileşiyordu. Ayağa kalktı ve yer değiştirdi. Kırkılacak güvercinleri tutan kızlardan birini gördü karşıda. Üzerinde kısacık bir etek vardı. Angel'in bakışları kızın düzgün ve ışıl ışıl yanıp dizlerinden yukarı doğru tırmandı. Amacı uzun ve sivri kalçalara sokulmaktı güzelce; Başardı da. Ama orası çok sıcaktı. Bu nedenledir ki, Angel'in orada biraz daha durma isteğine kulak asmadan, bulunduğu yeri terk etti ve oralarda oyalanmaya başladı. Angel'in canı sıkıldı ve hayıflanarak, gözlerini kapatmaya karar verdi. O küçücük ceset olduğu yerde kaldı. Genç kız birkaç dakika sonra ayağa kalktı ve eteğine hafif hafif vurarak, kimseye fark ettirmeden onu yere silkeledi.

Tüyleri yolunmuş güvercinler yeniden havalanmak için umutsuzca çaba harcıyor, ama çabucak yorulup yere yuvarlanıyorlardı. Ondan sonra da hiç mi hiç yerlerinden kımıldamıyorlardı. Belediyenin onlara armağanı olan sarı, kırmızı, yeşil ve mavi ipek kanatlar gövdelerine bağlanırken, direnmiyorlardı bile. Neden sonra onlara bu yeni kanatları nasıl kullanacakları öğretiliyor ve kendilerine olan saygılarını tazelemiş olarak, yuvalarına dönüyorlardı. Yürüyüşlerinin o her zamanki ağırbaşlılığında bir ayin görkemi vardı. Angel bu manzaradan sıkılmaya başlamıştı. Anne'ın gelmeyeceğini ya da Rochelle'i başka bir yere götürdüğünü düşündü ve yeniden ayağa kalktı.

Bahçeyi geçti. Bir sürü çocuk vardı; kaydırak kayıyor, çekiçle karıncaların kafasını eziyor, tahtakurularını çiftleştiriyor ve kendi yaşlarına uygun, buna benzer daha bir sürü oyun oynuyorlardı. Çoluk çocuklarıyla oyalanan kadınlar gördü sonra; mumlu yelken bezinden azık torbaları dikiyorlardı. Bu torbalar bebelerin boyunlarına bağlanacak, yavrucuklar lapalarını bu torbaların içinden yiyeceklerdi. Bazıları örgü örüyordu. Kimileri de, hava atmak için olsa gerek, örgü örer gibi yapıyorlardı, ama ellerinde yün mün olmadığı hemen ilk bakışta belli oluyordu.

Angel parmaklıklı küçük kapıyı itti. Kapı arkasından şaklarken kendisini kaldırımda buldu. Yoldan bir sürü insan ve bir sürü araba geçiyordu, ama Anne neredeydi? Birkaç dakika bekledi öylece. Çekip gitmekte kararsızdı. Tam karşıya geçmek üzereydi ki, bunca zamandır hâlâ Rochelle'in gözlerinin ne renk olduğunu bilmediği geldi aklına ve durdu. Onun son anda yola doğru atıldığını gören bir şoför de çok sert bir fren yaptı ve araba burnunu yukarı dikerek kıçüstü oturdu. Arkadan Anne'ın arabası geliyordu. Kaldırımın kenarında durdu ve Angel'i aldı.

Rochelle Anne'ın yanına oturmuştu ve Angel kendisini yapayalnız hissetti, ip yumakları ve tabaka tabaka pamukla kaplı arka koltukta. Ellerini sıkmak için öne doğru eğildi. Anne geciktiği için özür diledi. Araba hareket etti. Anne amuda kalkmış taksi enkazına çarpmamak için direksiyonu dikkatle kırdı.

Kaldırımları süsleyen ağaçların başladığı yere kadar aynı yolu izlediler, heykelin oradan da sola döndüler. O ara, çevrede fazla araba olmadığı için Anne biraz hızlandı. Güneş de sonunda batıyı bulmuş, palas pandıras o tarafa yönelmişti. Yitirdiği zamanı yakalamak için lokmaları çifter çifter yutuyordu. Anne arabayı ustalıkla kullanıyor ve kaldırımda oynayan küçük çocukların kulaklarını sıyırarak geçmek ona büyük zevk veriyordu. Altındaki arabada otomatik viraj göstergeleri bulunduğu için bunu çok kolaylıkla yapıyordu, ama yine de kaldırımı yalayarak ilerlemek durumundaydı ve tekerleklerin boyası her an çizilebilirdi, neyse ki, bir tek sıyrık bile almıyordu. Heyhat! Tam o sırada yan tarafta dokuz on yaşlarında, kulakları yelkenden farksız bir kız çocuğu beliriverdi ve gösterge, kızın kulak-memesine çarpar çarpmaz, çat diye kırıldı. Kopan kablonun ucundan damla damla elektrik dökülmeye başladı ve ampermetre de kaygı verici bir biçimde düştü. Rochelle bir iki tokat attı aygıta, ama

sonuç değişmedi. Isı düştü ve motor yavaşladı. Az sonra da Anne arabayı durdurdu. “Ne oldu?” diye sordu Angel.

Hiçbir şey anlamamıştı. Sonra birden, epeyce uzun bir süreden beri Rochelle’in saçlarını seyretmekte olduğunu fark etti.

“Allah belasını versin!” diye homurdandı Anne. “Ah, şu pis velet yok mu!”

“Göstergelerden biri kırıldı.” diye açıklamaya çalıştı Rochelle Angel’e dönerek.

Anne, kırılan yeri belki onarırım umuduyla arabadan indi ve duyarlı aygıtla bir süre uğraştı. Katkütle dikiş atmaya çalışıyordu.

Rochelle, ön koltukta dizlerinin üstüne doğrularak, bütün bedeniyle Angel’e döndü:

“Çok beklediniz mi bizi?” diye sordu.

“Yo, önemi yok...” diye mırıldandı Angel.

Ona tam karşıdan bakmak öyle kolay bir iş değildi. Çok parlıyordu çünkü. Ama gözleri... mutlaka görmeliydi gözlerinin rengini...

“Önemi olmaz olur mu.” dedi Rochelle. “Ama bütün bunlar şu aptal Anne’ın yüzünden oldu. Her zaman geç kalıyor. Oysa ben çoktan hazırdım. İşte bakın, daha yola çıkar çıkmaz, yine bir sürü saçmalık yaptı.”

“Eğlenmeyi seviyor. Hak vermek gerek ona.”

“Evet.” dedi Rochelle. “Çok keyifli bir adam.”

O arada Anne da arabacılar gibi sövüp duruyor, eline elektrik damlası değdikçe havalara fırlıyordu.

“Nereye gidiyoruz?” diye sordu Angel.

“Dansa gidelim istiyor,” dedi Rochelle. “Bense sinemaya gitmeyi yeğlerdim.”

“Yaptığı işi görmek hoşuna gidiyor herhalde,” dedi Angel.

“Ah, böyle şeyler söylememelisiniz!” dedi Rochelle.

“Bağışlayın beni.”

Rochelle’in yüzü biraz kızarmış. Angel de laf çaktığına pişman olmuştu.

“İyi bir adam o,” diye ekledi. “Benim en iyi arkadaşım.”

“Onu iyi tanır mısınız?” diye sordu Rochelle.

‘Beş yıldan beri.”

“Siz ondan çok farklısınız.”

“Evet ama, çok iyi anlaşırız,” dedi Angel.

“Acaba...”

Rochelle söze başladı ve durdu. Yeniden kızardı.

“Neden söyleyemiyorsunuz?” diye sordu Angel. “Dürüst bir davranış olmaz, diye mi çekmiyorsunuz?”

“Hayır,” dedi Rochelle. “Ama aptalca bir şey olur. Hem beni ilgilendirmez de.”

“Öğrenmek istediğiniz bu mu?” dedi Angel. “Öyleyse evet, kızlar onu pek severler.”

“Çok güzel bir adam,” diye mırıldandı Rochelle.

Sustu ve önüne döndü. Çünkü Anne arabanın çevresini dolanıp yerine oturmaya geliyordu. Kapıyı açıp girdi.

“Umarım çalışır,” dedi. “Çok akmıyor ama garip bir basınç var. Oysa aküleri daha yeni doldurtmuştum.”

“Şanssızlık işte,” dedi Angel.

“Aptal kızın kulakları da neden bu kadar büyük bilmem ki!” diye söylendi Anne.

“Göstergen bu durumdayken böyle şeyler yapmamalıydın,” dedi Angel.

“Çok doğru,” diye onayladı Rochelle.

Ve güldü.

“Çok komikti doğrusu!”

Anne da güldü. Kızgın değildi. Araba yeniden hareket etti, ama çok geçmeden yine durdular. Çünkü yol, daha ileri gitmeyi reddediyordu. Gidecekleri yer orasıydı.

Burası, gerçek müzik meraklılarının kendi aralarında buluştuğu, kendilerini dağıttığı bir dans kulübüydü. Anne çok kötü dans ederdi. Anne’ın her şeyde olduğu gibi dans ederken de, yanlış zamanlama yapmasını izlemek Angel’e sıkıntı verirdi. Bu nedenle, Rochelle’le dans ederlerken onlara hiç bakmamıştı.

Bütün bunlar yerin altında oluyordu. Aşağıya kıvrım kıvrım, küçük ve beyaz bir merdivenle iniliyordu. Yaprakları her ay budanan devasa bir sarmaşık, insanların kayıp düşmesini engelliyor, böylece kendilerini öldürmeden aşağı inmeleri için gerekli hizmeti sağlıyordu. Ayrıca, sağda solda bakır süslemeler ve lumbozlar vardı.

Rochelle öne geçti. Anne onu izledi, en arkadan da Angel basamağı kapadı, gelenler de merdivenden yararlanabilsin diye. Kimi sorumsuzlar

basamağı açık bırakırdı, elindeki tepsi yüzünden önünü göremeyen garson da her defasında düşerek kafasını kırardı.

Yarı yolda vurmalıların kalp atışlarına yakalandılar. Az daha aşağıdaysa kulakları klarnet ve trompet sesleriyle doldu. Her bir aletin sesi ötekinin sırtına basarak yükseliyor, bu yüzden de kısa zamanda büyük bir hız kazanıyordu. Merdivenin en alt basamağındaysa onları büyük bir patırtı karşıladı: savrulup duran ayaklar, birbirine sarılmış bedenler, mahrem gülüşler, kadeh şıngırtılarına ve maden sodası hışırtılarına karışmış geğirtiler, sıkıntılı sohbetler; yani, yarı lüks bir atmosferi yaratmak için gerekli şeyler. Anne'ın gözleri boş bir masa aradı ve onun işaretiyle de masaya ilk seğirten Rochelle oldu. Buzlu Porto ısmarladılar.

Kulakta yarattığı ısrarlı çınlama nedeniyle, müzik artık hiç susmuyordu. Anne, hatırı sayılır baygınlıktaki bir blues'u fırsat bilerek Rochelle'i dansa kaldırdı. Ezgi o kadar ağırdı ki, dans edenlerin önemli bir bölümü içleri bayılarak yerlerine oturdular. Kimi kaçıklar da, müzik kafalarında tangoyu çağrıştırdığı için piste fırladılar. Müziğin temposunun düşüklüğünden ve adımlardaki duraksamadan yararlanarak, modası çoktan geçmiş klasik figürleri araya sokuşturmaya çalışıyorlardı. Angel, böylelerinin sayısının çokluğuna bakarak, bu işi bayağı iyi kıvırıyorum, diye düşünüyor olmalıydı. Angel bir iki saniye kadar onları seyretti ve tam kusmak üzereyken gözlerini başka tarafa kaçırdı. Anne, her zamanki gibi, müziğin temposuna girememişti bile. Rochelle ise, hiçbir şaşkınlık belirtisi göstermeden onu izliyordu.

Sonra gelip oturdular. Bu kez de Angel davet etti Rochelle'i. Kız gülümsedi, peki, dedi ve kalktı. Yine ağır bir ezgi çalıyordu.

"Anne'la nerede tanıştınız?" diye sordu Angel.

"Çok olmadı." diye yanıtladı kız.

"Bir iki ay kadar oldu herhalde?"

"Evet." dedi Rochelle. "Bir sürpriz partide tanıştık."

"Bundan söz etmem belki de hoşunuza gitmiyordur," dedi Angel.

"Ondan söz etmek çok hoşuma gidiyor."

Angel kızı çok az tanıyordu, ama acı çekiyordu. Bunun nedenini bilmek de sıkıntı veriyordu doğrusu ona. Ne zaman güzel bir kızla karşılaşacak olsa, ona sahip olma isteği duyuyordu içinde. Üzerinde hak ileri sürmek gibi bir şeydi bu. Ama, Anne onun dostuydu.

"İlginç bir tiptir," dedi. "Çok yeteneklidir."

“Bu daha ilk bakışta anlaşılıyor,” dedi Rochelle. “Gözleri ve arabası çok güzel.”

“Okulda her şeyi kolayca başarırdı, başkalarıysa uğraşıp dururlardı.”

“Çok güçlü bir erkek.” dedi Rochelle. “Sürekli spor yapıyor.”

“Üç yıl boyunca bir tek sınavda bile başarısız olduğunu görmedim.”

“Hem ayrıca, dans stili de hoşuma gidiyor.”

Angel kıza hâkim olmaya çalışıyordu. Ama o, ezginin ritmine uymamakta kararlı görünüyordu. Bu yüzden kollarını biraz gevşetti ve kızı kendi stiliyle baş başa bıraktı.

“Bir tek kusuru var,” dedi Angel.

“Doğru.” dedi Rochelle. “ama bunun benim için önemi yok.”

“Onu da düzeltebilir isterse.” dedi Angel. “Birilerinin onunla sürekli ilgilenmesi, yanında sürekli birilerinin bulunması onun için çok önemli.”

“Herhalde haklısınız. Zaten yanında her zaman birileri olmuştur.”

“Yanında bir sürü adamla dolaşmasını istemem aslında,” dedi Rochelle düşünceli bir ses tonuyla. “Yalnızca güvenilir dostları olmalı, örneğin sizin gibi.”

“Ben güvenilir bir dost muyum sizce?”

“Siz öyle bir insansınız ki, her genç sizin kardeşiniz olmak ister. Bundan emin olun.”

Angel başını öne eğdi. Kız ona pek umut vermiyordu. Anne gibi gülümsemeyi bilmiyordu. İşte neden buydu. Rochelle uyumsuz adımlarını sürdürüyor ve müzikten de büyük zevk alıyordu, öteki dans edenler de öyle. Hava sıcak ve dumanlıydı. Notalar küllüklerin içinde can çekişen gri izmaritlerin arasına sokuluyorlardı ustaca. Küllükler Dupont Firması-Haute Feuille Sokağının eşantiyonuydu ve hastanın altına sürülen ördekleri ve öteki hastane levazımatını simgeliyorlardı. Ama daha küçük ölçeklerde.

“Ne mi yapıyorum ben?”

“Günlük yaşamda yani.”

“Sık sık dans ederim,” dedi Rochelle. “liseyi bitirdikten sonra sekreterlik öğrendim, ama henüz çalışmıyorum. Annemle babam kendi kendisini yönetebilen bir kız olmamı çok istiyorlar.”

Müzik durdu ve Angel, müzisyenler yeni bir ezgiye saldırsınlar da zaman geçirmeksizin yeni bir dansa başlayayım diye pistten ayrılmadı. Ama onlar çalgılarını bilemeyi yeğlediler. O da bir an önce masaya

ulaşmaya çalışan Rochelle'i izledi. Kız gidip Anne'ın burnunun dibine oturdu.

"Söyleyin bakalım," dedi Anne, "bundan sonraki dansı benimle yapar mısınız?"

"Elbette." dedi Rochelle. "sizinle dans etmek çok hoşuma gidiyor."

Angel onları duymuyormuş gibi bir tavır takındı. Başka kızların da saçları bu kadar güzel olabilirdi belki, ama ya sesleri; bu mümkün müydü? Üstelik endamı da hiç fena değildi.

Anne'ın canını sıkmak gibi bir niyeti yoktu. Rochelle'i tanıyan Anne'dı ve sorunları yalnızca onu ilgilendirirdi. Yeşil buz dolu kovadan şişeyi çekti aldı ve kadehini doldurdu. Kızların hiçbiri onun ilgisini çekmiyordu. Rochelle dışında. Ama öncelik Anne'daydı.

Ve Anne onun dostuydu.

2

Akşam yemeği için dışarı çıkmak zorundaydılar. Üstelik bütün geceyi de sokakta geçiremezlerdi, çünkü ertesi gün işe gideceklerdi. Arabada Rochelle ön tarafa, Anne'ın yanına oturmuş, Angel de arkaya binmişti. Anne, Rochelle'e kibar davranıyordu. Kolunu beline dolamıyor, ona yaslanmıyor, hatta elini bile tutmuyordu. Eğer Rochelle'i Anne'dan daha önce tanımış olsaydım, ben böyle davranmazdım, diye düşündü Angel. Ama üstelik, Anne'ın kazancı kendisininkinden yüksekti. Anne bütün bunları hak ediyordu doğrusu. Hem, ezgi işitilmiyorsa dans ederken müziğe ayak uyduramamak bile öyle büyük bir kusur sayılmazdı. Öyle önemsenecek şeyler değildi bunlar. Arada bir Anne saçma bir şey söylüyor. Rochelle de saçlarıyla cart yeşil tayyörünün yakasını kırbaçlayarak kıkırdıyordu...

Anne, Angel'e bir şeyler söyledi, ama Angel başka bir şey düşünüyordu doğal olarak. Bunun üzerine Anne, Angel'e doğru döndü ve bu hareket direksiyonda hafif bir sapma yaptı. Söylemesi zor ama, bu sırada kaldırımda yürüyen bir yaya için durum hiç de iç açıcı olmadı; ön sağ tekerlek kaldırıma çıktı ve arabanın yan tarafı adamın kalçasının ortasına yerleşiverdi. Söz konusu sayın bay büyük bir gürültüyle yere düştü ve eli

kalçasında, yattı kaldı. Bütün bedeni kısa kasılmalarla sarsılıyordu. Angel kapıyı açıp kendisini dışarı attı. Müthiş bir kaygıyla yaralının üstüne eğildi. Adam gülmekten kırılıyordu neredeyse. Arada bir esaslı bir inilti koparmak için duraklıyor, sonra yeniden başlıyordu gülmeye. Yattığı yerde keyiften yuvarlanıp duruyordu.

“Acı çekiyor musunuz?” diye sordu Angel.

Rochelle adama bakamıyordu. Başını ellerinin arasına almış, arabanın içinde iki büklümdü. Anne’ın suratına da kirli bir renk gelmiş oturmuştu. Sapsarıydı. Adamın can çekiştiğini sanıyor olmalıydı.

“Bu sizin marifetiniz mi?” diye sordu adam Angel’e.

Ama yeniden çılgınca bir gülme krizine tutuldu. Gözlerinden yaş boşanıyordu yağmur gibi.

“Sıkmayın kendinizi,” dedi Angel. “Çok acı çekiyor olmalısınız.”

“Bir dana kadar acı çekiyorum, diyebildi zorlukla sayın bay.”

Verdiği bu yanıt onu öyle coşturdu ki iki ayağının üstünde doğrulup bir iki takla attı. Anne, şaşkın, kalakalmıştı. Döndü ve Rochelle’i gördü. Kızcağız adamın acı çektiğini düşünüyor ve ağlıyordu. Anne’ın hesabına korkuyordu da. Açık kapıya yönelerek kıza yaklaştı Anne ve kocaman elleriyle başını kavrayarak gözlerinden öptü.

Angel, hiç istemediği halde bütün bunları görmek zorundaydı. Tam Rochelle’in elleri Anne’ın ceketinin yakasına yapışmıştı ki yeniden sayın bayın sesini duydu. Adam cebinden cüzdanını çıkartmak için çabalayıp duruyordu.

“Siz mühendis misiniz?” diye sordu Angel’e.

Adamın gülme krizi biraz durulmuştu.

“Evet...” diye mırıldandı Angel.

“Öyleyse benim yerimi siz alırsınız. Böyle beş parçaya ayrılmış bir kalçayla Egzopotamya’ya gidemem herhalde. Bilseniz ne kadar memnun oldum!”

“Ama...” diye mırıldandı Angel.

“Arabayı siz kullanıyordunuz, değil mi?”

“Hayır,” dedi Angel. “Anne’dı arabayı kullanan.”

“Bu can sıkıcı işte,” dedi öteki.

Suratı yeniden karardı, dudakları titriyordu.

“Ağlamayın,” dedi Angel.

“Yerime bir kızı gönderemem ki,” dedi adam.

“Ama o kız değil erkek...” dedi Angel.

Bu yanıt yaralıyı yeniden heveslendirdi.

“Annesini kutlayın benim yerime...”

“Elbette yapardım, ama onu bu yüzden çok kutlayan oldu.” dedi Angel.

“Öyleyse Anne’ı göndeririz Egzopotamya’ya. Benim adım Cornélius Onte.”

“Benimki de Angel.”

“Anne’a durumu bildirin,” dedi Cornélius. “Kâğıdı imzalaması gerek. İyi ki kontratın imza yeri boştu!”

“Neden ki?” diye sordu Angel.

“Bana pek güvenmediler sanırım,” dedi Cornélius. “Haydi Anne’ı çağırın.”

Angel döndü. Arabaya doğru baktı ve fena oldu. Ama yine de bir iki adım atıp elini Anne’ın omzuna koydu. Anne’ın yüzü balmumu gibi sararmıştı, hele gözleri... öyle korkunçtu ki, insan bakamıyordu. Rochelle ise gözlerini yummuştu.

“Anne, imzalaman gerekiyormuş.” dedi Angel.

“Neyi?” diye sordu Anne.

“Egzopotamya’ya gitmek için gerekli kontratı.”

“Orada bir demiryolu yapılacak da,” diye açıkladı Cornélius.

Cümlesini bitirince bir inilti koyverdi. Çünkü kalçasındaki kemik parçaları tokuşurken öyle kötü bir gürültü çıkarıyorlardı ki, sesten rahatsız oluyordu.

“Oraya mı gideceksiniz?” diye sordu Rochelle.

Anne soruyu yeniden sorması için kıza doğru eğildi ve yanıtladı, evet, oraya gidecekti. Ceplerini araştırdı ve dolmakalemini buldu. Cornélius da kontratı uzatmıştı. Anne gerekli yerleri doldurdu ve sayfanın altını imzaladı.

“Sizi arabayla hastaneye götürelim ister misiniz?” diye sordu Angel.

“Gerek yok,” dedi Cornélius. “Nasıl olsa bir ambulans geçer. Siz bana kontratı geri verin de. İnanın, bu işe çok sevindim.”

Kontratı aldı ve bayıldı.

“Ne yapacağımı bilmiyorum.” dedi Anne.

“Gitmen gerekir,” dedi Angel. “Kâğıt imzaladın çünkü.”

“Ama orada korkunç canım sıkılır,” dedi Anne. “Yapayalnız olacağım.”

“Cornélius’u gördün mü daha sonra?”

“Bana telefon etti. Yarından sonra yola çıkmam gerekiyor.”

“Bu kadar çok mu canını sıkıyor bu iş?”

“Hayır.” dedi Anne. “Ne de olsa yeni yerler göreceğim.”

“Söylemek istemiyorsun ama, senin canın Rochelle’le ilgili olarak sıkılıyor, biliyorum.”

Anne şaşırarak Angel’e baktı.

“Gerçekten, bu hiç aklıma gelmemişti. Gidecek olursam, bana kızar mı dersin?”

“Bilmem ki,” dedi Angel.

Kız burada kalacak olursa onu zaman zaman görebileceğini düşünüyordu. Gözleri maviydi. Anne da gitmiş olacaktı.

“Sana bir şey söyleyeyim mi...” dedi Anne.

“Nedir?”

“Sen de gelmelisin benimle. Orada bir sürü mühendise gereksinimleri vardır.”

“Ama ben demiryolu işinden hiç anlamam ki.” dedi Angel.

Anne gideceğine göre, Rochelle’i burada tek başına bırakamaz ve bu fırsatı kaçıramazdı.

“Sen de benim kadar anlıyorsun bu işten.”

“Ama, senin daha yakın olduğun bir iş bu. En azından çakıl taşlarıyla ilgili her şeyi biliyorsun.”

“Ben çakıl taşını satıyorum yalnızca,” dedi Anne. “Ama onların dilinden anladığım söylenemez. Emin ol bu böyle. İnsan sattığı şeyden pek anlamaz ki.”

“Peki, ikimiz birden gidecek olursak,” dedi Angel.

“Of sen de...” dedi Anne. “Onu oyalayacak bir sürü erkek bulacağından hiç kuşkun olmasın.”

“İyi ama, onu sevmiyor musun?” diye sordu Angel.

Bu olasılık yüreğinin bir köşesinde garip bir kıpırtı yarattı. Kıpırtının dinmesi için soluğunu tutmaya çalıştı, ama güçlü bir kıpırtıydı, başaramadı.

“Çok güzel bir kız olduğu doğru,” dedi Anne. “Ama insan biraz özverili olmalı.”

“Madem öyle, buradan gitme düşüncesi neden canını bu kadar sıkıyor?” diye sordu Angel.

“Sıkılacağım orada,” dedi Anne. “Sen de benimle gelirsen oyalanacak bir sürü şey yaparız. Gelemez misin benimle? Yoksa seni de mi Rochelle’den ayrı kalma düşüncesi engelliyor?”

“Hiç ilgisi yok,” dedi Angel.

“Aslında Cornélius’la görüşsem onu sekreter olarak işe alamazlar mı?” dedi Anne.

“Bu iyi bir fikir,” dedi Angel. “Nasıl olsa Cornélius’a bana göre iş olup olmadığını soracağım, o zaman bunu da sorarım.”

“Yani gelmeye karar verdin mi?” diye sordu Anne.

“Seni böyle yapayalnız bırakmak istemem.” dedi Angel.

“Çok güzel,” dedi Anne. “Dostum, öyle görünüyor ki çok eğleneceğiz. Haydi Cornélius’a telefon et.”

Angel, Anne’ın koltuğuna oturdu ve ahizeyi eline aldı.

“Şimdi ne soruyoruz; Rochelle’in gelip gelemeyeceğini ve bana göre bir iş ayarlayıp ayarlayamayacağını, değil mi?”

“Hadi çevir numarayı,” dedi Anne. “Göze alınacak özveriler olduğu gibi, göze alınamayacak özveriler de vardır pekâlâ.”

D

...Canlı bir tartışmadan sonra benzer doğrultu da
bir karara varıldı; bu tartışmada kimlerin
hangi konumda olduğunu anlamak
ilginç görünebilir.

Georges Cogniot, *'Les subventions â*
I'enseignement confessionnel' (Dinsel Öğretime
Sağlanan Destekler) La Pensée, sayı 3,
Nisan-Mayıs-Haziran 1945

1

Profesör Mangemanche'ın gözleri bir an vitrine takılı kaldı. Opalin ampulün on iki kanatlı pervanenin cilalı tahtası üzerine yansıttığı parlak ışıktan gözlerini bir türlü ayıramıyordu. Yüreği keyifle çarpıyor, sağa sola kaykılıyordu. Öyle ki, sonunda şakaklarındaki on sekizinci sinir çiftine dokundu sivri tarafı ve Mangemanche kapıyı açtı. Dükkânda güzel bir doğrama kokusu vardı. Her tarafla balsa, köknar, çam, ceviz ağacı talaşları görülüyordu. Ağaçlar çeşitli biçimlerde ve her keseye uygun olarak kesilmişti. Vitrinlerde bilyalı rulmanlar, uçmaya yarayan makineler ve yuvarlak nesneler vardı. Bu sonuncuların herhangi bir adı yoktu ama, satıcı, ortalarındaki küçük deliklerden dolayı onlara tekerlek adını takmıştı.

"Günaydın sayın profesör," dedi satıcı. Mangemanche'ı iyi tanıyordu.

"İyi haberlerim var Bay Cruc," dedi Mangemanche. "Az önce üç müşterimi öldürdüm ve sanıyorum, yeniden çalışmaya başlamak için epeyce zamanım olacak."

"Çok etkileyici!" dedi Bay Cruc. "Bu fırsatı kaçırmayın."

"Tıp, eğlenmek isteyenler için birebir bir meslek," dedi profesör. "Ama modeller küçük olunca değmez."

“Böyle konuşmayın,” dedi Bay Cruc. “Ben doktorluğa başlayalı iki gün oldu ve bu iş hoşuma gidiyor.”

“Nasıl olsa günün birinde dediğime gelirsiniz!” dedi Mangemanche. “O küçük, yeni İtalyan motorunu gördünüz mü?”

“Hayır.” dedi Bay Cruc. “Nasıl bir şey ki?”

“Müthiş!” dedi Mangemanche. “insan onu *mangemanc*ba’layabilir.”

“Ha! ha! ha!” diye güldü Bay Cruc. “Her zaman çok şakacısınız profesör.”

“Evet, ama ateşlemesi yok,” dedi profesör.

Cruc’un gözleri enlemesine uzadı. Bu da kirpiklerinin iyice aşağı inmesine yol açtı. Ellerini tezgâha dayayarak profesöre doğru eğildi.

“Yok mu?” diye sordu içini çekerek.

“Gerçekten yok...”

Mangemanche açık seçik, anlaşılır, tatlı bir ses tonuyla konuşuyordu, karşılaşılan olumsuzluğu hiçe sayarcasına. “Onu gördünüz mü?”

“Bende bir tane var ve çalışıyor.”

“Onu nereden ele geçirdiniz?”

“İtalya’daki mektuplaştığım adam, Alfredo Jabes gönderdi.”

“Bana da gösterir misiniz?” diye sordu Bay Cruc.

Merak, armut biçimindeki yanaklarını çukurlaştırmıştı.

“Ee, duruma bağlı,” dedi Mangemanche.

Parmaklarını sarı düğünçiçeği rengindeki gömleğinin yakasıyla silindirimsi koni biçimli boynunun arasındaki delikten içeri soktu.

“Malzemeye gereksinimim var.”

“Buyurun,” dedi Cruc. “Ne istiyorsanız alın, para da ödemeyin, ama buna karşılık hemen evinize gelmek istiyorum.”

“Pekâlâ,” dedi Mangemanche.

Ciğerlerini havayla doldurdu ve bir savaş şarkısı mırıldanarak dükkânın iç bölmelerine daldı. Cruc onu izliyordu. Bütün dükkânı alıp götürse bile razı olacaktı neredeyse.

2

“Bu görülmemiş bir şey!” diye haykırdı Cruc.

Motor durmuştu. Mangemanche tıkacı kurcaladı ve yeniden çalıştırmak için pervaneyi çevirmeye başladı. Üç kez döndürmüştü ki pervane birden harekete geçti ve elini çekecek zamanı bulamadı. Olduğu yerde zıplamaya başladı uluyarak. Cruc onun yerine geçti ve yavaşlayan pervaneyi çevirdi. Motor göz açıp kapayıncaya kadar harekete geçti. Küçük yakıt şişesinin içinde hava kabarcıkları vardı. Tıpkı sürünen bir sümüklüböcek gibi supap deliğinden içeri sızıyorlardı. Yanan gazların çıktığı iki deliktense yağ süzülüyordu usul usul.

Pervanenin rüzgârı delikten çıkan yanmış gaz dumanını Mangemanche'ın suratına üflüyordu. Profesör dayanamamış, yeniden motorun yanına yaklaşmıştı. Basıncı düzenlemek için kontrpistonun anahtarını çevirmeye kalktı ve parmaklarını yaktı cayır cayır. Elini salladı ve olduğu gibi ağzına soktu.

"Allah kahretsin! Allah kahretsin!" diye sövdü.

İyi ki parmakları ağzındaydı da, ne söylediği pek anlaşılmadı. Cruc, büyülenmiş gibi bakıyor, gözleriyle pervanenin dönüşünü izlemeye çalışıyordu. Gözyuvarlarını çukurlarının içinde döndürüp duruyordu bu amaçla ama, merkezkaç kuvvetin etkisiyle göz billurları dışarı uğruyordu. Bu nedenle ancak kirpiklerinin iç kısmını görebiliyordu. Sonunda bu izlemeden vazgeçti. Küçük, alüminyum karter masaya vidalanmıştı ve ağır masa, güçlü sarsıntılarla bütün odayı titretiyordu.

"Çalışıyor!" diye bağırmaya başladı Cruc.

Masadan uzaklaşıp Mangemanche'ın ellerini yakaladı. Odanın tavanına doğru uzaklaşan mavi dumanın altında rond yapmaya başladılar.

Dansın vazgeçilmez figürlerinden biri olan tehlikeli bir sıçrayışın en keyifli noktasındayken duydukları bir sesle irkildiler. Telefonun zili, bir medüzün kulak zarı patlatan ıslığını çağrıştırabilmek için ne yapmak gerekiyorsa hepsini yaparak, acı acı çaldı. Havada yakalanan Mangemanche sırtüstü yere yayıldı. Cruc da o sırada tepeüstü yere çakılıyordu: İçinde çalımlı, büyük bir hurma ağacı bulunan yeşil bir saksıya gömülüverdi sonunda.

İlk ayağa kalkan Mangemanche oldu ve telefonu yanıtlamak için atıldı. Cruc ise topraktan kendini kurtarabilmek için manevra yapıp duruyordu. Sonunda saksıyla birlikte ayağa kalktı, çünkü kafasını kurtarabilmek için çekiştirdiği şey boynu değil ağacın gövdesiydi. Yaptığı yanlışı ancak bütün toprak sırtından aşağı boşaldıktan sonra fark etti.

Mangemanche öfkeyle telefonu bıraktı. Motoru durdurması için Cruc'a bağırdı, çünkü alet cehennemi bir gürültü çıkartıyordu. Cruc yaklaşıp tıkacı kapattı ve motor kötü, kuru ve ölgün bir öpücük sesi çıkartarak stop etti.

"Ben gidiyorum," dedi Mangemanche. "Bir hasta beni çağırıyor."

"Müşterilerinizden biri mi?"

"Hayır, ama gitmek zorundayım."

"Bu can sıkıcı bir durum," dedi Cruc,

"Siz kalıp motoru çalıştırabilirsiniz," dedi Mangemanche

Ya, öyleyse tamam. Gidebilirsiniz artık!" dedi Cruc.

"Kurnaz adamsınız," dedi Mangemanche.

"Sizin için değişen bir şey yok nasıl olsa."

"Elbette."

Cruc parlak silindirin üstüne eğildi, tıkacı yavaşça gevşetti ve motoru yeniden çalıştırmak için yer değiştirdi. Tam Mangemanche odadan çıkarken motor da çalıştı. Cruc basınç ayarını değiştirdi ve pervane, çılgınca bir homurtuyla masanın ayağını yerden kesti; hepsi birden karşı duvara çarpıp parçalandılar. Mangemanche gürültüyü duyunca geri geldi. Gördükleri karşısında eli ayağı kesildi ve diz çökerek istavroz çıkardı. Cruc'a gelince, o duaya başlamıştı bile.

Cornélius, Onte'un hizmetçisi Profesör Mangemanche'ı yaralının odasına aldı. Adam zaman geçirmek için örgü örüyordu, 'Katolik İnanç ve Hacılar'ın bir sayısından Paul Clauder'a ait rengarenk bir motif örneği çıkartmıştı, onu örmeye çalışıyordu.

"Merhaba!" dedi Mangemanche. "Beni rahatsız ettiniz."

"Öyle mi?" dedi Cornélius. "Üzüldüm doğrusu."

"Görüyorum. Bir yeriniz mi acıyor?"

"Kalça kemiğim beş ayrı parçaya bölündü."

"Kim tedavi etti sizi?"

"Perriljohn. Şimdi çok iyiyim."

"Öyleyse beni neden çağırdınız?"

"Size önereceğim bazı şeyler var da," dedi Cornélius.

"Cehennemin dibine gidin!" dedi Mangemanche.

"Pekâlâ," dedi Cornélius. "Giderim."

Kalkmaya çalıştı, bir ayağını yere henüz koymuştu ki, kalça kemiği yeniden kırıldı. Gözle görülür bir biçimde bayılıverdi. Mangemanche

telefona yapıştı ve hastayı kendi servisine götürmek için ambulans istedi.

4

“Her sabah kalçasından uyuşturucu iğne yapacaksınız.” dedi Mangemanche. “Ben servise çıktığımda uyuyor olmalı. Ne zaman yanına uğrayacak olsam canımı sıkıyor şu...”

Sözün burasında durakladı. Asistanı olan stajyer doktor dikkatle onu dinliyordu.

“Neyse, işin bu tarafı sizi ilgilendirmez,” dedi Mangemanche. “Kalçası nasıl?”

“Vida yerleştirdik,” dedi asistan. “En yeni model ve büyük boy vidalar. Harika kırıklar var kalça kemiğinde.”

“Kylala’nın kim olduğunu biliyor musunuz?” diye sordu Mangemanche.

“Şey...” dedi asistan.

“Bilmiyorsanız” konuşmayın. Lokomotifler için yeni bir yanma sistemi geliştiren Finlandiyalı bir mühendistir.”

“Öyle mi?” dedi asistan.

“Çhaplon bu sistemi daha da mükemmelleştirdi daha sonra,” diye tamamladı Mangemanche. “Ama, neyse, bütün bunlar sizi ilgilendirmiyor.”

Cornélius’un başucundan ayrıldıktan sonra hemen yanındaki yatağa ilişti gözleri. Temizlikçi kadın, üzerinde hasta yatmadığı için bomboş duran yatağın üzerine, tavanı temizlemek için bir iskemle yerleştirmişti.

“Bu iskemlenin nesi var?” diye sordu Mangemanche şakayla.

“Ateşi var,” diye yanıtladı asistanı, “önemli bir şey değil.”

“Benimle alay mı ediyorsunuz?” diye sordu Mangemanche. “Derece koyun şuna da anlayalım nesi var nesi yok.”

Ellerini göğsünde kavuşturup beklemeye başladı. Asistan odadan çıkıp bir matkap ve bir dereceyle geri döndü. İskemleyi ters çevirip tepeüstü dikti ve oturulacak yerde bir delik açmaya başladı. Talaşları temizlemek için bir yandan da üflüyordu.

“Acele edin,” dedi Mangemanche. “Bekliyorlar beni.”

“Öğle yemeğine, değil mi?” diye sordu asistanı.

“Hayır.” dedi Mangemanche. “Bir Ping 903 modeli yapacağız. Bu sabah bir tuhafsınız doğrusu.”

Asistan doğruldu ve dereceyi delikten içeri soktu. Civanın önce bir topak halinde toplandığı, daha sonra da çılgınca bir hızla dereceleri tırmanmaya başladığı görüldü. Derecenin ucu bir sabun kabarcığı gibi şişmeye başladı.

“Çabuk çekin!” diye bağırdı Mangemanche.

“Ah. Aziz İsa!” diye inledi asistan.

Balon biraz daha büyüdü, sonra cam gövdeye yakın bir yerde bir kırılma oldu ve bir cıva damlası yanar halde yatağın üstüne fışkırdı. Ve değer değmez de yatak örtüleri kızarıverdi. Beyaz çarşafın üstünde birbirine koşut gibi görünen, ama gittikçe daralan cıva damlasında birleşen çizgiler oluştu.

“İskemleyi çevirin ve yatağa yatırın,” dedi Mangemanche. “Bana da Bayan Gongourdouille’u çağırın.”

Baş hastabakıcı koşturdu.

“İskemlenin tansiyonunu ölçün,” dedi Mangemanche.

Asistanın iskemleyi özenle yatağa yatırmasına nezaret etti.

“Garip bir vaka bu.” diye homurdandı yeniden. “Hem şunu sarsıp durmayın!”

Asistan iyice öfkelenmiş, iskemleyi sertçe sarsalıyordu. Korkunç çatırtılar çıkartıyordu zavallı. Asistan, Mangemanche’ın bakışlarına yakalanınca, hiçbir şey olmamışçasına ve profesyonel bir lop yumurta yeme yarışmacısı tavrıyla, iskemlenin çevresinde dolanmaya başladı.

5

“Kanadın havayı yaracak bölümünü yekpare ahşaptan oymak daha çok aklıma yatıyor,” dedi Cruc.

“Hayır,” diye itiraz etti Mangemanche, “on beş onsluk balsadan klasik bir kaplama yapalım, öyle daha hafif olur.”

“Bu motorla bir yere çarpacak olursa darmadağın olur,” dedi Cruc.

“Geniş bir alan buluruz,” dedi Mangemanche.

Büyük ölçekli bir Ping 903 planı üzerinde çalışıyorlardı ve Mangemanche planda motora uygun değişiklikler yapıyordu.

“Çok tehlikeli olur.” dedi Cruc. “İyisi mi, önünde durmamalı.”

“Çok can sıkıcı bir adamsınız, Cruc,” dedi Mangemanche. “Sağlık olsun. Hem ne de olsa doktorum ben.”

“Güzel. Ben gidip eksik parçaları toplamaya çalışayım.”

“İyisinden alın olmaz mı? Parası neyse öderim.”

“Kendime alır gibi alacağım,” dedi Cruc.

“Hayır! Bana alır gibi alın. Bunu yeğlerim, çünkü sizin zevkinize güvenmiyorum pek. Ben de sizinle çıkayım. Hastamı görmem gerekiyor.”

“Haydi öyleyse,” dedi Cruc.

Kalkıp odadan çıktılar.

6

“Dinleyin,” dedi Cornélius Onte.

Belli belirsiz, puslu bir ses tonuyla konuşuyor ve gözkapakları düşüyordu. Mangemanche kızar gibi bir havaya girdi.

“Verdiğimiz uyuşturucu yetmedi mi? Yoksa o sözünü ettiğiniz önerileri mi dinleyeceğim?”

“Yok canım!” dedi Cornélius. “Bu… bu iskemle yok mu...”

“Ee, ne olmuş?” dedi Mangemanche. “Hasta o. Tedavi görüyor. Buranın hastane olduğunun farkında değil misiniz yoksa?”

“Of!” diye inledi Cornélius. “Götürün şunu! Bütün gece gıcırdadı durdu...”

Asistan, Mangemanche’ın yanında, ayakta dikilip duruyordu ve neredeyse sinirden patlamak üzereydi.

“Doğru mu bu?” diye sordu profesör ona dönerek.

Asistan başıyla evetledi:

“Kaldırıp atabilirdik onu. Ne de olsa yaşlı bir iskemle.”

“XV. Louis stili bir iskemle o,” dedi Mangemanche. “Hem sonra, onun ateşi olduğunu söyleyen siz misiniz, yoksa ben miyim?”

“Benim,” dedi asistan.

Ne zaman Mangemanche iskemleyle ilgili bir şeyler söyleyecek olsa, öfkeden çılgına dönüyordu.

“Öyleyse, tedavi edin onu.”

“Ama ben delirmek üzereyim!” diye uludu Cornélius.

“Daha iyi ya,” dedi Mangemanche. “Hiç değilse önerilerinizle canımı sıkmazsınız bundan böyle. İğneyi sürdürün,” diye ekledi asistanına dönerek ve Cornélius’u işaret etti.

“Of... of...” diye sızlandı Cornélius. “Popomu hissetmez oldum.”

Tam o sırada iskemleden arka arkaya kemik çatırtıları yükseldi. Yatağının çevresine de tiksindirici bir koku yayıldı.

“Bütün gece böyle...” diye mırıldandı Cornélius. “Bari beni alın buradan.”

“Sizi yalnızca iki yataklı bir odaya vermişler, hâlâ mırın kırın mı ediyorsunuz?” diye kızdı asistan.

“İki yatak ve leş gibi kokan bir iskemle,” dedi Cornélius.

“Haydi canım, boşverin,” dedi asistan. “Siz sanki pek mi iyi kokuyorsunuz?”

“Hastama karşı terbiyeli olun.” dedi Mangemanche asistanına dönerek. “Bu iskemlenin nesi var? Can mı çekişiyor yoksa?”

“Öyle sanıyorum” dedi asistan. “Üstelik tansiyonu da kırk dokuz.”,

“Pekâlâ,” dedi Mangemanche, “bundan sonrasına ilişkin olarak neler yapmanız gerektiğini biliyorsunuz. Haydi hoşça kalın.”

Cornélius’u güldürmek için burnuna bir fiske vurdu ve çıktı. Cruc, Ping 903 için onu bekliyordu.

7

Cruc sinirden dudaklarını yiyordu. Önünde hesaplarla ve yirmi altıncı dereceden denklemlerle dolu bir kâğıt vardı ve hiçbir denklem ve hesabın doğru dürüst sonucu çıkarılmamıştı. Mangemanche odayı arşınlayıp duruyor ve geri dönüş hareketi yapmamak için, tahtakurusu mavisine boyanmış duvarın önüne her gelişinde geri geri yürümeye başlıyordu.

“Burada mümkün değil,” dedi Cruc uzun bir sessizlikten sonra.

“Cruc, siz çok ödlek bir adamsınız.” dedi Mangemanche.

“Yeterince geniş bir yer yok. Dakikada dört ölçü yol yapacak. Düşünebiliyor musunuz?”

“Ne yapalım öyleyse?” diye sordu Mangemanche.

“Bir çöl bulmalıyız.”

“Kalıp hastalarımla ilgilenmek zorundayım.”

“Sömürge doktorluğuna atanmanızı sağlayın.”

“Bu çok saçma. Bir köyden ötekine dolaşıp duracağım ve Ping’le uğraşmak için hiç zamanım olmayacak.”

“Yıllık izninizi alın.”

“Yetmez!”

“Öyleyse, bu iş de yatar!”

“Kim demiş!” dedi Mangemanche.

“Ben diyorum!” diye yanıtladı Cruc.

“Of. Allah kahretsin! Ben hastaneye gidiyorum... Siz hesaplarınıza devam edin.”

Merdivenden indi, silindir biçimindeki sahanlığı geçti ve dışarı çıktı. Arabası ızgaralı kaldırımın önünde duruyordu. Yağlı müşterilerinden birinin ölümünden bu yana hiç özel hasta gelmiyor ve hastanedekilerle yetinmek zorunda kalıyordu.

Cornélius’un odasına girdiğinde iskemlenin yatağının üstünde babayiğit, sarışın bir adamın oturduğunu gördü. Adam onu görünce ayağa kalktı.

“Benim adım Anne.” dedi. “Günaydın bayım.”

“Şimdi ziyaret saati değil.” dedi asistan, profesörün arkasından odaya girerek.

“Sürekli uyuyor,” dedi Anne. “Bu nedenle uyanıncaya kadar beklemek zorunda kaldım.”

Mangemanche arkasını döndü ve asistanını gördü.

“Neyiniz var sizin, kuzum?”

“Şey şimdi geçer.”

Asistanın elleri kapı tokmağı gibi titriyordu ve gözlerinin altında, suratının ortasına dek inen morluklar vardı.

“Uyuyamadınız mı?”

“Hayır... Şu iskemle yüzünden...”

“Ya? Durumu çok mu kötü?”

“Ne rezil şeymiş meğer!” dedi asistan.

İskemle kımıldadı, bir çatırtı çıkardı ve yeniden kötü kötü koktu. Asistan çılgın gibi ileri doğru iki adım attı, ama Mangemanche kolunu tutarak onu engelledi.

‘Sakin olun.” dedi.

“Artık sakinleşmem olanaksız! Benimle alay ediyor!”

“Altına leğen koydunuz mu?”

“Hiçbir şey istemiyor.” diye sızlandı asistanı. “Bildiği tek şey çatırdamak, gıcırdamak, ateşlenmek ve benim canımı sıkmak.”

“Saygılı olun,” dedi Mangemanche. “Birazdan onunla ilgileniriz. Peki, sizin sorununuz nedir?” diye sordu Anne’a dönerek.

“Ben Bay Onte’la konuşmak istiyordum. Kontratımla ilgili bir konu.”

“Bana bundan söz etmenizin bir anlamı yok, çünkü kontratınızla ilgili hiçbir şey bilmiyorum.”

“Bay Onte size hiçbir şey önermedi mi?”

“Bay Onte öyle geveze bir adam ki, onu gece gündüz, sürekli uyutuyorum.”

“Özür dilerim,” diye araya girdi asistanı. “Onu uyutan benim.”

“Pekâlâ.” dedi Mangemanche. “Madem istiyorsunuz, öyle olsun.”

“Bu önerilerin neler olduğunu biliyorum,” dedi Anne. “Size de anlatabilirim.”

Mangemanche asistanına baktı ve ona bir işaret yaptı. Asistan ceplerini karıştırdı. Anne’ın tam arkasındaydı.

“Öyle mi? Çok ilginç,” dedi Mangemanche. “Haydi öyleyse anlatın!”

Asistan cebinden kocaman bir şırınga çıkardı ve iğneyi Anne’ın dolgun pazısına daldırdı. Genç adam direnmeye çalıştı, ama neredeyse anında uykuya daldı.

“Bunu nereye koyayım?” diye sordu asistan. Anne’ı taşımak oldukça zordu gerçekten.

“Başınızın çaresine bakın,” dedi Mangemanche. “Ben viziteye devam edeceğim. Hiç kuşkusuz o zamana kadar Onte da uyanmış olur.”

Asistan kollarını gevşetti ve Anne yere yığıldı.

“Bu iskemlenin yerine onu yatıralım derim.” diyecek oldu asistan.

İskemleden yakınmaya benzer çatırtılar geldi artarda.

“Şunu rahat bırakın,” dedi Mangemanche. “Sizi bir daha onunla uğraşırken görürsem...”

“Pekâlâ,” dedi asistan. “Öyleyse adamı burada böylece bırakıyorum.”

“Nasıl isterseniz.”

Profesör beyaz önlüğünü düzeltti ve sert, cakalı adımlarla çıktı. Işıl ışıl yanan cilalı koridorda kayboldu.

Asistan yalnız kalınca ağır ağır iskemleye yanaştı ve her tarafından kötülük akan bir bakışla kuşattı onu. Öyle yorgundu ki, gözkapakları ikide bir gözlerinin önüne düşüyordu. Bu sırada bir hastabakıcı girdi içeri.

“Altına leğen sürdünüz mü?” diye sordu asistan.

“Evet.” dedi hastabakıcı.

“Eee, ne oldu?”

“Besi, dışkısında tahtakurtları vardı. Sonra, bir keresinde tek başına ayağa kalktı. Zorlukla yürüyordu. Hiç görülecek bir şey değildi. Dehşet içinde kaldım.”

“Onu bir dinleyeyim,” dedi asistan, “Bana temiz, bir çamaşır verin.”

“Alın.” dedi hastabakıcı kadın.

Kadın her zamanki gibi gömleğinin önünü açtığı halde, eğilip, de elini bacaklarının arasına sokacak gücü bile bulamadı kendisinde. Kadın kızarak elindeki peçeteyi verdi ve galvanizli sac döşemeyi titreterek çıktı gitti. Asistan yatağın üstüne oturdu ve iskemlenin üstünü açtı. Soluk almamaya çalışıyordu; iskemle esaslı bir çatırtı çıkarmıştı çünkü.

Mangemanche viziteden döndüğünde asistanının da uykuya daldığını gördü. Adam Cornélius’un yatağının ayakucuna, Anne’ın üstüne enlemesine yatmıştı. Yandaki yatakta aykırı bir şeyler görür gibi oldu profesör ve XV. Louis stili iskemle ilişti gözüne. İskemlenin ayakları kaskatı kesilmişti. Yirmi yaş birden yaşlanmıştı sanki. Buz gibiydi ve hiç kımıldamıyordu. Yaşlanmış ve XVI. Louis stili bir iskemle olmuştu. Sırt konan yerindeki kıvrımlar gergin birer düz çizgiye dönüşmüştü. Hiçbir şey can çekişmenin korkunçluğunu, dayanılmazlığını bundan daha iyi ortaya koyamazdı. Tahtanın beyaz-mavi rengi Mangemanche’ın dikkatini çekti ve asistanının kafasına esaslı bir tekme attı, ama adam kımıldamadı bile. Profesör yanına diz çöktü ve onu sarstı.

“Hey... kendinize gelin... Uyuyor musunuz yoksa? Ne yaptınız ona böyle?”

Asistan kımıldadı ve gözlerinden birini araladı keyifsizce.

“Ne oldu size böyle?” diye yineledi Mangemanche.

“Kendime de uyuşturucu iğnesi yaptım…” diye mırıldandı asistan. “Çok uykum var.”

Çok derinden gelen bir horultu koyvererek yeniden kapadı gözlerini.

Mangemanche bu kez daha güçlü sarstı.

“Ya iskemle?”

Asistanı usul usul sızlandı.

“Ona da striknin verdim.”

“Aptal herifi” dedi Mangemanche. “Yapacak bir tek şey var artık; ayaklarının üstüne dikip içine saman doldurmak. Uzun süre ancak böyle korunabilir.”

Dargın bir yüz ifadesiyle yerinden doğruldu. Asistan mışıl mışıl uyuyordu. Anne ve Cornélius da. Mangemanche esnedi. İskemleyi usulca kaldırıp yatağın ayakucuna bıraktı. İskemle son bir çatırtı çıkardı; tatlı, ölümcül bir çatırtı ve kıçüstü oturdu. Başını sağa sola salladı ve tam en rahat konumu yakalamıştı ki kapı çaldı. Profesör tıkırtıyı duymadı, Angel bir kez daha çaldı kapıyı ve girdi.

Mangemanche burnunun üstünde duran ve anlamsız anlamsız bakan iki cam fanusu orta doğru çevirdi.

“Hiçbir zaman uçamayacak,” dedi sayıklarcasına.

“Anlayamadım?” diye sordu Angel terbiyeli bir ses tonuyla.

Profesör içine daldığı rehavetten kurtulmakta zorluk çekiyordu. Neredeyse bir tonluk güçlü bir hamle yaptı ve bir iki şey söylemeyi başardı.

“Bir Ping 903’ün bu ülkenin semalarında hiçbir zaman yeri olmayacak. Adım gibi eminim bundan! Öyle çok ağaç var ki.”

“Pekiyi, ya bizimle gelecek olursanız?” diye sordu Angel.

“Sizinle mi, siz de kimsiniz?”

“Anne, ben ve Rochelle.”

“Nereye gelecekmişim?”

“Egzopotamya’ya.”

Mangemanche, kafatasının tam üstünde Morphee’nin yelken açtığını hissetti birden. Ve Morphee’nin kendisi, bıngıldağının tam ortasına bir çakıl taşı bıraktı. Az önceki uyku sersemliğinden eser kalmadı.

“Hay Allah! Ama orası çöl!”

“Evet!” dedi Angel,

“Bana da böyle bir yer gerekiyor zaten.”

“Öyleyse anlaştık mı?”

“Neyde anlaşacağız?” diye sordu profesör, hiçbir şey anlamadan.

“Canım, Bay Onte size hiçbir şey önermedi mi yani?”

“Bay Onte’un benim canımı sıkmaktan başka yaptığı bir şey yok ki.” dedi Mangemanche. “Sekiz günden beri sakinleşsin diye ona durmadan uyuşturucu iğnesi yaptırıyorum.”

“Ama onun tek istediği size Egzopotamya’da bir makam sunmaktı. Kampın şef doktorluğu.”

“Ne kampı? Ne zaman?”

“Orada yol yapacak olan demiryolu işletmesinin kampı. Kamp bir ay içinde kurulacak. Biz de yarın yola çıkıyoruz. Anne, ben ve Rochelle.”

“Rochelle de kim?”

“Bir kız arkadaş.”

“Güzel mi?”

GEÇİŞ

İşin burasında, durup bir dakika soluklanmakta yarar var. Çünkü çok geçmeden öykü güdükleşmeye ve sıradan bölümlere dönüşmeye başlayacak. Nedenini anlamak da zor değil; çünkü işin içine bir kız, güzel bir kız girdi. Bunu başkaları da izleyecek ve hiçbir şey bu koşullarda süremez.

Eğer böyle olmasaydı, çoğu kez karşılaşılan türde keyifli bir öykü olabilirdi, ama işin içine kızlar girince biraz hüzün gerekecek. Kızlar hüzünden hoşlandıkları için değil -en azından onlar böyle söylüyorlar- ama kızların peşinden o da geldiği için, bu böyle olacak. Hüzün güzel kızların peşini hiç bırakmadığı için. Çirkinlere gelince, onları geçelim bir kalem. Varlıkları bile yeterli. Hem zaten bütün kızlar güzeldir.

Birinin adı Bakır olacak, bir başkasının ki Lavanta; sonra başka adlar da gelecek. Ama ne bu kitapta, ne de aynı öyküde.

Egzopotamya'da bir sürü insan olacak, çünkü orası çöl. İnsanlar çölde toplanmayı severler, çünkü orada bir sürü boş yer vardır. Başka yerlerde yaptıkları şeyleri orada da yapmaya çalışırlar ve bunları ilk kez yaptıklarını düşünürler, çünkü çöl, üzerindeki her şeyi olduğundan çok daha güzel gösteren bir dekordur. Hele güneşin de özel birtakım niteliklerle donatılmış olduğu da varsayılacak olursa.

Çöl, *sık sık kullanılır. Arthur Eddington çöldeki aslanları toplamanın kolay bir yolu olduğunu söyler, bu iş için kumu elemek yeterlidir, böylece aslanlar eleğin üstünde kalacaktır. Bu işlemin aşamalarından biri -belki de en ilginci- eleği sallama aşamasıdır. Sonuçta bütün aslanların eleğin üstünde biriktiği görülür. Ama Eddington bir şeyi unutmuştur; kumun elenmesi sırasında yalnızca aslanlar değil, çakıl taşları da eleğe takılır, öyle sanıyordum ki, zaman zaman bu çakıl taşlarından söz etme olanağı bulacağım.*

Mangemanche ayağa kalktı. Keyfi yerine gelmişti.

"Evet," dedi Angel. "En azından bana güzel görünüyor."

"Siz ona âşıksınız öyleyse," dedi profesör.

"Yo, hiç de değil!" dedi Angel. "O Anne'ı seviyor."

"Ama siz de onu seviyorsunuz?"

“Evet,” dedi Angel. “Bu nedenle, Anne’ın da onu sevmesi gerek. Mademki Anne’ı seviyor, mutlu edilmeli.”

Mangemanche burnunu kaşıdı.

“Bakıyorum bu konuyla çok ilgilisiniz,” dedi. “Ama böyle akıl yürütmekten kaçının. Hem söyleyin bakalım, orada bir Ping 903’ü çalıştıracak kadar yer var mıdır?”

“İstemediğiniz kadar.”

“Nereden biliyorsunuz?”

“Ben mühendisim.” dedi Angel.

“Harikulade!”

Profesör, Cornélius’un başucundaki zile bastı.

“Biraz bekleyin,” dedi Angel’e. “Onları uyandıracağız.”

“Nasıl yapacaksınız bunu?”

“İğne batırarak elbet,” dedi Mangemanche. “Çocuk oyuncağı bu benim için.”

Sustu, ve düşünceye daldı.

“Ne düşünüyorsunuz?” diye sordu Angel.

“Asistanımın da benimle gelmesini sağlamalıyım,” dedi Mangemanche. “Dürüst bir çocuktur...”

İskemlenin üstünde kendisini rahatsız hissetti, ama konuşmayı sürdürdü.

“Umarım Cruc için de bir olanak buluruz orada. Çok iyi bir teknisyendir.”

“Elbette buluruz,” dedi Angel.

Ve tam bu sırada hastabakıcı içeri girdi, iğne yapmak için gerekli her şey elindeydi.

ILK HAREKET

Bunun epeyce avantajlı bir yöntem olması bundandır. Liflerdeki kalitenin yanı sıra, sağladığı tasarruf, bu yöntemi başlı başına ilginç kılmaktadır!

René Escourrou, *'Le papier' (Kâğıt),* Librairie Armand Colin, 1941, sayfa 84

I

Derken, acıktığını hissetti Athanagore Porphyrogenete ve kazı çekicini yere koydu. Ve hiç dilinden düşürmediği *sit tibi terra levis* düsturu gereğince, yemek yemek için çadırına girdi. Çekiçle kazıya kazıya üstündeki tüm yabancı maddeleri temizlediği çömleği de dışarda bıraktı.

Sonra, okuyucuya kolaylık olsun diye, aşağıdaki bilgi fişini doldurdu. Biz fişin içindeki bilgileri buraya eksiksiz olarak aktardık, aradaki fark bizimkinin matbaa harfleriyle yazılmış olmasıdır.

Boy: 1.65

Ağırlık: 69 kilogram kadar

Saçlar: Kırlaşmış

Gövde kıl sistemi: Az gelişmiş

Yaşı: Belirsiz

Yüz biçimi: Uzun

Burun biçimi: Sapına kadar düzgün

Kulak biçimi: Üniversitelilere özgü testi kulpu biçiminde

Giyimi: Özensiz ve içine her şeyi tıka basa doldurduğu için, cepleri deforme olmuş

Ek özellikler: İlginç bir yanı yok

Alışkanlıkları: Geçiş dönemleri dışında durmuş oturmuş.

Fişi doldurduktan sonra da kaldırıp attı. Gençliğinden beri Sokrates'in kabaca *sen seni bil sen seni,* biçiminde formüle edilebilecek ilkesini

uyguladığı için, böyle bir bilgi fişine hiç mi hiç gereksinimi yoktu.

Atha'nın çadırı, özel dokumalı yelken beziyle kaplanmış bir odadan oluşuyordu. Bezin üzerindeki deliklerin yeri zekice seçilmişti. Çadırı yere tahta sırıklar bağlıyor ve sırıkların silindir biçimindeki bazukalara benzemesi, çadırın toprağa yeterince sağlam bağlandığı izlenimini güçlendiriyordu.

Bu odanın üstüne, uygun aralıkla ikinci bir tente daha gerilmişti. Çadırın ipleri metal kazıklara bağlanmış, kazıklar da, oluşabilecek tatsız uğultuların önüne geçebilmek amacıyla, sıkıca toprağa berkitilmişti.

Athanagore çadırının böyle mükemmel bir biçimde kurulmasını kâhyası Martin Lardier'ye borçluydu. Bu çadırı ziyaret edenler, Lardier'nin doğuştan sahip olduğu yetkilerin nitelik ve yüceliğinden, ister istemez etkileniyorlardı. Ama bu yetileri daha sonra da koruyabilecek miydi, orası bilinmez. Aslında çadırın alanı topu topu altı metrekare kadardı (ve biraz fazlalığı da vardı elbet: çünkü çadır Amerika'dan gelmişti ve Anglosaksonlar başkalarının, metreyle ölçtüğü şeyleri parmak ve ayak hesabıyla ölçüyorlardı. Bu da Athanagore'u şöyle bir akıl yürütmeye yöneltiyordu: Değil mi ki bu ülkelerde başlar ayak, ayaklar baş olmuştur, öyleyse taş olup baş yarmaktansa baş olup taş yarmak evladır) ve sağda solda hâlâ tam hesaba gelmeyen boşluklar vardı.

Martin Lardier o sırada yakınlarda bir yerde merceğinin çarpılan çerçevesini düzeltmeye çalışıyordu. Onu düzeltmek zorundaydı, çünkü mercek her şeyi olması gerekenden çok daha büyük gösteriyordu bu çarpıklık yüzünden. Sonra çadıra, ustasının yanına geldi. O da bir fiş doldurdu. Ne yazık ki fişi çabucak yırttığından, yazdıklarını kopya edecek zaman bulamadık, ama ilk fırsatta yeniden yakasına yapışacağız. Her şeye karşın, saçlarının kahverengi olduğunu anlamak için şöyle bir gözucuyla bakmak yetiyordu,

"Yemeği hazırlayın Martin," diye buyurdu arkeolog. Kazı alanında tam bir demir disiplin uyguluyordu.[1]

"Peki efendim," diye yanıtladı Martin. Ve bu durumdan rahatsızlık duymak gibi bir saçmalığa da kapılmadı.

Tepsiyi masanın üstüne koydu ve Athanagore'un tam karşısına oturdu. Zenci uşak Dupont koca bir kutu yahni konservesi açmıştı. İki

adam, kutuya aynı anda atılmak isteyince, beş dişli çatallarını gürültüyle tokuşturdular.

Zenci uşak Dupont akşam yemeği için mutfakta başka bir konserve kutusu hazırlamakla uğraşıyordu, önce yemeği bol baharatla ve harlı bir ateşin üstünde pişirmek gerekiyordu. Sonra lehim hazırlanacak, bol suyla pişirilmiş yiyecek kalaylı sac kutuya doldurulacak, ama önce yemeğin suyu dökülecekti. Sonra kutunun kapağı sımsıkı lehimlenecek ve akşam yemeğinin konserve kutusu böylece hazırlanmış olacaktı.

Dupont çalışkan bir zanaatkâr ailenin oğluydu. Öyle çalışkandılar ki, biraz olsun işe ara vermelerini ve huzurlu bir dinlenme ortamına kavuşmalarını sağlamak için, onları öldürmek zorunda kalmıştı. Bu tutumu nedeniyle sık sık tebrik edilmekten sıkıldığı için, kendisini dine adamışçasına inzivaya çekilmişti. Bir tek şeyin düşünü görüyordu, o da ölmeden önce Papa tarafından topa tutulmaktı. Tıpkı. Libya Müslümanlarını Hıristiyanlığa çağıran ve onlar tarafından öldürülen Pere de Foucault gibi. Genellikle yan gelip şişinirdi, ama şimdi bir şeyler yapar görünüyordu. Odun yongalarını düzensiz bir biçimde ateşin üstüne istif ediyor, kaygan mürekkepbalıklarını bıçakla delik deşik ettikten sonra kaynar madensuyunun içine atıp yıkıyor, mürekkebi de domuzlara veriyordu. Mürekkepbalıklarının pişirildiği kova kırmızı özlü bir ağaçtan yapılmıştı. Tahtalar ince ince kesilmiş ve sıkıca, yan yana bitiştirilmişti. Ateşin parıltısı suyun titreşen yüzeyinde sekiyor, mürekkepbalıklarıysa kaynar suya girince güzel, mavi bir renk alıyorlardı. Bütün bu renk karmaşası mutfağın tavanında hintkenevirini andıran biçimler oluşturuyorlardı. Ama kokusu Patrelle aromalı losyonların kokusundan biraz farklıydı. Hanı şu bütün kaliteli kuaförlerde, özellikle de André ve Gustave’da kullanılan losyonların kokusundan.

Dupont’un gölgesi eğilip bükülüyor, bitkinlik belirtileri gösteren hareketlerle odanın içinde dolaşıyordu. Sofrayı toplamak için Athanagore ve Martin’in yemeklerini bitirmelerini bekliyordu.

Bu arada. Martin de efendisine sabahki gelişmelerin bir özetini veriyor, ama bunu karşılıklı soru-yanıt biçiminde yapıyordu.

“Yeni bir şey var mı?” diye sordu Athanagore.

“Kaya mezarlar konusunda yeni bir şey yok,” dedi Martin. “Hiçbir şey yok yeni olarak.”

“Kazmaya devam ediliyor mu?”

“Ediliyor. Her yönde ilerliyor kazı.”
‘Eğer yapabilirsek, kazıyı tek bir yönle sınırlayalım.”
“Haber aldığımıza göre bölgede bir adam var,” dedi Martin.
“Ne arıyormuş burada?”
“975’le gelmiş. Adı Amadis Dudu.”
“Oh,” diye soluklandı Athanagore. “Sonunda bir yolcu bulabilmişler…”
“Uygun bir yere yerleştirilmiş,” dedi Martin. “Ona ödünç bir çalışma odası vermişler, mektup yazıyormuş.”
“Kimden ödünç almışlar odayı?”
“Bilmiyorum. Sıkı çalışan birine benziyormuş.”
“Garip.”
“Nedir garip olan. Mezar mı?”
“Dinleyin Martin, kendinizi her gün yeni bir mezar bulacakmışız gibi bir düşünceye alıştırmayın.”
“Ama daha bir tek mezar bile bulamadık ki!”
“Bu da kanıtlıyor ki, öyle sık sık rastlanan şeyler değil bu mezarlar,” dedi Athanagore,
Martin, hoşnutsuz, başını iki yana salladı.
“Buralarda değerli hiçbir şey yok,” dedi
“Daha yeni başladık,” diye çıkıştı Athanagore. “Çok acelecisiniz.”
“Bağışlayın beni efendim,” dedi Martin.
“Önemi yok. Bu akşam bana iki yüz satır yazarsınız ceza olarak, olur biter.”
“Ne tür bir yazı olacak efendim?”
“Istidore Isou’nun letrist şiirlerinden birini Yunancaya çevirin; Uzunlarından birini seçin.”
Martin iskemlesini itti ve çıktı. En az akşam saat yediye kadar zamanı vardı ve hava çok sıcaktı.
Athanagore yemeğini bitirdi. Çadırdan çıkarken kazı çekicini de yanına aldı. Çömleği kazıma işini bitirmek, son rötuşları da yapmak istiyordu. Ama aceleci bir hali vardı; Amadis Dudu dedikleri adam ilgisini çekmeye başlamıştı.
Oldukça iri, kalın porselenden yapılmış bir çömlekti uğraştığı. Dip yüzeyine bir göz deseni çizilmişti, ama kireç ve silis karışımı bir katman, deseni yarı yarıya örtüyordu. Athanagore küçük, sert darbeler indirmeye

başladı bu katmana ve bir sürü taşlaşmış iris ve gözbebeği parçası sıçrattı. Genel görünüş olarak güzel, mavi bir gözdü bu, biraz sertçe bakıyordu, ama kirpiklerinin kıvrımları tatlıydı. Athanagore karşı karşıya bulunduğu bu seramiğin kendisini ısrarla sorgulayan ya da ona öyle gelen bakışlarından kaçmak için ikide bir yer değiştiriyordu. Temizleme işi bitince çömleği kumla doldurdu ki gözü artık görmesin. Sonra çömleği tepesi üstü yere dikti ve çekiçle vura vura kırdı, parçaladı. Sonra sağa sola dağılan parçaları bir araya topladı. Çömlek böylece çok daha az yer kaplıyordu ve standart boyda bir kutuya girebilir, arkeologun koleksiyonunun düzeninin bozulması gibi bir sorun yaratmazdı. Nitekim Athanagore cebinden koleksiyon kutusunu çıkardığında hoşnutluğunu belirtti.

Athanagore bütün bu işlemleri bitirdikten sonra çömeldiği yerden doğruldu ve Amadis Dudu'yu bulacağını düşündüğü yöne doğru yola koyuldu. Eğer arkeolojiye eğilim duyan biriyse, bu adamla ilgilenilmeye değerdi doğrusu. Arkeologu şimdiye kadar hiç yanıltmamış olan altıncı hissi onu bu kez de doğru yere sürükledi. Amadis Dudu o sırada bir masaya olurmuş telefon etmekle meşguldü. Atha adamın sol kolunun altında bir sumen gördü. Sumenin üstündeki kurutma kâğıdı oldukça yoğun bir çalışmanın lekelerini taşıyordu. Ayrıca yollanmaya hazır bir mektup yığını, evrak sepetinde de postadan yeni çıkan bir kurye vardı.

"Burada nerede yemek yiyebilirim, bir fikriniz var mı?" diye sordu Amadis, arkeologu görür görmez alıcıyı eliyle kapatarak.

"Çok çalışıyorsunuz," diye yanıtladı Athanagore. "Başınıza güneş geçecek."

"Sevimli bir yer burası," dedi Amadis. "Ve yapacak çok iş var."

"Bu çalışma odasını nasıl buldunuz?"

"İnsan her yerde bir çalışma odası bulabilir. Ayrıca, ben odam olmaksızın çalışamam."

"975'le mi geldiniz?"

Amadis'in telefonla konuştuğu kişinin sabrı iyice taşmış olmalıydı, çünkü telefon alıcısı adamın elinde kıvranıp duruyordu. Amadis pis pis gülerek kalem kutusundan bir iğne aldı ve alıcının ortasındaki kara deliklerden birine sapladı. Alıcı kaskatı kesildi, bunun üzerine Amadis de onu telefon aygıtının üstüne yerleştirdi.

"Bir şey mi demiştiniz?" diye sordu sonra.

"Şunu dedim: 975'le mi geldiniz?"

“Evet. Oldukça rahat. Her gün o otobüse binerim.”

“Ama ben sizi buralarda daha önce hiç görmedim.”

“Her gün bindiğim 975 bu değil. Size söylediğim gibi, burada yapılacak çok iş var. Ha aklımdayken, burada nerede yemek yiyebileceğimi bana söyleyebilir misiniz?”

“Burada bir yerlerde lokanta olması mümkündür,” dedi Athanagore. “Ama itiraf ederim ki, buraya geldiğimden beri hiç böyle bir konu üzerinde düşünmedim. Gelirken biraz erzak getirmiştim. Ayrıca Giglyon’da balık da tutulabiliyor.”

“Ne zamandan beri buradasınız ki?”

“Beş yıldır,” diye yanıtladı Athanagore.

“Öyleyse yöreyi iyice tanıyor olmanız gerekir.”

“Eh, epeyce tanıyorum. Ben daha çok yeraltında çalışırım. Silüro-devoniyen çağa ait katmanlar var burada, harika şeyler. Ayrıca paleolitik döneme tarihlenen kimi yerler var, oraları da pek severim. Hem orada Glure kentine ait kalıntılara rastladım.”

“Bildiğim bir yer değil,” dedi Amadis. “Yukarda mıdır?”

“Bunu Martin’e sormanız gerek ki size kılavuzluk etsin,” dedi Athanagore. “Martin benim kâhyamdır.”

“Oğlancı mıdır?” diye sordu Amadis.

“Evet,” dedi Athanagore. “Dupont’u seviyor.”

“Benim için fark etmez.” dedi Amadis. “Dupont düşünsün.”

“Adamın canını sıkacaksınız,” dedi Atha. “Sonra bana yemek yapmaz olacak.”

“Nasıl olsa lokanta var...”

“Bundan emin misiniz?”

“Benimle gelin.” dedi Amadis. “Sizi götüreyim oraya.”

Ayağa kalktı, iskemlesini yine masanın altına yerleştirdi. Yerde sarı renkli bir kum tabakası olduğundan iskemleyi dik tutmak zor değildi.

“Temiz bir kum bu,” dedi Amadis. “Burayı sevdim. Hiç rüzgâr olmaz mı burada?”

“Hiç olmaz.” dedi Athanagore.

“Sağa sola sapmadan bu kum tepesini inersek lokanta karşımıza çıkacak.”

Yerde yemyeşil, dimdik, cilalanmış gibi parlak otlar vardı ve incecik gölgeleri toprağa yansıyordu. Her ikisi de yürürken hiç gürültü

çıkarmıyorlardı. Bastıkları yerde, kenarları yuvarlak, konik çukurlar oluşuyordu.

“Kendimi burada bambaşka bir insan gibi hissediyorum,” dedi Amadis. “Hava çok temiz.”

“Evet, her şeyin açıklaması bu. Buraya gelmeden önce çok sıkılgan bir adamdım,” diye sürdürdü.

“Şimdi hiç öyle görünmüyorsunuz,” dedi Athanagore. “Kaç yaşındasınız?”

“Size belli bir rakam veremem,” dedi Amadis. “Çünkü işin başlangıcını anımsamıyorum. Size söyleyebileceğim tek şey var. O da şimdiye kadar sık sık yinelenen ve benim pek de emin olmadığım bir tarih. Bunu söylemek de pek hoşuma gitmiyor. Ama ne yanından bakarsanız bakın, henüz gencim.”

“Ben size şöyle bir yirmi sekiz yaş biçeyim,” dedi Athanagore.

“Teşekkür ederim,’ dedi Amadis. “Ama ben bu kadar yaşı ne yapacağımı bilemem. Siz en iyisi başka birisini bulun, eminim yirmi sekiz yaşı beğenecek birileri vardır.”

“Eh, pekâlâ!” dedi Atha.

Biraz gücenmişti...

Kum tepesi şimdi bayağı dik bir yokuşla iniyordu aşağı. Bunun kadar yüksek bir başka tepe daha vardı sonra ve toprak rengindeki ufku gözlerden gizliyordu. Onun da bittiği yerde, alçak başka tepeler vardı ve küçük kıvrımlar, boğazlar, dar geçitler oluşturuyorlardı. Amadis bütün bunların arasından yolunu tutturmuş ilerliyor, bir an bile duraklamıyordu.

“Çadırımdan epey uzakmış,” dedi Atha.

“Önemi yok,” dedi Amadis. “Geri dönmek için bıraktığımız izleri izlersiniz”

“Peki, geri dönüş değil de gidiş yolunu şaşırırsak ne olacak?”

“Eh ne yapalım, o zaman geri dönüş yolunu da şaşırırsınız, bunu bilmeyecek ne var.”

“Bu çok can sıkıcı bir şey olur,” dedi Atha.

“Bu kadar korkmayın. Nerede olduğunu adım gibi biliyorum, işte, bakın.”

Athanagore, yüksek tepenin ardında İtalyan lokantasını gördü: Joseph Barrizone, mal sahibi. Onu Pippo diye çağırırlardı. Kumaş perdelerin kırmızısı ahşap duvarların lake boyasından şıkırtılarla ayrılıyordu. Beyaz

lake. Kırmızıyla olan farkı yeterince vurgulayabilmek için. Lokantanın içini çepeçevre kuşatan, parlak renkli tuğladan yapılmış bir çıkıntı vardı ve bu çıkıntının üzerine yerleştirilen cilalı toprak çömleklerin içinde yabani hepatroller boy verirdi. Hem de durmadan. Pencere boşluklarında bile filizlenebiliyorlardı.

“İnsan burada çok rahat eder,” dedi Amadis “Odaları da vardır mutlaka. Masamı o odalardan birine taşıtacağım.”

“Burada mı kalacaksınız?” diye sordu Atha.

“Bir demiryolu yapılacak burada,” dedi Amadis. “Bunun için bizimkilere mektup yazdım. Bu işin kararını da bu sabah verdim.”

“Ama hiç yolcu yok ki,” dedi Athanagore.

“Yani siz şimdi demiryollarının yolcu taşımak için mi yapıldığını düşünüyorsunuz?”

“Hayır,” dedi Athanagore. “Hiç kuşkusuz hayır.”

“Eh, nitekim bu demiryolu da kullanılmayacak,” dedi Amadis. “Böylece işletme masrafları hesaplanırken malzemenin amortismanı diye bir dert de olmayacak. Anlayabiliyor musunuz?”

“Hem siz bu işten ne kadar anlarsınız?” diye sordu sertçe üsteleyerek.

“Hiç anlamam,” dedi Athanagore. “Ben yalnızca bir arkeologum.”

“Öyleyse gelin yemek yiyelim.”

“Ben yemeğimi yeni yedim.”

“İnsan sizin yaşınızdayken iki kez de yemek yiyebilir,” dedi Amadis.

Camlı kapıya vardılar. Yapının zemin katının bütün cepheleri camla kaplıydı. Küçük temiz masalar ve beyaz deri iskemleler dışardan kolayca seçiliyordu.

Amadis kapı kanatlarından birini iter itmez içerden ateşli bir zil sesi duyuldu. Sağda büyük bir tezgâh vardı ve Pippo diye de anılan Joseph Barrizone tezgâhın arkasına geçmiş, yüksek sesle heceleye heceleye gazete okuyordu. Üstünde yepyeni, güzel bir beyaz ceket, siyah bir pantolon vardı. Gömleğinin yakasını açmıştı, çünkü lokantanın içi her şeye karşın oldukça sıcaktı.

“Facce la barba a sept haures c’to matteigno,” diye sordu Amadis’e.

“Elbette,” diye yanıtladı Amadis.

Yazım kurallarını bilmemekle birlikte Nice yöresinde kullanılan lehçeyi anlıyordu.

“Pekâlâ!” dedi Pippo. “Yemek mi yiyeceksiniz?”

“Evet. Neler var?”

“Diplomatik bir yeryüzü mekânı olan bu lokantada bulunabilecek her şey var,” diye yanıtladı Pippo, belirgin bir İtalyan aksanıyla.

“*Minestrone* de var mı?”[2]

“*Minestrone* de var, Bologna usulü spagetti de.”

“*Avanti!”* dedi Athanagore onlara ayak uydurmak için.

Pippo mutfağa doğru gözden kayboldu. Amadis pencere kıyısında bir masa seçti ve oturdu

“Kâhyanızı görmek isterdim,” dedi. “Ya da aşçınızı. Hangisini uygun bulursanız.”

“Zamanınız var nasıl olsa,” dedi Athanagore.

“Orası pek belli olmaz,” dedi Amadis. “Epeyce işim var. Hem biliyorsunuz, çok yakında burası insan kaynayacak.”

“Pek hoş,” dedi Athanagore. “Hayat renklenecek, desenize. Raut da yapacak mıyız?”

“Raut dediğiniz de nedir?”

“Sosyeteye özgü bir tür eğlence.” diye açıkladı Athanagore.

“Ne demezsiniz!” dedi Amadis. “Sanki raut yapmaya zamanımız olacak da!”

“Tüh. Allah kahretsin!” dedi Athanagore.

Birden düş kırıklığına uğramıştı. Gözlüklerini çıkardı ve camlarını temizlemek için bir tükürük fırlattı.

TOPLANTI

II

Bu listeye amonyak sülfat, kurutulmuş kan ve
dışkı da eklenebilir pekâlâ.

Yves Henry, ‘*Plantes et fibres’*
(Bitkiler ve Lifler), Colin. 1924

I)

Her zamanki gibi, ilk olarak odacı geldi. Yönetim Kurulu toplantısı için öngörülen saat on buçuktu. Salonu açması, her sumenin önüne bir kül tablası, her yönetim kurulu üyesinin görebileceği bir yere de müstehcen bir resim yerleştirmesi gerekiyordu. Sonra her tarafa dezenfektan sıkılacaktı, çünkü bu bayların pek çoğu bulaşıcı bir hastalıktan mustariptiler. Ardından iskemlelerin arkalıkları oval masanın çevresine olabildiğince paralel bir biçimde yerleştirilecekti. Henüz sabah olmuştu, odacı topallıyordu ve zamanını nasıl kullanacağını rahat rahat hesaplayabilirdi. Üstünde koyu yeşil, eski, kaliteli, serj kumaştan bir takım vardı. Boynunda altına batırılmış bir zincir, zincirin ucunda da işlemeli bir künye bulunuyordu, isteyenler künyeye bakıp adamın adını öğrenebilirlerdi. Sarsıla sarsıla sağa sola seğirtiyor, yarım yamalak ileri hamleler yaptıkça felçli bacağı geniş sarmallarla havayı dövüyordu.

Malzeme dolabının anahtarını kapıp toplantı odasının bitişiğindeki odaya girdi ve dosdoğru köşelerden birine yöneldi. Gerekli her şey oradaydı. Rafları gözlerden gizleyen dolap kapağını açtı. Bir yandan da oflayıp pofluyordu. Rafların üstüne fistolu pembe kâğıttan, oldukça süslü örtüler yerleştirilmişti. Örtülerin üstünde Léonardo da Vinci’nin oldukça eski bir tarihte çizdiği desenler vardı. Onların üstünde de aralıklı olarak dizilmiş küllükler. Bu yerleşme düzeni onlara dayatılmamış, yalnızca

önerilmişti. Bir örnek kutulara yerleştirilen müstehcen resimlerse çeşit çeşitti ve bazıları renkliydi. Odacı yönetim kurulundaki bayların hangi türden hoşlandıklarını az çok biliyordu artık. Az ötedeki küçük, masum bir paketçik gözüne ilişince gülümsemekten kendini alamadı. Paketin içindeki resimleri kendisi için ayırmıştı. Derken pantolonunun düğmelerini açtı. Ama mahzun aletini şöyle bir yokladığında buruşuk yüzü kararıverdi. Sonra o günün tarihini anımsadı ve aklı başına geldi; aradığı yerde iki günden önce dişe dokunur bir şey bulması olanaksızdı. Hem o yaştaki biri için bu bile fena sayılmazdı. Ama, o işi haftada iki kereye kadar çıkardığı günleri anmaktan da kendisini alamadı. Bu tatlı anı keyfini biraz yerine getirdi ve dudaklarının iki yanındaki büzücü kaslar oynadı, kenarlardaki yemek kırıntıları gerildi; bu bir gülümseme belirtisiydi. Aynı anda donuk gözlerinde şeytani bir ışık yanıp söndü.

Gerekli altı kütlüğü aldı ve hepsini cam Japon tepsisinin üstüne yerleştirdi. Bu tür taşıma işlerinde bu tepsiyi kullanırdı. Sonra pis pis kokan işaret parmağıyla dolabın kapağını tutarak, tek tek kartları seçti. Her üye için dört kart gerekiyordu. Başkanının hangi tür resimlerden hoşlandığını anımsamakta hiç zorluk çekmedi: onun tercihi, kapalı devreli ilişki pozisyonlarıydı ve bu noktaya kimya alanındaki incelemelerinden sonra varmıştı. Eline aldığı ilk karta baktı hayran hayran: Bu tam bir akrobasi başarısıydı doğrusu. Daha fazla gecikmek istemiyordu; doyurucu bir sonuç elde ettiğini anlatmak istercesine başını salladı ve seçimini çabuk çabuk bitirdi.

2)

Baron Ursus de Janpolent, yönetim kurulu toplantısının yapılacağı yere ulaşmak üzere direksiyon sallıyordu.

3)

Üçü de aynı anda geldiler. Saat ona çeyrek vardı ve odacı onları saygıyla selamladı. Ellerinde henüz tabaklanmış domuz derisinden hafif çantalar, üstlerinde kruvaze ceketli takımlar vardı. Düz ama fantezi kesimli yeleklerinin rengi takımlarıyla uyum içindeydi ve bolero stili şapkalar vardı başlarında. Ses tonlarında açık seçim ve kararlı değişiklikler yaparak ve

ağırbaşlı bir tavırla konuşuyor, konuşurken de çenelerini şöyle biraz havaya kaldırıp boş olan sağ elleriyle de jestler yapıyorlardı. Herhangi bir önyargıya kapılmadan -nitekim gelişmeler de bunu doğruluyordu- söylenebilecek bir başka şey de şuydu: Çantalardan ikisi fermuarlıydı ve fermuar çantaların üç kenarı boyunca uzanıyor, dördüncü kenar menteşe işlevi görüyordu. Üçüncü çantaysa saplıydı ve sahibinin de yüz karasıydı. Nitekim öteki iki kişi kendisiyle bir şeyler konuşmaya çalışırken, adam, üç dakikada bir, öğleden sonra tıpkı kendilerininkine benzeyen bir çanta satın almayı düşündüğünü duyuruyordu.

4)

Yönetim kurulu toplantısının yapılacağı yere ulaşmak için direksiyon sallayıp duran Baron Ursus de Janpolent'ı saymazsak, iki üyenin daha gelmesi gerekiyordu.

Bunlardan biri, Agathe Marion, binanın kapısından girdiğinde saat onu yirmi yedi geçiyordu. Durdu, döndü ve kapı önündeki loş ışıktan yararlanarak, sakar bir adamın sağ ayağındaki ayakkabının ucunda yarattığı çiziği inceledi dikkatle. Parlak derinin üstünde bıçakla kesilmiş gibi, üçgen biçiminde bir yata oluşmuştu. Kalkan deri parçasının ucu derinin kendisinden oldukça farklı bir gölge oluşturmuştu -bir şeyin gölgesinin biçiminin o şeyin kendisinden farklı olması doğaldır- ve bu korkunç bir görüntüydü. Agathe Marion titredi, ama kürekkemiklerinin arasında kalan bölgeyi soğuk soğuk ürperten titreşimleri bir omuz hareketiyle bertaraf ettikten sonra, yeniden yüzünü binaya döndü. Yürüyüşünü bıraktığı yerden sürdürdü, geçerken odacıya merhaba dedi ve ayağı yönetim kurulu odasının kapısına belli belirsiz dokunduğunda, toplantının olağan başlama saatine daha bir dakika vardı.

5)

Baron Ursus de Janpolent onu üç metre geriden izliyordu.

6)

Sonuncu üye gecikmişti ve toplantı onun yokluğunda başladı. Beş üye, bir odacı ve bir gecikmiş üyeyle, yuvarlak hesap yedi kişi etmiyorlar mıydı zaten? Ne yazık ki etmiyorlardı, çünkü ondan küçük sayılarda yuvarlak bir tek rakam vardı, o da sıfırdı ve yediden epeyce farklıydı.

"Baylar, oturum açılmıştır. Şimdi sözü raportöre veriyorum. Geçen oturumdan bu yana yaptığımız işleri en iyi o anlatabilir. Öyle ki, o kadarını ben bile beceremem."

"Baylar, size öncelikle şunu anımsatmak isterim ki, teknik müdür Amadis Dudu'nun ön ayak olmasıyla kurulan şirketimiz, Egzopotamya'da bir demiryolu yapılmasını ve bu demiryolunun işletilmesini amaç edinmiştir."

"Ben sizden farklı düşünüyorum ve böyle bir amacımız olduğunu anımsamıyorum."

"Pekâlâ anımsıyorsunuz."

"Ah, evet. Karıştırmışım..."

"Baylar, son oturumumuzdan bu yana müdürümüz Dudu bize bir dizi önemli araştırma gönderdi. Şirketimizin en önde gelen teknisyenlerini bir araya getiren teknik servislerimiz de yaptıkları çalışmalar sonucunda araştırmaları en ince ayrıntılarına kadar incelediler. Bütün bunlardan çıkan sonuca göre, ivedi olarak Amadis Dudu'ya bir ustabaşı ve yeterli sayıda işçi göndermemiz gerekiyor."

"Son oturum sırasında alınan karar gereğince, sayın sekretere bu işe uygun adam bulma konusunda görev verilmişti. Şimdi kendisi bize yaptığı çalışmanın sonuçları konusunda bilgi verecek."

"Baylar, şunu belirtmek isterim ki, demiryolculuk alanında piyasanın en önde gelen teknik elemanlarından birinden işletmemize yardımcı olma konusunda söz aldım."

"Ben sizden farklı düşünüyorum."

"Aman canım, siz hâlâ orada mı kaldınız, görmüyor musunuz ki başka bir şeyden söz ediliyor!"

"Ya, öyle mi?"

"İşin başına sözünü ettiğim bu adamı, yani Cornélius Onte'u atadım."

"Hepsi bu kadar mı?"

"Ne yazık ki öyle. Çünkü Cornélius Onte bir otomobil kazasının kurbanı oldu. Bununla birlikte, etkin ve aralıksız çalışmalarım sonucunda, Onte adındaki piyasanın bu en önde gelen teknik elemanının yerini, gelecek

vaat eden bir mühendisle doldurabildim. Üstelik, bir taşla iki kuş vurdum ve yetenekli başka bir mühendisle büyüleyici denecek kadar güzel bir sekreter kızla da sözleşme imzaladım. Bay Agathe Marion'un önündeki dört numaralı karta bakacak olursanız, orada sağ üst köşede bir kadın var. İcra ettiği meslek nedeniyle yüz hatları biraz bozulmuş olmakla birlikte, profilden az önce sözünü ettiğim sekreter kıza tıpatıp benziyor."

"Baylar, fotoğrafı aranızda dolaştırın."

"Ben sizden farklı düşünüyorum."

"Ama bu bitip tükenmeyen müdahalelerinizle bize zaman kaybettiriyorsunuz."

"Bağışlayın, başka bir şey düşünüyordum."

"Peki, çalışacak işçi bulundu mu?"

"İşletmemizin bu konuda herhangi bir sıkıntısı yoktur."

"Baylar, bunların yanı sıra bir doktor ve asistanıyla da ilişkiye geçtim. Tam kapasiteyle çalışmaya başladıktan sonra doğabilecek iş kazalarında bunların bize çok yaran dokunacak."

"Ben sizden farklı düşünüyorum."

"Peki, çalışacak işçi bulundu mu?"

"Müdürümüz Dudu'nun yerinde imzaladığı bir anlaşma uyarınca, işletmemize bağlı teknik personelin beslenme ve konut sorunları Barrizone Lokantası tarafından çözülecektir."

"Baylar, sayın sekreterin yaptığı çalışma yeterlidir ve oldukça verimli olmuştur. Ayrıca size bir konuda bilgi vermek istiyorum. Benim bir yeğenim var; Robert Gougnan du Peslot. Bana öyle geliyor ki, bu yapacağımız işin ticari yönetimi için ondan daha iyisini bulamayız. Size önerim şu: Bırakınız aylık ücretini kendisi belirlesin ve sekreterini de kendisi seçsin."

"Mükemmel."

"Teknik personelin ücretlerine gelince, onlara da piyasada verilen aylığı veririz. Ayrıca da mahrumiyet bölgesi zammı öderiz."

"Ben sizden farklı düşünüyorum."

"Hele şükür, ilk defa aynı şeyi düşünüyoruz."

"Teknik eleman dediğiniz nedir ki? Hiçbir özel nitelik aranmaz böylelerinde. Öğrettiğiniz bir şeyi mekanik bir biçimde uygularlar, hepsi o kadar."

"Mahrumiyet bölgesi zammı vermeyelim."

“Azıcık bir şey verelim.”

“Bu konu üstünde biraz düşünelim.”

“Baylar. Oturum sona ermiştir.”

“Bana resmimi geri verin.”

“İşçilerden söz edilmedi.”

“Bu konuyu gelecek oturumda konuşuruz.”

“Ben sizden farklı düşünüyorum.”

Aynı anda olmamakla birlikte, hepsi kalktılar. Gürültülü patırtılı bir uyum içinde salonu terk ettiler. Odacı onları kapıda uğurladı Ve sakat ayağını sürüye sürüye toplantının yapıldığı salona girdi. Havada dumanlar uçuşuyor ve içerisi pis pis kokuyordu.

III

Öyle görünüyor ki küçük çocukların ve hayvan yavrularının ellerine her geçeni ağızlarına alıp emmeleri yaygın bir alışkanlık haline gelmiştir ve yine öyle görünüyor ki, birilerinin çıkıp onlara neyin emilip neyin emilmeyeceğini öğretmesi gerekmektedir.

Lord Raglan. *'Le Tabou de l'Inceste,' (Ensest Tabutu)* Payot 1935, sayfa 29

Anne'a bavulu nedense pek ağır gelmişti. Çok da gerekli olmayan bir sürü şeyi bavula doldurmakla hata edip etmediğini sorup duruyordu kendi kendine. Ama yeterince dürüst bir yanıt vermemiş olacak ki, cilalı merdivenin son basamağına ulaştığında döşeme ayağının altından kayıverdi. Ayağı öne fırladı, sağ kolu da aynı anda havalanarak elindeki bavulu kapının camından dışarı uçurdu. Çabucak ayağa kalktı, kapıyı omuzlayıp dışarı çıktı ve öteki tarafa düşmek üzere olan bavulu havada yakaladı. Bavulun ağırlığından olacak, dizüstü çömelmek zorunda kaldı, öyle zorlandı ki boynu şişti ve beş yıl önce bir hayır kurumu yararına düzenlenen bir kermesten aldığı gömleğin yakasındaki madeni düğme, ancak koparak canını kurtarabildi. Kravatı birkaç santimetre kadar gevşedi, tüh, kendine yeniden çekidüzen vermesi gerekiyordu, hem de tepeden tırnağa. Bavulunu yerden aldı, inanılmaz bir güçle gerisin geriye, kapı camının öteki tarafına fırlattı, merdivenin alt başında yakalamak için koşa yuvarlana aşağı seğirtti ve yeniden merdivenin on basamağını hızlı hızlı çıktı. Ama aynı işi iki kez yapma enayiliğine düşmemek için, geri geri yaptı bu işi. Derken, kravatının yeniden boynuna oturduğunu ve yaka düğmesinin boynundaki çıkıntıyı yeniden gıdıklamaya başladığım hisseder gibi olunca keyfi yerine geldi ve derin bir oh çekti.

Evden çıktığında bu kez herhangi bir engelle karşılaşmadı ve kaldırım boyunca yürüdü.

Ayni anda Rochelle de evinden çıkıyordu. Kondüktör çıkış tabancasını ateşlemeden önce gara yetişebilmenin telaşındaydı. Ulusal Demiryolu idaresi tasarruf olsun diye ıslak, artık baruttan kullanıyordu ve tabancaların zamanında patlamasını sağlamak için tetiğe yarım saat önceden basılıyordu. Ama kimi zaman tabancaların tetiğe basar basmaz patladığı da oluyordu. Yolculuk giysilerini kuşanacağım derken epece zaman kaybetmişti, ama sonuç mükemmeldi.

Buklet yünden örülmüş ince mantosunun önündeki aralıktan basit kesimli, ıhlamur yeşili elbisesi görünüyordu, ince bir çift naylon çorap, bacaklarını sıkıca sarıyordu. Narin ayaklarını da vahşi hayvan derisinden yapılmış zımbalı bir çift ayakkabı süslüyordu. Bavulu birkaç adım arkadan geliyordu; erkek kardeşi taşıyordu bavulu. Oğlancağız hiçbir karşılık beklemeksizin yardım etmek istemiş, Rochelle de çocuğun bu iyi niyetini, bavul taşımak gibi duyarlı bir işi ona vererek ödüllendirmişti.

Metro çok uzak değildi; sabırsız insan topluluklarını ağzının içine çekip çekip duruyordu. Belli aralıklarla da tam tersi bir davranışta bulunuyor ve öbek öbek insan kusuyordu; solgun suratlı, pelteleşmiş insanlar. Metro öyle kötü kokuyordu ki, canavarın bağırsaklarının kokusu, dışarı çıkan herkesin elbisesine sinmiş oluyordu.

Rochelle kafasını bir sağa bir sola çevirip taksi bakındı; metroya binmek bir yana, bunu düşünmek bile ürpertiyordu onu çünkü. Nitekim emme hareketini çağrıştıran bir gürültü oldu ve metro beş kişiyi daha yutuverdi. Bunlardan üçü köylüydü, çünkü ellerinde taşıdıkları sepetlerden kaz çığlıkları geliyordu. Rochelle dehşete kapıldı ve yeniden kendini toparlaması için gözlerini yumması gerekti. Görünürde tek bir taksi bile yoktu. Yokuş aşağı inen otobüs ve otomobilleri seyrederken belli belirsiz bir sarhoşluk çökmüştü üstüne. Kurnaz metro merdiveni halsizliğinden yararlanıp onu da içine çekmek üzereydi ki, erkek kardeşi yetişti ve elbisesinin eteğine yapışarak onu kurtardı. Onun bu hareketi Rochelle’in insanı büyüleyecek kadar güzel kalçalarını ortaya çıkardı ve bu sahneyi görenlerden bayılanlar oldu. Kızcağız uğursuz merdivenlerden kendisini kurtardı ve eğilip kardeşini öperek teşekkür etti. Bu kez de yolda eziliyordu ama, neyse ki, az önce kendisini seyredenlerden biri, tehlikenin kaynağı olan boş taksinin önüne attı kendisini. Lastikleri sönünce araba da durdu.

Rochelle koştu, şoföre adresi verdi ve uzanıp kardeşinin savurduğu bavulu yakaladı. Arabanın arka camının önünde ürkütücü görünüşlü, üzeri kürkle kaplı bir köpek heykelciği vardı. Rochelle dönüp sağ elini kaldırdı ve camın öteki tarafına, kardeşine birkaç öpücük yolladı. Kardeşi durmuş, arabanın uzaklaşmasını izliyordu.

Angel'in önceki gün aldığı tren biletinin üzerindeki numaralar öyle kendilerine özgüydüler ki, art arda beş görevlinin yardımını istemek zorunda kaldı. Ve onlardan edindiği bilgiyle duvarlardaki işaret levhalarında okuduklarının az çok çakıştığını gördü büyük bir mutlulukla. Böylece kompartımanını bulmakta pek zorluk çekmedi. Anne da gelmiş, bavulunu yerleştiriyordu yukarıdaki rafa. Yüzü ter içindeydi. Ceketini oturacağı yerin tam üstünde bir yere yatırmıştı bile. Yün poplin karışımı çizgili gömleğinin altında bile belli olan pazılarını seyretti Rochelle hayran hayran. Genç adam eğilip kızın elini öptü ve merhaba, dedi. Gözleri hoşnutlukla parlıyordu.

"Bu müthiş bir şey! Vaktinde gelmişsiniz!"

"Ben her zaman vaktinde gelirim." dedi Rochelle.

"Oysa sanıyorum çalışmak gibi bir alışkanlığınız yok."

"Yok, umarım kolay kolay da kazanmam bu alışkanlığı," dedi Rochelle.

Neden sonra kızın hâlâ bavulunu elinde tuttuğunu fark etti ve yerleştirmesi için yardım etti Anne.

"Özür dilerim. Size bakarken dalmışım..."

Rochelle gülümsedi. Böyle mazeretlerden hoşlanıyordu.

"Anne..."

"Efendim?"

"Bu yolculuk uzun mu sürecek?"

"Çok uzun. Daha sonra gemiye bineceğiz, sonra yeniden trene ve en son olarak, çölü geçmek için de arabaya."

"Harikulade," dedi Rochelle.

"Hem de nasıl."

Sıranın üstüne yan yana oturdular.

"Angel de burada..." dedi Anne.

"Öyle mi!"

"Büfeye kadar gitti, okuyacak bir şeyler alacak, ayrıca yiyecek de."

"İkimiz böyle baş başayken yemek yemeyi nasıl düşünebilir." diye mırıldandı Rochelle.

“Bizim durumumuzun onu da aynı biçimde etkilemesini bekleyemeyiz ki.”

“Onu da seviyorum,” dedi Rochelle, “ama hiç de şairane bir erkek değil.”

“Size biraz âşık galiba.”

“Öyle olsaydı aklına yemek falan gelmezdi.”

“Kendi karnını doyurmayı düşündüğünü sanmıyorum,” dedi Anne. “Belki de öyledir, ama ben sanmıyorum “

“Sizinle birlikte olunca benim aklıma bu yolculuktan başka bir şey gelmiyor...”

“Rochelle...” dedi Anne.

Alçak sesle konuşuyordu.

“Anne...”

“Sizi öpmek isterdim,”

Rochelle hiçbir şey demedi, ama biraz uzaklaştı.

“Her şeyi berbat ediyorsunuz.” dedi. “Siz de öteki erkekler gibisiniz.”

“*Beni* hiç mi hiç etkilemediğinizi söylemiş olsaydım, daha mı çok hoşunuza giderdi?”

“Siz de hiç şairane bir erkek değilsiniz.”

Ses tonunda gücenmiş gibi bir anlam yüklüydü.

“İnsan sizin kadar güzel bir kızın yanında şairliği düşünemez,” dedi Anne.

“Demek ki önünüze çıkan herhangi bir aptal kızı bile öpebilirsiniz. Tahmin etmiştim zaten.”

“Böyle davranmayın, Rochelle,” dedi Anne.

“Nasıl yani?”

“Yani... çirkin kızlar gibi.”

Rochelle, Anne’a doğru biraz yaklaştı, ama hâlâ somurtuyordu.

“Ben çirkin değilim.”

“Tapılacak kadar güzel bir kızsınız siz.”

Rochelle, Anne’ın kendisini öpmesini öyle çok istiyordu ki. Ama önce onu biraz eğitmeliydi. Öyle hemen, kolayca teslim olmamalıydı.

Anne ona dokunmuyor, ürkütmek istemiyordu. Her şeyi aynı anda yapamazdı. Hem sonra, çok duyarlı bir kızdı o. Çok tatlı. Çok genç. Çekici. Dudaktan öpmemeliydi. Bu çok bayağı bir davranış olurdu. Önce okşamalı,

sonra şakaklarından öpmeliydi. Sonra gözlerinden belki. Şöyle kulaklarına yakın bir yerden. Önce beline sarılmalıydı hafifçe.

“Ben tapılacak bir kız falan değilim.”

Anne kolunu beline dolayınca Rochelle kendini çekermiş gibi yaptı. Anne da onu kendine çekmeye çalışmadı. İstemezse çekerim kolumu, diye düşündü.

“Sizi sıkıyor muyum?”

Hayır. İstiyordu.

“Sıkmıyorsunuz. Ama siz de ötekiler gibisiniz.”

“Bu doğru değil.”

“Ne yapmak istediğinizi pekâlâ biliyorum.”

“Hayır.” dedi Anne. “Eğer istemezseniz sizi öpmeyeceğim.”

Rochelle yanıt vermedi ve gözlerini yere indirdi. Anne’ın dudakları saçlarına çok yakındı. Kulağına fısıldar gibi konuşuyordu. Soluğunu, serin ve güçlü soluğunu hissediyordu. Biraz daha çekti kendisini.

Anne böyle şeylerden hoşlanmazdı. Geçen defa arabada hiç bu kadar zorluk çıkarmamış, kendini koyvermişli. Ama şimdi, birden kendini bir matah sanmaya başlamıştı. İnsan bir kızı öpmek istedi diye bu kadar da horlanmazdı ki canım. Kızın direnişini kırmak için son derece kararlı bir biçimde yaklaştı, başını ellerinin arasına aldı ve dudaklarını Rochelle’in pembeleşmiş yanağına yapıştırdı. Ama yaslanmadan. Kız azıcık direndi. Ama yalnızca azıcık.

“Hayır…” diye mırıldandı.

“Canınızı sıkmak istememiştim,” dedi Anne iki soluk arasında.

Kızcağız yüzünü biraz çevirdi ve dudaklarını onunkine yapıştırdı. Oyun olsun diye, ısırır gibi yaptı. Kocaman bir çocuktu karşısındaki. Ona bir şeyler öğretmek gerekiyordu. Kapının yanında bir gürültü duyar gibi oldu ve durumunu hiç değiştirmeden, ne olup bittiğine baktı. Vagonun koridoru boyunca uzaklaşan Angel’in sırtını gördü.

Rochelle, Anne’ın saçlarını okşuyordu.

IV

...Artık her yere böyle küçük zımbırtılar yerleştirmeyeceğim, çünkü sıkmaya başladı.

Bons Vian, *'Pensées inedites' (Yayınlanmamış Düşünceler)*

Profesör Mangemanche Özel bir arabada yola koyulmuştu. Özel bir arabada yola koyulmuştu, çünkü Egzopotamya'ya giderken kendi başının çaresine bakmak durumundaydı. Oraya ulaşmanın birden fazla yolu vardı ve bu yolların birbiriyle çarpımı, tanımlanması mümkün olmayan, sonsuza yakın bir sayı veriyordu. Ama aralarından biri mücadeleyi kazanmıştı ve sonuç aşağıdaki gibiydi.

Bu çarenin, sağ önde bir tekerleği,
sol önde bir tekerleği,
sol arkada bir tekerleği,
sağ arkada bir tekerleği vardı.

Ortada ve bu tekerleklerden üçünün merkezi tarafından (dolayısıyla dördünün merkezi tarafından) belirlenen düzleme 45 derecelik bir açıyla bakan bir noktada beşinci bir tekerleği vardı ki, Mangemanche ona direksiyon diyordu. Bu beşinci tekerleğin sayesinde, tekerleklerin tümü zaman zaman birlikte hareket ediyordu ve bu çok doğaldı.

İçerde, sac ve döküm çeperlerin arasında çubuklar, başka şeyler, başka tekerlekler de sayılabilirdi, ama bunun için insanın elinin kolunun yağ içinde kalmasını göze alması gerekirdi.

Söz konusu nesnenin tanımlanmasını sağlayacak başka şeyler de vardı: demir, kumaş, farlar, yağ, yakıt, bir radyatör, arka kaporta, geveze pistonlar, motoru çalıştıran, motoru durduran kollar; çeşitti safralar ve asistan. Mangemanche'ın yanında oturmuş, güzel bir kitap okumakta olan asistan: *Jules Gouffé'nin Yaşamı,* Yazan: Jacques Loustalot ve Nicolas. Kök makaslarından esinlenerek hazırlanmış, gelişmiş bir sistemle çalışıyordu

araç ve her şey anında kaydedilebiliyordu. Mangemanche’ın gözü bu sisteme bağlı ibredeydi.

“İşler yolunda,” dedi asistan gözlerini kaldırarak. Elindeki kitabı bıraktı ve cebinden bir yenisini çıkardı.

“Evet,” dedi Mangemanche.

Güneş tam karşıdan vuruyordu ve sarı gömleği keyiften şıkır şıkırdı.

“Akşama orada olacağız.” dedi asistan yeni kitabının sayfalarını acele acele çevirerek.

“Bakalım...” dedi Mangemanche. “Henüz bir yere varmış değiliz. Ve kat kat engeller çıkabilir önümüze.”

“Kaç kat?” diye sordu asistanı.

“Hiç kat.” dedi Mangemanche.

“Öyleyse engel falan olmayacak,” dedi asistan, “çünkü hiçle çarpılan her şey hiçtir.”

“Beni terletiyorsunuz,” dedi Mangemanche. “Bunları nereden öğrendiniz?”

“Bu kitaptan,” dedi asistanı.

Brâchet ve Dumarqué’nin aritmetik ders kitabıydı elindeki. Mangemanche kitabı çekip aldı ve arabadan dışarı attı. Kitap ışıltılı bir çamur saçarak kıyıdaki çukura gömüldü.

“Tamam,” dedi asistanı. “Brâchet ve Dumarqué de boğulmuşlardır, hiç kuşkusuz.”

Acıyla ağlamaya başladı.

“Daha neler görmüştür onlar,” dedi Mangemanche. “Bu da bir şey mi?”

“Size öyle geliyor,” dedi asistanı. “Brâchet ve Dumarqué’yi herkes sever. Çok hırçın bir davranış bu sizinki. Üstelik de cezayı gerektirecek kadar yasalara aykırı.”

“Size hiçbir zararı dokunmayan iskemleleri strikninle zehirlemek daha mı az aykırı yasalara?” diye sordu profesör ciddi bir sesle. “O da cezayı gerektiren bir davranış değil mi?”

“Striknin değildi yerdiğim,” diye hıçkırdı asistan. “Metilen mavişiydi.”

“Aynı şey.” dedi Mangemanche. “Canımı sıkmaktan vazgeçin artık. Yoksa her defasında burnunuzun üstüne çakılırsınız. Çok acımasızımdır ha.”

Ve güldü.
“Orası doğru,” dedi asistan.
İç geçirdi ve kolunun yeniyle burnunu sildi.
“Pis bir moruksunuz siz,” dedi
“İsteyerek yapıyorum” diye yanıtladı Mangemanche. “Öç almak için. Chloe öldüğünden beri bu böyle.”
“Boşverin artık onu, düşünmeyin,” dedi asistan.
“Düşünmek zorundayım.”
“Madem öyle, neden hâlâ sarı gömlek giymeye devam ediyorsunuz?”
“Orası sizi ilgilendirmez,” dedi Mangemanche. “Size günde en az on beş kez bu yanıtı veriyorum, ama yine de bu soruyu sormaktan bıkmıyorsunuz.”
“Nefret ediyorum sizin sarı gömleklerinizden,” dedi asistan. “Sizi bütün gün bu kılıkta görmek beni mahvediyor.”
“Ben bir şey görmüyorum.” dedi Mangemanche.
“Biliyorum,” dedi asistanı. “Ama ya ben?”
“Sizden bana ne,” dedi Mangemanche. “Hem siz benimle sözleşme imzaladınız mı ki?”
“Bu bir şantaj mı?”
“Elbette hayır. Gerçek şu ki, size gereksinimim var.”
“Ama ben tıptan zerre kadar anlamıyorum!”
“Tamam,” dedi profesör. “Bu bir olgu. Siz tıptan zerre kadar anlamıyorsunuz. Hatta bana kalırsa, bu konuda insanlara zarar bile veriyorsunuz. Ama benim güçlü kuvvetli bir gence gereksinimim var. Yoksa o küçük uçak modellerinin pervanelerini kim çevirecek?”
“Bu o kadar büyük bir sorun değil,” dedi asistan. “Kimi işe alsanız yapar bunu. Pervaneye şöyle çeyrek bir devir yaptırsın yeter.”
O kadar kolay mı sanıyorsunuz? Patlamalı bir motor olunca dediğiniz doğru ama, ben artık kauçuk da kullanacağım.
Üç bin devir yapan kauçuk bir motoru çalıştırmanın ne demek olduğunu biliyor musunuz siz?”
Asistan durduğu yerde şöyle bir kımıldadı.
“Bu işin sistemleri var,” dedi. “örneğin marş kolu kullanırsanız bu iş çocuk oyuncağı olur.”
“Marş kolu olmaz,” dedi profesör. “Pervaneyi mahvediyor.”
Asistan suratını astı. Artık ağlamıyordu. Ama homurdanıp duruyordu.

“Ne var?” diye sordu Mangemanche.

“Hiç.”

“Hiç, her zaman hiçtir,” dedi Mangemanche.

Asistanının uyur gibi yaparak kapıya doğru döndüğünü görünce güldü ve neşeli bir şarkıya başlayarak gazı kökledi.

Güneş dönmüştü ve ışınları artık iyice çarpık bir biçimde yansıyordu arabaya. Uygun bir yere yerleştirilmiş bir gözlem yerinden bakıldığında, onu siyah zemin üzerinde parlak bir nesne olarak görebilirdiniz. Bu mümkündü, çünkü Mangemanche yan ışıklı mikroskopi ilkelerine pek sadıktı.

V

Gemi dalgakıran boyunca ilerliyor ve kayalardan oluşan seli geçmek için hız kazanmaya çalışıyordu. Egzopotamya'ya gidecek malzeme ve insanla tıklım tıklım dolu olduğu için neredeyse batmak üzereydi. İki dalga arasına düşmek bahtsızlığına uğradığı anlarda denizin dibine değecek gibi oluyordu. Üç kamara Anne, Rochelle ve Angel'e ayrılmıştı ve hiç rahat değildiler. Alım-satım müdürü Robert Gougnan du Peslot gemide bulunmuyordu: Demiryolu yapımı tamamlandıktan sonra gelecekti Egzopotamya'ya. Bununla birlikte, oturduğu yerden ücretini alabilecekti.

Geminin kaptanı iki güverte arasında bir aşağı bir yukarı koşuşturup duruyor, talimat vermekte kullandığı megafonu arıyordu. Ve bir türlü bulamıyordu. Gemi herhangi yeni bir buyruk verilmeksizin bu yönde ilerlemeye devam edecek olursa, Topaç'a çarpıp parçalanacaktı. Bu ad, söz konusu resife korkunç görünüşünden dolayı verilmişti. Derken, bir halat yumağının arkasına sinmiş, üzerine atılacağı bir martının geçmesini bekleyen o küçük zımbırtıyı görüverdi. Kaptı ve kamaraların önündeki koridor boyunca hantal hantal koşmaya başladı. Koridoru köprüye bağlayan merdiveni tırmandı önce, sonra da kaptan köprüsüne çıktı. Tam zamanında varmıştı; çünkü gözcü Topaç'ın tam karşısında olduklarını haber veriyordu.

Kocaman, köpüklü dalgalar peş peşe geliyor, gemi de bütün bunlara karşın az çok yol alıyordu. Ama ileri değil geriye doğru. Durum böyle olunca da, onu hızlandırmak söz konusu olamazdı. İyot ve firavunsıçanı kokusuyla yüklü serin bir rüzgâr dümencinin kulaklarına doluyordu. Re diyezden şakıyan tatlı bir çulluğun sesini andırıyordu rüzgârın ıslığı.

Mürettebat, içine içdeniz peksimeti doğranmış çorbayı sindiriyordu ağır ağır. Hükümetin kaplana özel kıyağıydı bu yiyecekler. Sabırsız birtakım balıklar patır patır güverteye düşüyor, bunların çıkardığı boğuk sesler de özellikle ilk kez gemi yolculuğu yapan kimi insanların kafasını karıştırıyordu. Bunlara örnek olarak Didiche ve Olive gösterilebilirdi. Olive Marin'in kızı, Didiche ise Carlo'nun oğluydu. Marin ve Carlo, Şirketin demiryolu yapımında çalıştırmak üzere işe aldığı iki inşaat işçisinin adıydı. Başka çocukları da vardı, ama onları şimdilik geminin kuytu köşelerine

saklamışlardı. Çünkü gerek gemide, gerekse yolculuk sırasında görecekleri daha birçok şey vardı ve onların ayak bağı olmasını istemiyorlardı. Üstelik Ustabaşı Arland da aynı gemideydi ve pis herifin tekiydi.

Geminin pruvası, altına aldığı dalgaları bir havaneli gibi eziyordu. Bu doğaldı, çünkü ticaret gemilerinin amacı yalnızca hız yapmak değildi. Ama yine de hız meraklısı yolcuların gönlünü ferah tutacak kadar temiz bir hareketti bu; çünkü deniz suyu tuzluydu ve tuz en pis hareketleri bile arıtacak kadar güçlü bir temizleme malzemesiydi. Her gemide olduğu gibi, bu geminin tepesinde de martılar vardı; durup usanmadan çığlıklar atıyor, seren direğinin çevresinde dönüyorlardı süzülerek. Derken, sol üstteki dördüncü serenin üstüne tek sıra halinde kondular. Niyetleri, sırtüstü uçuş denemesi yapan bir karabatağı seyretmekti.

O ara, Didiche de ellerinin üstünde yürümeye çalışarak Olive'e gösteri yapıyordu. Karabatak bunu görünce şaşırdı; yükselmek istedi ama başaramadı ve yanılıp aşağı doğru pikeye geçti. Esaslı bir kafa attı kaptan köprüsünün döşemesine. Boğuk bir gürültü duyuldu. Gözlerini yumdu. Acıyla gözlerini kırpıştırıp rezil olmaktansa, böylesi daha iyi, diye düşünmüş olmalıydı. Gagası kanıyordu. Kaptan şöyle bir döndü, omuzlarını silkti ve kirli bir mendil uzattı hayvana.

Olive karabatağın düştüğünü görmüştü. O tarafa doğru koştu. Zavallı hayvanı eline alıp alamayacağını soracaktı kaptana. Didiche hâlâ baş aşağı yürüyor ve "Bana bak, ne yapıyorum," diye bağırıyordu Olive'e, ama kız oradan uzaklaşmıştı bile. Bunun üzerine doğruldu ve okkalı bir küfür savurdu. Yenilir yutulur gibi bir söz değildi, ama küçük parçalara bölmüştü.

Sonra Olive'in peşinden gitti. Ama kızların böyle şeylerden kendilerine pay çıkardıklarını bildiği için, çok ağır hareket ediyordu. Hemen iki adımda bir, kirli elinin ayasıyla küpeşte demirine bir şaplak, atıyor, uzun uzun vınlayan, tatlı, titreşimli bir ses çıkartıyordu. Bunun yanına bir de şarkı ister, diye düşündü.

Kaptan birilerinin gelip onu köprüde rahatsız etmesini pek severdi. Çünkü jandarmadan çok korkardı ve kendisiyle mesai sırasında konuşmak resmen yasaktı. Olive'e bir gülücük fırlattı. Kızın düzgün bacaklarını ve sık, sarı saçlarını pek beğendi. Önünde iki küçük şişkinlik peydahlanan, sımsıkı örülmüş kazağını da. Bu şişkinlikleri ona üç ay kadar önce Oğul İsa armağan etmişti. O sırada gemi Topaç'a doğru ilerliyordu. Kaptan

mürettebata buyruk vermek için megafonunu ağzına götürdü. Olive'i ve tam o sırada demir merdivenden başı görünen Didiche'i kendisine hayran bırakmak istiyordu. Olanca sesiyle bağırmaya bağladı. Olive söylediklerinin bir sözcüğünü bile anlamıyor, karabatağın ise müthiş başı ağrıyordu.

Kaptan elindeki megafonu bıraktı ve durumdan hoşnut olduğunu gösteren bir gülümsemeyle çocuklara döndü.

'Kimi çağırıyorsunuz bayım?" diye sordu Olive.

"Beni kaptan diye çağırın," dedi kaptan.

"Tamam da, siz kimi çağırıyorsunuz?" diye yineledi Olive.

"Kazazedeyi," dedi kaptan. "Topaç'ın üzerinde bir kazazede var."

"Topaç da nedir, kaptan?" diye sordu Didiche.

"İşte şu muazzam resifin adı," dedi kaptan.

"Hep orada mıdır?" diye sordu Olive.

"Kim?" diye sordu kaptan.

"Kim olacak, kazazede."

"Elbette," diye yanıtladı kaptan.

"Neden?" diye sordu Olive.

"Çünkü aptalın biri o," dedi kaptan. "Hem onu oradan almaya çalışmak çok tehlikeli olur."

"Neden, ısırır mı?" diye sordu Didiche.

"Hayır, ama çok bulaşıcı bir hastalığı var," dedi kaptan.

"Hastalığı ne ki?"

"Kimse bilmiyor," dedi kaptan.

Elindeki megafonu yeniden dudaklarına götürdü ve içine doğru haykırdı. Megafonun içindeki deniz sinekleri dışarı uğradılar. Aralarından bazıları iki yüz metre uzağa düştü,

Olive ve Didiche kaptan köprüsünün korkuluğuna yapışmışlardı. Kendi eksenleri çevresinde dönerek kocaman girdaplar oluşturan dev denizanalarını seyrediyorlardı. Çok sayıda tedbirsiz balığı yutuveriyordu bu girdaplar. Bu, Avustralya denizatlarının bulduğu bir yöntemdi ve o ara çevrede dehşet saçıyordu.

Kaptan megafonunu yanı başında bir yere koydu ve Olive'in saçlarıyla rüzgâr arasındaki oynaşmayı seyretti bir süre. Rüzgârın gelip kızın kafasındaki saçları bembeyaz bir çizgiyle ikiye ayırması onu bayağı eğlendirmişti: Kızın eteği bazen kalçalarını açıkta bırakacak biçimde yükseliyor ve bacaklarının çevresinde saklıyordu.

Karabatak hiç kimsenin kendisiyle ilgilenmemesinin üzüntüsü içindeydi. Bu nedenle iç parçalayan bir inilti kopardı. Olive kaptan köprüsüne neden çıktığını birden anımsayıverdi ve yaralı hayvancağıza döndü yüzünü.

“Onu alabilir miyim kaptan?” diye sordu.

“Elbette.” dedi kaptan. “Eğer ısırmasından korkmuyorsan, alabilirsin elbet!”

“Ama kuşlar ısırmaz ki,” diye yanıtladı Olive.

“Ha! ha! ha!” diye güldü kaplan. “Bu öyle sıradan bir kuş değil ki!”

“Ya nedir?” diye sordu Didiche.

“Bilmiyorum,” dedi kaptan. “Zaten sıradan bir kuş olmadığı da buradan belli. Ben sıradan kuşların hepsini tanırım: devekuşu, tavuskuşu, kuşpalazı, kuşkonmaz, kuşbaşı, kuşburnu, kuştüyü, kuşbakışı, kuşluk, kuşdili, kuşe, kuşsütü, daha bunun gibi bir sürü kuş. Ayrıca martı ve Latince’de *cocota deconans* diye bilenen adi tavuk da var.”

“Vay canına!” diye mırıldandı Didiche. “Kaptan, siz ne kadar çok şey biliyormuşsunuz.”

“Hepsini kendim öğrendim,” dedi kaptan.

Bu arada Olive de karabatağı kollarının arasına almış, sallayıp duruyor, bir yandan da saçma sapan öyküler anlatıyordu hayvancağızı sakinleştirmek için; o ise tüylerin arasına gömülüp tostoparlak olmuş, keyifle mırıldanıyor, tapir gibi sesler çıkarıyordu.

“Görüyor musunuz, ne kadar da uslu bir hayvan,” dedi Olive kaptana.

“Kuşkonmaz soyundan geliyor olmalı,” dedi kaptan. “Kuşkonmazlar çok sevimli kuşlardır.”

Pohpohlanmak karabatağın hoşuna gitti ve başını edalı edalı yatırarak iyice kibarlaştı. Olive de onu daha bir zevkle okşadı.

“Gideceğimiz yere ne zaman varırız kaptan?” diye sordu Didiche.

Kuşları o da seviyordu, ama Olive kadar değil.

“Çok uzak orası,” dedi kaptan. “Biliyorsunuz daha bir sürü yolumuz var. Hem siz ikiniz nereye gidiyorsunuz?”

“Egzopotamya’ya,” dedi Didiche.

“Vay canına!” dedi kaptan. “Öyleyse gemiye biraz daha yol vereyim.”

Dediği gibi de yaptı ve Didiche’ten teşekkür aldı.

“Büyükleriniz de gemide mi?” diye sordu kaptan.

“Evet,” dedi Olive. “Carlo Didiche’in babası. Marin de benim babam olur. Ben on üç yaşındayım. Didiche de on üç buçuk yaşında.”

“Vay, vay,” dedi kaptan.

“Kendi başlarına, hiç kimseden yardım istemeden bir demiryolu yapacaklar.”

“Ve biz de onlarla gidiyoruz.”

“Ne kadar şanslısınız.” diye hayıflandı kaptan. “Keşke ben de sizinle gelebilseydim. Bu gemiden bıktım artık.”

“Kaptan olmak eğlenceli bir şey değil mi?”

“Hiç ilgisi yok!” dedi kaptan. “Herhangi bir ustabaşının yapacağı bir iş bu.”

“Arland, ustabaşı Arland pis herifin tekidir,” dedi Didiche.

“Duyarsa çok kızar.” dedi Olive. “İnsan böyle şeyler söylememeli.”

“Önemi yok,” dedi kaptan. “Kimseye söylemem nasıl olsa. Burada biz bizeyiz.”

Sonra elini uzatıp Olive’in kalçasını okşadı. O ise bunu bir övgü, adam yerine konmanın bir belirtisi, ergin insanlar arasındaki dostluk gösterilerinin bir işareti olarak yorumladı. Kaptanın yüzü nedense kıpkırmızı olmuştu.

“Siz de bizimle gelin kaptan,” dedi Didiche. “Sizin gibi bir elemana sahip olmak onları da çok sevindirecektir.”

“Evet,” dedi Olive. “Bu çok eğlenceli bir şey olur. Siz bize korsan hikâyeleri anlatırsınız. Ayrıca gemi çarpıştırmaca oynarız.”

“İyi fikir!” dedi kaptan. “Bakalım bu işi yapacak kadar güçlü müsün?”

“Ha, anlıyorum,” dedi Olive. “İsterseniz kollarıma bir dokunun.”

Kaptan onu kendine doğru çekti ve omuzlarını mıncıkladı.

“Evet,” dedi, “İdare eder.”

Zorlukla konuşuyordu.

“O bir kız.” dedi Didiche. “Dövüşemez.”

“Kız olduğu nereden belli?” diye sordu kaptan. “Şu iki küçük zımbırtı yüzünden mi böyle diyorsun?”

“Hangi iki küçük zımbırtı?” diye sordu Didiche.

“İşte bunlar…” dedi kaptan.

Ve Didiche’e göstermek için kızın göğüslerine dokundu.

“Göründüğü kadar küçük değil benimkiler,” dedi Olive.

Göstermek için uyuyup kalmış olan karabatağı yere bıraktı ve göğsünü şişirdi.

“Çok doğru,” diye mırıldandı kaptan. “Hiç de küçük değilmiş.”

Kıza biraz daha yaklaşmasını işaret etti. “Her sabah kalktığında uçlarını çekiştirecek olursan daha da büyür,” dedi sesini alçaltarak.

“Nasıl yani?” diye sordu Olive.

Kaptanın böyle kıpkırmızı kesilmesi ve alnındaki bütün damarların şişmesi Didiche’in hoşuna gitmemişti. Canı sıkılmışçasına, gözünü başka taraflara çevirdi.

“İşte böyle...” dedi kaptan.

Derken Olive’in ağlamaya, çırpınmaya başladığını gördü Didiche. Kızcağız kaptanın kendisini çimdiklediğinden yakınıyordu. O zaman kaptanın kızın canını yaktığını anladı. Bunun üzerine yerdeki megafonu aldı ve olanca gücüyle kaptanın suratına indirdi. Adam küfürler savurarak Olive’i bırakmak zorunda kaldı.

“Def olun başımdan, pis mendeburlar!” diye kükredi kaptan.

Didiche’in vurduğu noktada ilginç bir iz vardı. Olive’in yanaklarından aşağı iri iri gözyaşı damlaları yuvarlanıyor, kızcağız az önce kaptanın çimdiklediği göğsünü ovuşturuyordu. Demir merdivene tutuna tutuna aşağı indi. Didiche de onu izledi. Çok öfkelenmişti, çılgın gibiydi. Nasıl ve neden olduğunu biliniyordu, ama kendisini oyuna getirilmiş gibi hissediyordu. Karabatağın tepelerinden uçup tam önlerine düştüğünü gördü sonra; kaptan hayvancağıza bir şut atıp peşlerinden yollamıştı. Olive eğilip onu yerden aldı. Sürekli ağlıyordu. Didiche kollarından birini kızın boynuna doladı, ötekiyle de saçlarına dokundu, ıslak yüzüne yapışan saç tellerini tek tek ayırdı ve en munis tavrıyla yanağından öptü. Kız ağlamayı kesti, Didiche’e baktı ve gözlerini indirdi. Karabatağı göğsüne bastırıyordu sımsıkı. Didiche’in kolları da onu kuşatmıştı çepeçevre.

VI

Angel güverteye çıktı. Gemi artık açık denizdeydi. Rüzgâr enine, gemiyse boyuna ilerliyordu, tıpkı bir haç işareti gibi. Böyle olması da doğaldı, çünkü Papa'nın krallığına yaklaşılıyordu.

Anne ve Rochelle kamaralardan birine kapanmışlardı. Angel'e de oradan uzaklaşmak düşmüştü. Kafasını da oradan uzaklaştırabilse, başka şeyler düşünebilse daha rahat edecekti. Anne kendisine karşı çok kibar davranıyordu. Daha da korkuncu, Rochelle de aynı tutum içindeydi. Ama ikisi birlikte aynı kamaraya kapanmışlardı ve herhalde Angel'den söz etmeyeceklerdi orada. Hatta konuşmayacaklardı bile. Herhalde şey yapmayacaklardı... Belki de şey yapacaklardı... Belki de... kimbilir...

Angel'in yüreği gümbür gümbür çarpıyor, çünkü Rochelle'in çırılçıplak olduğunu düşünüyordu. Değil mi ki aşağıda, kamarada, Anne'la birlikteydi. Hem hiçbir şey yapmayacak olsalar kapıyı kapatmazlardı ki.

Kızcağız birkaç gündür Anne'a öyle bir bakıyordu ki, Angel müthiş rahatsızlık duyuyordu. Birkaç gün önce Anne onu arabada öperken nasıl bakıyorduysa tıpkı öyle: donuk, dehşetengiz, salyası akan gözlerle. Ve yaprakları berelenmiş çiçek misali gözkapakları. Süngerimsi, yarı saydam.

Enginden esen rüzgâr martıların kanatlarında şakıyor, gemilerin güvertesinde gördüğü her yükseltiye yapışıyordu. Rastladığı her çıkıntının tepesinde Everest tepesindekiler gibi buhardan kuyruklar oluşuyordu. Güneşin ışıkları yer yer ağarmıştı, göz kırpıp duran denizin üstünde yansıyarak dosdoğru insanın gözüne giriyorlardı. Her tarafta enfes bir koku geziniyordu: denizdanası yahnisi ve sıcakta olgunlaşmış denizyemişi kokusu. Pistonlar makineyi düzenli bir tempoyla tokmaklıyor, teknenin gövdesini titretiyorlardı. Makine dairesindeki sıcak havayı dışarı veren hava deliğinin incecik çatısının üstünde mavi bir duman yükseliyor, ama rüzgârın etkisiyle hemen dağılıyordu. Angel bütün bunların hepsini görüyordu. Siz de bilirsiniz, denizde bir tur atmak insanı bayağı sakinleştirir. Suların tatlı hışırtısı, köpüklerin geminin bordasında bıraktığı saydam izler, martıların çığlıkları ve kanat sesleri onu bayağı ferahlatmıştı, derken damarlarında çılgınca dolaşan kanın durulduğunu hissetti. Şimdi Anne'ın varlığına

aldırmıyor, kendisini aşağıda Rochelle'in yanında hissediyordu. Yan yanaydılar ve damarlarındaki kan fosurtular çıkartıyordu, tıpkı yeni açılan bir şampanya şişesi gibi.

Havanın rengi açık sarı ve yıkanmış turkuvaz mavisi karışımıydı. Balıklar geminin gövdesine arada bir de olsa toslama işini bırakmamışlardı. Angel aşağı inmeyi ve ne yaptıklarını görmeyi ne kadar da isterdi. Bari iyiden iyiye eskimiş sac levhaları delecek kadar tehlikeli şeyler olmasaydı yaptıkları. Ama bu düşünceyi de sildi kafasından, artık gözlerinin önüne Anne ve Rochelle'in görüntüsü gelmiyordu: harikulade tatlı bir rüzgâr vardı ve güvertenin tabanını kaplayan mat renkli ziftin üstünde yer yer çatlaklar oluşmuştu. İncecik yaprakların üstündeki damarları çağrıştırıyordu bu görüntü. Geminin ön tarafına doğru ilerledi, gidip küpeşteden aşağıyı seyredecekti. Didiche ve Olive eğilmiş, beyaz birer bıyık gibi geminin bordasına yapışan köpük öbeklerini seyrediyorlardı. Bıyık kondurmak için bundan daha garip bir yer bulunamazdı doğrusu. Didiche'in kolu hâlâ Olive'in boynundaydı ve rüzgâr çocukların saçlarının arasına dalıp karmakarışık ediyor, kulaklarına şarkılar fısıldıyordu. Angel durdu ve onların yakınında bir yere tutundu. Çocuklar varlığını hissettiler. Didiche kaygıyla ona doğru döndü. Olive'in yanaklarında kurumuş yaş damlaları gördü Angel. Kızcağız bir yandan da usul usul iç çekiyordu.

"Nasılsınız bakalım," diye sordu Angel, "halinizden memnun musunuz?"

"Hayır," diye yanıtladı Didiche. "Kaptan moruk ineğin teki."

"Ne yaptı size?" diye sordu Angel. "Sizi köprüden mi kovdu yoksa?"

"Olive'e kötü bir şeyler yapmak istedi," dedi çocuk. "Onu çimdikledi şurasından."

Olive elini işaret edilen bölgeye koydu ve yeniden içini çekti.

"Hâlâ ağrıyor," dedi.

"Evet, domuz moruğun tekiymiş," dedi Angel.

Kaptana çok kızmıştı.

"Ağzına huniyi patlattım ben de." dedi Didiche.

"Evet, çok eğlenceliydi," dedi Olive.

Tatlı tatlı gülmeye başladı. Kaptanın yüzünün hali gözlerinin önüne gelince Angel ve Didiche de güldüler.

"Yine aynı şeyi yapmaya kalkarsa gelin beni bulun." dedi Angel. "Ben onun ağzını burnunu dağıtırım."

“Siz bize dostça davranıyorsunuz hiç değilse,” dedi Didiche.

“Beni öpmek istiyordu.” dedi Olive. “Üstelik de kırmızı şarap kokuyordu.”

“Siz de çimdiklemeye kalkmayacaksınız ya onu?”

Birden kaygılanmıştı. Bu büyüklerle öyle çabucak ahbaplık kurmaya gelmezdi doğrusu.

“Korkma.” dedi Angel. “Onu öpmeye ya da çimdiklemeye kalkışmayacağım.”

“Yo, beni öpmenizi isterim doğrusu,” dedi Olive, “ama sakın çimdiklemeyin. Çok acıyor.”

“Ben Olive’i öpmenize de karşıyım doğrusu,” dedi Didiche. “Eğer öpmek gerekiyorsa bunu pekâlâ ben de yapabilirim...”

“Yoksa kıskandın mı?” dedi Angel.

“Hiç de değil.”

Didiche’nin yanakları al al oldu birden ve Angel’in başının üstünde bir yerlere bakmaya başladı. Bunu yapmak için başını öyle geriye atmak zorunda kaldı ki boynu garip, öyle sık görülmeyen türden bir acı oluşturdu gövdesiyle. Angel gülüyordu. Olive’i koltuk altlarından yakaladı, kendi boyunca kaldırdı ve her iki yanağından öptü.

“İşte şimdi gerçek anlamda dost olduk.” dedi kızı yere indirirken, “Haydi artık el sıkışalım.”

Didiche elini isteksizce uzattı, ama Angel’in suratını görünce gülmeye başladı.

“Benden daha büyük olduğunuz için fırsatçılık yapıyorsunuz.” dedi. “Ama ne yaparsanız yapın, umurumda bile değil. Nasıl olsa ben onu sizden daha önce öptüm.”

“Kutlarım seni,” dedi Angel. “Ağzının tadını bilen bir erkeksin. Bu kızı öpmek pek hoş oluyor doğrusu.”

“Siz de mi Egzopotamya’ya geliyorsunuz?” diye sordu Olive.

Nedense konuyu değiştirmek istemişti.

“Evet,” dedi Angel. “Mühendis olarak tuttular beni.”

“Bizim babalarımız ise inşaatçı,” dedi Olive kasılarak.

“Bütün işi onlar yapıyor,” diye ekledi Didiche. “Mühendislerin kendi başlarına kaldıklarında hiçbir işin altından kalkamayacağını söylerler hep.”

“Haklılar.” dedi Angel.

“Sonra bir de ustabaşı Arland var,” dedi Olive.

“Pis herifin teki,” dedi Didiche.

“Göreceğiz bakalım,” dedi Angel.

“Tek mühendis siz misiniz?” diye sordu Olive.

Bunun üzerine Angel birden Anne ve Rochelle’in aşağıda kamarada baş başa olduklarını anımsadı. Rüzgârsa daha bir serin esiyordu. Güneş batıyor ve gemi de daha çok sallanıyordu. Martıların çığlığından rahatsız olmaya başlamıştı üstelik.

“Hayır...” diyebildi güçlükle. “Arkadaşlarımdan biri de bu gemide. Aşağıda şey yapıyor...”

“Adı ne?” diye sordu Didiche.

“Anne,” diye yanıtladı Angel.

Tuhaf bir ad, diye düşündü Didiche. Köpek adı gibi sanki.

“Güzel bir admış,” dedi Olive.

“Köpek adı gibi,” dedi Didiche. “Bir insana köpek adı vermek aptalca bir şey.”

“Aptalca,” dedi Angel.

“Karabatağımızı görmek ister misiniz?” diye sordu Olive.

“Hayır,” dedi Angel. “Onu uyandırmasak daha iyi olur.”

“Canınızı sıkan bir şey mi söyledik size?” diye sordu Olive.

“Yok canım.” diye yanıtladı Angel. Elini kızın saçlarında gezdirdi, başını okşadı ve iç geçirdi. Yukardaysa, güneş yeniden görünüp görünmemek konusunda kararsızlık geçiriyordu.

VII

...Ve *şaraba biraz su katmak öyle çok*
kötü bir şey değildir...
Marcella Viton, ‘*Traité de Chauflage*’
(Isıtma Sözleşmesi), Dunod Yay. Cilt 1. sayfa 145.

Neredeyse beş dakikadır Amadis’in kapısı vuruluyordu. Amadis, sabrının ne kadar zamanda taşacağını saptamak için saatine bakıyordu ve altı dakika on saniyede, masanın üstüne dehşetli bir yumruk atarak ayağa kalktı.

“Girin.” diye bağırdı öfkeli bir sesle.

“Benim,” dedi Athanagore kapıyı iterek. “Sizi rahatsız etmiyorum ya?”

“Elbette ediyorsunuz,” dedi Amadis.

Sakinleşmek için insanüstü çaba harcıyor gibiydi.

“Öyleyse mükemmel,” dedi Athanagore. “Böylece sık sık bu ziyaretimi anımsarsınız. Dupont’u görmediniz mi?”

“Hayır, Dupont’u görmedim.”

“Ama çok ileri gidiyorsunuz?” dedi Athanagore. “Öyleyse nerede?”

“Allah allah!” dedi Amadis. “Dupont’la yatan ben miyim yoksa Martin mi? Martin’e sorsanıza!”

“İyi, bilmek istediğim de buydu zaten,” dedi Atha. “Demek halâ Dupont’u baştan çıkarmayı başaramadınız?”

“Dinleyin beni, yitirecek zamanım yok. Mühendisler ve malzeme bugün geliyor. Bir sürü derdim var.”

“Barrizone gibi konuşuyorsunuz,” dedi Athanagore. “Çok çabuk etki aftında kalıyor olmalısınız.”

“Ne dediğiniz umurumda bile değil,” dedi Amadis. “Barrizorie’yle konuşurken diplomatik bir dil kullanmak bahtsızlığına uğradığım için mi beni etki altında kalmakla suçluyorsunuz? Etki altında kalmak ha! Güldürmeyin beni!”

Ama yine de gülmeye başladı Amadis. Ne var ki Athanagore dosdoğru ona bakıyordu ve bu durum, Amadis'i yeniden kızdırmaya yetti.

"Orada durup dikileceğinize gelenleri karşılama konusunda bana yardım etseniz daha iyi edersiniz," dedi. "Her şeyi hazırlamalıyız."

"Neyi hazırlayacağız?" diye sordu arkeolog.

"Odalarını. Buraya çalışmaya geliyorlar. Odaları olmazsa nasıl çalışabilirler, söyler misiniz?"

"Ben pekâlâ odasız çalışabiliyorum," dedi Athanagore.

"Çalışıyor musunuz? Siz mi? Siz de pekâlâ bilirsiniz ki insan odası olmadan ciddi hiçbir şey yapamaz!"

"Ben herhangi birisinden daha çok çalıştığıma inanıyorum," dedi Athanagore. "Siz arkeolojide kullanılan çekiçlerin hafif şeyler olduğunu mu sanıyorsunuz yoksa? Ve gün boyunca çömlekleri parçalayıp un ufak etmek ve onları birörnek kutulara yerleştirmek; bunu eğlence olsun diye mi yapıyoruz? Sonra Lardier'yi yönetmek. Dupont'u susturmak, seyir defterini tutmak, kazının nereye yönelmesi gerektiğini araştırmak; bütün bunların hiçbir anlamı yok mu sizin için?"

"Bu ciddi bir iş değil," dedi Amadis Dudu. "Sabahın köründe kalkıp servis notları göndermek, raporlar hazırlamak mı ciddi bir iş, yoksa kumda delik açmak mı?"

"Bütün bu servis notlarınız ve raporlarınızla varacağınız yer neresi ki?" diye sordu Athanagore. "Kirli paslı, pis pis kokan, her tarafı duman içinde bırakan bir demiryolu inşa edeceksiniz, alt tarafı. Bunun hiçbir işe yaramayacağını söylemek istemiyorum elbette, ama yine de bir büro işi değil bu."

"Her şeyden önce şunu kabul etmek zorundasınız: planlar Yönetim Kurulu'nun ve Ursus de Janpolent'ın onayından geçti," dedi Amadis Dudu büyük bir hoşnutlukla. "Yapılacak işin yararını zararını ölçme durumunda değilsiniz siz."

"Kafa ütülediniz ama," dedi Athanagore. "Alt tarafı eşcinselin tekisiniz. Sizinle konuşmam bile yersiz aslında."

"Bunun sizin için hiçbir tehlikesi yok." dedi Amadis. "Çok yaşlısınız çünkü. Ama Dupont'un en iyi zamanı!"

"Of, sıkıldım artık şu Dupont lafından. Hem söyleyin bakalım, nedir bugün beklediğiniz?"

“Angel’i, Anne’ı, Rochelle’i, bir ustabaşıyı, iki işçiyle ailelerini ve malzemeyi bekliyorum. Doktor Mangemanche kendi olanaklarını kullanarak geliyor ve yanında asistanı var. Cruc adında bir teknisyen de birkaç gün sonra burada olacak. Gerekirse dört işçi daha alacağız, ama gerekeceğini sanmıyorum.”

“Eh, hatırı sayılır işçi olacak burada,” dedi Athanagore.

“Gerekirse, daha yüksek ücret ödeyerek sizin ekibinizden de adam ayartabiliriz,” dedi Amadis.

Athanagore, Amadis’e baktı ve gülmeye başladı.

“Bu sizin demiryolu işi de bayağı komikmiş.” dedi.

“Neresi komik?” diye sordu Amadis canı sıkılarak.

“Benim ekibimi böyle bir yolla ayartabileceğinizi mi sanıyorsunuz?”

“Hiç kuşkunuz olmasın,” dedi Amadis. “Onlara verimliliğe göre yüksek bir prim ödeyeceğim. Ayrıca sosyal bazı avantajlar sağlayacağım. Yanı sıra bir işletme komitesi, bir kooperatif kurulacak. Revir de cabası.”

Athanagore hüzünlendi ve kırlaşmış saçların çevrelediği başını salladı. Duyduğu bunca kötü laf karşısında sanki birden rengi attı ve yerin dibine geçti. Amadis, deyim yerindeyse, onun buharlaşıp uçtuğunu sandı. Sonra gözlerini iyice açıp ortama yeniden uyum sağlamaya çalıştığında, onun yeniden görüş alanı içine girdiğini fark etti.

“Bunu yapamayacaksınız,” dedi Athanagore. “Hiçbiri bunu kabul edecek kadar çıldırmadı daha.”

“Görürsünüz.” dedi Amadis. “Benimle, neredeyse boğaz tokluğuna çalışıyorlar.”

“Bu bir üstünlük sayılmaz.”

“Arkeolojiyi de seviyorlar üstelik.”

“Demiryolu yapımı işini de seveceklerdir.”

“Hem söyleyin bana, siyasal bilimler eğitimi gördünüz mü, görmediniz mi?” diye sordu Athanagore.

“Evet.” dedi Amadis.

Athanagore bir an düşündü.

“Ne olursa olsun,” dedi sonunda. “Yetenekli birine benziyorsunuz. Ama bu, siyasal bilimler eğitimiyle açıklanacak bir şey değil.”

“Ne demek istediğinizi anlamıyorum ama, beni hiç de ilgilendirmiyor zaten.” dedi Amadis. “Benimle geliyor musunuz? Yirmi dakika sonra burada olacaklar.”

“Peşinizden geleceğim.” dedi Athanagore.

“Dupont bu akşam orada olacak mı, biliyor musunuz?”

“Off” diye sızlandı Athanagore irkilerek. “Beni Dupont konusunda rahat bırakın artık.”

Amadis homurdandı ve kalktı. Odasını değiştirmişti: Barizona Lokantasının birinci katında güzel bir odası vardı artık. Pencereden kum tepeciklerini, yemyeşil ot ve çatıları, onların üstüne yapışan sapsarı salyangozları ve sedeflenip duran kum zerreciklerini görebiliyordu.

“Gelin.” dedi Athanagore’a ve saygısızca öne geçti.

“Sizi izliyorum,” dedi Athanagore. “Hiç değilse müdürünüzü becerseydiniz 975’i beklerken...”

Amadis Dudu kızardı. Merdivenler serin ve loştu. Bu, parlak bakır eşyaları daha bir belirgin kılıyordu.

“Bunu nereden biliyorsunuz?”

“Ben arkeologum,” dedi Athanagore. “Hiçbir şey uzun süre sır olarak kalamaz benim için.”

“Arkeologsunuz, tamam ama, falcı da değilsiniz,” dedi Amadis.

“Benimle tartışmayın,” dedi Atha. “Siz kötü eğitilmiş bir delikanlısınız... Personelinizi karşılamak konusunda size yardım etmek isterim elbette, ama ne yapalım ki kötü eğitilmiş birisiniz... Ve bu konuda hiç kimse bir şey yapamaz; çünkü kötü eğitilmişsiniz, ama aynı zamanda eğitilmişsiniz de. Terslik de burada.”

Merdivenlerin en alt basamağına vardılar ve koridoru geçtiler. Lokantanın salon bölümünde Pippo’yu gördüler; tezgâhın arkasına oturmuş elindeki gazeteyi okuyor, bir yandan da kafasını sallayarak kendine özgü şivesiyle bir şeyler mırıldanıyordu.

“Selam Pippo,” dedi Amadis.

“Merhaba.” dedi Athanagore.

“Bon giorno.” dedi Pippo.

Amadis ve Athanagore otelin kapısının önüne çıktılar. Hava kuru ve sıcaktı. Rüzgâr sarı kum tepelerini yalayarak bir yükselip bir alçalıyordu. Tepelerin en yükseğine doğru ilerlediler: bu, yeşil çalıların taçlandırdığı yüksekçe bir tümsekti. Oraya çıkarlarsa dört bir yanı gözleyebilecek ve epey uzakları görebileceklerdi.

“Ne taraftan gelirler?” diye sordu Amadis.

“Ne bileyim, herhangi bir taraftan gelebilirler,” dedi arkeolog. “Yeter ki yollarını şaşırmamış olsunlar.”

Topuklarının üzerinde dönerken dikkatle uzaklara baktı ve kendi simetri düzlemi tam kutup çizgisini geçtiğinde durdu.

“Oradan geliyorlar.” dedi kuzeyi göstererek.

“Nereden?” diye sordu Dudu.

“Sandukanızı iyi açın,” dedi Atha. Arkeoloji argosunda sanduka göz anlamına geliyordu.

“Görüyorum,” dedi Amadis. “Yalnızca bir araba var. O da Profesör Mangemanche olmalı.”

Henüz küçük, parlak, yeşil bir noktadan ve onun peşindeki kum bulutundan başka bir şey görünmüyordu.

“Zamanında geldiler,” dedi Amadis.

“Bunun hiçbir önemi yok,” dedi Athanagore.

“Nasıl önemi yok, girişte çıkışta kart basacaklar.”

“Kart makinesi hani? Ben onun malzemeyle birlikte geleceğini sanıyordum,” dedi Athanagore.

“Elbette gelecek,” dedi Amadis. “Ama o yokken ben kendim basacağım.”

Athanagore şaşkın şaşkın onu süzdü.

“Ne kadar da işgüzarsınız,” dedi. “Başka derdiniz yok mu?”

“Olmaz mı,” dedi Amadis. “Bende derdin bini bir para.”

Sonra arkasına döndü.

“...üstelik de bağırsaklarım bozuk. İşte ötekiler de geliyor.”

“Onları karşılamaya gidecek miyiz?” diye sordu Athanagore.

“Gidemeyiz,” dedi Amadis. “İki taraftan birden geliyorlar.”

“Her birimiz bir tarafa gidemez miyiz?”

“Yağma mı var? Gidip onlara bir sürü kıtır atasınız diye, öyle mi? Bir kere benim verecek talimatlarım var. Onları bizzat kendim karşılamalıyım.”

“Pekâlâ,” dedi Athanagore. “Öyleyse bırakın yakamı, ben gidiyorum.”

Şaşkınlıktan bakakalan Amadis’i orada ekti. Ve adamın ayakları hemen kök salmaya başladı. Gerçekten de ince kum yalağın üstüne ne ekilse çabuk boy atıyordu. Sonra tepeden aşağı indi. Büyük konvoyu karşılamaya gidiyordu.

Bu arada Profesör Mangemanche'ın arabası da tepelerin, çukurların arasından, büyük bir hızla yaklaşıyordu. Asistanı mide bulantısından üçe katlanmış, kafasını ıslak bir süngerin içine gömmüş, son derece yakışıksız bir biçimde kusup duruyordu. Mangemanche ise böyle ufak tefek şeylerden etkilenecek bir adam değildi; gayet neşeli bir biçimde, *'Show me the way to go home'*,[3] adını taşıyan Amerikan şarkısını mırıldanıyordu. Gerek bestesi gerekse güftesi, içinde bulunulan koşullara çok uyuyordu. Derken Vernon Duke'un *Taking a chance for love'ına*[4] geçti ve yüksek bir yere tırmandığı anda ustaca es verdi. Asistanıysa, bir silah tüccarının bile yüreğini paralayacak kadar dokunaklı bir sesle inliyordu. Mangemanche yokuş aşağı inerken daha da hızlandı. Asistan tümüyle susmuştu, çünkü aynı anda hem kusup hem de inlemeyi henüz beceremiyordu. Bu eksikliği, gereğinden fazla burjuvaca bir eğitim görmesine borçluydu.

Motor son bir kez daha homurdandı, asistanın hırıltısı doruğa çıktı ve Mangemanche arabayı durdurdu. Tam Amadis'in önündeydiler ve adam, öfkeli gözlerle konvoyu karşılamaya giden arkeologu izliyordu.

"Merhaba," dedi Mangemanche.

"Merhaba," dedi Amadis.

"Mrrrrraaa!" dedi asistan.

"Tam zamanında geldiniz," dedi Amadis.

"Hayır," dedi Mangemanche, "erken geldim. Hem siz neden sarı gömlek giymiyorsunuz?"

"Bu korkunç bir fikir," dedi Amadis.

"Haklısınız," dedi Mangemanche, "teni sizinki gibi toprak renginde olan bir adamın sırtında felaket durur. Ancak güzel insanlar giyebilir bu tür gömlekleri."

"Siz kendinizi güzel mi buluyorsunuz?"

"Öncelikle şunu söylemeliyim ki, bana unvanımla seslenebilirdiniz." dedi Mangemanche. "Ben Profesör Mangemanche'ım ve herhangi biri değilim."

"Bu, ayrıntıya ilişkin bir sorun," dedi Amadis. "Ben her şeye karşın, Dupont'u sizden daha güzel buluyorum."

"Profesör," diye ekledi Mangemanche.

"Profesör," diye yineledi Amadis.

“Ya da doktor,” dedi Mangemanche, “nasıl işinize gelirse. Öyle sanıyorum ki oğlancısınız?”

“İnsanın erkekleri sevmesi için mutlaka oğlancı mı olması gerekir?” dedi Amadis. “Can sıkıcı bir adamsınız doğrusu!”

“Siz de kaba hıyar ağasının tekisiniz,” dedi Mangemanche. “İyi ki buyruğunuz altında değilim.”

“Benim buyruğum altındasınız.”

“Profesör,” diye ekledi Mangemanche.

“Profesör,” diye yineledi Amadis.

“Hayır.” dedi Mangemanche.

“Ne demek, hayır?” dedi Amadis. “Size söylememi istediğiniz şeyi söylüyorum, sizse söylememi istediğiniz şeyi söylememi istemiyorsunuz.”

“Hayır,” dedi Mangemanche, “sizin buyruğunuz altında değilim.”

“Öylesiniz.”

“Öylesiniz profesör,” diye düzeltti Mangemanche ve Amadis de yineledi.

“Benim sözleşmem var,” dedi Mangemanche. “Kimsenin buyruğu altında değilim. Tersine, sağlığa ilişkin konularda buyruk verecek olan benim.”

“Bana bu konuda herhangi bir şey söylememişlerdi doktor.” dedi Amadis, Amadisleşerek.

“Hah işte şimdi gereken saygıyı göstermeye başladınız.” dedi profesör.

Amadis elini alnına götürdü, hava ısınmaya başlamıştı. Profesör Mangemanche arabasının yanına gitti.

“Gelin de bana yardım edin,” dedi.

“Yapamam profesör,” diye yanıtladı Amadis. “Arkeolog beni buraya dikti, köklerimi bir türlü sökemiyorum.”

“Bu aptalca bir şey,” dedi Profesör Mangemanche. “Hem de tam kâğıda dökülecek türden.”

“Doğru mu söylüyorsunuz?” diye sordu Amadis heyecanla.

“Bruuttt!” diye bir ses çıkardı profesör birden Amadis’in burnuna üfleyerek. Adamcağız çok korktu ve çareyi kaçmakta buldu.

“Gördünüz mü?” diye haykırdı Mangemanche.

Amadis geri geldi, canı sıkkın görünüyordu.

“Size yardım edebilir miyim, profesör?” diye sordu isteksizce.

“Hah, sonunda yola geliyorsunuz,” dedi Mangemanche. “Haydi, yakalayın bakalım şunu.”

Amadis’in kucağına devasa bir sandık fırlattı. Amadis yakaladı, sallandı ve sandığı dosdoğru sağ ayağının üstüne düşürdü. Ve tam bir dakika sonra, tek ayağının üstünde, gerçekten inandırıcı bir flaman taklidi gösterisi çekti profesöre.

“Güzel,” diye beğenisini belirtti Mangemanche direksiyona yerleşirken. “Onu otelin oraya indirin. Orada buluşuruz.”

Uyuklamakta olan asistanını sarstı.

“Hey! Siz! Geldik artık.”

“Oh!” diye soluklandı asistan aptalca bir mutlulukla.

Sonra araba döne döne tepeden aşağı inmeye başladı. Asistan da yeniden pis kokulu süngerine gömüldü. Amadis arabanın arkasından baktı ve topallaya topallaya sandığa yaklaşarak onu omuzlamaya çalıştı. Ne yazık ki sırtı pek yuvarlaktı.

VIII

Konvoyun başını Athanagore çekiyor, küçük adımlarla yürüyordu. Ayağındaki sivri ayakkabılarla ancak böyle yürünebilirdi zaten. Sivri burunu ve bej rengi konçlarıyla, dört dörtlük saygı uyandıran bir ayakkabıydı ayağındaki. Rüzgârlık kumaşından dikilen külot pantolonunda üç ayrı diz yeri vardı. İyi ki de öyleydi, çünkü kemikli dizleri ancak sığıyordu bu boşluklara. Yer yer rengi atmış haki gömleğini beline sokuşturmuştu. Sonra bir de kolonyal şapkası vardı, ama çadırda asılı duruyordu. Dolayısıyla ne şimdi ne de başka bir zaman kafasında değildi. Amadis'in yaptığı küstahlığı düşünüyordu. Bu çocuğa esaslı bir ders, hatta epeyce ders vermeliydi. Ama bu bile yetmezdi. Hiçbir şeyi gözden kaçırmak istemeyen bütün arkeologların yaptığı gibi, yere bakarak yürüyordu. Hepsi yürürken böyle yaparlardı, çünkü kimi zaman şans yüzlerine güler ve toprağın üzerinde aylak aylak yatan bir buluntuyla karşılaşırlardı. Ya da en azından Keşiş Orthopompe böyle yazıyordu. Orthopompe X. yüzyılda bir sakallılar manastırında yaşamıştı. Manastırın en birinci keşişi oydu, çünkü yazı yazmayı bir tek o biliyordu. Lardier'nin gelip Sayın Bay Amadis Dudu'nun bölgede olduğunu haber verdiği günü anımsadı Athanagore. O an nasıl da bir umut ışığı yanmıştı kafasının içinde. Ondan neler ummuştu. Bu umut daha sonraki lokanta keşfi sırasında da sürmüş, ama Amadis'le arasında geçen son konuşmadan sonra giderek sönmeye yüz tutmuş ve eski haline dönmüştü.

Egzopotamya'nın tozlu yollarını sarsan yeni bir konvoy gelmişti işte. Bu yine de bir değişiklik sayılırdı. Belki sevebileceği insanlar bulabilirdi onların arasında. Athanagore düşünmekten yana bayağı dertliydi, çünkü bu, çölde çok çabuk yitirilen bir alışkanlıktı. Bu nedenledir ki bütün düşüncesini arka arkaya pompalanmış sözler, orada burada parlayan umut ışıkları ve buna benzer dangalakça şeyler dolduruyordu.

Bir yandan toprağın yüzeyini tarayarak şansını zorluyor, bir yandan da Keşiş Orthopompe'u ve karşılaştığı yeni değişikliği düşünüyordu ki, yarı yarıya kuma gömülmüş bir taş parçası gördü. Ama daha sonra, onun için 'yarı yarıya kuma gömülmüş' kavramını kullanmanın bir önyargı olduğunu

anladı. Daha görür görmez diz çöküp çevresini kazmaya başladıysa da bir türlü sonunu yakalayamadı. Çekicini sert bir biçimde indirdikten hemen sonra kulağını kayanın kaygan yüzeyine dayadı. Güneş bayağı ısıtmıştı kayayı, çünkü normal olarak güneş ışınları bu bölgeye daha erken düşerdi. Sesin giderek uzaklaştığını ve kayanın derinliklerinde sağa sola saptığını duydu ve anladı ki bu kayada çok iş var. Yeniden bulabileceğinden emin olabilmek için, konvoyun bulunduğu yere göre bir işaret koydu ve yapının açıkta kalan bölümünü, üstüne kum dökerek özenle örttü. Tam işini bitirmişti ki, kasa yüklü birinci kamyon önünden geçti. İkincisi onu hemen arkadan izliyordu ve onun içinde de bagaj ve malzemeden başka bir şey yoktu. Çok kocaman, onlarca ayak uzunluğunda kamyonlardı bunlar ve müthiş keyifli sesler çıkartıyorlardı; Raylar ve öteki malzemeler tentenelerin altında tokuşup duruyorlardı. Arkeolog kamyonların arkasında dans ederek geçen kırmızı bezler de gördü. Daha uzaktan, insan ve bagaj yüklü üçüncü bir kamyon geliyordu ve son olarak da sarı-siyah boyalı bir taksi. Taksinin yarıya indirilmiş bayrağı dolu olduğu anlamına geliyordu. Athanagore kendisini apar topar yola fırlayarak taksi aramaya çıkan bir yolcunun yerine koydu ve bu durumda ben olsam bayağı cesaretim kırılırdı doğrusu, diye düşündü. Arabanın içinde genç bir kız olduğunu fark etti ve el salladı. Taksi, onu beklermişçesine, biraz ötede durdu. Athanagore aceleyle oraya doğru seğirtti.

Şoförün yanına oturmuş olan Angel arabadan indi ve Athanagore'a doğru ilerledi.

"Bizi mi bekliyordunuz?" diye sordu.

"Sizi karşılamaya geldim," dedi Athanagore. "Yolculuğunuz iyi geçti mi?"

"Pek kötü değildi." diye yanıtladı Angel. "Elbette kaptanın yolculuğu karada da sürdürmek istemesini saymazsak."

"Size bütün kalbimle inanıyorum," dedi Athanagore. "Siz Bay Dudu musunuz?"

"Asla! British Museum'daki bütün Egzopotamya çömleklerinin başı üstüne yemin ederim ki, asla Bay Dudu olmayacağım."

"Özür dilerim." dedi Angel. "Kim olduğunuzu kestiremedim."

"Önemi yok," dedi Athanagore. "Ben arkeologum. Burada çalışıyorum."

“Memnun oldum,” dedi Angel. “Ben mühendisim, adım da Angel. İçerde de Anne ve Rochelle var.”

Taksiyi işaret etti.

“Ben de varım,” diye homurdandı taksi şoförü.

“Hiç kuşkusuz.” dedi Angel. “Sizi unutamayız zaten.”

“Sizin için hayıflanıyorum,” dedi Athanagore.

“Neden?” diye sordu Angel.

“Öyle sanıyorum ki Amadis Dudu’yu sevmeyeceksiniz.”

“İşte bu can sıkıcı,” diye mırıldandı Angel.

Anne ve Rochelle taksinin içinde öpüşüyorlardı. Angel bunu biliyordu ve durumdan hiç hoşnut değildi.

“Benimle yürümek ister misiniz?” diye sordu Athanagore. “Size durumu açıklarım.”

“Elbette,” dedi Angel.

“Öyleyse ben gideyim mi?” diye sordu şoför.

“Defolun.”

Adam durumdan hoşnut bir yüz ifadesiyle taksimetresine baktıktan sonra yeniden arabayı çalıştırdı. Tatlı bir iş günü geçirmişti doğrusu.

Angel, görüş açısını kapatan şoföre karşın arabanın arka koltuğuna baktı. Anne’ın yalnızca profili görünüyor, ama ne yaptığı anlaşılmıyordu. Araba hareket etti, Angel de başını öne eğdi.

Athanagore şaşkın şaşkın ona bakıyordu. Angel’in iyiden iyiye zayıf çehresinde uykusuzluğun ve günlük sıkıntıların getirdiği yorgunluğun kötü izleri okunuyordu. Sırtı daha bir kamburlaşmıştı sanki.

“Tuhaf şey.” dedi Athanagore, “Oysa siz yakışıklı bir gençsiniz.”

“Ama o Anne’dan hoşlanıyor,” dedi Angel.

“İrikıyım biri,” dedi Athanagore.

“Ama benim dostum,” dedi Angel.

“Evet, orası öyle…”

Athanagore genç adamın koluna girdi.

“Azar işiteceksiniz.”

“Kimden?”

“O Dudu denen adamdan. Gecikmiş olmanızı bahane edecek.”

“Benim için fark etmez,” dedi Angel. “Burada kazı mı yapıyorsunuz?”

“Şimdilik adamlarımı kendi hallerine bıraktım,” dedi Athanagore. “Çok müthiş, olağanüstü bir şey bulmak üzere olduğumdan adım gibi eminim. Hissediyorum bunu. Bu yüzden onları kendi hallerine bıraktım. Kâhyam Lardier her şeyle ilgilenir. Boş zamanı olunca da ona bol bol yazı yazma cezası veriyorum. Yoksa gidip Dupont’un başına ekşiyor. Dupont, benim aşçım. Bütün bunları size anlatıyorum, çünkü her şeyi bilmenizi istiyorum. Tuhaf ve hiç de hoş olmayan bir konumda kendisi; Martin Dupont’u seviyor ve üstüne üstlük, Dudu da Dupont’a tutuldu.”

“Martin kim?”

“Martin Lardier, benim kâhyam.”

“Ya Dupont?”

“Dupont’un hiçbir şey umurunda değil. Martin’i çok seviyor, ama o da tıpkı ötekiler gibi, orospunun teki. Bağışlayın... Benim yaşımda bir adamın böyle deyimler kullanmaması gerek, ama bugün kendimi bayağı genç hissediyorum. Düşünsenize, başımda böyle üç domuz varken, ne yapabilirim ki?”

“Hiçbir şey.” dedi Angel.

“Ben de öyle yapıyorum zaten.”

“Nerede yatacağız?” diye sordu Angel.

“Burada bir otel var. Hem artık canınızı sıkmayın.”

“Ne bakımdan?”

“Anne’la ilgili olarak...”

“Yo, can sıkılacak bir şey yok,” dedi Angel. “Rochelle, Anne’ı benden daha çok seviyor. Bunu görmemek mümkün değil.”

“Ne demek görmemek mümkün değil? Başka herhangi bir şey ne kadar görülebiliyorsa, bu da o kadar görülebiliyor. Oğlanı öpüyor, hepsi o kadar.”

“Hayır,” dedi Angel. “Hepsi o kadar değil. O oğlanı öpüyor, sonra oğlan onu öpüyor ve her tarafını okşuyor. Rochelle’in teni eskisi gibi değil artık. İnsan önce inanmak istemiyor buna, çünkü Anne’ın kollarından sıyrıldıktan sonra da terütaze, dudakları öpüşmeden sonra da dolgun ve kırmızı, saçları eskisi kadar parlak ama, giderek yıpranıyor. Her öpüşmeden sonra biraz daha eskiyor; göğsü biraz daha daralıyor, teni daha az parlak ve daha az narin bir görünüm alıyor, gözleri matlaşıyor, daha hantal yürüyor. Günbegün eski Rochelle olmaktan çıkıyor. Biliyorum, insan hiç

değişmediğini sanıyor, öyle görür gibi oluyor; hatta başlangıçta ben de öyle sandım, bunların hiçbirini fark edemedim.”

“Bu sizin fikriniz,” dedi Athanagore.

“Hayır, bu yalnızca bir fikir değil. Bunu siz de pekâlâ biliyorsunuz. Artık görebiliyorum, değişmeyi bir günden ötekine gözlemleyebiliyorum. Ona her baktığımda biraz daha yıprandığını görüyorum. Yıpranıyor. Anne yıpratıyor onu. Ve ben hiçbir şey yapamam bu konuda. Siz de öyle.”

“Öyleyse onu artık sevmiyor musunuz?”

“Kim demiş,” dedi Angel. “Eskisinden de çok seviyorum. Ama bu bana acı veriyor ve biraz da kinleniyorum. Kendisini yıpratıyor diye.”

Athanagore bir şey söylemedi.

“Ben buraya çalışmak için geldim,” diye sürdürdü Angel. “Elimden geleni yapacağıma inanıyorum. Anne’ın benimle yalnız geleceğini, Rochelle’in orada kalacağını umuyordum. Ama artık böyle bir şey ummuyorum, çünkü gerçekleşmedi. Bütün bir yolculuk boyunca birlikte oldular, ama ben hâlâ onun dostuyum. Başlangıçta Rochelle’in güzel bir kız olduğunu söylediğimde benimle dalga geçiyordu.”

Angel’in bütün söyledikleri Athanagore’da bir şeylerin, çok derinlerde bir şeylerin uyanmasına, kıpırdanmasına yol açıyordu. Uzun, ince, çok eskiden yaşanmış olayların altında kaldığı için yamyassı olmuş düşüncelerdi bunlar. Öylesine yamyassı olmuşlardı ki ancak profilden seçebiliyor, renklerini ve neye benzediklerini bir türlü ayrıştıramıyordu. Aşağılarda bir yerlerde yer değiştirdiklerini, yılanlar gibi süründüklerini duyumsayabiliyordu yalnızca. Başını şöyle bir sallayınca aşağıdaki hareket durdu: hepsi dehşet içinde kıvrılıp kaldılar.

Angel’e bir şeyler söylemek istedi, ama ne söyleyeceğini bilemedi. Umutsuzca çabaladı, arandı durdu. Yan yana yürüyorlardı. Yemyeşil otlar Athanagore’un bacaklarını gıdıklıyor, usulca Angel’in kumaş pantolonuna sürtünüyorlardı. Ayaklarının altında içi boşalmış sarı salyangoz kabukları vardı. Bastıkça, açık seçik bir tını çıkararak ve bir toz bulutu yayarak çatlıyorlardı. Açık seçik bir tını: yürek biçimindeki bir kristal yüzeye düşen su damlaları gibi. Tuhaf şey.

Tırmandıkları tepeden Barrizone Lokantası görünüyordu. O koca kamyonlar, tıpkı savaştaki gibi, sıra sıra lokantanın önüne dizilmişlerdi ve çevrede başka hiçbir şey görünmüyordu. Ama hiçbir şey, Athanagore’un çadırı ve şantiyesi bile görünürde değildi, çünkü onları ustaca yerleştirmişti

ve güneşin ışınları ancak yakınlarına kadar uzanabiliyordu. Yol açtığı pek de hoş olmayan görüntüden dolayı güneşe mümkün olduğunca bakmamaya çalışıyorlardı: Her tarafı eşit bir biçimde aydınlatmıyordu çünkü. İç içe halelerle donanmıştı ve haleler bir aydınlık, bir karanlık, bir aydınlık, diye gidiyorlardı. Karanlık halenin toprağa değdiği yer iyiden iyiye loş ve soğuktu. Angel çevresindeki bu tuhaf görüntüden pek etkilenmemişti, çünkü çöle girdiklerinden bu yana hep bu görüntü vardı gözlerinin önünde. Taksinin şoförü çöle girer girmez aydınlık bir kuşağa dalmış ve bundan hiç ayrılmamaya özen göstermişti. Ama ışığın kara ve durağan sınırı bu tepeden daha bir çarpıcı görünüyordu ve nitekim, içinden bir ürperti geçti. Athanagore artık alışmıştı. Angel'in uzayıp giden bu manzaraya bakmaktan rahatsız olduğunu sezince omzuna bir şaplak attı.

"Başta insanı çok sarsar," dedi. "Ama sonra alışırsınız."

Angel arkeologun Anne ve Rochelle'i de kastettiğini düşündü bir an.

"Hiç sanmıyorum," dedi.

Tatlı bir eğim boyunca aşağı indiler. İnsan marifeti olduğu belli hayhuyu ve gürültüleri şimdi daha iyi duyuyorlardı. Birbiri üstüne düşen raylar, madeni, yüksek tınılı bir ses çıkartıyorlardı. Kamyonları boşaltmaya başlamışlardı. Lokantanın çevresinde, belli belirsiz bir sinek bulutu gibi gidip gelen insan kümeleri vardı. İşi başından aşkın ve önemli adam Amadis Dudu onların arasından kolayca seçiliyordu.

Athanagore iç geçirdi.

"Bütün bunlarla neden bu kadar ilgilendiğimi bilmiyorum doğrusu," dedi. "Ben artık yaşlı bir adam sayılırım."

"Anlattıklarımla canınızı sıkmak istemezdim," dedi Angel.

"Canımı sıkmıyor," dedi Athanagore. "Yalnız, sizin adınıza acı duyuyorum. Ama görüyorsunuz, hâlâ acı duyabildiğime göre demek pek o kadar yaşlı değilim."

Bir an durdu, başını kaşıdı ve yeniden yürüdü.

"Herhalde çölden olacak," dedi sonunda. "Her şeyi o kadar iyi koruyor, saklıyor ki burası."

Elini Angel'in omzuna koydu.

"Ben burada sizden ayrılıyorum," dedi. "Bu herifle yeniden karşılaşmak istemiyorum doğrusu."

"Amadis'le mi?"

"Evet. O herif benim..."

Arkeolog bir an uygun deyimi aradı.

“...kıçımın belası, o herif benim. Hem de sözlük anlamında.”

Yüzü kızardı birden ve Angel’in elini sıktı.

“Böyle konuşmamam gerektiğini biliyorum, ama bu Dudu denen herif katlanılacak gibi biri değil. Şimdilik hoşça kalın. Sizi lokantada mutlaka görürüm zaten.”

“Hoşça kalın,” dedi Angel. “Gelip kazılarınızı göreceğim.”

Athanagore başını salladı.

“Küçük küçük kutuların ötesinde bir şey göremezsiniz. Ama yine de biçim olarak çok güzel kutulardır. Haydi ben kaçıyorum. Ne zaman isterseniz, gelin.”

“Hoşça kalın,” diye yineledi Angel.

Arkeolog sağa saptı ve bir kum çukurunda gözden kayboldu. Angel adamın kır saçlarla kaplı kafasının yeniden görünmesini bekledi bir süre. Sonra onu yeniden gördü. Çorapları ayakkabılarının bağlarını örtecek kadar düşmüştü ve ayakkabıları çift renkli gibi görünüyordu bu haliyle. Sonra yeniden sarı bir kum birikintisinin arkasına, girdi ve giderek, küçüldü. Dümdüz bir çizgi oluştu ayak izlerinden, Bakire Meryem’in ipek sicimi gibi dümdüz bir çizgi.

Angel beyaz badanalı lokantaya baktı yeniden. Önünde, cepheyi yer yer gözden gizleyen, çiçek desenli, renkleri canlı tenteler vardı. Arkadaşlarına kavuşmak için adımlarını sıklaştırdı. Sarı-siyah taksi kocaman kamyonların arasında yere çömelmiş gibi duruyordu. Pek az sayıda insanın çok iyi tanıdığı bir mucidin elinden çıkan yepyeni, ‘dinamik’ bir arabanın yanında eski model bir el arabası gibiydi.

Az ilerde, Rochelle’in parlak yeşil elbisesi dalgalanıyordu. Aşağıdan yukarı doğru esen rüzgâr kızcağızın eteğini havalandırmıştı ve öylece tutuyordu. Ve toprak yüzeyindeki engebelerin her türlü engelleme çabasına karşın, güneş ona çok güzel bir gölge çizmişti.

IX

“Yemin ederim doğru söylüyorum,” diye yineledi Martin Lardier.

Pembe, dolgun yüzü coşkuyla parlıyor, saçlarının her telinden ayrı, mavi bir sorguç yükseliyordu.

“Size inanıyorum Lardier,” diye yanıtladı arkeolog. “Her şeye inanabilirdim, ama buna asla. Neyse, haydi biraz daha dürüst olayım, inanmayacağım başka bazı şeyler daha olabilir.”

“Allah belanızı versin!” dedi Lardier.

“Lardier, ceza olarak *Maldoror Şarkısını* yazacaksınız defterinize. Hem de her sözcüğü tersten yazacaksınız. Ayrıca imlayı da değiştireceksiniz.”

“Peki efendim,” dedi Lardier.

Ve zincirden boşanmış gibi ekledi:

“Gelip bir görseniz ne olur ki.”

Athanagore dikkatle ona baktı ve başını salladı.

“Siz yola gelmez adamın tekisiniz. Neyse, cezanızı artırmayacağım.”

“Hocam, yalvarıyorum size, ne olur bir gelin!”

“Of, pekâlâ, geleceğim,” diye homurdandı Atha, bu ısrar karşısında yenik düşerek.

“O olduğundan eminim. William Bugle’ın kitabındaki tanımı çok iyi anımsıyorum, işte buradaki o.”

“Siz delisiniz. Martin. Arkeolojik bir damarın böyle bulunduğu nerede görülmüş. Yaptığınız muzırlığı bağışlıyorum, çünkü budalanın tekisiniz. Ama artık kendinizi böyle kapıp koyvermekten de vazgeçin. O yaşı çoktan aştınız çünkü.”

“Ama lütfen,” diye itiraz etti Lardier. “yemin ederim ki şaka yapmıyorum.”

Athanagore durumdan epeyce etkilenmişti. Kâhyanın kendisine günlük rapor vermeye başladığı günden bu yana ilk kez, gerçek anlamda bir şeylerin ortaya çıktığını hissediyordu sanki.

“Görelim bakalım,” dedi.

Kalkıp çıktı.

Gazlı madenci lambasının titrek loşluğu zemini ve çadırın çeperlerini pırıl pırıl aydınlatıyor ve koyu gece karanlığına, hatları pek belirgin olmayan koni biçiminde bir ışık oylumu yerleştiriyordu. Athanagore'un başı karanlığa dalmıştı bile. Bedeninin geri kalan bölümüneyse gaz lambasının akkor halindeki gömleğinden yayılan ve giderek sönükleşen ışık huzmeleri düşüyordu. Martin, kısa patilerini ve yuvarlak kıçını sağa sola yatırarak, yanı başında hızlı hızlı yürüyordu. Sonunda hepten karanlığa girdiler. Dar ve derin iniş kuyusunun ağzına ulaşmak için, Martin'in cep fenerinden başka kılavuz yoktu ellerinin altında. Bu kuyuyu tüketince ocağın girişine varılıyordu. Martin öne geçti; Athanagore'un abartılı ama bağışlanabilir bir incelikle savatladığı -bağışlanabilirdi çünkü bundan ötesi onun kazı alanıydı- gümüş basamaklara tutunarak, soluya soluya inmeye başladı.

Athanagore gökyüzüne baktı. Usturlap her zamanki gibi pırıl pırıldı. Üç siyah parıltı oldu: biri yeşil, ikisi kırmızı, üç siyah parıltı. Asla yinelenmeyen üç parıltı. Büyük Ayı zayıf amperli, yanıp sönen, ölgün, sarımtırak bir ışık yayıyordu. Orion ise henüz sönmüştü. Arkeolog omuzlarını silkti ve ayaklarını birleştirip delikten içeri atladı. Kâhyasının etli nahiyelerinden birinin üstüne konmayı hesaplamıştı. Ama Martin yatay galerilerden birine dalmıştı bile. Patronuna yardım etmek için arka arka geri döndü sonra; arkeolog bir toprak yığınının içine gömülmüş, sıska bedeni yerde püskürük-silindir biçiminde bir delik açmıştı.

Galeri, aşağı yukarı bir ölçü sonra, iki anayola ayrılıyor, bunlardan da çeşitli yönlerde bir sürü ikincil dal çıkıyordu. Bunların hepsi bir bütün olarak dört dörtlük bir çalışmayı yansıtıyorlardı. Her küçük galerinin girişinde büyük, beyaz harflerle yazılmış numaralar vardı ve galeriler bu numaralarla birbirlerinden ayrılıyordu. Tavanlarına yerleştirilen elektrik telleri kuru taşlar boyunca çıt çıkarmadan koşuşturup duruyorlardı. Orada burada ampuller parlıyor, geberip gitmeden önce bir an, iki kat ışık saçıyorlardı. Sıkıştırılmış hava pompalarının tok soluğu duyuluyordu. Bu pompalar tıpkı bir aerosol gibi hava püskürtüyor ve kazı makinelerinden saçılarak Athanagore'un üstüne başına bulaşan kum, toprak, kaya ve öğütülmüş penpenakanguz tozunu temizliyordu.

İki adam 7 numaralı galeri boyunca ilerlediler. Athanagore, Martin'i gözden yitirmemekte epey zorlanıyordu. O ise alabildiğine heyecanlı, almış başını gidiyordu. Galeri, tek bir hareketle çizilmiş doğrusal bir çizgiyi

andırıyordu ve bittiği yerde, güçlü ve karmaşık makinelerle uğraşan insanlar seçiliyordu belli belirsiz. Athanagore'un kutulara istiflediği göz alıcı buluntuları bu makineler ortaya çıkartıyordu. Arkeolog yalnız kaldığında kutularının karşısına geçer, onları gururla seyrederdi.

Geri kalan yolu da aştığında. Atha'nın burnuna bütün kuşkularını dağıtan tipik bir koku ulaştı. Yanılmış olamazdı: yardımcıları arkeolojik damarı yakalamışlardı. Yekpare kayalara oyulmuş odaların karmaşık ve gizemli kokusu, saf boşluğun kuru kokuşuydu bu. Toprak, kaybolan yapı kalıntılarının üstünü örtmüş ve onları öylece korumuştu. Koştu. Ceplerindeki bin bir çeşit edevat şıngırdayıp duruyor, deri kılıfının içine yerleştirdiği çekici kalçasını dövüyordu. Işık giderek artıyordu. Oraya vardığında durdu, sabırsız sabırsız soludu. Ekip önünde çalışıyordu işte. Türbinin kulak tırmalayan ama ses geçirmez bir perdeyle yarı yarıya boğulan uğultusu daracık çıkmaz yolu ağzına kadar dolduruyor, hava, sıvı asıltı makinesinin kocaman, kıvrım kıvrım borusunun içinde homurdanıp duruyordu.

Martin gözlerini keskin dişli tekerleklere dikmiş, doymak bilmez bir iştahla onların hareketlerini izliyordu. Hemen yanı başında iki erkek ve bir kadın vardı, belden yukarıları çıplaktı, onlar da aynı yere bakıyorlardı. Bazen kâh biri, kâh öteki, kendinden emin ve ölçülü jestlerle vanalarla oynuyor ya da bir kumanda levyesini çekiyordu.

Athanagore buluntuyu bir bakışta tanıdı. Aletlerin keskin dişleri çok sütunlu, devasa salonun girişini tıkayan yoğun sıvayı kemirip duruyordu. Salonun boyutlarını kestirmek zor değildi onun için: ortaya çıkmış olan duvar öyle kalındı ki. Ama kazı ekibi büyük bir ustalıkla duvar boyunca ilerliyor ve birkaç milimetre kalınlığındaki sertleşmiş balçığın altındaki çeper yer yer ortaya çıkıyordu. Taş kitle soluklandıkça, farklı biçimlerde ve sertleşmiş topraktan levhalar saçılıyordu ortalığa.

Athanagore zorlukla yutkunarak tuşa bastı ve makine önce yavaşlayıp sonra durdu. Tıpkı, susmakta olan bir siren gibi iç bayıltıcı bir ses çıkardı.

Adamlar ve kadın dönüp onu gördüler ve yanına yaklaştılar. Kör galeride büyük bir sessizlik egemendi o an.

"Onu buldunuz," dedi Athanagore.

Adamlar ellerini uzattılar. Peş peşe ikisini de sıktı ve kadını yakalayıp kendine doğru çekti.

"Durumdan hoşnut musun Bakır?"

Kadın yanıtlamadı ama gülümsedi. Saçları ve gözleri siyahtı ve teninin, koyu kızılı andıran tuhaf bir rengi vardı. Meme uçları morumtıraktı; sepsert, pürüzsüz iki topun önünde dimdik duruyorlardı.

“Sonunda bitti.” dedi. “Onu bulduk sonunda.”

“Üçünüz de çıkabilirsiniz,” dedi Athanagore, kızın çıplak ve sıcacık sırtını okşayarak.

“Olmaz öyle şey,” dedi sağdaki.

“Neden Bertil?” diye sordu Athanagore. “Dışarı çıkmak kardeşinin hoşuna gider belki.”

“Hayır,” diye yanıtladı Briçe. “Biraz daha kazsak iyi olur.”

“Başka bir şey bulamadınız mı?” diye sordu Lardier.

“Köşede çanak çömlekle lambalar var,” dedi Bakır.

“Onlara sonra bakarız,” dedi Athanagore. “Sen benimle gel,” diye ekledi Bakır’a dönerek.

“Peki,” dedi Bakır, “canım bir kez olsun dışarı çıkmak istiyor.”

“Kardeşlerin iyi yapmıyor. Dışarı çıkıp biraz hava almalılar.”

“Burada yeterince hava var,” diye yanıtladı Bertil, “hem sonra olan biteni görmek istiyoruz.”

Eli makinenin üzerinde koşuşturup tuşu aradı ve siyah düğmeye bastı. Makine önce belli belirsiz, tatlı bir homurtu koyverdi. Homurtu giderek güçlendi ve ses en tiz noktaya yükseldiğinde makine bütün gücüyle çalışmaya başladı.

“Kendinizi harcamayın.” diye bağırdı Athanagore patırtının üstünden.

Makinenin dişleri kalın bir toz bulutu kaldırarak toprağı oymaya başladı. Emiciler kalkan tozları ânında emiyordu.

Briçe ve Bertil gülümseyerek başlarını salladılar.

“Biz iyiyiz,” dedi Briçe.

“Hoşça kalın,” dedi Athanagore yeniden.

Arkasını dönüp yürüdü. Bakır da Athanagore’un koluna girdi ve onu izledi. Hafif adımlarla ve yaylanarak yürüyor, önünden geçtiği elektrik lambaları portakal rengi teninde ışıltılar saçıyordu. Arkadan Martin Lardier geliyordu ve ilgi alanı bambaşka olduğu halde, genç kadının böbreklerinin tatlı kıvrımları onu bile heyecanlandırmıştı.

Bütün galerilerin gelip birleştiği göbeğe kadar çıt çıkarmadan yürüdüler. Genç kadın Athanagore’un kolunu bırakıp duvardaki oyuk benzeri bir girintiye doğru ilerledi ve oradan bir iki giysi aldı. Kısa iş

eteğini çıkartıp ipek bir gömlek ve beyaz bir şort geçirdi üstüne. Athanagore ve Martin arkalarını döndüler: Birincisi saygıdan, ikincisiyse, isteği dışında da olsa Dupont’u aldatmış olmamak için. Çünkü Bakır eteğinin altına hiçbir şey giymiyordu. Aslında buna gereksinimi de yoktu.

Kız çabucak giyindi, onlar da aynı hızla kapıya doğru yöneldiler. Bu kez ters yönde, kuyunun girişine doğru yürüyorlardı. Martin en önde, Athanagore ise en arkadaydı.

Dışarı çıktıklarında Bakır şöyle bir gerindi. Bedenindeki görece daha girintili bölümler ince ipeğin altında kolayca seçiliyordu, öyle ki, Athanagore, Martin’den elektrik fenerini başka tarafa tutmasını istemek zorunda kaldı.

“Hava güzel...” diye mırıldandı kız. “Her şey sessizlik içinde.”

Tam o sırada uzaktan bir metal sesi geldi ve ses, kum tepelerinde uzun uzun yankılandı.

“Bu da nesi?” diye sordu genç kadın

“Bu yeni bir şey,” diye yanıtladı Athanagore. “Yeni insanlar var bölgede. Buraya demiryolu yapmak için geldiler.”

Çadıra yaklaşıyorlardı.

“Nasıl insanlar?” diye sordu Bakır.

“İki erkek var,” dedi arkeolog. “İki erkek ve bir kadın, sonra işçiler, çocuklar ve Amadis Dudu.”

“O nasıl bir adam?”

“Pis bir oğlancı,” dedi Athanagore.

Durdu. Martin’in orada olduğunu unutmuştu bir an. Ama Martin, Dupont’u görmek için mutfağa yönelmişti bile. Athanagore rahat bir soluk aldı.

“Martin’i incitmek istemiyorum, anlıyorsun değil mi,” diye açıklamaya çalıştı.

“Peki ya o iki erkek?”

“Biri çok iyi,” dedi Athanagore. “Kadın ise ötekini seviyor. Ama birincisi de kadını seviyor. Adı Angel. Yakışıklı bir adam.”

“Yakışıklı ha...” dedi genç kadın usulca.

“Evet,” diye yanıtladı arkeolog. “Ama şu Amadis...”

Ürperdi.

“Gel bir şeyler iç. Üşüteceksin.”

“Ben iyiyim...” diye mırıldandı Bakır. “Angel... tuhaf bir adı var.”

“Evet,” dedi arkeolog. “Hepsinin adı bir tuhaf.”

Gaz lambası masanın üstünde olanca ışığıyla yanıyor, çadır, sıcacık ve sevecen ağzını açmış onları bekliyordu.

“Geç bakalım,” dedi Bakır’a onu arkasından hafifçe iterek.

Bakır girdi.

“Merhaba,” dedi papaz. Masada oturuyordu ve onları görünce ayağa kalktı.

X

“Lyon kentini yerle bir etmek için kaç top mermisi atmak gerekir?” diye sürdürdü papaz, Bakır’ın ardından çadıra giren arkeologun üstüne üstüne gelerek.

“On bir!” diye yanıtladı Athanagore.

“Atmayın, bu çok. Şuna üç deyin.”

“Üç,” diye yineledi Athanagore.

Papaz tespihini kaldırıp üç kez hızlı hızlı çekti. Sonra bıraktı. Bakır. Atha’nın yatağına oturmuştu, o ise şaşkın şaşkın papaza bakıyordu.

“Çadırımda ne arıyorsunuz?”

“Yeni geldim,” diye açıkladı papaz. “Haydi tekerlemeli sayışmaca oynayalım!”

“Ah, ne güzeli” dedi Bakır ellerini çırparak. “Sayışmaca oynayacağız!”

“Bu soruyu size yöneltmemeliydim,” dedi papaz, “çünkü siz iffetsiz bir yaratıksınız, ama yine de müthiş göğüsleriniz var.”

“Mersi,” dedi Bakır. “Onu biliyorum.”

“Claude Lyon’u arıyorum,” dedi papaz. “Neredeyse on beş gün önce burada olmalıydı. Ben bu bölgenin müfettişiyim. Size kartımı da gösteririm. Bu memlekette epeyce keşiş var, ama hepsi buralardan çok uzaklarda. Buna karşılık Claude Léon’un çok yakında olması gerekiyor.”

“Onu görmedim,” dedi Athanagore.

“Bunu tahmin etmiştim,” dedi papaz. “Kurala göre, sorumlu bölge müfettişinin özel izin belgesine resmen sahip olmadıkça, hiçbir keşiş inzivadan çıkmamalıdır.”

Ve başıyla selam verdi.

“Önce ben başlıyorum. Bir iki üç, ağzıma düş...”

“Dört beş altı, bende şafak attı,” diye tamamladı Bakır.

Bu tekerlemeyi anımsıyordu, din derslerinde okumuştu çünkü…

“Sağ ol,” dedi papaz. “Ha, Claude Léon’un büyük bir olasılıkla pek uzakta olamayacağını söylüyordum. İster misiniz, gidip onu birlikte görelim!”

“Yola çıkmadan önce bir şeyler atalım ağzımıza,” dedi Athanagore. “Bakır, sen hiçbir şey yemedin. Bu hiç de akıllıca bir davranış değil.”

“Bir sandviç olsa yerim,” dedi Bakır.

“Siz de bir kadeh Cointreau içersiniz, değil mi papaz efendi?”

“Cointreau caiz değildir,” dedi papaz. “Dinim bana bunu yasaklıyor. Sizin için bir sakıncası yoksa bir pişmanlık dilekçesi yazmak istiyorum.”

“Rica ederim,” dedi Athanagore. “Gidip Dupont’u arayayım. Kâğıt kalem ister misiniz?”

“Kâğıdım var,” dedi papaz. “Bir makbuz koçanı. Böylece ne kadar harcadığımı biliyorum.”

Athanagore çıkıp sola döndü. Dupont’un mutfağı hemen oracıktaydı. Kapıyı vurmadan girdi ve çakmağını yaktı. Titrek ve loş ışıkta Dupont’un yatağını zorlukla seçti. Yatakta uyuyan Lardier’ydi. Epeyce ağlamış olmalıydı ki yanaklarında kurumuş gözyaşı izleri vardı, ayrıca hani ne derler, göğsü derin iç çekişlerle şişip şişip iniyordu… Athanagore üzerine doğru eğildi.

“Dupont nerede?” diye sordu.

Lardier uyandı ve ağlamaya başladı. Atha’nın sorusunu yarı uykuda belli belirsiz işitmişti.

“Gitti,” dedi. “Burada değil.”

“Öyle mi?” diye sordu arkeolog. “Nerede olduğunu bilmiyor musunuz?”

“Hiç kuşkum yok, o Amadis orospusuyla birliktedir,” diye hıçkırdı Lardier. “Ama o orospu bana bunu ödeyecek.”

“Haydi Lardier, böyle konuşmayın,” dedi Athanagore ağırbaşlı bir ses tonuyla. “Alt tarafı, Dupont’la evli falan değilsiniz ya.”

“Kim demiş,” dedi Lardier kuru bir sesle.

Artık ağlamıyordu.

‘Buraya gelirken birlikle bir çömlek kırdık.” diye sürdürdü, “tıpkı *Notre Dame de Paris’*teki gibi. Ve tam on bir parçaya bölündü, Daha altı yıl evli kalması gerekiyor benimle.”

“Bir kere, *Notre Dame de Paris’*yi okumakla hata etmişsiniz,” dedi arkeolog, “çünkü o eski bir kitaptır. Sonra, bu öylesine bir evlilik. Ayrıca sizin bu bitmek tükenmek bilmeyen yakınma ve sızlanmalarınızdan da bıktım usandım. Ceza olarak o kitabın birinci bölümünü sol elle ve sağdan sola doğru yazacaksınız. Hem sonra; söyleyin bakalım, Cointreau nerede?”

“Büfede,” dedi Lardier.

Sakinleşmişti.

“Şimdi uyuyun arlık,” dedi Athanagore.

Yatağa doğru yürüdü. Martin’in yanına oturdu ve elini saçlarında gezdirdi.

“Belki de gezintiye çıkmıştır yalnızca.”

Lardier içini çekti ve hiçbir şey demedi. Daha sakin görünüyordu.

Arkeolog büfeyi açtı ve Cointreau şişesini kolayca buldu. Domatesli çekirge kavanozunun yanı başındaydı. Zarif görünüşlü üç küçük kadeh aldı. Bunları birkaç hafta önceki verimli bir kazı sırasında ortaya çıkarmışlardı. Arkeolog, Kraliçe Nefurpiton’un birkaç bin yıl önce bunları sakinleştirici banyoları sırasında göz kadehi olarak kullandığını düşünüyordu. Hepsini tepsiye yerleştirdi kibarca. Sonra Bakır için koca bir sandviç yonttu, onu da ötekilerin arasına kattı ve elinde tepsiyle yeniden çadıra döndü.

Papaz, yatağın üstüne, Bakır’ın hemen yanı başına oturmuş, kızın gömleğinin düğmelerinden birkaçını açmış, ısrarlı bir dikkatle içeri bakıyordu.

“Bu genç kız çok ilginç,” dedi Athanagore’u görünce.

“Öyle mi?” dedi arkeolog. “Özellikle neresi?”

“Tanrım, özellikle neresinin ilginç olduğunu söylemek kolay değil,” dedi papaz. “Bir bütün olarak, belki. Hem bedeninin bazı temel bölümleri ayrı bir ilginçlik taşıyor.”

“İncelemeye başlamadan önce gerekli pişmanlık dilekçesini yazdınız mı?” diye sordu Atha.

“Sürekli pişmanlık kartım var,” dedi papaz. “Bizim meslekte bu çok gerekli.”

Bakır hiçbir rahatsızlık duymaksızın gülüyordu. Gömleğinin düğmelerini de iliklememişti. Athanagore da gülümsemekten kendisini alamadı. Tepsiyi masanın üstüne koydu ve Bakır’a sandviçini uzattı.

“Bu kadehler ne kadar küçük!” diye haykırdı papaz. “Koçanımdan yaprak harcadığıma değmedi. *Tanquam adeo flucluat nos mergitur.*”

“Ve *cum spiritu tuo*” diye yanıtladı Bakır.

“Parmağında oynat onları ve indir mideye gövdelerini.” diye bağladılar Athanagore ve papaz koro halinde.

“Petitjean size kurban olsun!” diye haykırdı papaz hemen ardından. “Sizin gibi dini bütün insanlarla karşılaşmak büyük zevk.”

“Bizim mesleğimiz böyle şeyleri bilmemizi gerektiriyor.” diye açıkladı Athanagore. “Bunları bilelim ki daha da uzaklaşalım dinden.”

“Beni rahatlattınız.” dedi Petitjean. “Yoksa kendimi günahkâr bir kuş gibi hissetmeye başlamıştım. Ama geçti artık. Bakalım şu sizin Cointreau içilince insanın içini dalıyor mu?”

Athanagore şişenin ağzını açıp kadehleri doldurdu. Papaz kalkıp kadehlerden birini aldı. Baktı, kokladı ve yuvarladı...

“Hımm...”dedi.

Kadehini yeniden uzattı.

“Nasıl buldunuz?” diye sordu Athanagore kadehi yeniden doldururken.

Papaz ikinci kadehi de içti ve bir an düşündü.

“İğrenç bir şey,” dedi. “Petrol kokuyor.”

“Öyleyse yanlış şişe getirmişim,” dedi Athanagore. “İki şişe birbirine o kadar çok benziyor ki.”

“Özür dilemeyin,” dedi papaz. “Hiç içilemeyecek gibi değil ki.”

“Halis petroldür,” diye güvence verdi arkeolog.

“İzin verir misiniz gidip dışarı kusayım?” diye sordu Petitjean.

“Rica ederim... Ben de gidip ikinci şişeyi alayım.”

“Acele edin,” dedi papaz. “Asıl korkunç olan şu ki, kusarken petrolü bir kez daha ağzımdan geçirmek zorundayım. Ne yapalım, ben de gözlerimi kaparım.”

Fırtına gibi dışarı çıktı. Bakır, yatağın üstüne uzanmış, kollarını başının altında kavuşturmuş, gülüyordu. Kara gözleri ve sağlam dişleri oldukları yerden havalanıp orada burada uçuşan ışık demetlerine asılıyorlardı. Athanagore hâlâ kuşku içindeydi, ama Petitjean’ın böğürtülerini duyunca keyifte gülümsedi, yüzündeki kırışıklıklar kayboldu.

“Sevimli bir adam.” dedi.

“Budalanın teki,” dedi Bakır. “Eskiden de papaz mıydı bu? Tuhaf bir adam. Elleri de çok becerikli.”

“Senin için iyi oldu.” dedi arkeolog. “Gidip Cointreau’yu getireyim. Ama hiç değilse bekle de Angel seni bir görsün.”

“Elbette.” dedi Bakır.

Papaz yeniden göründü.

“Girebilir miyim?” diye sordu.

“Elbette,” dedi Athanagore girmesi için kenara çekilerek. Sonra da petrol şişesini alıp dışarı çıktı.

Papaz girdi ve üstü bezle kaplı bir iskemleye oturdu.

“Yanınıza oturmak istemiyorum, çünkü kusmuk kokuyorum,” dedi. “Şu kibar ayakkabılarımın üstünü pislik içinde bıraktım. Çok ayıp bana. Siz kaç yaşındasınız?”

“Yirmi yaşında,” diye yanıtladı Bakır.

“Bu çok.” dedi papaz. “Şuna üç deyin.”

“Üç.”

Petitjean tespihini yeniden eline aldı ve bezelye ayıklayan bir makine hızıyla üç tespih tanesi çekti. Tam işini bitirdiğinde de Athanagore içeri girdi.

“Hah, bakalım şu Cointreau bana uygun gelecek mi!” diye haykırdı papaz.

“Bu çok kötü bir laf,” diye çıkıştı Bakır.

“Özür dilerim ama insan sürekli espri yapamaz ki.” dedi papaz. “Hele bu arada içinde ne var ne yok, hepsini kusmuşsa.”

“Bu doğru,” dedi Bakır.

“Hem de çok doğru,” dedi Athanagore.

“Öyleyse içelim,” dedi papaz. “Sonra da gidip Claude Lyon’u arayayım.”

“Biz de sizinle gelebilir miyiz?” diye sordu arkeolog.

“Ama... bu gece uyumak niyetinde değil misiniz?” dedi papaz, şaşırarak.

“Biz çok ender uyuruz,” diye açıkladı Athanagore. “Uyumak muazzam zaman kaybettiriyor insana.”

“Orası doğru.” dedi papaz. “Size bu soruyu neden sorduğumu bilmiyorum Çünkü ben de hiç uyumam. Öyle sanıyorum ki biraz incindim, kendimi bu alanda tek sanıyordum.”

Bir an düşündü.

“Gerçekten incinmişim. Ama neyse, bu bağışlanabilir bir durum. Bana şu Cointreau’dan verin.”

“İşte.” dedi Athanagore.

“Hah. İşte bu iyi, bayağı iyi.” dedi papaz, bardağını gaz lambasının ışığına tutarak.

Biraz tattı.

“En azından bu daha iyi. Ama petrolden sonra insan eşek sidiği içmiş gibi oluyor yine de.”

Gerisini de içti ve iç geçirdi.

“Çok berbat bir şey.” dedi sonunda. “Belki böylece bir daha boşu boşuna pişmanlık dilekçesi yazmamayı öğrenirim.”

“İyi değil mi?” diye sordu Athanagore şaşkınlıkla.

“Elbette iyi,” dedi Petitjean; “Ama nedense bunun sertlik derecesi kırk üç dereceden biraz olsun yüksek değil. Siz, elinizde doksan beş derecelik Arquebuse ya da pansuman için kullanılan saf alkol var mı, ondan söz edin bana. Ben Saint-Philippe-du-Roule’dayken ayin şarabı olarak bunlardan başka bir şey kullanmazdım. İnsanın kıçından ateş çıkartan ayinlerdi o ayinler, inanın bana.”

“Neden orada kalmadınız ki?” diye sordu Bakır

“Çünkü beni kovdular,” dedi papaz. “Adımın başına bir *müfettiş* sanı eklediler ve kovaladılar. Bu bir tür kızağa çekme işlemiydi. Aksi takdirde Petitjean olmaktan bile çıkacaktım.”

“Ama böyle her yeri dolaşıyorsunuz,” dedi Athanagore.

“Evet,” dedi papaz. “Halimden çok memnunum. Haydi gidip Claude Léon’u bulalım.”

“Haydi.” dedi Athanagore.

Bakır kalktı. Arkeolog elini gaz lambasının alevine doğru uzattı ve üstüne basıp yassıltarak onu bir gece lambasına dönüştürdü. Sonra üçü birden dışarı çıktılar karanlık çadırı arkalarında bırakarak.

XI

“Epeydir yürüyoruz.” dedi Athanagore.

“Öyle mi!” dedi Petitjean. “Hiç hesaplamadım. Tefekküre dalmışım. Hani şu insanın uçsuz bucaksız çöldeki küçücüklüğüyle Tanrı’nın büyüklüğünün karşılaştırıldığı klasik tefekküre.”

“Evet.” dedi Bakır. “Pek yeni bir şey değilmiş sizinki.”

“Genellikle meslektaşlarımla aynı renkte şeyler düşünmem,” dedi Petitjean, “bu da tefekkürlerime ayrı bir tat verir ve onları iyice kişiselleştirir, benim kılar. Bu şimdikine de bir bisiklet katmıştım.”

“Bunu nasıl yaptığınızı çözemedim,” dedi Athanagore.

“Çözülemiyor değil mi?” dedi Petitjean. “Ta işin başından bugüne kadar ben de bir türlü çözememiştim. Ama şimdi kendi kendime eğlenirken bu başarıyı nasıl gösterdiğimi kavrayıverdim; yapmak istediğim katkıyı düşünmem yetiyor. Bir bisiklet düşünüyorum, hoop, geliveriyor.”

“Böyle açıklanınca bayağı basitleşiyor,” dedi Athanagore.

“Evet ama, kendinize de o kadar güvenmeyin,” dedi papaz. “Örneğin şu önümüzdeki nedir, bilin bakalım?”

“Ben bir şey görmüyorum,” dedi Athanagore gözlerini kırpıştırarak.

“O bir erkek,” dedi Bakır.

“Hah!” dedi Petitjean. “Belki de Lyon’dur:”

“Hiç sanmam,” dedi Athanagore. “Bu sabah buralarda hiç kimse yoktu.”

Tartışa tartışa o şeyin yanına yaklaştılar. Ama bu o kadar çabuk olmadı. Çünkü o şey de kendileriyle aynı yönde yer değiştiriyordu.

“Heyy!” diye bağırdı Athanagore.

“Heyy!” diye yanıtladı Angel’in sesi.

O şey durdu; bu Angel’di. Az sonra birbirlerine kavuştular.

“Merhaba,” dedi Athanagore. “Size Bakır’ı ve papaz Petitjean’ı tanıtmaktan zevk duyarım.”

“Merhaba,” dedi Angel.

Ellerini sıktı.

“Dolaşmaya mı çıktınız?” diye sordu Petitjean. “Siz de tefekküre daldınız kuşkusuz.”

“Hayır,” dedi Angel. “Def olup gidiyordum.”

“Dışarı,” dedi Angel. “Otelde çok gürültü yapıyorlar.”

“Kim?” diye sordu papaz. “İşte gördünüz, sık sık ve yerli yersiz soru sormakta üstüme yoktur.”

“Yo, bunu size söylememde bir sakınca yok,” dedi Angel. “Bir sır değil çünkü. Rochelle ve Anne yapıyorlar gürültüyü.”

“Ha, yani şey yaparken...” dedi papaz.

“Kadın bu işi bir türlü bağırmadan yapamıyor,” dedi Angel. “Bu korkunç bir şey. Yandaki odada kalıyorum. Daha fazla dayanamadım, çıktım.”

Bakır Angel’e yaklaştı; kollarını boynuna doladı ve onu öptü.

“Gelin,” dedi. “Siz de bizinde gelin. Claude Léon’u aramaya gidiyoruz. Hem biliyor musunuz, şu papaz Petitjean çok komik bir adam.”

Değişik açılarla yıldızlardan dökülen ışıklı ve incecik fırçalar sarı mürekkep rengi geceyi orasından burasından bölüyorlardı. Angel genç kadının yüzünü görmeye çalışıyordu.

“Çok naziksiniz.” dedi.

Papaz Petitjean ve Athanagore önden yürüyorlardı.

“Hayır,” dedi genç kadın. “Özellikle nazik değilimdir. Nasıl biri olduğumu görmek ister misiniz?”

“Elbette isterim,” dedi Angel.

“Öyleyse çakmağınızı yakın.”

“Çakmağım yok ki.”

“Ellerinizle dokunun öyleyse,” dedi biraz geri çekilerek.

Angel ellerini kızın düzgün omuzlarına koyarak ayak parmaklarının üstünde yükseldi. Parmakları Bakır’ın yanaklarında, yumuk gözlerinde gezindi ve simsiyah saçlarının arasında kayboldular.

“Bir tuhaf kokuyorsunuz,” dedi genç adam.

“Nasıl bir koku?”

“Çöl kokusu.”

Kollarını iki yanına bıraktı.

“Bir tek yüzümle tanıştınız ama...” diye sızlandı Bakır.

Angel ne bir şey söyledi ne de herhangi bir hareket yaptı. Genç kadın ona doğru yaklaştı, kollarını bir kez daha Angel’in boynuna doladı. Tam

kulağının dibinde konuşuyor, yanağı genç adamınkine değiyordu.

“Ağlamışsınız siz.”

“Evet,” diye mırıldandı Angel.

Hiç kımıldamadı.

“Kızlar yüzünden ağlamamalı insan. Hiçbir kız buna değmez.”

“Onun yüzünden ağlamıyorum,” dedi Angel. “Daha önce nasıl biri olduğunu bildiğim ve daha sonra nasıl biri olacağını kestirdiğim için ağlıyorum.”

Ağır bir uykudan uyanmış gibiydi ve elleri kalkıp genç kadının beline kondular.

“Çok naziksiniz,” diye yineledi. “Gelin, onların yanına gidelim.”

Kız genç adamın boynuna taktığı kelepçeyi çözüp elini tuttu. Kum tepelerinin arasından koştular. Önlerini göremedikleri için olsa gerek, arada bir tökezliyorlardı ve Bakır kahkahayı basıyordu.

Papaz Petitjean, Athanagore’a Claude Lyon’un nasıl keşiş olduğunu anlatmıştı az önce.

“Anladığınızı sanıyorum, bu çocuk cezaevinde yatmayı hak etmemişti aslında.”

“Hiç kuşkusuz anladım,” dedi Athanagore.

“Değil mi ya,” dedi Petitjean. “Aslında giyotine gitmeyi hak etmişti o. Neyse ki piskopos forslu bir adamdı.”

“Léon için iyi olmuş.”

“Şunu iyi bilin ki aslında pek bir şey değişmiş olmadı. Keşiş olmak biraz tuhaf bir şey. Neyse bu ona birkaç yıl soluklanma fırsatı verdi.”

“Neden?” diye sordu cümlenin sonunu yakalamış olan Bakır.

“Çünkü inzivanın üçüncü ya da dördüncü yılında insan genellikle delirir. Ve burnunuzun dikine dikine gider, önünüze çıkan ilk küçük kızı, ırzına geçtikten sonra öldürürsünüz.”

“Hep böyle midir?” diye sordu Angel şaşırarak.

“Hep böyle olur.” dedi Petitjean. “Bu duruma aykırı davranan bir tek örnek vardır yalnızca.”

“Kim o?” diye sordu Athanagore.

“İyi bir insan.” dedi Petitjean. “Gerçek anlamda bir aziz. Uzun bir öykü, ama adamakıllı öğretici.”

“Anlatın hadi...” dedi Bakır ısrarlı ve yalvaran bir ses tonuyla.

“Hayır,” dedi papaz. “Olanaksız bu. Çünkü çok uzun. Size sonunu anlatabilirim yalnızca: Burnunun dikine gitti ve önüne çıkan ilk küçük kız…”

“Kesin şunu.” dedi Athanagore. “Bu korkunç bir şey?”

“...onu öldürdü,” dedi Petitjean. “Kız manyağın tekiydi.”

“Ah?” diye içini çekti Bakır. “Ne vahşice bir şey! Zavallı adam! Adı neydi peki?”

“Petitjean.” dedi papaz. “Hayır? Bağışlayın beni. Başka bir şey düşünüyordum. Adı Leverrier’ydi.”

“Bu olağanüstü bir öykü,” dedi Angel. “Ben de birini tanıyorum ki, bu anlattıklarınızdan hiçbiri başına gelmemiş.”

“Öyleyse aynı adamdan söz etmiyoruz,” dedi papaz. “Ya da ben yalan söylüyorum.”

“Elbette...” dedi Athanagore

“Bakın,” dedi Bakır. “Şurada bir ışık var.”

“Herhalde gelmiş olmalıyız.” dedi Petitjean. “Kusura bakmayın, önce ben gitmeliyim. Siz sonra gelirsiniz. Kural böyle.”

“Kim görecek ki,” dedi Angel. “Biz de sizinle gelelim.”

“Peki ya vicdanımdan nasıl kurtulacağım?” dedi Petitjean. “Sak üstünde damdağan…”

“Kaz beline vurmayı?” diye tamamladılar üçü birden koro halinde.

“Pekâlâ,” dedi Petitjean. “Mademki ayin kitabının içindekileri benim kadar iyi biliyorsunuz, siz de benimle birlikte gelebilirsiniz. Aslında bu benim de işime gelir, çünkü yalnız gidersem seçilebiliyordu.”

“Bu da ayinin bir parçası mı?” diye sordu arkeolog.

“Hayır!” dedi papaz. “Bu benim büyükannemin plajda kimseye çaktırmadan çiş yapmak için bulduğu bir numara. Ha, size söylemeyi unuttum, hava çok sıcak olduğu için kutsal donumu giymedim kıçıma. Zaten bu konuda özel iznim var.”

“Bu kadar özel izin size yük olmuyor mu,” diye sordu Athanagore.

“Onları mikrofilme kaydediyorum,” dedi Petitjean “Gerçek boyut olarak küçücük bir rulo tutuyor.”

Ayağa kalktı.

“Haydi gidelim!”

Claude Léon ak ahşap, küçük bir kulübeye çöreklenmişti. Ve oldukça zevksiz ve abartılı bir biçimde düzenlemişti kulübenin içini. Odanın bir

köşesinde çakıl taşından bir yatak vardı ve bütün eşya bu kadardı.

Mutfağa bir kapı açılıyordu. Camlı pencereden baktıklarında Claude'un kendisinin de orada olduğunu gördüler. Yatağının önüne diz çökmüş, başını ellerinin arasına almış, tefekküre dalmıştı. Papaz içeri girdi.

"Kuku!"dedi.

Keşiş başını salladı.

"Ama daha zamanı değil," dedi. "Daha ancak elliye kadar sayabildim."

"Saklambaç mı oynuyorsunuz Oğlum?" diye sordu Petitjean.

"Evet aziz peder," dedi Claude Léon. "Lavantayla birlikte.

"Ya," dedi papaz. "Biz de sizinle oynayabilir miyiz?"

"Elbette," dedi Claude. Ayağa kalktı.

"Gidip Lavanta'yı bulayım da söyleyeyim. Çok sevinecek."

Mutfağa geçti. Angel, Bakır ve arkeolog papazın arkasından içeri girdiler.

"Bir keşişle karşılaştığınızda özel bir dua etmez misiniz?" diye sordu Bakır şaşırarak.

"Yok canım," dedi papaz. "O artık meslekten biri. O tür numaraları acemilere çekeriz genellikle. Geri kalanlar için her zamanki kurallar uygulanır."

Léon, büyüleyici, siyahi bir kızla geri geldi. Yüzü oval, burnu ince ve dümdüz, kocaman gözleri masmaviydi. Kızıl saçları yüksek bir dağı andırıyordu. Siyah bir sutyen takmıştı.

"Bu Lavanta,", diye tanıttı Claude Léon.

Sonra öteki konukları gördü.

"A, merhaba! Nasılsınız?"

"Benim adım Athanagore," dedi arkeolog. "Bu Angel, bu da Bakır,"

"Siz de saklambaç oynar mısınız?" diye sordu keşiş.

"Ciddi şeylerden söz edelim oğlum," dedi papaz. "Denetlememi yapmam gerek. Raporumu hazırlamak için sana bazı sorular soracağım."

"Sizi yalnız bırakalım," dedi Athanagore.

"Hiç gereği yok," dedi Petitjean. "Hepsi beş dakikalık iş zaten.

"Oturun," dedi Lavanta. "Siz de mutfağa gelin de onları yalnız bırakalım, çalışsınlar."

Teni tamı tamına Bakır'ın saçlarının rengindeydi ve elbette, bunun tersi de doğruydu. Angel bu iki rengin karışımını gözlerinin önüne

getirmeye çalıştı ve başı döndü.

“Kasten yaptınız,” dedi Bakır’a.

“Ne ilgisi var,” diye yanıtladı Bakır. “Onu tanımıyordum bile.”

“Emin olun,” dedi Lavanta. “Bu tümüyle bir rastlantı.”

Mutfağa geçtiler. Papaz Léon’la yalnız kaldı.

“Haydi bakalım,” dedi Petitjean.

“Söylenecek bir şeyim yok,” dedi Léon.

“İyi eğleniyor musunuz burada?”

“Eh, fena değil.”

“Tanrı’yla aranız nasıl?”

“Şöyle böyle.”

“Ya düşünceleriniz?”

“Kapkara,” dedi Léon. “Ama Lavanta’yla ilgili olarak biraz daha farklı kapkara ama hüzünlü değil. Kapkara ve ateş.”

“Bu cehennem rengidir,” dedi papaz.

“Evet!” dedi Claude Léon, “ama astarı pembe kadife.”

“Doğru mu bu?”

“Sapına kadar doğru.”

“Pikoli, pikota, kaldır kuyruğunu aşağı atla.”

“Amin!” diye yanıtladı keşiş. Papaz Petitjean bir an düşündü.

“Sanki her şey kuralına uygunmuş gibi bir izlenim edindim,” dedi. “Öyle sanıyorum ki övgüye değer bir keşiş olacaksınız. Yalnız bir el ilanı hazırlamanız gerekiyor. Çünkü pazar günü bazı ziyaretçileriniz olacak.”

“İyi olur,” dedi Claude Léon.

“Hangi kutsal sahneyi seçtiniz?”

“Anlamadım?”

“Size açıklamaları gerekirdi,” dedi papaz. “Bir sütun üzerinde ayakta dikilmek, günde beş posta kırbaçlanmak, iğneli gömlek giymek, çakıl taşı yemek ya da geceli gündüzlü dua etmek ve benzeri ve benzeri.”

“Kimse bana bunlardan söz etmedi,” dedi Claude Léon. “Bunların dışında bir şey seçebilir miyim? Bu saydıklarınızın hiçbiri bana yeterince kutsal gelmedi, ayrıca hepsi daha önce yapılmış şeyler olmalı.”

“Orijinal şeyler yapmaktan kaçının oğlum,” dedi papaz.

“Peki aziz peder,” dedi keşiş.

Bir an düşündü.

“Lavanta’yı öpebilirim örneğin,” dedi sonra.

Tefekküre dalma sırası bu kez papaza gelmişti.

"Ben, bunda herhangi bir sakınca göremiyorum," dedi. "Peki, bunu her ziyaretçinin önünde tekrar tekrar yapmanız gerektiğini hiç düşündünüz mü?"

"Çok hoş bir şey olur," diye yanıtladı Claude Léon.

"Öyleyse anlaştık. Gerçekten pembe kadife mi?"

"Evet, gerçekten."

Papaz ürperdi. Boynundaki kıllar da onunla birlikte titreştiler. Elini karnının altında gezdirdi.

"Dehşet verici bir şey," dedi. "Neyse size söyleyeceklerimin hepsi bu. Size ayrıca Keşiş'in Hızırı konservelerinden de göndereceğim."

"A, onlardan bende var!" dedi Claude.

"Size bir sürü gerekecek onlardan. Epeyce konuğunuz olacak. Şurada bir yerde demiryolu yapıyorlar."

"Tüh Allah kahretsin." dedi Claude Léon.

Yüzü soldu. Buna karşılık durumdan hoşlanmıştı da.

"Umarım sık sık gelirler…"

"Dediğim gibi, beni dehşete düşürüyorsunuz." dedi papaz Petitjean. "Neyse ki dayanıklı bir adamım. Dal dal dal salak."

"Sensin ulan dangalak…" diye tamamladı keşiş,

"Haydi ötekileri de çağıralım." dedi Petitjean. "Öyleyse, kutsal sahneniz konusunda anlaştık. Raporumu bu doğrultuda vereceğim."

"Mersi," dedi Claude.

GEÇİŞ

Hiç kuşkusuz, Amadis Dudu dehşetengiz bir adam. Bütün herkesin, ya da en azından insanların yarısının canını sıkıyor. Yalnızca kötü niyetli, kibirli, küstah ve kendini beğenmiş bir adam olması bile ortadan kaldırılması için yeterli. Üstüne üstlük, eşcinsel. Hemen herkes geldiğine göre, şimdi artık sağa sola bir sürü buyruk yumurtlayacak, ilk iş demiryolunun yapımı. Bu bayağı zorlu bir çalışma olacak çünkü rayların altına döşenecek kırma taşları getirmeyi unutmuşlar. Bu çok önemli bir sorun, çünkü o taşların yerine sarı sümüklüböcek kabuğu döşemeleri mümkün değil, zaten hiç kimsenin böyle bir şey önerdiği de yok. Şimdilik demirleri traverslerin üstüne yerleştirip havada beklemeye bırakacaklar, taşlar geldiğinde de altına yerleştirecekler. Böyle bir demiryolu yapılmaz değil, pekâlâ yapılır. Bununla birlikte, size çöldeki çakıl taşlarından da söz edeceğimi söylediğim zaman düşündüğüm bu değildi. Ya da böyle bir şeyden haberim yoktu. Hiç kuşkusuz bunda da kaba bir simgeleştirme üslubu var ve hafif entelektüel bir tutum bu. Ama pek doğaldır ki, kara bantlarla kesilmiş güneş yüzünden, böyle bir çöldeki atmosferin betimlenmesi, yıpratıcı bir biçimde de olsa, ancak zamanla yapılabilir. Son olarak, bu tabloyu tamamlayıcı ama daha çok aksesuar niteliğinde bir kişinin daha gelmesi gerektiğini söylemeliyim: Alfredo fabes. Aslında ondan söz etmeye bile değmez, adını anmayacak olsaydım kimsenin ruhu bile duymazdı, ama artık geç kaldım, çünkü adını yazmış bulundum bir kez. Neyse ki gemisi deniz kazasına uğrayacak ve o buraya ulaştığında her şey çoktan olup bitmiş olacak. Böyle olunca da ben de ondan şöyle bir söz edeceğim daha ilerde bir yerde, hatta belki hiç söz etmem.

IKINCI HAREKET

I

Hiç rüzgâr yoktu, ama hava serin ve fırtınalıydı. Yeşil otlar, her zamanki gibi, dimdik, direniyorlardı. Güneşse bitmez tükenmez bir inatla, bitkilerin sivri uçlarını ağartıyordu. Hepatroller bunalmış, yarı yarıya kapanmışlardı. Joseph Barrizone, lokantasının önündeki tentelerin hepsini indirmişti. Binanın üstünde garip bir salınım vardı. Önündeyse, harekete hazır bir durumda, sarı-siyah taksi bekliyordu. Kamyonlar az önce kırma taş bulmak için yola çıkmışlardı. Mühendisler odalarında çalışıyor, işçilerse eşit uzunlukta kesilmemiş olan rayların uçlarını eğeliyorlardı. Eğe seslerinin yarattığı melodik bir gıcırtı egemendi çevreye. Angel penceresinden el ele dolaşan Olive ve Didiche'i izliyordu. Çocuklar bir o tarafa bir bu tarafa gidiyor, ellerindeki kahverengi küçük sepete lümet dolduruyorlardı. Hemen yanı başında bir çizim masası vardı Angel'in. Masanın üstünde de kuruyan mürekkep. Yandaki odada Anne hesap yapıyor, az ilerde Amadis, Rochelle'e mektuplarını dikte ettiriyordu. Aşağıdaki barda ise, o Arland denen pis herif Marin ve Carlo'yu beklerken sıkılmamak için bir tek atıyordu. Hele bir dönsünler, onları iyice azarlayacaktı. Yukarda ise Profesör Mangemanche'ın ayak seslerinin tınısını duyuyordu Angel. Adam tavan arasını örnek bir revire dönüştürmüştü. Kimse hastalanmadığı için ameliyat masasında o küçük uçaklarından yapıyordu. Angel arada bir onun sevinçle havalara sıçradığını duyuyordu. Bazen de tavanı bile delip geçen tok haykırışlar işitiliyordu: profesör asistanını azarlarken. Böyle anlarda zil birkaç saniye inim inim inliyordu.

Angel yeniden masasının üstüne eğildi. Amadis Dudu'nun verilerine bakılacak olursa, durum hiç kuşkuya yer bırakmayacak kadar açıktı. Başını salladı ve cetvelini yerine bıraktı. Biraz geri çekildi ve bitkin bir hamleyle kapıya seğirtti.

"Girebilir miyim?"

Angel'in sesiydi bu. Anne başını kaldırıp evetledi.

"Selam, moruk."

“Merhaba,” dedi Angel. “İş ilerliyor mu?”

“Evet,” dedi Anne. “Neredeyse bitmek üzere.”

“Can sıkıcı bir durum yakaladım.”

“Nedir?”

“Barrizone’u kamulaştırmak gerekiyor.”

“Matrak geçme.” dedi Anne. “Emin misin bundan?”

“Adım gibi. Hesabı iki kez yaptım.”

Anne hesap ve çizimlere baktı.

“Haklısın,” dedi. “Demiryolu otelin tam ortasından geçiyor.”

“Ne yapılabilir?” dedi Angel. “Hattın güzergâhını değiştirmek gerek.”

“Amadis bundan hoşlanmayacak.”

“Gidip soralım mı?”

“Haydi,” dedi Anne.

İri kıyım bedenini topladı ve iskemlesini geriye itti.

“Belalı bir iş,” dedi.

“Öyle,” dedi Angel.

Anne çıktı. Angel de onu izledi ve kapıyı kapattı. Anne Amadis’in kapısının önüne vardı. Kapının arkasında birinin konuştuğu ve yazı makinesinin kuru kuru takırdadığı duyuluyordu. İki kez vurdu kapıya.

“Girin!” diye bağırdı Amadis.

Makine durdu. Anne ve Angel girdiler ve Angel kapıyı kapattı.

“Ne vardı?” diye sordu Amadis. “Rahatsız edilmekten hoşlanmam.”

“Durum iyi değil.” dedi Anne. “Sizin verilerinize göre demiryolu oteli ikiye biçiyor.”

“Hangi oteli?”

“Bunu. Barrizone Oteli’ni.”

“Pekâlâ, bunun ne önemi var ki?” dedi Amadis. “Kamulaştırırız, olur biter.”

“Güzergâhı değiştiremez miyiz?”

“Hastasınız siz, azizim.” dedi Amadis. “Önce bana söyler misiniz, Barrizone hangi akla hizmetle, birilerini rahatsız edeceğini düşünmeden çölün ortasına yerleşmiş?”

“Kimseyi rahatsız etmiyordu ki.” diye araya girecek oldu Angel.

“Siz de görüyorsunuz ki pekâlâ ediyor.” dedi Amadis. “Beyler size hesap yapasınız, plan çizesiniz diye para ödeniyor. Bunu yaptınız mı?”

“Yapıyoruz,” dedi Anne.

“Öyleyse, hâlâ bitirmediyseniz önce onları bitirin. Yüce Yönetim Kurulu’nu durumdan haberdar edeceğim elbette, ama şundan hiç kuşkunuz olmasın ki, önceden belirlenen güzergâhta hiçbir değişiklik olmayacak.”

Rochelle’e döndü.

“Devam edelim. Matmazel.”

Angel, Rochelle’e baktı. Çehresi inik tentelerin ışığında daha bir tatlı ve düzgün görünüyordu, ama gözleri yorgunluktan biraz çekilmişti. Anne’a bakıp gülümsedi, iki delikanlı Amadis’in bürosunu terk ettiler.

“Ne yapacağız?” diye sordu Angel.

“Ne yapacağımız belli, devam edeceğiz,” dedi Anne omuzlarını silkerek. “Hem başka ne yapabiliriz ki?”

“Hiçbir şey.” diye mırıldandı Angel.

Amadis’in odasına girip onu öldürmek ve sonra da Rochelle’i öpmek için büyük bir istek duyuyordu. Koridorun ahşap döşemesinde belli belirsiz bir çamaşır suyu kokusu vardı. Tahtaların arasından sarı sarı kumlar çıkmıştı. Koridorun ucunda bir pencere vardı. Hafif bir hava akımı ağır bir hepatrol dalını sallayıp duruyordu pencerenin önünde. Angel, Claude Léon’u ziyarete gittikleri akşamkine benzer bir canlanma duydu içinde.

“Sıkıldım,” dedi. “Gel dolaşalım.”

“Nasıl yani?”

“Bırak hesaplarını. Gidip bir tur atalım.”

“Ama şunları bitirmek gerek,” dedi Anne.

“Sonra bitiririz.”

“İflahım kesildi,” dedi Anne.

“Bu senin hatan.”

Anne keyifle gülümsedi.

“Evet,” dedi, “benim hatam, ama tümüyle değil. Biliyorsun, biz iki kişiyiz.”

“Onu buraya getirmemeliydin.” dedi Angel.

“Sürekli uykusuzum.”

“Her gece onunla yatmak zorunda değilsin ki.”

“Ama o bundan çok hoşlanıyor.”

Angel, söyleyeceğini söylemeden önce bir an durakladı.

“Bu işi başka herhangi biriyle yapmak da hoşuna gider onun.”

“Hiç sanmam,” diye yanıtladı Anne.

Bir an düşündü. Kibirli bir ses tonuyla sürdürdü sonra.

“Aslına bakarsan, bu işi başka birileriyle de yapsaydı ve bu beni hiç mi etkilemeseydi keşke. Ama gel gör ki benden başka kimseyle yapmak istemiyor. Üstüne üstlük böyle bir şey yapacak olsa müthiş bozulurum.”

“Neden evlenmiyorsun onunla?”

“Oo, o kadar da uzun boylu değil. Çünkü öyle bir an gelecek ki, onun bu işi kiminle yaptığını artık umursamaz olacağım, işte ben de o ânı bekliyorum.”

“Ya böyle bir an hiç gelmezse?”

“Eğer birlikte olduğum ilk kadın o olsaydı, durum dediğin gibi olabilirdi. Burada bir tür duygu yoğunluğu azalması sorunu var aslında. Örneğin, birinciyi, diyelim iki yıl boyunca çok güçlü bir duyguyla seversin. Ama o iki yılın sonunda, seni eskisi gibi etkilememeye başladığını fark edersin birden.”

“Neden ki?” diye sordu Angel. “Onu sevdiğine göre.”

“Sana yemin ederim, bu böyle,” dedi Anne. “Eğer seçimini kötü yapmışsan, bu, iki yıldan biraz daha uzun da olabilir. Ve birden bir başkasının seni birinciden daha çok etkilemeye başladığını hissedersin. Ama bu kez süre daha kısadır, örneğin bir yıl. Ve böyle sürer gider. Bu arada birinciyi her zaman görebilir, onu sevebilir ve onunla yatabilirsin elbette, ama artık hiçbir şey eskisi gibi değildir. Bir tür refleks halini almıştır yaptıkların.”

“Bu senin masalının hiçbir ilginç yanı yok.” dedi Angel. “Durumun benim için de aynı olacağını hiç sanmıyorum.”

“Yapacağın hiçbir şey yok,” dedi Anne. “Bu herkes için böyledir. Aslında, insan şu ya da bu kadının kendisi için vazgeçilmez olduğunu söyleyecek durumda değildir bence. Böyle bir gereksinim yoktur erkekler için.”

“Fiziksel olarak vardır belki,” dedi Angel.

“Hayır,” dedi Anne. “Ne fiziksel olarak ne de kafaca. Hiçbir erkek için vazgeçilmez, belli bir kadın tipi yoktur. Hepsi çok patavatsızdır.”

Angel hiçbir şey demedi. Koridorda yan yana duruyorlardı. Anne sırtını oda kapısının pervazına dayamıştı. Angel ona baktı. Güçlü bir soluk aldı ve konuştu sonra.

“Bunu sen mi söylüyorsun, Anne... sen mi söylüyorsun bunu?”

“Evet,” dedi Anne. “Çünkü böyle olduğunu biliyorum.”

“Eğer Rochelle’i bana verselerdi, eğer o beni sevseydi, başka hiçbir kadının sevgisine gereksinimim olmazdı.” dedi Angel.

“Kim demiş? İki, üç, bilemedin dört yıl içinde durum değişirdi. Ve hatta o kadar yıldan sonra bile seni halâ aynı güçle sevdiğini gördüğün anda, bu kez sen çaba harcardın durumu değiştirmek için.”

“Nedenmiş o?”

“Seni artık sevmemesi için.”

“Ben senin gibi değilim,” dedi Angel.

“Bakış açıları çok dardır kadınların.” dedi Anne. “Düş kurmasını bile bilmezler. Bütün bir yaşamı varlıklarıyla doldurabileceklerini sanırlar. Ama aslında o kadar çok şey var ki yaşanacak.”

“Hayır,” dedi Angel. “Rochelle’i tanımadan önce ben de böyle söylüyordum.”

“Değişen bir şey olmamalı. Sen Rochelle’i tanıdın diye gerçekler gerçek olmaktan çıkmadı ki. Bir sürü şey var daha yaşanacak. Şu yeşil ve diken uçlu otlar, örneğin. Bu otlara dokunmak, sarı salyangoz kabuklarını ezmek parmaklarının arasında. Bu kuru sıcak kumun üstünde dolaşmak, kumun içindeki parlak, koyu tanecikleri seyretmek ve onları parmaklarında hissetmek. Mavi, çıplak ve soğuk bir raya bakmak, hava deliğinden çıkan buharı görmek ve başka şeyler... ne bileyim, daha bir sürü şey...”

“Bunları sen söylüyorsun ha, Anne...”

“Ya da şu güneş ve yarattığı gölge bantları... kimbilir ne var güneşin yarattığı o kara bantların arkasında... Profesör Mangemanche’ın uçakları, bir bulut, toprağı kazıp bir şeyler bulmak. Ya da bir müzik dinlemek.”

Angel gözlerini yumdu.

“Rochelle’i bana bırak,” diye yalvardı. “Sen onu sevmiyorsan.”

“Seviyorum,” dedi Anne. “Ama daha fazlasını yapamam, daha ötede hiçbir şey yokmuş gibi davranamam. Madem istiyorsun, onu sana bırakırım. Ama o beni bırakmaz. O öyle istiyor ki bütün zamanı onunla yaşayayım, her şeyi onunla düşüneyim.”

“Başka,” dedi Angel. “Söyle bana başka ne istiyor?”

“İstiyor ki dünyada geri kalan her şey ölsün, kuruyup gitsin. İstiyor ki her şey yok olsun ve yalnız ikimiz kalalım. İstiyor ki Amadis Dudu’nun yerine geçeyim. Böylece benim sekreterim olacakmış.”

“Ama sen de onu mahvediyorsun,” diye mırıldandı Angel.

“Yerimde olsan, sen ne yapardın?”

“Ben onu mahvetmezdim,” dedi Angel. “Ona dokunmazdım bile. Yalnızca öper ve bembeyaz bir kumaşın içine çırılçıplak yatırırdım.”

“Senin bildiğin insanlardan değildir kadınlar,” dedi Anne. “Ondan başka bir şey bilmezler. Ya da en azından pek azı başka şey de düşünür. Ama bu onların suçu değil. Cesaretleri yok. Yapacak bir sürü şey olduğunu anlayamıyorlar.”

“Ama yapacak ne var ki?”

“Toprağın üstüne basmak,” dedi Anne. “Hafif bir rüzgârla birlikte yere, bu kumların üstüne inmek ve kafesi bomboş olmak; yürümek ve her şeyi görmek, bir şeyler yapmak, insanlar için taş yapılar kurmak, onların altına araba vermek, ışık vermek ve herkesin sahip olabileceği her şeyi vermek insanlara. Onlara hiçbir eksikleri olmadığını hissettirmek böylece ve kumun üstünde, güneşin altında boş kafayla dolaşmalarını, kadınlarla rahat rahat yatmalarını sağlamak.”

“Hem istiyorsun hem istemiyorsun.” dedi Angel.

“Her zaman istiyorum.” dedi Anne. “Ama geri kalan şeyleri de istiyorum.”

“Rochelle’i mahvetme,” dedi Angel.

Sesi titriyor, neredeyse yalvarıyordu. Anne elini alnında gezdirdi.

“Kendi kendisini mahvediyor,” dedi. “Sen bile engelleyemezsin onu. Hem ben onu terk ettiğimde belki gerçekten mahvolmuş bir durumda olacak, ama seni sevecek olursa, çok çabuk toparlanır. Hemen hemen eskisi gibi olur. Ama bu kez, eskisinden iki kat daha hızlı yıpranacaktır ve sen de ona fazla katlanamayacaksın.”

“O zaman ne olacak?” diye sordu Angel.

“O zaman ne yapacağını şimdiden bilemem,” dedi Anne. “Ve giderek, geometrik biçimde artan bir hızla, yıpranmaya devam edecek.”

“Onun hakkında bir canavarmış gibi konuşmaktan vazgeç,” dedi Angel.

“Henüz öyle konuşamam. Onu hâlâ seviyorum. Onunla yatmak hoşuma gidiyor.”

“Kapa çeneni,” dedi Angel

“Gidip hesaplarımı bitireyim,” dedi Anne. “Sen aptalın tekisin. Her taraf güzel kızlarla dolu.”

“Onlar canımı sıkıyor,” dedi Angel. “Çok acı çekiyorum.”

Anne güçlü eliyle Angel’in omzunu sıktı.

“Git biraz dolaş.” dedi. “Git biraz hava al, ve başka şeyler düşünmeye çalış.”

“Ben zaten dolaşmak istiyordum,” dedi Angel. “Bana sen engel oldun. Hem başka şeyler düşünmem de olanaksız. Onu o kadar değiştirdin ki.”

“Yok canım,” dedi Anne. “Yatakta boğuşmayı biraz daha iyi öğrendi, hepsi o kadar.”

Angel derin derin soluklandı ve çekip gitti. Anne gülüyordu. Kapıyı açıp odasına girdi.

II

Angel’in ayakları sıcak kumun üstünde kayıp duruyordu. Kum taneciklerinin sandaletinin deri tabanı üzerinde ilerleyip ayak parmaklarının arasına doluştuğunu hissediyordu. Anne’ın söyledikleri, Anne’ın sesi halâ kulaklarındaydı, ama gözlerinin önünde Rochelle’in tatlı, taptaze çehresi vardı. Amadis Dudu’nün bürosunda yazı makinesinin başına oturmuştu ve yay biçimindeki kaşları, ıslak dudakları iyice belirgindi.

Önünde, daha uzakta bir yerde dümdüz, kapkara bantların ilkini görüyordu. Kıvrım kıvrım tepelere sımsıkı yapışan düz, kırıksız bir karaltı oluşturan kapkara bir bant. Hızlı yürüyordu; ayaklarının altında kayıp duran kumun üstünde ne kadar hızlı yürünebilirse o kadar. Yukarı doğru tırmanırken attığı her adımda birkaç santimetre geri gidiyor, tepelerden aşağı inerkense bayağı hızlanıyordu. Fiziksel bir mutluluk duyuyordu. Üzerinde yürüdüğü sarı pistin tanıştığı ilk ayak izleri kendisininkiler olmalıydı. Acısı yavaş yavaş diniyor, kuruyordu kendini aldatırcasına. Çevresini alan gözenekli saflık, çölün her şeyi yutan dinginliği ona, bayağı iyi geliyordu.

Gölge çizgisi, mat, çıplak, belli belirsiz bir duvar gibi yaklaşıyordu. Gerçek bir gölgeden daha çekici bir görüntüydü bu. Çünkü, daha çok bir ışıksızlık ortamını, yoğun bir boşluğu, hiçbir şeyin değiştiremediği bir kesinliği ve süreklilik çözümünü çağrıştırıyordu.

Birkaç adım daha atması gerekiyordu Angel’in, sonra doğruca karanlığın içine dalacaktı. Artık duvarın dibine ulaşmıştı ve çekine çekine elini uzattı ileri doğru. Elinin gözlerinin önünden silinip gittiğini ve öteki taraftaki soğuğu duyumsadı. Hiç duraksamadan içeri daldı ve loş örtü onu bir anda sarıp sarmaladı.

Adımlarını ağırlaştırmıştı. Üşümüştü ve yüreği daha hızlı çarpıyordu. Ceplerini karıştırdı, bir kibrit kutusu buldu ve kibritlerden birini çaktı. Yandığını sandı, ama karanlık hâlâ o eski karanlıktı. Korkuya benzer bir duyguyla elindeki kibrit çöpünü yere attı ve gözlerini kırpıştırdı. Küçük fosfor parçasını yeniden kutunun pürtüktü yüzeyine sürttü, daha büyük bir özenle. Alev alan kibritin hışırtısını duydu. Kutuyu sol cebine koydu ve sol

elinin işaretparmağını kararlamayla, çöpün ucundaki ışığa tuttu. Yandığını duyumsar duyumsamaz da geri çekti ve ikinci kibriti de attı elinden.

Ağır ağır geri döndü ve başlangıç noktasına ulaşmaya çalıştı. Sanki bu kez yol daha uzun sürmüş gibi geldi ve karanlığı bir türlü aşamadı. Yeniden durdu. Kanı damarlarında daha hızlı dolaşıyordu, ama elleri buz gibiydi. Yere oturdu. Sakinleşmesi gerekiyordu. Isıtmak için ellerini koltuk altlarına soktu.

Bekledi. Yürek atışları eski şiddetini yitiriyordu giderek. Karanlığa girdiğinden bu yana bir sürü yıpratıcı hareket yapmış gibi sızlıyordu tüm organları. Hiç acele etmeden, yavaş yavaş döndü ve yeni bir yön belirleyerek, kararlı adımlarla güneşe doğru yürüdü. Birkaç saniye sonra sıcak kumlarla yüz yüze geldi. Çöl, kımıltısız ve sapsarı, gözlerinin önünde titreşip duruyordu. Çok uzakta bir yerde Barrizone Oteli’nin düz damı görülüyordu. O da sarsıntılar içindeydi.

Gölge duvarından iyice uzaklaştı ve kıpırtılar içindeki kumların üstüne kendisini bıraktı. Camsı bir nesnenin uzun, kıvrık bir otun üstünde tembel tembel kaydığını, bir yandan da üzerinde gezindiği bitkiyi sedef bir zarla kuşattığını gördü. Organlarının her birine ayrı bir çukur açarak yere uzandı. Kaslarını ve beynini gevşetti, dingin ama hüzünlü bir soluklanmaya bıraktı kendini.

TOPLANTI

III

1)

Başkan Ursus de Janpotent kaşlarını çattı içeri girerken, çünkü odacı yerinde değildi. Yine de girmemezlik etmedi ve toplantı salonuna geçti. Sonra kaşlarını bir kez daha çattı; masanın çevresinde hiç kimse yoktu. Baş ve işaretparmaklarını birleştirip altın saatinin kurgusunu, saatin kendisiyle aynı madenden yapılmış o zincirli nesneyi kavradı ve çekti. Ama gariptir, bu asla hata yapmayan makineye bakılırsa, biraz erken gelmiş ve boşuna acele etmişti. Odacının ve yönetim kurulu üyelerinin toplu halde bulunmayışının açıklaması buydu demek. O da zaten bundan kuşkulanıyordu. Koşa koşa geriye, limuzinine döndü ve gayretli şoförüne, nereye olursa olsun çekmesini söyledi. Hiç kimse bir yönetim kurulu başkanının toplantıya ilk gelen kişi olduğunu görmemeliydi, kesinlikle görmemeliydi!

2)

Odacı, dudaklarında yorgun bir sırıtmayla odanın köşesine yöneldi. Ve zaman yitirmeksizin, müstehcen resim koleksiyonunun bulunduğu aynalı dolabın yanına yaklaştı. Dudaklarında yorgun bir sırıtma vardı, elleri titriyordu ve pantolonunun önü ıslaktı, çünkü gün onun günüydü. Hâlâ bir şeyler akıyordu az da olsa. Belkemiğinin alt tarafında uyumsuz ve giderek azalan şimşekler çakarak ve yıllardır iskemleye otura otura nasır bağlayan kaba et kaslarını sertleştirerek akıyordu.

3)

Arabayı her zaman olduğu gibi sağına soluna bakmadan kullanan Agathe Marion’un ezdiği küçük köpeğin ciğerlerinin rengi bir tuhaf yeşildi. Çöpçü durumu böyle saptadı ve hünerli süpürgesiyle, hayvanın leşini lağım deliğine attı. Az sonra lağım kusmaya başladı ve akıntının yönü birkaç gün için değiştirilmek zorunda kalındı.

4)

Gerek insanların ve eşyaların azizliklerinin, gerekse acımasız olasılık yasalarının yol açtığı bir sürü maceradan sonra, toplantıya katılması gerekenlerin hemen hepsi toplantı salonunun kapısında karşılaştılar Uygar-sivil toplumlarda yapılageldiği gibi, el ayalarını birbirlerininkine sürterek ve karşılıklı, küçük küçük tükürük bombaları fışkırtarak içeri girdiler. Barbar-askeri toplumlarda bunların yerini, sert topuk vurma seslerini eşliğinde, şef karşısında selama durma alır. Bazı hallerde bunları kesin komutlar ve uzaktan tekmil bağırtıları da destekler. Bütün hepsi göz önüne getirildiğinde, insan, askeri toplumun daha sağlıklı olduğunu düşünmeye zorlanır. Ama bu kanıyı, onların o cam gibi helalarını gördükten sonra da koruyabilir misiniz, onu bilmem. Bunun bir tek istisnası, tek sıra halinde sıçmaya giden ve helalarında hep aynı temizlik düzeyini ve dezenfektan kokusunu korumaya büyük bir titizlik gösteren Amerikan askerleridir. Böylesi bir titizlik, hemen inanmaya pek teşne insanların yaşadığı yörelerde -ki insanlar hemen her yerde böyledir- propaganda için de gösterilir. Ve insanlar inanır da. Ancak, söz konusu propaganda rastgele yapılmış olmamalı ve araştırma-yönlendirme bürolarının saptadığı talepler sürekli göz önünde tutulmalıdır. Tıpkı, mutlu yönetimlerin, halkçıklarını mutluluktan ölecek mertebeye ulaştırmak amacıyla ikide bir duyurmaktan kaçınmadıkları referandum sonuçlarının da unutulmaması gerektiği gibi.

Ve böylece Yönetim Kurulu toplantısı başladı. Her şeye karşın yine de bir üye eksikti. O da iki gün sonra özür dilemek için kuruma geldi ama odacıdan bayağı azar işitti.

5)

“Baylar, sözü sadık sekreterimize veriyorum.”

“Baylar, çalışmanın ilk haftalarında elde edilen sonuçlardan sizi kabaca haberdar etmeden önce, büyük bir mutlulukla, tam istediğim zamanda Egzopotamya’dan elime ulaşan raporu okumak istiyorum, okumak diyorum çünkü raportörümüz bu toplantıda hazır bulunmuyor. Ayrıca, raporun yeterince hızlı biçimde elime ulaştırılmasında gösterilen çabadan ve böyle bir namevcudiyetin önceden kestirilebilmiş olmasından dolayı şükranlarımı sunmak istiyorum. Çünkü hiçbir şey aksiliklerin tümünden azade değildir.”

“Sizinle tümüyle hemfikrim!”

“Konu nedir?”

“Canım, pekâlâ biliyorsunuz.”

“Ha! Şimdi anımsadım!”

“Baylar, işte söz konusu not.”

“Ortaya çıkan pek çok zorluğa karşın, Teknik Müdür Amadis Dudu’nun gayreti ve dehası, gerekli tüm malzemenin getirtilmesi sorununun altından kalkmayı sağlamıştır. Teknik Müdür Dudu’nun bağlılığı, özverisi, yürekliliği ve işteki becerisi konusunda herhangi bir kuşkuya düşmeye mahal yoktur. Çünkü karşılaşılan muazzam zorluklar ve ustabaşı Arland dışındaki bütün işçilerin, teknik elemanların ve mühendislerin sinsi tembelliği ve kötü niyeti, işin başarılmasını neredeyse olanaksız kıldığı halde, çalışma yalnızca onun sayesinde olumlu bir yöne girmiştir.”

“Tümüyle hemfikrim.”

“Bu mükemmel bir rapor.”

“Tam anlayamadım. Konu nedir?”

“Ama canım, biliyorsunuz ya işte!”

“Ha, o mu! Kartlarınızı bana yollayın artık.”

“Baylar, önlemenin ya da başka türlü bir çözüm bulmanın mümkün olmadığı, bir de ayrıntı düzeyinde bir sorun var: İnşaat alanında ve tam da demiryolu hattının geçeceği güzergâhın üzerinde Barrizone Oteli diye bilinen bir otel varmış ve Müdürümüz Dudu oranın kamulaştırılmasını ve en uygun biçimde oteli parça parça yok edilmesini öneriyor.”

“Lümetin ne olduğunu biliyor musunuz?”

“Oldukça şaşırtıcı bir durum bu!”

“Öyle sanıyorum ki önerisini onayladığımızı bildirmemiz gerekiyor.”

“Baylar, bu konuda işari oya başvuracağım.”

“Hiç gereği yok.”

“Herkes hemfikir bu konuda.”

“Elbette. Barrizone kamulaştırılmalı.”

“Baylar, bu durumda Barrizone kamulaştırılacaktır. Burada söz konusu olan kamu yararına çalışan bir işletme olduğuna göre, gerekli formalitelerin kısa sürede yerine getirileceğinden hiç kimsenin kuşkusu olmasın.”

“Baylar, size az önce okuduğun raporu hazırlayan kişiye bir kutlama mesajı gönderilmesini de oya sunmak istiyorum. Ve kuşkusuz bu, raporu hazırlayan Teknik Müdürümüz Amadis Dudu’dan başkası değil.”

“Baylar, aziz dostumuz Marion’un önerdiği gibi, Dudu’ya bir kutlama mesajı gönderilmesi konusunda hepimiz aynı fikirdeyiz, sanıyorum.”

“Baylar, rapordan anlaşıldığına göre, Dudu’nun birlikte çalışmak zorunda olduğu adamların davranışı katlanılmaz boyutlara varmış. Öyle sanıyorum ki ücretlerinde yüzde yirmilik bir indirim yapmak akıllıca bir davranış olur.”

“Buradan yapacağımız tasarrufu da mahrumiyet bölgesi primi adı altında Bay Dudu’nun ücretine ekleriz,”

“Baylar. Dudu, hangi ad altında olursa olsun böyle bir ücret artırımını kesinlikle reddedecektir.”

“Sizinle tümüyle hemfikrim.”

“Bu bizim de işimize gelir, çünkü giderlerimizi azaltmış oluruz.”

“Arland’ın ücretini de artırmayacak mıyız?”

“Bunun hiçbir yararı olmaz. Bunlar aklı başında, vicdanlı adamlar.”

“Ama ötekilerin ücretini azaltıyoruz elbette.”

“Baylar, bütün bu kararlar sekreter tarafından oturum tutanağına geçirilecektir. Gündeme alınmak istenen başka bir konu var mı?”

“Bu duruma ne diyorsunuz?”

“Şaşırtıcı!”

“Baylar, oturum sona ermiştir.”

IV

Bakır ve Athanagore, birbirlerine sarılmış. Barrizone Oteli'ne doğru yürüyorlardı. Briçe ve Bertil'i galeride bırakmışlardı. Bu ikisi, birkaç gün önce izini yakaladıkları o muazzam salon bütünüyle ortaya çıkarılmadan dışarı çıkmak istememişlerdi. Makineler aralıksız kazıyordu ve yeni koridorlar, yeni odalar ortaya çıkarmışlardı. Sütunlu caddelerle birbirlerine bağlanan, ağızlarına kadar değerli eşyayla dolu salonlar bulunmuştu: saç tokaları, sabun ve yumuşak bronzdan fibülalar, adak heykelcikleri, gövdeli ya da gövdesiz heykelcikler ve yığınla çömlek. Atha'nın çekici hiç boş kalmıyordu. Ama arada bir dinlenmesi ve kafasını boşaltması, başka şeyler düşünmesi gerekiyordu ve Bakır bu nedenle onunla birlikteydi.

Yuvarlak hatlı tepeleri iniyor, çıkıyorlardı ve güneş altın bir zarla kuşatıyordu onları. Otelin cephesini gördüler bir süre sonra. Ve bütün demiryolu şantiyesine egemen olan yüksek tepedeki kırmızı çiçekleri. İşçiler dev ray yığınlarının çevresinde dolaşıp duruyorlardı: Bakır, onların arasında görece daha çelimsiz duran iki silueti, Olive ve Didiche'i seçmeyi başardı. Kereste yığınlarının üstünde oynuyorlardı. Bakır ve Athanagore, hiç sağa sola sapmadan Otel'in barına vardılar

"Selam Pippo," dedi Athanagore.

"Bon giorno," dedi Pippo. *"...Facce la barba a six homes c'to matteigno?"*

"Hayır," dedi Athanagore.

"De nocce cheigno Benedetto! Ne edepsizlik?" diye haykırdı Pippo. "Siz hiç utanma nedir, bilmez misiniz patron?"

"Hayır," dedi Athanagore yeniden. "İşler iyi mi?"

"Felaket." dedi Pippo. "İnsanı deli edecek kadar felaket. Siz beni Spa'da başkasapken görecektiniz! Ama ya burada! Hepsi donguz bunların!"

"Hepsi ne dedin?" diye sordu Bakır.

"Donguz. Yani domuz!"

"Bize içecek bir şeyler ver," dedi Athanagore.

"Şu diplomatik turtacıklarımdan çalayım kafalarına, Varşova'ya kadar yolları var." dedi Pippo.

Bu bedduayı uygun bir el hareketiyle de tamamladı; başparmağın el ayasına doğru bükülerek sağ elin dümdüz ileri doğru uzatılmasından ibaret bir hareketli bu.

Athanagore gülümsedi.

“Bize iki Torino ver.”

“Buyur patron,” dedi Pippo.

“Ne yaptılar ki?” diye sordu Bakır.

“Ne yapacaklar,” dedi Pippo. “Barakamı havaya uçurmak istiyorlar. Bitti. Ölüp gitti mesleğim.”

Şarkı söylemeye koyuldu sonra.

“Rastlayınca şu Guillome’a
Hani Vittorio’nun bırakıp gittiği
Göründü ona Roma
Sözünü tutmak tek isteği...”

“Bu güzel bir şarkıymış,” dedi arkeolog.

“Trente ile Trieste’yi ver ona
Ve hatta Trentlno’yu da.
Vitiorio’ya söyleyin.
Sana bedavaya geldi, deyin.
Ama hele bir Merih’e gitsin,
Gabriele d’Annunzio bile kuş gibi şakır
Chivepianove sana...”

“Ben bunu bir yerden duymuş gibiyim,” dedi arkeolog.

*“Chi va sano va lontano.
Chi ve forte va a la morte
Evviva ta Liberta!”*

Bakır alkışladı. Pippo, iyiden iyiye tarazlanmış sesinin olanca gücüyle tenorize olmuş, şakıyor da şakıyordu. Tavandan tok sesler duyuldu derken.

“Bu da neyin nesi?” dedi sordu arkeolog.

“Ne olacak, bu da öteki donguz!” dedi Pippo.

Her zaman olduğu gibi, öfke ve neşeyi iç içe yaşıyordu. Sürdürdü:

“Amapolis Dudu. Şarkı söylememden hoşlanmıyor.”

“Amadis,” diye düzeltti Bakır.

“Amadi, Amapolis, Amadou; ne fark eder?”

“Bu baraka hikâyesi de nedir?” diye sordu Athanagore.

“Bunlar Amapolis’in diplomatik hikâyeleri,” dedi Pippo. “Beni sepetlemek istiyor... Alçak! Ağzından hep bu tür sözcükler çıkıyor bu donguzun! Dediğine göre, yatıp kalkıp bunu düşünüyormuş.”

“Senin yerini kamulaştırmayı mı?”

“Evet, iyi bildiniz.” dedi Pippo. “Ama o sepet kökünden gelen bir sözcük kullanıyor, bunu anlatmak için.”

“İyi ya, artık çalışmak zorunda kalmayacaksın,” dedi Atha.

“Onların vereceği tatilden bana ne?” dedi Pippo.

“Bizimle bir şeyler iç,” dedi Atha.

“Mersi, patron.”

“Otelin şu demiryoluna mı engel oluyormuş?” diye sordu Bakır.

“Evet,” dedi Pippo. “Şu Allahın belası demiryolu. Haydi, çin çin.”

“Çin, çin,” diye yineledi Bakır. Ve üçü birden bardaklarını boşalttılar.

“Angel orada mı?” diye sordu Atha.

“Odasında olduğunu sanıyorum,” dedi Pippo. “Ama pek emin değilim. Öyle sanıyorum yalnızca. Hâlâ bir şeyler çiziyor.”

Barın arkasındaki bir zile bastı. “Oradaysa kalkar gelir.”

“Mersi,” dedi arkeolog.

“Bu Amapolis donguzun teki,” diye özetledi Pippo yeniden.

Yeni bir şarkı mırıldanmaya koyuldu bardakları yıkarken.

“Borcum nedir?” diye sordu arkeolog Angel’i beklemekten sıkılarak.

“Otuz frank,” dedi Pippo. “Rezalet bu!”

“İşte,” dedi arkeolog. “Bizimle şantiyeye bakmaya geliyor musun? Herhalde Angel odasında değil.”

“Yapamam!” dedi Pippo. “Hepsi atsineği gibi çevremde dolaşıyor. Buradan bir ayrılacak olsam, bütün içkilerimi midelerine indirirler.”

“Öyleyse sonra görüşürüz, hoşça kal,” dedi arkeolog.

“Görüşürüz, patron.”

Bakır’dan da tatlı bir gülücük aldı ve bir şeyler geveledi Pippo. Genç kız. Atha’nın peşi sıra çıktı ve birlikte şantiyenin yolunu tuttular.

Hava çiçek ve reçine kokuyordu. Özensizce doğranmış yeşil otlar, silindirlerin düzlediği pist benzeri bir alanın iki yanına yığılmıştı. Taze gövdelerinden saydam ve kokulu, büyük büyük damlalar sızıyordu. Damlalar kumun üstüne düşüyor ve sarı kum toplarına dönüşüyorlardı. Demiryolu güzergâhı. Amadis'in buyruğu uyarınca, makinelerin açtığı bu pisti izliyordu. Athanagore ve Bakır, son derece zevksiz bir biçimde, yolun sağına soluna istif edilmiş bu diri ot yığınlarına bakıyorlardı hüzünle. Kum tepelerinin kaygan yüzeyindeki yıkıntıların görüntüsü de içler açışıydı. Çıktılar, indiler, sonra yeniden çıktılar ve sonunda şantiyeyi gördüler.

Carlo ve Marin, kişiliksiz bir güneşin altında yarı bellerine kadar çıplak, eğilmiş çalışıyorlardı. Oldukça ağır, basınçlı çekiçler kullanıyorlardı ve iki elleriyle kavramışlardı aletlerini. Makinelerden çıkan kuru pat pat sesleri ve biraz ilerde dönüp duran kompresörün homurtusu duyuluyordu. Dur durak bilmeden çalışıyorlardı. Sıçrayarak ıslak tenlerine yapışan kum tanecikleri yüzünden neredeyse önlerini bile göremiyorlardı. Demiryolu raylarının yerleştirileceği düzlüğün hemen bir ölçülük bölümü tamamlanmıştı bile ve kazı alanının iki kıyısı net çizgilerle, açık seçik ortaya çıkmıştı. Kum tepelerinden birinin üstünde yapmışlardı buradaki düzleştirme işlemini ve raylar ortalama çöl düzeyindeki kumluk alanın üstüne oturacaktı. Bu düzey hesabım Angel ve Anne birlikte yapmışlardı ve önceden ellerinde bulunan topografik rölöveleri kullanmışlardı bunun için. Her zaman arşınladıkları normal toprak düzeyinin oldukça altındaydı buradaki kumluğun düzeyi.

Athanagore gözlerini kırpıştırdı.

"Güzel bir şey olacak!" dedi.

Bakır herhangi bir yanıt vermedi. Söz konusu iki adama yaklaştılar.

"Merhaba," dedi arkeolog.

Carlo başını kaldırdı. İriyarı sarışın bir adamdı ve bebeklerine kan oturmuş mavi gözleriyle, sanki karşısındakini görmeden bakıyordu.

"Selam!" diye mırıldandı.

"İş ilerliyor..." dedi Bakır.

"Zor iş," dedi Carlo. "Çok zor. Taş gibi sert bu kumlar. Sanki ince kum katmanının altında kaya kitleleri var."

"Böyle olmak zorunda." diye açıkladı Athanagore. "Burada hiç rüzgâr olmaz; kum da taşlaşmış artık."

"Peki yüzeydeki kum niye öyle değil?" diye sordu Carlo.

“Güneş ışınlarının ulaşabildiği düzeye kadar durum farklı.” diye açıkladı arkeolog, “dolayısıyla yüzeydeki kumlarda herhangi bir taşlaşma olmuyor.”

“Ya!” dedi Carlo.

Marin de durdu sonra.

“Biraz daha oyalanacak olursan şu Arland denen pis herif arkanda bitiverir, haberin olsun,” dedi

Carlo basınçlı çekicini yeniden çalıştırdı.

“Yalnız ikiniz mi çalışıyorsunuz bu iş için?” diye sordu Athanagore.

Çekicin cehennemi gürültüsünü bastırmak için bağırmak zorunda kaldı. Çelik uçuk mavimtırak bir toz kaldırarak kuma saldırıyordu. Aletin yere koşut iki kolunu kavrayan Carlo’nun iri elleriyse, bir tür umutsuzlukla sarsılıp duruyordu.

“Yalnız ikimiz...” dedi Marin. “ötekiler kırma taş bulmaya gittiler.”

“Kamyonların üçü de mi?” diye haykırdı Athanagore.

“Evet.” diye yanıtladı Marin aynı ses tonuyla.

Saçları kapkara ve diken diken, göğsü kıllıydı. Yüzünde yaramaz çocuklarınkini andıran bir ifade vardı. Bakışları arkeologun üzerinden ayrılıp genç kadına yöneldi.

“Bu da kim?” diye sordu arkeologa, çekicinin çalışmasına ara vererek.

“Adım Bakır,” dedi genç kadın elini uzatarak. “Sizinle aynı işi yapıyoruz, ama bizimki yeraltında.”

Marin gülümsedi ve üzerinde sinirler görünen parmakları usulca sıktı derisi çatlamış ve kuru eliyle.

“Selam.” dedi o da.

Carlo çalışmayı sürdürüyordu. Marin hayıflanarak Bakır’a baktı.

“Şu Arland yüzünden ara vermemiz olanaksız. Böyle olmasaydı gidip bir kadeh bir şeyler içerdik.”

“Peki ya karın?” diye bağırdı Carlo.

Bakır gülmeye başladı.

“Gerçekten o kadar kıskanç mıdır?”

“Yok canım,” dedi Marin, “ona karşı tutumumun ne olduğunu iyi bilir.”

“Epey sıkıntı çekeceksin,” dedi Carlo, Bakır’a. “Çevrede öyle fazla bir seçeneğin de yok...”

“Pazar günü görüşürüz,” diye söz verdi Bakır

“Ayinden sonra,” dedi Marin işe biraz gülünçlük katmak için.

“Burada ayine gidilmez.”

“Yakınlarda bir keşiş var,” dedi Athanagore. “Herhangi bir değişiklik olmazsa, pazar günü onu ziyarete gideceğiz.”

“Bu da nereden çıktı?” diye karşı çıktı Marin. “Böyle yapmaktansa şu küçük kızla gidip bir kadeh bir şey içmeyi yeğlerim.”

“Papaz size gelip her şeyi açıklayacak,” dedi arkeolog.

“Yok canım,” dedi Marin, “Papazları sevmem ben.”

“Başka yapacak neyin var ki?” dedi Carlo. “Karını ve çocuklarını yanına alıp gezintiye çıkacak değilsin ya!”

“Papazları ben de hiç sevmem,” dedi Athanagore. “Ama bizim papaz ötekilerden farklı.”

“Biliyorum,” dedi Marin. “Ama yine de onun da ötekiler gibi cüppesi var ya, ona bakın siz.”

“Komik bir adam,” dedi Bakır.

“En tehlikelileri onlardır.”

“Haydi kımılda biraz Marin,” dedi Carlo. “Şu Arland denen herif şimdi tepemize binecek.”

“Oraya gidecekmişiz...” diye söylendi öteki.

Basınçlı çekiçler yeniden dövmeye başladılar zemini tok seslerle. Kum bulutları yeniden kalktı.

“Hoşça kalın çocuklar.” dedi Athanagore. “Gidip Barrizone’da bir şey için ve benim hesabıma yazdırın.”

Uzaklaştı. Bakır da Carlo ve Marin’e doğru elini salladı.

“Pazara görüşürüz!” dedi Marin.

“Kapa çeneni?” dedi Carlo. “Kaşına gözüne âşık değil senin herhalde!”

“Yaşlı budalanın biri,” dedi Marin.

“Hayır,” dedi Carlo. “İyi bir adama benziyor.”

“Yaşlı ve iyi bir budala,” dedi Marin. “Böyleleri de vardır dünyada.”

“Başımızı belaya sokacaksın,” dedi Carlo.

Yüzünde biriken teri kolunun tersiyle sildi. Kolay değil, epeyce ağır âletlerdi kullandıkları. Kocaman yekpare parçalar kopartıyor, anında un ufak ediyorlardı. Ve kum boğazlarını dalıyordu. Kulakları çekiçlerin düzenli gürültüsüne alışmıştı; mırıldanarak bile konuşabiliyorlardı birbirleriyle.

Yaşadıkları sıkıntıyı biraz olsun unutmak için, çalışırken genellikle gevezelik ederlerdi. Çünkü bu işin sonu yoktu ve işte Carlo yine yüksek sesle düş görmeye başlamıştı:

“Bu iş bitince...”

“Bu iş bitmeyecek.”

“Çöl o kadar büyük bir yer değil ki.”

“Başka işler var.”

“Biraz olsun yatıp dinlenmeye hakkımız olsaydı...”

“İşe ara verebilseydik...”

“Ne kadar rahatlardık...”

“Toprak, su ve ağaç olurdu çevremizde. Bir de güzel kızlar.”

“Şu kazıyı durdursak...”

“Asla bitiremeyeceğiz bu işi.”

“Bir kere şu Arland denen herif var.”

“Hiçbir şey yapmıyor, bizden fazla kazanıyor.”

“Bu işi başaramayacağız.”

“Belki de çöl umduğumuzdan daha da geniştir.”

Parmakları aletlerin kollarını sıkı sıkı kavrıyor, damarlarındaki kan kuruyor ve sesleri eskisi kadar gür çıkmıyordu. Çekiç titremeleriyle bastırılmış bir mırıltı. Terli suratlarının çevresinde, kavrulmuş dudaklarının kıyısında dans edip, vızıldayıp duran, bitmek tükenmek bilmeyen bir sızlanma. Esmer tenlerinin altında boğum boğum duran kaslar derilerini bir çukurlaştırıp bir şişiriyordu: Eşgüdümlü hareket eden küçük yaratıkları andırıyorlardı bu görünümleriyle.

Carlo’nun gözleri yarı yarıya kapanmıştı. Çelik ucun bütün hareketlerini kollarında hissediyor ve aleti görmeden, içgüdüsel bir biçimde kullanıyordu.

Daha önce kazdıkları yer kocaman bir gölge gibi ağzını açmış duruyor ve taşlaşmış kum tepesinin içine gittikçe daha çok gömülüyorlardı. Başları açtıkları yeni yarığın hizasındaydı şimdi. Öteki tepeye doğru baktıklarında arkeologla portakal renkli kızın gittikçe küçülen siluetlerini gördüler. Sonra yeni bloklar koptu tepeden ve arkalarında bir yerlere yuvarlandı. Az sonra kazdıkları çukura biriken devasa toprak yığınını boşaltmak için durmak zorunda kalacaklardı; çünkü kamyonlar daha gelmemişti. Çelik pistonun delginin gövdesine her vuruşta çıkardığı sesler ve dışarı çıkan basınçlı havanın ıslığı yarığın çeperlerinde korkunç yankılar

yaratıyordu, ama ne Marin ne de Carlo duyuyordu bu gürültüyü. Gözlerini önlerindeki yemyeşil ve serin engine dikmişlerdi çünkü. Ve otların arasına uzanmış onları bekleyen çırılçıplak, güzel bedenli kızlara.

V

Amadis Dudu, az önce aldığı ve Genel Merkez antetiyle Yönetim Kurulu'nun iki üyesinin imzalarını taşıyan mesajı yeniden okudu, imzalardan biri Başkan'a aitti. Gözleri bazı sözcüklerin üzerinde obur bir doygunlukla yeniden dolaştı. Dinleyicileri adamakıllı etkileyecek düzeydeki kimi cümleleri toparlamıştı bile kafasında. Onları Barrizone Oteli'nin büyük salonunda toplamalıydı, hem de en kısa zamanda. Mesai saatinden sonra toplansalar iyi olurdu, ama, şart da değildi doğrusu. Ve Barrizone'da kürsüye benzer bir şeyin olup olmadığını önceden kontrol etmeliydi. Mesajda belirtilen kararlardan biri Barrizone'un kendisi ve oteliyle ilgiliydi. Güçlü bir işletme doğrudan uğraşınca işler ne kadar da çabuk yürüyordu. Demiryolunun planları neredeyse tamamlanmıştı, ama hâlâ kırma taş bulunamamıştı. Kamyoncular taş arıyor, arada bir de yeni haberler getiriyorlardı; içlerinden bazıları ara sıra kamyonuyla birdenbire ortaya çıkıyor, sonra hemen geri dönüyordu. Bu kırma taş hikâyesi Amadis'in biraz canını sıkmıştı gerçi, ama demiryolunun yapımı da bir yandan sürüyordu. Yerden birkaç santim yüksekte, takozların, üstünde duruyordu raylar. Carlo ve Marin hiçbir şey yapmıyorlardı. İyi ki Arland vardı da bütün işi o kotarıyordu. O ikisiyse yalnızca otuz metre ray döşüyorlardı günde. Kırk sekiz saat sonra da oteli ikiye biçme işlemine geçilecekti.

Kapı çalındı.

"Girin!" dedi Amadis kuru bir sesle.

"Bon giorno" dedi Pippo içeri girerek.

"Merhaba Barrizone," dedi Amadis. "Benimle bir şey mi konuşacaksınız?"

"Elbette," dedi Pippo. "Bu demiryolu denen meretin otelimin tam önüne gelip dikilmesi de neyin nesi? Ne yapacağım ben o demiryolunu?"

"Bakan sizinle ilgili kamulaştırma kararnamesini kısa bir süre önce imzaladı," dedi Amadis. "Ben de bu akşam size bunu tebliğ etmeyi düşünüyordum."

"Bunlar diplomatik ve büyükbaşları ilgilendiren şeyler," dedi Pippo. "O nesneyi ne zaman kaldıracaklar otelimin önünden?"

“Demiryolunu tam ortasından geçirebilmek için oteli yıkmak zorundayız,” dedi Amadis. “Size bunu bildirmeliydim daha önce.”

“Nasıl?” diye sordu Pippo. “Ünlü Barrizone Oteli’ni yıkmak mı? Bologna usulü spagettilerimden tadanların hiçbiri ömürleri boyunca peşimi bırakmadıkları halde, öyle mi?”

“Bu çok üzücü bir durum, ama kararname imzalandı bile,” dedi Amadis. “Varsayın ki, otelinize devlet yararı için el kondu.”

“Peki ya ben?” diye sordu Pippo. “Ben o otelin içinde değil miyim? Yeniden başkasaplığa dönmekten başka yolum yok mu yani?”

“Size de tazminat ödenecek,” dedi Amadis. “Ama hemen değil elbette.”

“Donguzlar!” diye söylendi Pippo.

Amadis’e sırtını döndü ve kapıyı kapatmadan çıktı gitti. Amadis seslendi:

“Kapınızı kapatın!”

“Bu artık benim kapım değil,” dedi, Pippo çılgın gibi. “Kendiniz kapatın!”

Güneylilere özgü küfürler savurarak uzaklaştı.

Amadis otelle birlikte Pippo’ya da el koymanın yararlı olacağını düşündü bir an, ama bu süreci daha da karmaşıklaştırır ve formalitelerin yerine getirilmesi epey zaman alırdı. Kalktı ve odasında bir tur attı. Ve kapıyı vurmadan içeri dalan Angel’le burun buruna geldi. Genç adam böyle davranmakta haklıydı, çünkü kapı zaten açıktı.

“Merhaba bayım,” dedi Angel.

“Merhaba.” dedi Amadis elini uzatmaksızın.

Turunu tamamladı ve yerine oturdu.

“Kapınızı kapatın lütfen,” dedi. “Benimle bir şey mi konuşacaktınız?”

“Evet,” dedi Angel. “Paralarımız ne zaman ödenecek?”

“Çok acelecisiniz doğrusu.”

“Paraya ihtiyacım var ve paralarımızın üç gün önce ödenmiş olması gerekiyordu.”

“Çölün ortasında olduğumuzun farkında mısınız acaba?”

“Hayır.” dedi Angel. “Gerçek çöllerde demiryolu falan olmaz.”

“Kelime oyunu yapıyorsunuz,” dedi Amadis.

“Nasıl isterseniz öyle yorumlayın,” dedi Angel. “Hem sık sık 975 bile geçiyor.”

“Evet ama, hiçbir gönderi o deli şoföre emanet edilemez.”

“Biletçi deli değil ki.”

“Ben o otobüsle yolculuk ettim,” dedi Amadis... “Sizi temin ederim ki hiç de normal bir adam değil.”

“Ama bu iş çok uzun sürdü,” dedi Angel.

“Siz iyi bir delikanlısınız,” dedi Amadis... “Yani fiziksel olarak demek istiyorum. Çok... çekici bir teniniz var. Hem sonra bilmediğiniz, bir şeyler söyleyeceğim size. Ama ancak akşama.”

“Neden şimdi değil?” diye sordu Angel. “Nasıl olsa söyleyeceğinize göre.”

“Gerçekten iyi bir delikanlı olursanız söyleyeceğim size bunu,” dedi Amadis. “Hele yaklaşın şöyle.”

“Bana dokunmanızı tavsiye etmem,” dedi Angel.

“Şuna bakın! Hemen de alınıyor!” diye haykırdı Amadis. “Bu kadar katı olmayın, canım!”

“Bana hiçbir şey ifade etmiyor bu söyledikleriniz.”

“Gençsiniz. Tümden değişmek İçin bir sürü zamanınız var.”

“Bana ne söyleyecekseniz hemen söylüyor musunuz, yoksa çekip gideyim mi?” dedi Angel.

“Pekâlâ! Ücretlerinizden yüzde yirmi kesiyorum.”

“Kimin ücretinden?”

“Sizin, Anne’ın, işçilerin ve Rochelle’in. Arland’ın dışında herkesin.”

“Ne pis herif şu. Arland!” diye söylendi Angel.

“Eğer iyi niyet gösterirseniz sizi bu uygulamanın dışında tutarım,” dedi Amadis.

“Ben her zaman iyi niyetliyim,” dedi Angel “İşimi bana verdiğiniz süreden üç gün önce bitirdim ve ana garın yapımıyla ilgili hesapları da neredeyse tamamladım.”

“İyi niyetten ne anladığım konusunda size uzun boylu açıklama yapacak değilim,” dedi Amadis. “Daha fazla bilgi için Dupont’a başvurabilirsiniz.”

“Dupont da kim?”

“Arkeologun aşçısı,” dedi Amadis. “İyi bir delikanlı şu Dupont. Ama ne fettan yaratıktır o!”

“Ah, evet! Ne demek istediğinizi şimdi anlıyorum.”

“Hayır,” dedi Amadis. “Lardier’yle karıştırıyorsunuz beni. Ben Lardier’den iğreniyorum oysa.”

“Ama yine de...” dedi Angel.

“Hayır, gerçekten doğru söylüyorum,” dedi Amadis. “Lardier insanda tiksinti uyandıran bir tip. Üstelik evli de.”

“Anlıyorum.”

“Beni sevemez misiniz, söyleyin?” diye sordu Amadis.

Angel yanıtlamadı.

“Biliyorum. Bu durum sizi sıkıyor. Öyle her önüme gelene sırlarımı açmak gibi bir, huyum yoktur, anlıyor musunuz, ama itiraf etmeliyim ki benim hakkımda ne düşündüğünüzü çok iyi anlıyorum.”

“Öyleyse?” dedi Angel.

“Öyleyse, umurumda bile değil,” dedi Amadis. “Ben oğlancıyım ve bunu siz nasıl değiştirebilirsiniz ki?”

“Ben hiçbir şeyi değiştirmek istemiyorum,” dedi Angel. “Bir anlamda bu işime bile gelir.”

“Rochelle nedeniyle mi?”

“Evet,” dedi Angel. “Rochelle, nedeniyle. Onunla ilgilenmemeniz beni daha çok hoşnut eder.”

“Çekici bir insan olduğum için, değil mi?” diye sordu Amadis.

“Hayır,” dedi Angel. “Korkunç bir adamsınız, ama patron sizsiniz...”

“Tuhaf bir sevme stiliniz var,” dedi Amadis.

“Onun nasıl biri olduğunu biliyorum. Onu seviyorum diye nasıl biri olduğunu da görmezlikten gelemem ya.”

“Nasıl olup da bir kadını sevebilirsiniz?” dedi Amadis.

Kendi kendine konuşur gibiydi.

“İnanılır gibi değil! Her taraflarında bir sürü yumuşak çıkıntı. Her tarafları kıvrım kıvrım, ıslak ıslak yaratıklar...”

Ürperdi.

“Korkunç bir şey...” Angel gülmeye başladı.

“Neyse,” dedi Amadis. “Ne olursa olsun, ücretlerinizin indirildiği konusunda Anne’a bir şey söylemeyin. Bunu size bir sır olarak söyledim. Şurada karşıt cinsten iki erkeğiz.”

“Mersi,” dedi Angel, “Paranın ne zaman geleceğini bilmiyor musunuz?”

“Bilmiyorum. Ben de bekliyorum.”

“Pekâlâ.”

Angel başını önüne eğdi, ayaklarına baktı, ilginç hiçbir şey göremedi orada ve yeniden başını kaldırdı. “Hoşça kalın,” dedi.

“Güle güle,” dedi Amadis. “Rochelle’den yana kafanız rahat olsun.”

Angel çıktı ve hemen içeri girdi.

“Nerede şimdi o?”

“Kuryeyi getirsin diye 975 durağına yolladım.”

“Pekâlâ,” dedi Angel.

Odayı terk etti ve kapıyı kapattı.

VI

Bu sabit karakterli adam nasıl olup da sıradan birçok vektörlü hesabın altından kalkamadı?

G. Whitrow, *'La Structure de l'Univers' (Evrenin Yapısı),* Gallimard Yay., s.144

"Hazır," dedi asistan. "Çevirin." dedi Mangemanche.

Asistan enerjik bir tavırla, sert tahtadan oyulmuş pervaneyi çevirdi. Motor aksırdı, kötü bir geğirti çıkardı ve pervane birden geriye doğru bir tur attı. Asistanın ağzından bir cıyaklama çıktı. Genç adam sağ elini soluna verdi anında.

"Yetti artık sakarlığınız!" dedi Mangemanche. "Size sakınmanızı söylemiştim."

"Allah allah!" dedi asistan. "Allah allah ve Allah'ın belası! Nedir bu saçmalık böyle!"

"Gösterin bakayım?"

Asistanı elini uzattı, işaret parmağının tırnağı simsiyahtı.

"Önemli bir şey değil," dedi Mangemanche. "Hem, parmağınız hâlâ yerli yerinde nasıl olsa. Ama gelecek sefer onu da becerirsiniz."

"Hayır."

"Evet," dedi Mangemanche. "Ya da daha dikkatli olun."

"Dikkat ediyorum," diye sızlandı asistanı. "Bir an bile dikkati elden bırakmıyorum, ama bu Allah'ın belası motor her seferinde ön ayaklarıma musallat oluyor. Bıktım artık bu işten."

"O yaptığınız şeyi yapmamış olsaydınız," dedi profesör vecize yumurtlar gibi.

"Of, Allah kahretsin, iskemleden söz ediyor olmalısınız..."

"Evet."

Mangemanche biraz geri çekildi, pozisyonunu aldı ve genç adamın tam çenesinin ortasına bir direkt yumruk çıkardı.

“Ah!” diye inledi asistan.

“Artık elinizin acısını duymuyorsunuz sanırım, öyle değil mi?” dedi Mangemanche.

“Grrr...” diye yanıtladı asistanı.

Neredeyse ısırmaya hazırdı.

“Çevirin!” dedi Mangemanche.

Asistan olduğu yerde çakıldı kaldı ve ağlamaya başladı.

“Ah! Hayır!” diye bağırdı Mangemanche. “Yeter artık! Ağlamaktan başka bir şey bilmiyorsunuz! Bu artık hastalık halini aldı sizde. Canımı sıkıp durmayın ve şu pervaneyi çevirin... Gözyaşlarınız artık işe yaramıyor.”

“Ama hiçbir zaman işe yaramadı ki,” dedi asistanı incinmiş gibi.

“Tam üstüne bastınız. Bu nedenle, hâlâ neden ağlamakla ısrar ettiğinizi de anlamıyorum doğrusu.”

“Of! Tamam,” dedi asistan. “Artık ısrar etmiyorum.”

Ceplerini karıştırdı ve leş gibi kokan bir mendile sümkürdü. Mangemanche sabırsızlanıyordu.

“Haydi, zaman geçiyor; tamam mı, devam mı?”

Asistan yeniden sümkürdü ve mendili cebine koydu. Sonra motora yaklaştı ve kararsız bir tavırla pervaneyi çevirmeye hazırlandı.

“Haydi!” diye buyurdu Mangemanche.

Pervane iki tur attı. Motor birden tükürdü ve harekete geçti. Cilalı kanallar gri renkli bir burgacın içinde yitip gitti.

“Basıncı daha da artırın,” dedi Mangemanche.

“Kendimi yakarım!” diye karşı çıktı asistan.

“Ya!” dedi profesör öfkeyle. “Siz zaten yanmışsınız...”

“Eksik olmayın,” dedi asistan.

Küçük levyeyi düzeltti.

“Durdurun şunu!” dedi Mangemanche.

Asistan düğmeyi çevirip benzin akışını durdurdu. Motor, pervaneyi güvensiz bir biçimde çalıştırmayı sürdürdü bir süre, sonra hareketsiz kaldı.

“Pekâlâ,” dedi profesör. “Gidip dışarda deneyelim.”

Asistan surat asmaya devam ediyordu.

“Haydi, haydi,” dedi Mangemanche. “Biraz neşeli olun. Tanrı aşkına! Cenaze kaldırmıyoruz ya şunun şurasında.”

“Şimdilik kaldırmıyoruz,” dedi asistanı. “Ama sonunda o da olacak.”

“Alın şu uçağı ve götürün,” dedi profesör.

“Bırakacak mıyız kendi başına uçsun, yoksa bir yere bağlayacak mıyız?”

“Kendi başına uçacak elbette. Çölde bunun bir zararı olmaz.”

“Kendimi hiç bu çöldeki kadar yalnız hissetmemiştim.”

“Yeter artık sızlandığınız,” dedi Mangemanche. “Hem burada güzel bir kız var, biliyorsunuz. Teninin rengi biraz tuhaf, ama beden ölçülerine diyecek yok doğrusu.”

“Öyle mi?” diye sordu asistan.

Daha bir uysallaşmıştı sanki.

“Elbette öyle,” dedi Mangemanche.

Asistan uçağın şuraya buraya dağılmış parçalarını topladı. Dışarda yeniden monte edeceklerdi. Profesör odaya göz gezdirdi doygunlukla.

“Şirin bir yer bu bizim küçük revirimiz,” dedi.

“Evet.” dedi asistanı. “Yaptığımız işe bakılırsa, öyle. Şu meret yerde hiç kimse hastalanmıyor. Bildiklerimin hepsini unutuyorum yavaş yavaş.”

“Böylece daha az tehlike saçarsınız,” dedi Mangemanche.

“Tehlikeli biri değilim ben.”

“İskemleler sizin gibi düşünmüyor ama.”

Asistan anında morardı ve şakaklarındaki damarların zonklamaya başladığını hissetti.

“Dinleyin beni,” dedi. “Bu iskemleyle ilgili bir tek şey daha söylerseniz, ben de...”

“Ben de, ne?” diye sordu Mangemanche alaylı bir ses tonuyla.

“... ben de bir tane daha öldürürüm...”

“Ne zaman canınız isterse.” dedi Mangemanche. “Hem, bana ne zararı dokunabilir ki böyle bir davranışın? Haydi, gelin.”

Çıktı, sarı gömleği tavan arasından inen merdiveni aydınlatıyordu. Eşitsiz basamaklardan sendelemeden inmek için yeterli bir ışıktı bu. Ama asistan bu fırsatı da kaçırmadı düşmek için. Neyse ki uçağın şansı vardı ve ancak kıç üstü çakılabildi. Profesörle hemen hemen aynı anda aşağı indi böylece.

“Açıkgözlülük yapıyorsunuz,” dedi profesör. “Ayaklarınızı kullanamaz mısınız?”

Asistan bir eliyle kaba etlerini ovuşturdu. Öteki eliyle de Ping 903’ün iskeletini ve kanatlarını tutuyordu.

Biraz daha indiler ve kendilerini zemin katta buldular. Pippo, tezgâhının arkasında, bir Torino şişesini boşaltıyordu özenle.

“Selam!” dedi profesör.

“Merhaba patron.” dedi Pippo. “İşler iyi mi?”

“Amapolis beni kapı dışarı attı.”

“Bu doğru olamaz.”

“Beni sürüyor. Yine yüksek yerden gelen bir karar. Hem de gerçek.”

“Burayı kamulaştırıyor mu?”

“Eh, o böyle açıklıyor,” dedi Pippo. “Beni sürüyor işte.”

“Ne yapacaksın?”

“Eh, bilmiyorum. Musluklarla şişelerle oyalanamayacağım artık, her şey bitti. Öldü artık burası.”

“Ama o herif aptalın biri,” dedi Mangemanche.

Asistanı sabırsızlanıyordu.

“Şu uçağı uçuracak mıyız?”

“Sen de bizimle gelir misin Pippo?” diye sordu Mangemanche.

“Eee, şu donguz uçak umurumda bile değil.”

“Öyleyse, yakında görüşmek üzere,” dedi Mangemanche.

“Güle güle patron. Uçağınız bir kiraz kadar güzel.”

Mangemanche, peşinde asistanıyla birlikte çıktı.

“Onu ne zaman görebiliriz?” diye sordu asistan.

“Kimi?”

“O güzel kızı.”

“Of! canımı sıkıyorsunuz,” dedi Mangemanche. “Şu uçağı bir çalıştıralım, başka bir şeyde gözüm yok.”

“Allah kahretsin,” dedi asistan. “Önce aklıma düşürüyorsunuz, sonra da fuyyt... gözümün önünden alıveriyorsunuz. Ne kadar acımasızsınız!”

“Ya siz?”

“Ben neden böyle olduğumu biliyorum,” dedi asistan. “Tam üç haftadır o işi bir kez bile yapmadım!”

“Doğru mu bu?” dedi Mangemanche. “İşçilerin karılarıyla bile mi? Peki sabahları ben uyurken siz revirde ne yapıyorsunuz, sorabilir miyim?”

“Şey yapıyorum...” dedi asistan.

Mangemanche hiçbir şey söylemeden ona baktı, sonra kahkahayı patlattı.

“Vay canına!” dedi. “Demek... siz... şey yapıyorsunuz... Çok tuhaf doğrusu! Tevekkeli değil bu kadar keyifsizsiniz!”

“Öyle mi düşünüyorsunuz?” diye sordu asistan kaygıyla.

“Kesinlikle. Bir sağlıksızlık belirtisi bu.”

“Ya! Siz hiç böyle yapmadınız mı?” diye sordu asistan.

“Hiç tek başıma yapmadım.”

Asistan sustu. Çünkü oldukça yüksek bir tepeyi tırmanıyorlardı ve soluğunu boşa harcamaması gerekiyordu. Mangemanche gülmeye başladı.

“Ne oldu?” diye sordu asistan.

“Hiçbir şey. Ne halde olduğunuzu düşünüyordum yalnızca.”

Öyle güçlü kahkahalar atıyordu ki kumların üstüne yıkıldı. Gözlerinden kocaman kocaman yaşlar fışkırıyor ve sesi, keyifli bir ulumanın arasında boğulup gidiyordu. Asistan somurtarak başını çevirdi ve elindeki uçak parçalarını yere bıraktı. Sonra yere eğilip iyi kötü monte etmeye koyuldu parçaları. Mangemanche neden sonra sakinleşiyordu.

“Zaten, çok kötü görünüyorsunuz.”

“Emin misiniz?”

Asistan daha da kaygılanmış gibiydi.

“Kesinlikle eminim. Hem biliyor musunuz, ilk siz değilsiniz bunu yapan.”

“Ben sanıyordum ki...” diye mırıldandı asistan.

Kanatları ve omurgayı ölçüp biçti uzun uzun.

“Yani, benden önce de bunu yapanlar oldu mu sizce?”

“Elbette.”

“Pekâlâ ben de böyle düşünüyordum zaten.” dedi asistan. “Ama benimle aynı koşullarda mı? Çölde oldukları ve çevrede hiçbir kadın olmadığı için mi?”

“Hiç kuşkusuz,” dedi. Mangemanche “Siz sanıyor musunuz ki Saint-Simeon simgesi bundan başka bir şeyi anlatıyor? Hele o sütun? Ya da onun sürekli sütunla birlikte simgelenmesi? Her neyse, bu çok açık! Freud’u incelemişsinizdir sanırım.”

“Yoo,” dedi asistan. “O çok demode bir şey değil mi? Onun anlattıklarına inanan bir geri zekâlılar kaldı.”

“Bu da bir şeydir,” dedi Mangemanche. “Bir başka şey de o sözünü ettiğim sütun. Sonra düşünürlerin deyimiyle tasarım, geçişim, cinsel

duyguları bastırma gibi şeyler ve kompleksler var. Bir de kendi kendini tatmin olgusundan söz edilebilir sizin özel durumunuzda.”

“Sonunda benim bir şapşal olduğumu söyleyeceksiniz sanıyorum,” dedi asistan.

“Hiç de değil,” dedi Mangemanche. “Çok akıllı biri değilsiniz, hepsi bu. Bu da bağışlanabilir bir şey.”

Asistan kanatları ve omurgayı yerli yerine yerleştirmiş, kuyruk kanatlarını takıyordu özenle. Mangemanche’ın söylediklerini düşünmek için bir an durdu.

“Peki ya siz,” dedi sonra. “Siz nasıl yapıyorsunuz?”

“Neyi nasıl yapıyorum?”

“Ne bileyim ben...”

“Çok genel bir soru bu,” dedi Mangemanche. “Öyle genel ki, yersiz bir soru bile denebilir.”

“Sizi incitmek değildi niyetim,” dedi asistan.

“Biliyorum. Ama sizin üstünüze vazife olmayan şeylere bile karışmak gibi bir huyunuz var.”

“Aşağıda daha iyiydim,” dedi asistan.

“Ben de.” dedi Mangemanche.

“Canım sıkılıyor burada.”

“Geçer. Bu kum yüzündendir.”

“Kum yüzünden değil. Ne hastabakıcı, ne asistan, ne de hasta var burada.”

“İskemle de yok, değil mi?” dedi Mangemanche.

Asistan başını salladı ve acı bir gülümseme parça parça yüzüne yayıldı.

“Hayatım boyunca bu iskemleyi başıma kakacaksınız, değil mi?”

“Daha çok bir zaman geçmedi ki,” dedi Mangemanche “Hem öyle uzun süre yaşamazsınız siz. Bir sürü kötü alışkanlığınız, var.”

Asistan bir an kararsızlık geçirdi, ağzını açtı ve hiçbir şey demeden kapadı. Silindirle motoru kurcalamaya başladı sonra. Mangemanche onun birdenbire havalara sıçradığını ve yarım saat önce yaptığı gibi, gözünü eline diktiğini gördü. Elinin ayasında büyük bir yara oluşmuştu ve kanıyordu. Mangemanche’a döndü genç adam. Ağlamıyordu, ama rengi solmuş, dudakları yemyeşil olmuştu.

“Isırdı beni...” diye söylendi sızlanarak.

“Yine ne yaptınız ona?” diye sordu Mangemanche.

“Hiç... hiçbir şey yapmadım...” dedi asistan.

Uçağı kumların üstüne bıraktı.

“Çok acıyor.”

“Gösterin bakayım.”

Elini uzattı.

“Mendilinizi verin şimdi de,” dedi Mangemanche.

Asistan pis kokulu paçavrayı uzattı ona. Mangemanche duyduğu tiksintiyi her davranışıyla ortaya koyarak, adamın elini iyi kötü sardı.

“Şimdi iyi mi?”

“İyi,” dedi asistanı.

“Ben kendim çevireceğim pervaneyi,” dedi profesör.

Uçağı aldı eline ve motoru büyük bir ustalıkla çalıştırdı.

“Belimden tutun sıkıca!” diye bağırdı asistanına motorun sesini bastırmak istercesine.

Asistan kollarıyla sarıldı ona. Profesör düğmeye bastı ve pervane büyük bir hızla dönmeye başladı, öyle ki, pervane kanatlarının uçları koyu kırmızı bir renk aldı hemen. Asistan, pervanenin yarattığı rüzgârla zangır zangır titreyen Mangemanche’a sıkı sıkı yapışmıştı.

“Bırakıyorum,” dedi Mangemanche.

Ping 903 bir mermi gibi fırladı ve birkaç saniye içinde gözden kayboldu. Hâlâ belinden çekiştiren asistanını uyardı kendisini serbest bırakması için ve yere uzandı. Bomboş gözleri uçağın kaybolup gittiği noktaya dikili, öylece oturdu. Derin derin soluklandı sonra.

“Elim çok acıyor,” dedi asistanı.

“Sökün o paçavrayı,” dedi profesör.

Yara iyice açılmış ve tüm çevresini yeşilimtırak kabarcıklar kaplamıştı. Kara kırmızı bir renk alan ortasında küçük küçük baloncuklar patlayıp şişiyordu.

“Eyvah!” dedi Mangemanche.

Asistanın kolundan sıkı sıkı kavradı.

“Gelin şunu tedavi edelim!”

Öteki de ayaklandı ve pelteleşmiş bacaklarının üstünde tırısa kalktı. İkisi birden Barrizone Oteli’ne doğru koşmaya başladılar.

“Peki ya uçak ne olacak?” diye sordu asistan.

“Çalışacak gibi görünüyor,” dedi Mangemanche.

“Geri gelecek mi dersiniz?”

“Umarım. Ayarını öyle yaptım çünkü.”

“Çok hızlı gidiyor...”

“Öyle.”

“Nasıl duracak ki?”

“Bilmiyorum…” dedi Mangemanche. “Bunu hiç düşünmedim.”

“Hep bu kumlar yüzünden...” dedi asistan.

Tiz bir ses duydular ve başlarının bir metre kadar üstünden ıslığa benzer bir şey uçtu; Sonra patlamayı andıran bir şey oldu ve zemin kattaki salonun camlarında tertemiz bir delik oluştu. Deliğin biçimi Ping’inkiyle aynıydı. İçerde bir sürü şişenin devrildiğini duydular daha sonra. Peş peşe yere düşüp kırılan şişeler.

“Ben önden gideyim,” dedi Mangemanche.

Asistan durdu ve profesörün kara siluetinin döne döne yokuştan aşağı inişini seyretti. Demode redingotunun üstüne çıkardığı sarı gömleğinin yakası pırıl pırıl parlıyordu. Kapıyı açıp otelin içinde kayboldu. Daha sonra eline baktı asistan ve kararsız, ağır adımlarla yeniden koşmaya başladı.

VII

Angel, Rochelle'i bulmayı ve Amadis'in bürosuna kadar ona eşlik edebilmeyi umuyordu. Bu nedenle tepelerin arasında telaşla ilerliyordu. Çıkışlarda hızlı hızlı yürüyor, inişlerdeyse bacaklarının bütün gücüyle koşuyordu. Ayakları boğuk bir sesle kumun içine gömülüyordu koşarken. Arada bir küme küme otların üstünden geçtiği de oluyordu. Otların diri gövdeleri ayaklarının altında çıtırtılar çıkartarak eziliyor, taze bir reçine kokusu yayılıyordu çevreye.

975 durağının otele uzaklığı aşağı yukarı iki ölçüydü. Ama o kadar hızlı ilerliyordu ki, Angel için yol çok kısa sürdü. Derken Rochelle'i gördü. Kız da tam o sırada bayır aşağı inmeye başlamıştı. Genç adamsa çukurun içindeydi. Tepeye çıkmak için koşmaya çalıştı ama beceremedi ve yarı yolda karşılaştılar.

"Merhaba!" dedi Rochelle.

"Sizi aramaya çıkmıştım."

"Anne çalışıyor mu?"

"Sanıyorum."

Bir sessizlik oldu; başlangıç kötüydü. Neyse ki Rochelle'in ayağı burkuldu ve kız daha rahat yürüyebilmek için Angel'in koluna girdi.

"Kolay değil bu tepelerin arasında yürümek." dedi Angel.

"Hayır," dedi Rochelle. "Hele uzun topuklu ayakkabılarla hiç yürünmüyor."

"Dışarı çıktığınızda hep bunları mı giyersiniz?"

"Şey, çok sık dışarı çıkmıyorum ki. Daha çok Anne'la otelde kalıyorum."

"Onu çok mu seviyorsunuz?" diye sordu Angel.

"Evet." dedi Rochelle. "Çok temiz, düzgün yapılı ve çok sağlıklı. Onunla yatmak müthiş hoşuma gidiyor."

"Peki ya entelektüel bakımdan?" diye sordu Angel.

Rochelle'in söylediklerini düşünmemeye çalışıyordu. Genç kadın güldü.

“Entelektüel bakımdan tükeniyorum. Dudu’yla çalışmam bittikten sonra hiçbir entelektüel söyleşiyi canım çekmiyor!”

“Aptalın biri o.”

“Ne olursa olsun, işini biliyor,” dedi Rochelle. “Size yemin ederim, işiyle ilgili konularda kimse eline su dökemez.”

“Pis herifin teki.”

“Böyleleri kadınlara çok nazik davranır.”

“Midemi bulandırıyor benim.”

“Yalnızca fiziksel özelliklerle ilgileniyorsunuz ama.”

“Bu doğru değil,” dedi Angel. “Ama sizinle ilgili olarak, evet.”

“Canımı sıkıyorsunuz,” dedi Rochelle. “Sizinle konuşmayı seviyorum; Anne’la yatmayı seviyorum; Dudu’yla çalışmayı seviyorum; ama sizinle yatabileceğimi gözümün önüne bile getiremem. Bu bana çok müstehcen bir şeymiş gibi geliyor.”

“Niçin?” diye sordu Angel.

“Çünkü siz işin o tarafına çok önem veriyorsunuz...”

“Hayır, işin o tarafı ancak sizinle olursam önem taşır benim için.”

“Hayır, böyle konuşmayın. Bu bu benim canımı sıkıyor… hatta biraz da tiksindiriyor.”

“Ama ben sizi seviyorum.” dedi Angel.

“Elbette, beni seviyorsunuz, bundan eminim. Bu hoşuma gidiyor; ben de sizi çok seviyorum. Ama yalnızca bir erkek kardeş gibi seviyorum sizi. Daha önce de söylediğim gibi, sizinle yatamam.”

“Niçin?”

Belli belirsiz gülümsedi.

“Anne’dan sonra bir tek şeyi canım çekiyor, o da uyumak.”

Angel herhangi bir yanıt vermedi. Rochelle’i taşımakta zorluk çekiyordu, çünkü ayakkabıları bayağı rahatsızlık veriyordu genç kıza. Profilden baktı ona. Sırtında ince, örgü bir kazak vardı, deliklerin arasından meme uçları görünüyordu. Göğüsleri biraz bel vermişti ama yine de gergindi. Çenesinde sıradan bir kavis vardı ve Angel onu herkesten daha çok seviyordu.

“Amadis size ne yaptırıyor?”

“Mesaj ve raporlarını dikte ettiriyor bana. Her zaman bana verecek iş buluyor. Kırma taşlarla, işçilerle, arkeologla, her şeyle ilgili bir sürü not.”

“Sizin şey yapmanızı istemezdim...”

Durdu.

“Ne yapmamı istemezdiniz?”

“Hiç... Anne gidecek olsa, onunla gider misiniz?”

“Anne’ın gitmesini neden istiyorsunuz ki? Daha işlerin bitmesine çok zaman var.”

“Yo, Anne’ın gitmesini istemiyorum elbette.” dedi Angel. “Ama ya artık sizi sevmediğini söyleyecek olsaydı?”

Genç kadın güldü.

“Onu görmüş olsaydınız böyle konuşmazdınız...”

“Onu öyle görmek istemem.”’ dedi Angel.

“Elbette istemezsiniz.”’ dedi Rochelle. “Hiç hoşlanacağınızı sanmam. Zaten biz de her zaman tam formumuzda olmuyoruz.”

“Susun!” dedi Angel.

“Canımı sıkıyorsunuz ama. Sürekli hüzünlüsünüz. Bu rahatsız edici bir şey.”

“Ama ben sizi seviyorum!” dedi Angel.

“Tamam, seviyorsunuz, ama yine de rahatsız edici işte. Anne’ın benden bıktığını anladığım zaman size bir işaret çakarım.”

Yine güldü.

“Ama daha uzun süre bekâr kalacağa benzersiniz!”

Angel bir şey söylemedi. Otele yaklaşmışlardı. Birden şiddetti bir ıslık sesi ve bir patlama duyuldu.

“Bu da nesi?” diye sordu Rochelle dalgın dalgın.

“Bilmem...” dedi Angel.

Daha iyi duymak için durdular. Önce uzun ve görkemli bir sessizlik oldu. Sonra belli belirsiz bir cam şıngırtısı izledi bunu.

“Bir şeyler oluyor…” dedi Angel. “Acele edelim.”

Kızı biraz daha kendine çekmek için iyi bir fırsattı bu.

“Beni bırakın...” dedi Rochelle. “Siz gidip bakın. Ben sizi geciktirmeyeyim.”

Angel içini çekti ve arkasına bakmadan yürüdü. Kızcağız yüksek topuklarının üstünde ihtiyatla yürümeye çalışıyordu. Şimdi artık birilerinin bağırdığı da duyuluyordu.

Yapının camlı tarafında hatları iyice belirgin bir delik gördü önce. Her taraf cam kırıklarıyla doluydu. Salonda birileri vardı. Angel kapıyı itip içeri girdi. Amadis, asistan, Anne ve Dr. Mangemanche oradaydılar. Tezgâhın

önünde de Joseph Barrizone'u gördü, uzanmış yatıyordu. Kafasının üst bölümünün önemli bir parçası yerinde değildi.

Angel başını kaldırdı ve camlı cephenin karşısındaki duvara saplanan Ping 903'ü gördü. Uçak, iniş takımlarının hizasına kadar duvara gömülmüştü. Pippo'nun beyninin geri kalan bölümü uçağın sol kanadının üstündeydi ve bu bölüm usul usul, kanadın giderek incelen ucuna doğru kaydı, boğuk bir ses çıkararak yere düştü. Pippo'nun kara kıvırcık saçları düşüşün yumuşak iniş biçiminde gerçekleşmesinde oldukça önemli bir rol oynamıştı.

"Ne oldu böyle?" diye sordu Angel.

"Uçağın marifeti," diye açıkladı asistan.

"Ben de tam, işçilerin yarın akşamdan başlayarak oteli ikiye biçeceklerini söyleyecektim ona." dedi Amadis. "Alınacak bazı önlemler vardı. Bu bağışlanacak gibi bir olay değil, anlıyorsunuz ya."

Mangemanche'a söylüyordu sanki bunları. O ise sinirli sinirli keçi sakalını çekiştiriyordu.

"Onu buradan götürmek gerek," dedi Anne. "Bana yardım edin."

Cesedi koltuk altlarından kavradı, asistan da bacaklara yapıştı. Anne, geri geri yürüyerek merdivene yöneldi. Ağır ağır çıkmaya başladı. Pippo'nun kanlı başını kendinden uzak tutmaya özen gösteriyordu. Adamın cesedi kendisini iyice salmış, pelteleşmiş ve basamaklara sürtünecek kadar bel vermişti. Asistan da elindeki yara yüzünden oldukça acı çekiyordu.

Amadis salona baktı. Doktor Mangemanche'a baktı. Angel'a baktı. O sırada Rochelle de gelerek usulca salona girdi.

"Hah!" dedi Amadis. "Sonunda gelebildiniz! Kurye işimiz vardı da."

"Evet," dedi Rochelle. "Geldim. Ne oldu ki burada?"

"Hiç," dedi Amadis. "Bir kaza oldu. Gelin, size dikte ettirmem gereken ivedi mektuplar var. Daha sonra olup biteni size açıklarız."

Hızlı hızlı merdivenden çıktı. Rochelle de onu izledi. Angel, göründüğü sürece gözlerini kızdan ayırmadı, sonra tezgâhın ön tarafındaki kara lekeye dikti bakışlarını. Beyaz deri koltuklardan biri de kan lekeleriyle kaplıydı. Koltuğun her tarafında, düzensiz aralıklarla kara kara noktalar vardı."

"Gelin," dedi Profesör Mangemanche.

Kapıyı açık bıraktılar.

“Bildiğimiz uçakların küçük bir modeli değil mi bu?” diye sordu Angel.

“Evet,” diye yanıtladı Mangemanche. “Çok iyi çalışıyordu.”

“Haddinden fazla iyi çalışıyormuş,” dedi Angel.

“Hayır, hiç de haddinden fazla değil,” dedi Mangemanche. “Klinikteki odamdan çıkıp da buralara gelmeye karar verdiğimde bir çölle karşılaşmayı umuyordum. Tam ortasında bir lokanta olacağını nereden bilebilirdim ki?”

“Bu bir rastlantı,” dedi Angel. “Hiç kimse sizi suçlayamaz.”

“Öyle mi düşünüyorsunuz?” diye sordu Mangemanche. “Öyleyse size durumu biraz açıklamaya çalışayım. İnsan, daha önce hiç model uçakla uğraşmamışsa, bunun çocukça bir eğlence olduğunu düşünür. Ama bu doğru değildir. Daha başka şeyler var bunda. Siz hiç uğraşmadınız mı bunlarla?”

“Hayır.”

“Öyleyse siz de anlayamazsınız. Bir tür sarhoşluktur bu, ama sarhoşluğun küçültülmüş bir modeli. Önünüzde dosdoğru uçan, ağır ağır yükselen ya da hafif bir vınlamayla başınızın üstünde dönen, havada sakar hareketler, seri dönüşler yapan bir model uçağın peşinden koşturmak... Ping’in hızlı bir uçak olacağını kestirebiliyordum, ama bu kadar, hızlı olacağını değil elbette. Hep bu motor yüzünden.”

Birden durdu.

“Bizim asistanı unutmuşum. Kendini motora ısırttı da. Pippo’nun cesedini de ona taşıttım, farkında olmadan. Yarasının ne kadar ağır olduğunu o da unuttu herhalde.”

Gerisin geriye döndüler.

“Onu tedavi etmem gerek.” dedi Mangemanche. “Beni burada bekler misiniz? Uzun sürmez zaten...”

Profesör Mangemanche atletik adımlarla ileri atıldı ve Angel onun otelin kapısından içeri girdiğini gördü.

Hepatrol çiçekleri, kumun üstüne bir örtü gibi yayılan sarı ışık demetinin içinde, canlı renkleriyle pırıl pırıldılar. Angel kumun üstüne çöktü. Biraz ağır yaşıyormuş gibi bir duygu vardı içinde. Pippo’yu taşımaya asistana yardım etmeyi düşünemediği için hayıflandı.

Marin ve Carlo’nun ağır çekiçlerinin çıkardığı sesler duyuluyordu oturduğu yerden. Sesler oldukça uzaktan geliyordu. Rayları birbirine

bağlasın diye kullanılan yuvarlak başlı dev çivileri dövüyordu çekiçler, Arada bir, çekiçlerden biri çivinin üstünden kayıp çelik raylara iniyor ya da yürek parçalayan uzun feryatlar duyuluyordu. Daha da uzaktan, Olive ve Didiche'in neşeli kahkahaları işitiliyordu. Lümet avlıyor, sonra da yakaladıklarını birbirleriyle değişiyorlardı.

Pis orospunun tekiydi Rochelle. Nereden bakarsan bak, bu öyleydi. Ya göğüsleri... Giderek sarkıyordu ikisi de. Anne onları tümüyle kullanılmaz hale getirecekti. Çekip uzatacak, gevşetecek, iyice ezecekti. Kesilmiş limon kabuğuna döneceklerdi. Ama bacakları her zaman güzel kalacaktı. İlk yapılacak şey...

Durdu ve düşüncelerini 45 derece sola çevirdi. Topu topu çevresi kıllı bir delikten ibaret olan bir kız hakkında böylesine müstehcen yorumlar yapmanın hiçbir yararı yoktu ama ya... Bir 45 derece daha yaptı, çünkü önceki, yeterli düşünce değişikliğini sağlamamıştı. Onu ele geçirip bedenindeki bütün çıkıntıları sökmeliydi, hem de tırnaklarıyla. Ve hepsini yerle bir etmeliydi. Ama Anne'ın elinden çıktıktan sonra kendisine yapacak bir şey kalmayacaktı ki. Çoktan yıpranmış, pörsümüş, morarmış, damarları çıkmış, kasları gevşemiş, pelteleşmiş, kirlenmiş olacaktı. Çan ve tokmağı. O hazne. Taze hiçbir şey kalmamış. Yeni hiçbir şey yok. Ona Anne'dan önce sahip olmak. İlk kez. O taze koku. Bu yapılabilir bir şeydi. Örneğin onu küçük bir dans kulübüne götürmek, arabayla dönüş yolculuğu, kolunu boynuna dolamış, bir kaza, kız korkuyor. Cornélius Onte'u devirip kaldırımın üstüne uzatmışlar. O ise çok mutlu. Egzopotamya'ya gitmeyecek çünkü. Bayanlar ve baylar, gelin bakın adam kadını nasıl öpüyor, bir başınızı çevirmeniz yeter; ya da trende tam adam kadını öperken üstlerine gelmek, bu zor değil, çünkü adam kadını her zaman öpüyor. Elleriyle her tarafını yokluyor kadının; kadının her tarafında o kadın kokusunu arıyor; ama o adam bu adam değil, bu başka bir adam. Aslında, özet olarak, yapılabilir bir şey sanki bu. Ve üzerinde yatılabilir herhangi bir şeyin üstüne karın üstü uzanıp yatmak, başını aşağı doğru sarkıtıp sızmak ömrünün sonuna kadar. Ve bütün bir ömür boyunca böyle salya sümük sızabilmeyi düşlemek. Bu yeterince akla uygun bir düş değil aslında, çünkü buna yetecek kadar salyayı toplamak zor. Ama başını aşağı doğru sarkıtıp salya sümük sızmak yeterince yatıştırıcı bir hareket ve insanlar bunu pek sık yapmıyorlar. Onlara söylemeli de boşaldıklarında...

İşte böyle bir kız için müstehcen yorumlar yapmanın hiçbir yararı yok aslında...

Profesör Mangemanche, titreyip duran Angel'in kafasına yumruğuyla şöyle bir dokundu.

"Asistanınız nasıl?" diye sordu Angel.

"Eh..." dedi Mangemanche.

"Nasıl yani?"

"Yarın akşama kadar bekleyip sonra da elini keseceğim."

"Bu kadar ciddi mi durumu?"

"İnsan tek elle de yaşayabilir," dedi Mangemanche.

"Yani elsiz," dedi Angel.

"Evet," dedi Mangemanche. "Bu tür bir akıl yürütmeden kaçınır da bazı varsayımları temel alacak olursak, kesinlikle bedensiz bile yaşamayı başarabiliriz."

"Onların hiçbiri kabul edilebilir varsayımlar değildir herhalde," dedi Angel.

"Söylemedi demeyin." dedi Mangemanche, "büyük bir olasılıkla beni içeri tıkacaklar."

Angel ayağa kalkmıştı. Farkında olmadan otelden uzaklaşıyordu.

"Neden?"

Profesör Mangemanche sol iç cebinden küçük bir defler çıkardı. Son sayfasını açtı. İki sıra halinde yazılmış adlar vardı sayfada. Sol sütundaki ad sayısı sağdakinden daha bir fazlaydı.

"Bakın şuna." dedi profesör.

"Bu sizin hastalarınızın listesi mi?" diye sordu Angel.

"Evet. Soldakileri iyileştirdim. Sağdakilerse öldü. Soldakinde daha ileri olduğuma göre, fazla bir sıkıntım olmayacak."

"Nasıl yani?"

"Yani demek istiyorum ki, iyileştirdiğim insan sayısı kadar insanı öldürebilirdim."

"Öyle durup dururken mi öldürebilirsiniz yani?"

"Evet. Elbette. Nitekim Pippo'yu öldürdüm ve eşitliği tam anlamıyla sağlamış oldum."

"İki yıl önce, hastalarımdan birinin ölümünden sonra nevrasteniye yakalandım ve o ara epeyce adam öldürürdüm. Aslında aptallık ettim,

çünkü içinde bulunduğum durumdan yine de yeterince yararlanabilmiş sayılmam.”

“Ama başka bazı insanları da iyileştirebilir ve sakin bir yaşam sürebilirdiniz,” dedi Angel

“Burada kimse hastalanmıyor.” dedi profesör. “Durup dururken de hasta yaratamam ya. Hem ayrıca doktorluğu da sevmiyorum.”

“Peki ya asistanınız?”

“O da benim hatam. Onu iyileştirirsem yok olur. Yok, öldürürsem...”

“Ya da en azından eli ölürse.” dedi Angel. “O ölüden sayılmıyor mu?”

“Yok canım, hiç ilgisi yok!” dedi profesör. “Ama yine de öyle sıradan bir el değil.”

“Anlıyorum,” dedi Angel ve ekledi: “Sizi neden içeri tıkacaklar ki?”

“Yasa gereği. Bunu bilmeniz gerekirdi.”

“Bilirsiniz, genellikle kimse bir şey bilmez,” dedi Angel. “Hatta bilmesi gereken insanlar bile. Yani demek istediğim, düşünceleri düzenleyenler, oluşturanlar ve onları kendilerine özgü düşüncelermiş gibi pazarlayanlar. Hiçbiri oluşturduğu düşüncelerin temeline inemez, Öyle ki, anlatım tarzları anlatmak istedikleri konudan en az yirmi yıl daha ilerdedir. Sonuç olarak onlardan hiçbir şey öğrenilemez, çünkü onlar yalnızca sözcüklerle yetinirler.”

“Yasadan haberiniz olmadığını bana anlatmak için bir sürü felsefe söyleminin içine batmanız gerekmez,” dedi profesör.

“Çok doğru,” dedi Angel. “Ama bu düşüncelerin bir yerlerde ifade edilmesi de gerekiyor. Elbette bunlar birer düşünceyse. Ben kendi payıma, bunları sağlıklı ve durum saptaması yapabilecek yetenekteki bireylerin basit tepkileri olarak görme eğilimindeyim.”

“Nasıl durum saptaması?”

“Nesnel ve önyargısız durum saptaması elbette.”

“Buna burjuva önyargısından uzak durum saptamasını da ekleyebilirsiniz,” dedi profesör. “Bu da çok sık yapılıyor çünkü.”

“Pekâlâ,” dedi Angel. “Söz konusu bireyler düşüncenin biçimlerini öyle uzun uzadıya ve derinlemesine inceliyorlar ki, biçimin arkasına gizlenen düşünceyi göremez oluyorlar. İşlerine burnunuzu sokmaya kalkıştığınız zaman da, başka bir biçim yaratarak, sizin önünüzü kapatmanın yolunu buluveriyorlar. Ayrıca, biçimin kendisini de bir sürü

parçayla, dâhice birtakım mekanik aygıtlarla geliştirmişler. Ve bunu söz konusu düşünceyle kaynaştırmaya çabalıyorlar. Böyle olunca da düşüncenin saf fiziksel, duyumsal ve tepki niteliğindeki doğası tümüyle ellerinden kaçıp gidiyor.”

“Hiçbir şey anlamadım.” dedi Mangemanche.

“Tıpkı cazdaki gibi,” dedi Angel. “Trans hali yani.”

“Şimdi anlar gibiyim,” dedi Mangemanche. “Yani böylece demek istiyorsunuz ki bazı bireyler duyarlı, bazılarıysa duyarsızdır.”

“Evet,” dedi Angel. “Trans halindeyken insanların konuşabildiklerini ve biçimlerini değiştirebildiklerini görmek, çok tuhaf bir duygu. Elbette düşünceyi, o somut şeyi duyumsayabiliyorsanız.”

“Çok açık değil söyledikleriniz,” dedi Mangemanche.

“O kadar da meraklı değilim açık olmaya,” dedi Angel. “Çünkü son derece açık bir biçimde görebildiğim bir şeyi tanımlamaya çalışmak beni müthiş sıkıyor. Hem ayrıca, bakış açımın başkaları tarafından paylaşılıp paylaşılamadığı da umurumda bile değil.”

“Sizinle tartışılmaz,” dedi Mangemanche.

“Ben de böyle düşünüyorum zaten,” dedi Angel. “Ta başından beri, ilk kez böyle bir şeyle karşılaşıyorum. Bilmiyorum, bu sizin için hafifletici bir neden sayılabilir mi?”

“Siz ne istediğinizi bilmiyorsunuz.” dedi Mangemanche.

“Kol ve bacaklarımla doyuma ulaşabildiğimde bir un çuvalı kadar gevşek ve yumuşak olabildiğimde durum farklı. O zaman ne olduğumu, ne istediğimi biliyorum, çünkü o zaman, nasıl olmasını istiyorsam öyle düşünüyorum.”

“Hepten aptallaştım,” dedi Mangemanche. “Öyle bir haldeyim ki, kırkını aşmış sakallı bedenimi taşıyan iskeletin şu anda oyuncağı olduğu -benzersiz, belirsiz ve dizginsiz uyak kullandığım için beni bağışlayın-tehdit, derin koma halinden biraz farklı, bulantı haline de pek az yabancı olmalı. Bana biraz daha değişik şeylerden söz etseniz ne kadar iyi edersiniz.”

“Eğer başka şeylerden söz edecek olursam Rochelle’den söz etmek zorunda kalırım,” dedi Angel. “Bu da birkaç dakikadır özenle ve zorlukla yükseltmeye çalıştığım yapıyı anında yerle bir eder. Çünkü Rochelle’i öpmek istiyorum.”

“Elbette isteyeceksiniz,” dedi Mangemanche. “Ben de istiyorum zaten. Eğer sizin için bir sakıncası yoksa ve polis de bana buna yetecek kadar zaman bırakırsa, sizden sonra da ben öpmek istiyorum onu.”

“Rochelle’i seviyorum.” dedi Angel. “Herhalde bu yüzden bir sürü hata yapacağım. Çünkü artık bıkkınlık gelmeye başladı. Benim sistemim, bir şeyi asla gerçekleştirememe durumu için biraz fazla mükemmel; üstüne üstlük kimseye aktarılamaz, anlatılamaz. Ayrıca bunu tek başıma uygulamak zorundayım ve insanların buna herhangi bir katkısı söz konusu değil. Sonuç olarak, yapabileceğim olası hataların hiçbir önemi yok.”

“Ne sistemi?” diye sordu Mangemanche. “Bugün beni iyiden iyiye şapşallaştırdınız.”

“Sorunlara çözüm bulma sistemim.” dedi Angel. “Her şeye gerçek anlamda birer çözüm bulurum. Bunların hepsi kusursuz ve çok verimli çözümlerdir, ama onları yalnızca ben bilirim ve başkalarına öğretecek kadar da zamanım yok, çünkü çok işim var. Çalışıyorum ve Rochelle’i seviyorum. Şimdi anladınız mı?”

“Başka insanlar bundan daha çok iş yapıyorlar,” dedi profesör.

“Evet, ama bana karın üstü yere uzanıp salya sümük sızmak için zaman gerek.”’ dedi Angel. “Ve yakında da bunu yapacağım. Bu deneyden çok şey bekliyorum.”

“Eğer o adam yarın beni tutuklamaya gelirse, sizden asistanımın tedavisiyle uğraşmanızı isleyebilir miyim?” diye sordu Mangemanche. “Zaten gitmeden önce elini de kesmiş olurum.”

“Sizi daha tutuklayamazlar.” dedi Angel. “Halâ bir ceset alacağınız var.”

“Kimi zaman peşin peşin tutuklarlar.” diye yanıtladı profesör. “Böyle durumlarda yasa hepten ters işler.”

VIII

Papaz Petitjean kocaman kocaman adımlarla yolu arşınlıyordu. Sırtında ağzına kadar dolu bir heybe vardı. Elindeki ipin ucuna bağlı dua kitabını da özensizce sallıyordu. Tıpkı okuldan kaytaran öğrencilerin mürekkep hokkalarını sallamaları gibi. Üstüne üstlük, kulakları bayram etsin diye (ve kendisini kutsamak için) eski bir ilahi söylüyordu:

Yeşil bir fare vardı
Karlarda koşar oynardı
Kuyruğundan yakaladım onu
Dedim beylere, tutar mısınız şunu.
Dur, dedi beyler bana
Batır onu sıcak yağa
Ardından da sıcak suya
İşte bir salyangoz sana
İstediğin gibi sıcak sıcak
Deri bir kaşığa sığar ancak
Lazare Carneau'dur bu sokak
Kapı numarası sıfır olacak

Parçanın geleneksel vurgularını güçlü birer topuk darbesiyle buduyor, bütün işlemlerden sonra ortaya çıkan fiziksel görüntü de onu bayağı hoşnut ediyordu. Bazen, tam yolun ortasında sivri uçlu ot kümelerine rastlıyordu. Şurada burada da sidik torbamsı-omurgamsı dikenli nesneler vardı ve baldırlarını dalıyorlardı cüppesinin altından. Neyin nesiydi bunlar? Hiçbir şey. Papaz Petitjean daha neler görmüştü neler, çünkü Tanrı büyüktü. Bir kedinin yolun solundan sağına geçtiğini gördü ve artık yaklaşmış olmalıyım, diye düşündü. Sonra, Athanagore'un kampının ortasında buldu kendini birden. Hatta Athanagore'un çadırının ortasında. Arkeolog, bütün dikkatini o bir örnek kutularından birine vermiş, çalışıyordu, Kutuysa bir türlü açılmak bilmiyordu.

"Selam!" dedi arkeolog.

“Selam!” dedi papaz. “ Ne yapıyorsunuz?”

“Şu kutuyu açmaya çalışıyorum.” dedi Athanagore. “Ama başaramıyorum.”

“Öyleyse açmayın,” dedi papaz. “Yeteneklerimizi boşu boşuna zorlamamız caiz değildir.”

“Bu bir fazen kutusu,” dedi Athanagore.

“Fazen de nedir?”

“Bir karışım.” dedi arkeolog. “Anlatması uzun sürer.”

“Sizden rica etsem de, yeni bir haber varsa bana anlatsanız?” diye sordu papaz.

“Barrizone bu sabah öldü.” dedi Athanagore.

“Magni nominis umbra...” dedi papaz.

“Jamproximus ardet Ucalegon...”

“Yo! Böyle fala, kehanete inanmak doğru bir şey değil.” diye kınadı Petitjean. “Onu ne zaman kuma vereceksiniz?”

“Bu akşam ya da yarın.”

“Gidip bakmalı öyleyse,” dedi papaz. “Sonra görüşürüz.”

“Ben de sizinle geleyim.” dedi arkeolog. “Bir saniye bekleyin.”

“Gitmeden bir şey içer miyiz?” diye sordu Petitjean.

“Cintreau mu?”

“Hayır! Ben içkimi getirdim.”

“İsterseniz boza da var,” dedi arkeolog.

“Mersi... Aramızda teklif mi var?”

Petitjean heybesinin kayışlarını çözdü ve uzunca bir arayıştan sonra bir asmakabagı çıkardı. “İşte,” dedi. “Bir tadın şundan.”

“Önce siz...”

Petitjean da öyle yaptı ve koca bir yudum aldı. Sonra aleti arkeologa uzattı. Adam kabağın ağız bölümünü dudaklarına götürdü, kafasını geriye yatırdı ve ağzını açmasıyla doğrulması bir oldu.

“Bunun içinde bir şey kalmamış ki...” dedi.

“Hiç şaşırmadım... Huyum hiç değişmedi,” dedi papaz. “Çok içiyorum ve çok dalgınım... Üstüne üstlük pisboğazım da.”

“Tam kaldırmadım kabağı,” dedi arkeolog. “Kaldırır gibi yaptım.”

“Önemli değil.” dedi papaz. “Cezayı hak ettim yine de. Söyleyin bakalım, bir polis çekirdeği kutusunda kaç tane çekirdek vardır?”

“Bu polis çekirdeği dediğiniz de nedir?” diye sordu arkeolog.

“Evet, hiç kuşkusuz böyle bir karşı soru sormaya hakkınız var.” dedi Petitjean. “Bu benim bulduğum bir deyim ve polis tabancalarında kullanılan 7,65’lik mermileri tanımlamaya yarıyor.”

“Bu benim vermeye hazırlandığım yanıta uygun bir açıklama.” dedi arkeolog. “Peki öyleyse, diyelim yirmi beş tane vardır.”

“Hoop! Bu çok!” dedi papaz. “Şuna üç deyin.”

“Üç, öyleyse.”

Petitjean tespihini kaldırıp üç kez çekti. Ama bunu o kadar hızlı yaptı ki, perdahlı tespih taneleri tutuşuverdi parmaklarının arasında. Papaz tespihini cebine attı ve ellerini salladı acıyla.

“Yandı!” dedi. “İyi de oldu. Üstelik bu dünyadan da bıktım artık.”

“A! Kimse sizden şikâyetçi değil ki,” dedi Athanagore.

“Güzel konuşuyorsunuz,” dedi Petitjean. “Çünkü iyi eğitim görmüş, terbiyeli bir insansınız, insanın, dağın taşın kum ve yapışkan lümetlerle kaplı olduğu bir çölün ortasında kendi düzeyinde biriyle karşılaşması büyük zevk.”

“Elimleri de unutmayın,” dedi arkeolog.

“A, evet,” dedi papaz. “Şu küçük sarı salyangozlar, değil mi? Yeri gelmişken, o genç bayan arkadaşınız, o güzel memeli kadın nerede şimdi?”

“Hiç dışarı çıkmıyor,” dedi arkeolog. “Erkek kardeşleriyle birlikte kazı yapıyor. İş de bayağı ilerledi. Hem elim dediklerim salyangoz değil. Daha çok ota benzerler.”

“Yani onu göremeyecek miyiz?” diye sordu papaz.

“Bugün göremeyiz.”

“Peki ama, ne demeye buraya gelmiş ki?” diye sordu Petitjean. “Olağanüstü bir teni, harikulade saçları, insanı aforoz ettirecek kadar güzel memeleri olan taş gibi ve akıllı bir kız, ama hiç dışarı çıkmıyor ve kendisini hiç kimseye göstermiyor. Kardeşleriyle yatmıyordur umarım?”

“Hayır,” dedi arkeolog. “Öyle sanıyorum ki Angel’den hoşlanıyor.”

“Öyleyse? İsterseniz onları evlendirebilirim.”

“Ama adam Rochelle’den başkasını düşünmüyor ki,” dedi arkeolog.

“O kadın beni hiç açmıyor. Çok fazla şişmiş.”

“Evet,” dedi Athanagore. “Ama adam onu seviyor işte.”

“Seviyor mu?”

“Aslında gerçekten sevip sevmediğini araştırmak ilginç bir çalışma olurdu.”

“Arkadaşıyla yattığını göre göre hâlâ onu sevebilir mi?” diye sordu Petitjean. “Size bunu şunun için soruyorum: Siz bu işte bastırılmış bir cinsel garabet sezmiyor musunuz? Şahsen, böyle yitirilmiş günlerime ben bile yanıyorum.”

“İnanırım buna,” dedi Athanagore. “Kendinize acımakta haklısınız. Aslında, onu gerçekten büyük bir iyi niyetle sevdiğini sanıyorum. Yani demek istiyorum ki, hiçbir umudu olmadığı halde daha uzun süre koşar kızın peşinden. Hem de o işi yapmaktan başka bir derdi olmayan Bakır’ın ilgisini yitirinceye kadar.”

“Ah! Ah!” dedi Petitjean. “Parçalamalı onu!”

“Ne yapmalı, anlayamadım?”

“Parçalamalı! Özür dilerim, bu bizim ayinler sırasında kullandığımız argo deyimlerden biridir.”

“Anlama... Ha! Evet! Şimdi anladım,” dedi Athanagore. “Ama hayır, yine de kendini parçalattıracağını sanmam.”

“Bu durumda bir şeyler yapıp onun Bakır’la yatmasını sağlamak gerek,” dedi Petitjean.

“Bunu yapmasını ben de çok isterim,” dedi Athanagore. “İkisi de çok hoş insanlar.”

“Onları bizim keşişe götürelim.” dedi papaz. “Sapına kadar zengin bir kutsal sahne hazırlamış. Yok çanım! Yine mi! Neyse sağlık olsun! Bana hatırlatmayı unutmayın, birazdan bir iki dua etmem gerekiyor.”

“Ne oldu ki?” diye sordu arkeolog.

“Şu sövme huyundan bir türlü vazgeçemedim.” dedi Petitjean. “Ama neyse, çok önemli değil. Birazdan anlatırım size. Şimdi gelelim kendi işimize; size keşişin çok ilginç bir kutsal sahne hazırladığından söz ediyordum.”

“Henüz görmedim.” dedi arkeolog.

“Size çok bir şey katacağını sanmam,” dedi papaz. “Siz yaşlısınız çünkü.”

“Evet,” dedi arkeolog. “Ben daha çok eşyalarla ve geçmişe ilişkin anılarla ilgileniyorum. Ama doğal yalın koşullardaki iyi niyetli iki canlı varlığın, görüntüsü beni asla rahatsız etmez.”

“O zenci kız...” dedi Petitjean.

Ama sözünü tamamlamadı.

“Nesi var?”

“Nasıl diyeyim, çok... yetenekli. Yani çok esnek demek istiyorum. Başka şeylerden söz etsem canınızı sıkmış olur muyum?”

“Kesinlikle hayır,” dedi arkeolog.

“Sinirlenmeye başlıyorum,” dedi Petitjean. “Ayrıca o genç bayan arkadaşınızı rahatsız etmek de istemem. Şöyle boyundan aşağı akıp giden bir bardak soğuk sudan söz edin örneğin ya da sopa işkencesinden.”

“Sopa işkencesi de nedir?”

“Bu, Hintlilerin çok sık başvurduğu bir yöntemdir,” dedi papaz. İşkence görecek kişinin testisleri bir kütüğün üstüne yerleştirildikten sonra, meni dışarı aksın diye usul usul bastırılır, sonra da sert bir sopa darbesiyle ezilir... Of! Of!” diye haykırdı, sonra oturduğu yerde kıvranarak, “Biraz acıtır herhalde?”

“İyi düşünmüşler,” dedi arkeolog. “Bu bana benzer bir şeyi hatırlattı...”

“Yormayın kendinizi...” dedi papaz iki büklüm bir durumda. “Tümüyle sakinleştim artık.”

“Pekâlâ.” dedi Athanagore. “Artık gidebilir miyiz?”

“Nasıl?” diye sordu papaz şaşırarak. “Daha hâlâ yola çıkmadık mı? İnsanı hayrete düşürecek kadar geveze bir adamsınız doğrusu.”

Arkeolog gülmeye başladı ve çivide asılı duran sömürge şapkasını çekip aldı.

“Sizi izliyorum.” dedi.

“Bir kaz, iki kaz, üç kaz, dört kaz, beş kaz, altı kaz!” dedi papaz.

“Yedi kaz,” dedi arkeolog.

“Amin!” dedi Petitjean.

İstavroz çıkardı ve çadırı ilk o terk etti.

IX

Bu eksantrikler ayarlanabilir...
La Mécanique a l'Exposition de 1900' (1900 Fuarında Makine), Dunod Yay., Cilt 2, s. 204

"Bunlara elim diyorsunuz değil mi?" diye sordu papaz eliyle otları işaret ederek.

"Bunlar değil," dedi arkeolog. "Ama buralarda elim de var."

"Aslında bunun hiç önemi yok," dedi papaz. "Kastettiği şeyin ne olduğunu biliyorsa insan, onu şöyle ya da böyle adlandırmanın ne anlamı var?"

"Konuşma sırasında işe yarıyor," dedi arkeolog.

"Ama o şeye başka bir ad takmak yeter."

"Elbette," dedi arkeolog, "ama konuşmakta olduğunuz kişiye bağlı olarak, her zaman aynı şeyi aynı adla tanımlayamazsınız."

"Düşüncenizi yanlış ifade ediyorsunuz," dedi papaz. "Konuşmakta olduğunuz değil, yola getirmek zorunda olduğunuz kişiye bağlı olarak, demeniz gerekirdi."

"Hiç de değil," dedi arkeolog. "Birincisi, bu barbarlıktan başka bir şey değildir: ikincisi, bunun benim söylemek istediğimle ilgisi yok."

Barrizone Oteli'ne doğru yürüyorlardı. Papaz, sanki yakın ahbabıymış gibi, Athanagore'un koluna girmişti.

"Size inanmak isterim gerçekten..." dedi papaz. "Ama bu beni şaşırtıyor."

"Bu sizin mezhebinizin karışıklığından geliyor," dedi arkeolog.

"Bütün bunlar bir yana, kazılarınız nasıl gidiyor?"

"Çok hızlı ilerliyoruz. Buluntu damarını izliyoruz kazı sırasında."

"Bu tam olarak nereye tekabül ediyor?"

"Şey... bunu bilemiyorum," dedi arkeolog. "Bir düşüneyim..."

Bir şeyler arar gibiydi.

"Yaklaşık bir şey söylemek gerekirse, otelden çok uzakta olmamalı."

“Hiç mumya buldunuz mu?”

“Her öğün onlardan yiyoruz. Pek kötü değil. Genellikle hepsi iyi hazırlanmış şeyler, ama çok baharatlı.”

“Eskiden. Kral Vadisi’nde bir kez tatmıştım,” dedi papaz. “Bölgenin spesiyalitesiydi yediklerim.”

“Onlarınki yeni ürün. Bizimkilerse otantik.”

“Mumya etinden çok korkarım,” dedi papaz, “Öyle sanıyorum ki sizin petrolünüz bile ondan daha iyidir.”

Athanagore’un kolunu bıraktı.

“Bana biraz izin verin.”

Arkeolog papazın şöyle geriye doğru yaylanıp havada iki takla attığını gördü. Ellerinin üstüne düştü ve yerde bir perende daha attı. Cüppesi önce savruldu, sonra da bacaklarına yapışarak baldırlarının arkasındaki tümsekleri iyice belirginleştirdi. On-on iki perende attı böyle ve sonuncusundan sonra amutta durdu. Ardından bir hamlede ayaklarının üstüne dikildi.

“Küçükken Ödistlerin yanında eğitim gördüm,” diye açıkladı arkeologa. “Zor bir eğitimdi, ama ruh ve beden sağlığı için birebirdi.”

“Din eğitimi görmediğim için çok pişmanım.” dedi arkeolog. “Size bakınca neler yitirdiğimi daha iyi anlıyorum.”

“Çok başarısız bir adam sayılmazsınız,” dedi papaz.

“Benim yaşımda bir adamın bir buluntu damarı yakalaması...” diye söylendi arkeolog. “Artık çok geç...”

“Hiç değilse gençler yararlanırlar bulduklarınızdan.”

“Bundan hiç kuşkum yok.”

Tırmandıkları tepeden aşağı bakınca oteli gördüler. Demiryolu, parlak ve yepyeni görüntüsüyle, tam önlerindeydi; takozların üstünde, güneşin altında ışıldıyordu. Sağında ve solunda iki yüksek kum tepesi vardı ve demiryolunun ucu başka bir tepenin arkasında gözden kayboluyordu. İşçiler traverslere son çivileri çakıyorlardı. Çekiçler çivilerin üstüne inerken, önce bir kıvılcım çakıyor, ses daha sonra duyuluyordu.

“Ama bunlar oteli ikiye biçiyorlar!” diye haykırdı Petitjean.

“Evet... Hesapların sonucunda bunun gerekli olduğu ortaya çıktı.”

“Bu aptalca bir şey!” dedi papaz. “Buralarda başka otel yok ki.”

“Ben de böyle düşünüyorum.” dedi arkeolog, “Ama Fikir Dudu’dan çıktı.”

“Bu Dudu adı üzerine basit bir kelime oyunu yapsam ne kadar iyi olurdu.” dedi papaz. “Ama insanlar, hemen, yaptığı seçimi kınamak için böyle davrandığımı düşünürlerdi. Neyse ki böyle düşünülmesine izin vermeyecek bir konumdayım.”

Gürültü iyice arttığı için susmak zorunda kaldılar. Sarı-siyah taksi, demiryolu geçsin diye biraz kenara çekilmişti. Hepatroller, coşkularından hiçbir şey yitirmeden çiçeklenmeyi sürdürüyorlardı. Otelin düz damının üstünde o her zamanki güçlü titreşim hüküm sürüyordu, kum yine aynı kumdu, yani sarı, tozlu ve çekici. Güneşe gelince, onda da herhangi bir değişiklik yoktu, ışıklı oklarını göndermeyi sürdürüyordu. Ve binanın ölü matlığı, arkada, soldan sağa doğru uzanan o kara ve soğuk sınır bölgesini, kendisini seyreden iki adamın bakışlarından gizlemeye çalışıyordu.

Carlo ve Marin durdular. Birincisi papaz ve Athanagore geçsinler diye, ikincisi şimdilik iş bittiği için. Yıkım işine yeniden başlamadan önce binayı az biraz yumuşatmak gerekiyordu. Hepsinden önce de, Barrizone’un cesedi dışarı çıkarılmalıydı.

Ellerindeki ağır aletleri yere bıraktılar.. Ağır adımlarla travers ve ray yığınlarının oraya yürüdüler. Beklerken boş durmayacak, ikinci bölümün montajını yapacaklardı. Çelik vinçlerin ince uzun profili malzeme yığınlarının üstünde kendisini gösteriyor, kara haleli üçgen biçimlerle gökyüzünü kesiyordu.

Yokuş çok dik olduğu için ellerini de kullanarak kum yığınından aşağı indiler ve papazla refakatçisinin bakışlarından kurtularak öteki yamaca yöneldiler.

Onlarsa büyük salona girdiler. Athanagore içeri girdikten sonra camlı kapıyı kapadı. İçerisi adamakıllı sıcaktı ve havada, yerden merdivenlere doğru yönelen bir ilaç kokusu vardı. Koku, yerden bir koyun yüksekliğine kadar olan alanda dolaşıp duruyor ve içbükey köşelerde bulabildiği deliklerden dışarı çıkıyordu. İçerde kimsecikler yoktu.

Başlarını kaldırıp üst katta birilerinin yürüdüğünü işittiler. Papaz merdivene yönelip çıkmaya başladı. Arkeolog da onu izledi. Koku içlerini kaldırıyordu. Athanagore soluk almamaya çalışıyordu. Kat koridoruna ulaştılar ve ses, onları ölünün yattığı odaya yöneltti. Kapıyı vurdular. İçerden girin dendi.

Barrizone’dan geriye ne kalmışsa hepsini bir sandığa koymuşlardı. Sandık ona cuk oturmuştu. Çünkü kaza nedeniyle boyu birazcık kısalmıştı.

Yüzünün bulunması gereken yerde kafatasından geri kalanlarla bir tutam siyah, kıvırcık saç vardı. Odada Angel'den başka kimseyi görmediler. Kendi kendine konuşuyordu, onları görünce durdu.

"Merhaba!" dedi papaz. "Ne var ne yok?"

"Şöyle böyle..." dedi Angel.

Arkeologun elini sıktı.

"Bana konuşuyormuşsunuz gibi geldi, dedi papaz.

"Evet, canı sıkılır diye korktum," dedi Angel. "Ona bir şeyler söylemeye çalışıyordum. Duyduğunu sanmıyorum, ama hiç değilse sakinleşmiştir böylece. İyi bir insandı."

"Çok pis bir kaza," dedi Athanagore. "İnsanı korkutuyor böyle şeyler."

"Evet," dedi Angel. "Profesör Mangemanche da böyle düşünüyor olmalı ki model uçağını yaktı."

"Tüh!" dedi papaz. "Uçarken görmek isterdim doğrusu."

"İnsan bakınca korkuyor," dedi Angel. "Ya da en azından ürkütücü bir görüntüsü var..."

"Neden ki?"

"Çünkü hiçbir şey görünmüyor. Çok hızlı uçuyor ve çıkardığı gürültüden başka bir izlenim edinemiyorsunuz hakkında."

"Profesör nerede?" diye sordu Athanagore.

"Yukarda," dedi Angel. "Birinin gelip onu tutuklamasını bekliyor."

"O neden?"

"Hasta defterinde tam bir eşitlik var ve asistanın ölmesinden korkuyor," diye açıkladı Angel. "Yukarda onun elini kesiyor da."

"O da mı model uçağın marifeti?" diye sordu Petitjean kaygıyla.

"Motor asistanın elini ısırmış," dedi Angel. "Ve adam hemen enfeksiyona yakalanmış. Bu durumda elini kesmek gerekiyor."

"Bu iş böyle olmaz," dedi papaz, "İddiaya girerim, hiçbiriniz daha keşişi ziyarete gitmemişsinizdir."

"Hayır," diye itiraz etti Angel.

"Durum böyleyken, bundan daha iyi koşulları nasıl umabilirsiniz, anlamıyorum," dedi papaz çıkışarak. "Size birinci sınıf bir kutsal sahne sunuluyor, hem de kutsal ilaç gibi bir sahne, ama kimse gidip onu izlemiyor..."

“Hiçbirimiz artık Tanrı’ya inanmıyoruz,” dedi Angel. “Ben şahsen, yalnızca ya da özellikle Rochelle’i düşünüyorum.”

“İğrenç bir kadın o,” dedi papaz. “Şu Athanagore’un kız arkadaşına takılsanıza! O pelte gibi kadına tutulmanız çok acayip doğrusu.”

Arkeolog camdan dışarı bakıyor ve konuşmaya katılmıyordu.

“Rochelle’le yatmayı çok istiyorum,” dedi Angel. “Büyük bir yoğunlukla, dirençle ve umutsuzlukla seviyorum onu. Bu belki size komik gelebilir ama, kafamda bundan başka bir şey yok.”

“O sizinle zerre kadar ilgilenmiyor oysa,” dedi papaz. “Allah cezanızı versin! Ben sizin yerinizde olsaydım!”

“Bakır’ı öpmeyi, onu kollarımın arasına almayı isterim elbette.” dedi Angel. “ama bu benim mutsuzluğumu azaltmaz ki.”

“Of, canımı sıkıyorsunuz!” dedi papaz. “Tanrı aşkına, gidin keşişi görün! Hemen fikrinizi değiştireceksiniz!”

“Ben Rochelle’i istiyorum,” dedi Angel. “Ona sahip olmanın tam zamanı. Günden güne yıpranıyor çünkü. Kolları arkadaşımın bedenine benzemeye başladı, gözleri artık kimseye bir şey söylemiyor, çenesinin yerinde yeller esiyor ve saçları yağ içinde. Doğru söylüyorsunuz, pelte gibi; tıpkı çürümeye yüz tutmuş bir yemişi andırıyor çünkü. Çürümeye yüz tutmuş bir yemiş nasıl kokarsa o da öyle kokuyor, sıcak sıcak. Ama böyle daha da çekici.”

“Edebiyat yapmayın,” dedi Petitjean. “Çürümüş bir yemiş iğrenç bir şeydir. Yapış yapıştır, eziktir.”

“O yalnızca çok olgun...” dedi Angel. “Hatta olgundan da öte. Bir bakıma, böylesi daha iyi.”

“Siz o kadar yaşlı değilsiniz.”

“Yaş diye bir şey yoktur. Önceki halini yeğlerdim elbette. Ama insan her zaman aynı görüntüyü vermiyor ki.”

“Ama artık açın gözünüzü!” dedi papaz.

“Gözlerimi açacak olursam, onu her sabah Anne’ın odasından çıkarken görüyorum. Daha da açtığımda onun sırılsıklam, sıcacık ve yapış yapış olduğunu görüyorum ve onu istiyorum bu haliyle, üzerime upuzun yayılmasını, sakız gibi yapışmasını istiyorum.”

“Bu mide bulandırıcı bir şey,” dedi papaz. “Sodom ve Gomorre’ninki bile bu kadar değildi. Büyük bir günahkârsınız siz.”

“Deniz suyunda ve güneş ısısında hafifçe pişmiş yosun gibi kokmalı,” dedi Angel. “Kokuşmaya başlamış yosun gibi tıpkı. Onunla bu işi yapmanın kısrakla yapmaktan hiç farkı yoktur, bundan eminim. Boğuşmaya elverişli geniş bir alan, gidermeye bile gerek olmayan bir ter kokusu, öyle isterdim ki bir ay boyunca hiç yıkanmasın ve Anne’la her gün, günde bir kez yatsın. Böylece Anne’ı çabucak bıktırır, hemen ardından da benim kucağıma düşerdi. Ve yine de taş gibi olurdu.”

“Yeter artık,” dedi papaz. “Ne kadar pis bir herifsiniz siz.”

Angel Petitjean’a baktı.

“Anlamıyorsunuz,” dedi, “Hiçbir şey anlamadınız anlattıklarımdan. Berbat bir durumda o.”

“Nasıl berbat biri olduğunu anlıyorum pekâlâ!” dedi papaz.

“Evet,” dedi Angel. “O anlamda da berbat gerçekten. Ama benim için her şey bitti.”

“Eğer kıçınıza bir tekme atsaydım hiç de bu durumda olmazdınız,” dedi Petitjean.

Arkeolog ona döndü.

“Bizimle gelin Angel.” dedi. “Gelin keşişi görelim. Bakır’ı da alır birlikte gideriz. Kafanızı değiştirmeniz ve artık Pippo’nun yanında kalmamanız iyi olur. Burada iş bitti, ama sizin için henüz her şey bitmedi.”

Angel elini alnına götürdü. Biraz sakinleşmiş gibiydi.

“Evet, iyi olur gitsem.” dedi. “Doktoru da götürelim.”

“Gidip onu birlikte arayalım,” dedi papaz. “Tavan arasına çıkmak için kaç basamak tırmanmak gerek?”

“On altı.” dedi Angel.

“Bu çok,” dedi Petitjean. “Üç yeter. Haydi dört olsun.”

Tespihini cebinden çıkardı.

“Gecikmemi telafi etmeliyim.” dedi. “Beni bağışlayın. Peşinizden ben de gelirim.”

X

Ruh çağırma seansları için tahta yerine taş masa kullanırsanız, gülünç duruma düşersiniz.

Bruce Elliott, *‘Précis de prestidigitation’ (Hokkabazlık Elkitabı),* Payot Yay., s. 223

Önce Angel girdi. Revirde, ameliyat masasının üstüne boylu boyunca yatmış asistanla beyaz cerrah veteriner gömleğini sırtına geçirmiş Dr. Mangemanche'tan başka kimse yoktu. Doktor bıçaklardan birini bir alkol lambasının mavi alevinde sterilize etmeye çalışıyordu. Bıçağı da sonra nitrik asit şişesine daldıracaktı. Elektrik ocaklarından birinin üstünde kare biçiminde, nikelajlı bir kutu vardı. İçi yarı yarıya suyla ve ışıltılı aletlerle doluydu, fokur fokur kaynıyordu. Kırmızı, renkli sıvıyla dolu bir balondan burgaçlı bir buhar yükseliyordu. Asistan çırılçıplaktı. Gözleri kapalı, masanın üstünde titreyip duruyordu. Sağlam kayışlarla masaya sımsıkı bağlanmıştı. Kayışlar, aylaklık ve ilgi alanı dışında işler yapmaktan dolayı gevşemiş etlerine iyice gömülmüştü. Hiç konuşmuyordu. Profesör Mangemanche ise Black, Brown and Beige'den bir bölüm çalıyordu ıslıkla. Hep aynı bölümü çalıyordu, çünkü ezginin gerisini bir türlü anımsayamıyordu. Angel'in ayak seslerini duyunca arkasına döndü. Aynı anda Athanagore ve Papaz Petitjean da içeri girdiler.

“Merhaba doktor,” dedi Angel.

“Selam!” dedi Mangemanche. “İşler tıkırında mı?”

“Tıkırında.”

Profesör arkeologla papazı da selamladı.

“Size yardım edebilir miyiz?” diye sordu Angel.

“Hayır,” dedi profesör. “Hemen bitecek zaten.”

“Uyuyor mu?”

“Olacak şey mi bu söylediğiniz...” dedi Mangemanche. “Bu kadar küçük bir şey için adam uyutulur mu?’

Kaygılı bir hali vardı ve ikide bir kaçamak bakışlar atıyordu arkasına.

“Kafasına indirdiğim bir iskemle darbesiyle onu duyarsızlaştırdım,” dedi. “Peki ama, gelirken hiçbir polis müfettişine rastlamadınız mı?”

“Hayır,” dedi Athanagore. “Hiç kimse yoktu, profesör.”

“Beni tutuklamaya gelmeleri gerekirdi,” dedi Mangemanche. “Çünkü sayıyı aşıyorum.”

“Bu canınızı sıkıyor mu?” diye sordu papaz.

“Hayır, ama müfettişlerden korkarım,” dedi Mangemanche. “Bu budalanın elini kesmeliyim önce. Sonra da gideceğim.”

“Zor bir iş mi?” diye sordu Angel.

“Gelin kendiniz bakın.”

Angel ve papaz masaya yaklaştılar. Athanagore birkaç adım arkada kaldı. Elin görünüşü berbattı. Profesör, kesmesi kolay olsun diye boylu boyunca uzatmıştı asistanının elini. Yara canlı yeşil bir renkteydi ve ortasından çeperlere doğru köpürdükçe köpürüyordu. Pütürlü çeperleri artık iyice belirgindi. Sıvı bir madde asistanın parmaklarının arasından akıp gidiyor, üzerinde bedeninin zangır zangır titrediği kalın çarşafı lekeliyordu. Arada bir yaranın üstünde büyük bir balon oluşuyor ve adamın bedenine, çarşafın üstüne binlerce düzensiz nokta sıçratarak patlıyordu.

Petitjean’ın keyfi kaçtı ve kafasını başka tarafa ilk o çevirdi. Angel asistanın porsumuş bedenine, gri bir renk almış derisine, gevşek kaslarına ve göğsünün üstündeki cılız birkaç kıla bakıyordu. Adamın yamru yumru olmuş dizlerine, çarpılmış kavalkemiklerine, kirli ayaklarına baktı, yumruklarını sıktı. Sonra, elini omzuna koyan Athanagore’a döndü.

“Bu adam buraya geldiğinde böyle değildi...” diye mırıldandı. “Acaba çöl herkesle aynı etkiyi mi yapıyor?”

“Hayır,” dedi” Athanagore. “Kendinizi bu kadar koyvermeyin oğlum. Ne de olsa ameliyat hoş bir şey değildir.”

Papaz Petitjean pencerelerden birine doğru yürüdü ve dışarı baktı.

“Öyle sanıyorum ki Barrizone’un cesedini almaya geliyorlar.” dedi.

Carlo ve Marin otele doğru geliyorlardı, ellerinde sedye benzeri bir şey vardı.

Profesör Mangemanche da birkaç adım atıp dışarı baktı.

“Evet,” dedi. “Bunlar işçi. Ben de müfettişler geliyor sanmıştım.”

“Bizden birilerinin yardımının gerekli olacağını sanmam.” dedi Angel.

“Öyle,” dedi Petitjean. “gidip keşişi görelim yeter. Aslında, buraya sizi görmeye gelmemizin nedeni de buydu profesör.”

“Çok az zamanım var,” dedi Mangemanche. “Aletlerim hazır. Her halükârda sizinle gelemem. İşimi ne kadar erken bitirirsem, o kadar çabuk gideceğim.”

Gömleğinin kollarını yukarı kıvırdı.

“Şimdi onun elini keseceğim. Eğer mideniz bulanıyorsa bakmazsınız. Bunu yapmak zorundayım. Aslında, öyle berbat bir durumda ki, nalları dikeceğini sanıyorum.”

“Hiçbir şey yapılamaz mı?” diye sordu Angel.

“Hiçbir şey yapılamaz.” dedi profesör.

Angel sırtını döndü; papaz ve arkeolog da aynı şeyi yaptılar. Profesör balonun içindeki kırmızı sıvıyı kristalizuar benzeri bir şeyin içine boşalttı ve eline bir bıçak aldı. Angel, papaz ve arkeolog bıçağın keskin yüzünün bilek kemikleri üzerine sunulurken çıkardığı sesi duydular ve her şey çabucak olup bitti. Asistan hiç kımıldamıyordu. Profesör eterli bir pamuk parçasıyla kanı durdurdu. Sonra asistanın kolunu kavrayıp kanayan ucunu kristalizuardaki sıvının içine daldırdı. Sıvı kesik organa değer değmez donuverdi ve bir tür kabuk oluşturdu çevresinde.

“Ne yapıyorsunuz?” diye sordu Petitjean, kaçamak bir bakış fırlatarak.

“Bayu balmumu bu kullandığım.” dedi Mangemanche.

Angel hastanın ayaklarındaki, papaz da boynundaki kayışları çözmekle uğraşıyordu. Asistandaysa hiçbir canlılık belirtisi yoktu.

“Büyük bir olasılıkla öldü,” dedi Mangemanche.

“Bu nasıl olabilir ki?” diye sordu arkeolog.

“Duyarsızlaştırma dolayısıyla... Çok sert vurmak zorunda kaldım çünkü.”

Güldü.

“Şaka yapıyorum. Hele bakın şuna.”

Asistanın gözkapakları, iki demir kepenk gibi birden açılır verdi, ve gözleri karnının altındaki bölgeye dikildi. “Neden çıplağım?” diye sordu.

“Bilmem...” dedi Mangemanche gömleğinin düğmelerini çözerken. “Teşhirciliği pek sevdiğinizi öteden beri düşünürüm zaten.”

“Bana böyle aptalca şeyler söylemeseniz zarara mı girersiniz?” diye söylendi asistan öfkeyle.

Kesik koluna baktı.

“Siz buna temiz iş mi diyorsunuz?” diye sordu.

“Allah kahretsin! Keşke bıraksaydım da siz yapsaydınız,” dedi Mangemanche.

“Gelecek sefer öyle yapacağım zaten.” dedi asistanı. “Giysilerim nerede?”

“Onları yaktım...” dedi Mangemanche. “Hastalığınızı herkese bulaştırmak zorunda değilsiniz.”

“İyi de ben böyle çırılçıplak mı dolaşacağım ortalıkta?” diye sordu asistan. “Allah kahretsin!”

“Kapayın çenenizi,” dedi Mangemanche. “Artık canımı sıkmaya başladınız.”

“Tartışmayın artık,” dedi Athanagore. “Mutlaka, giyecek başka bir şey bulunur.”

“Siz, sayın moruk,” dedi asistan, “bu işe karışmasanız iyi edersiniz.”

“Tamam artık!” dedi Mangemanche. “Kesiyor musunuz sesinizi?”

“Neyiniz var kuzum?” diye sordu papaz. “Gemi, seni...”

“Çivi,” dedi asistan. “Aptallıklarınızla bütün çivilerimin başını ezdiniz. Hepinizin ağzına sıçarım. İlk önce de sizin!”

“Vermeniz gereken yanıt bu değil,” dedi Petitjean. Şöyle demek gerekirdi: Su kıyısında yendim seni!”

“Konuşmayın onunla,” dedi Mangemanche “Yabaninin görgüsüzün biridir kendisi.”

“Cinayet işlemekten iyidir...” dedi asistan.

“Hiç de değil,” dedi Mangemanche. “Size bir iğnelensin de görün.”

Ameliyat masasına yaklaşıp kayışları yeniden iyice sıktı. Bir eliyle de, balmumuyla kaplı yepyeni kesik kolunun fiyakasını bozmak korkusuyla karşı bile çıkmayan adamın sağlam kolunu tutuyordu.

“Yapmasına izin vermeyin...” diye sızlandı asistan. “Beni gebertecek. Namussuz moruğun tekidir o.”

“Kesin sesinizi,” dedi Angel. “Size karşı hiçbir düşmanlığımız yok. Bırakın da sizi iyileştirelim.”

“Bu cani moruk mu iyileştirecek beni?” diye haykırdı asistan. “O iskemle yüzünden nasıl canımı sıktığını biliyor musunuz? Ya da şimdi

benimle kimin dalga geçtiğini?”

“Ben,” diye yanıtladı Mangemanche.

İğnesini çabucak adamın yanağına sapladı, asistan tiz bir çığlık attı, sonra bütün bedeni gevşedi ve artık kımıldamaz oldu.

“İşte şimdi tamam,” dedi Mangemanche. “Şimdi artık gidebilirim.”

“Uyuyunca sakinleşir mi?” diye sordu papaz.

“Hem de sonsuza kadar!” dedi Mangemanche. “Karpat siyanürü verdim çünkü ona.”

“Aktif olanından mı?” diye sordu arkeolog,

“Evet,” diye yanıtladı arkeolog.

Angel hiçbir şey anlamadan bakıyordu.

“Nasıl yani?” diye mırıldandı. “Öldü mü şimdi?”

Athanagore onu kapıya doğru sürükledi. Papaz Petitjean da onları izliyordu. Profesör Mangemanche gömleğini çıkarıp asistanın üzerine eğildi. Parmağını adamın gözüne soktu. Hiçbir hareket yoktu.

“Hiç kimse bir şey yapamazdı,” dedi profesör, “İsterseniz siz de bakın.”

Angel döndü. Asistanın kesik kolundaki kaslar çatlak çatlak olmuş ve iyice gevşemişti. Yaranın çevresindeki etler yeşil yeşil kabarmıştı. Açık yaranın karanlık dehlizlerinden milyonlarca burgaçlı, küçük kabarcık yükseliyordu.

“Güle güle çocuklar.” dedi Mangemanche. “Bütün olanlardan dolayı pişmanım. Böyle olacağı hiç aklıma gelmezdi. Aslında Dudu gerçekten kaybolsaydı, ki herkes böyle olmasını isliyordu, bunların hiçbiri böyle olmazdı, asistanla Barrizone da şimdi yaşıyor olurlardı. Ama insan tırmandığı yokuşu bir ikinci kez tırmanamıyor işte. Hem yokuş çok dik, hem de...”

Saatine baktı.

“Hem de biz çok yaşlıyız.”

“Hoşça kalın doktor.” dedi Athanagore.

Profesör Mangemanche hüzünle gülümsedi.

“Hoşça kalın.” dedi Angel de.

“Sıkmayın canınızı,” dedi papaz. “Müfettişler genellikle budala tiplerdir. Size bir inziva yeri ayarlayayım, ister misiniz?”

“Hayır.” dedi Mangemanche. “Yorgunum. Hem böylesi daha iyi. Güle güle Angel. Dangalaklık etmeyin, sarı gömleklerimi de size bırakacağım.”

“Alır giyerim.” dedi Angel.

Geri gelip Profesör Mangemanche’ın elini sıktılar sırayla. Sonra, Papaz Petitjean önde olmak üzere, gıcırtılı merdivenden aşağı indiler. Angel en arkadan yürüyordu. Son bir kez geri döndü. Profesör Mangemanche ona bir veda işareti yaptı. Dudaklarının kıyısındaki çizgiler heyecanını ele veriyordu.

XI

Athanagore tam ortadaydı. Solunda yürüyen Angel'in omzuna elini koymuştu, papaz ise sağındaydı ve Athanagore'un koluna girmişti. Hep birlikte arkeologun çadırına gidiyorlardı. Bakır'ı da alacak, Claude Léon'u görmeye gideceklerdi.

Önce bir süre sustular, ama Papaz Petitjean sessizliğe uzun boylu dayanamazdı.

"Profesör Mangemanche'ın bir inziva yeri ayarlama önerimi neden geri çevirdiğini bir türlü anlamadım doğrusu," dedi.

"Öyle sanıyorum ki her şeyden bıktığı için böyle davrandı," dedi Athanagore. "Bütün bir ömür boyunca insanları iyileştireceğim diye uğraş, sonunda geldiğin yere bak..."

"Ama bütün doktorların geldiği yer burası..." dedi papaz.

"Hepsini tutuklamıyorlar ama," dedi Athanagore. "Genellikle üstü örtülür yaptıklarının. Hiç sanmam ki Profesör Mangemanche hayatı boyunca bir kez üçkâğıda yeltenmiş olsun."

"Peki ama, nasıl örtbas ediyorlar ki?" diye sordu papaz.

"Hastalarını tam ölecekleri sırada daha genç meslektaşlarına havale ederler, olur biter."

"Burada garipsemekten kendimi alamadığım bir şey var. Yani şimdi her ölen hastanın arkasında bir doktor üçkâğıdı mı var?"

"Böyle durumlarda hastalar genellikle iyileşir."

"Hangi durumlarda?" diye sordu papaz. "Özür dilerim, dediklerinizi iyi izleyemedim sanıyorum."

"Yani yaşlı bir doktorun hastasını genç bir meslektaşına havale ettiği durumlarda," dedi Athanagore.

"İyi de, Doktor Mangemanche yaşlı bir doktor değildi ki..." dedi Angel.

"Kırk, kırk beş yaşında ya var ya yok." dedi papaz.

"Evet," dedi Athanagore. "Onun da şansı yokmuş ne yazık ki."

"Of, herkes her gün birilerini öldürüyor," dedi papaz, "İnziva yeri ayarlama önerimi neden geri çevirdiğini hâlâ anlayabilmiş değilim. Bu din

denen şey suçluları bir yerlere yerleştirebilelim diye icat edilmedi mi, aslında bakarsanız?”

“Siz ona bu öneriyi yapmakta haklıydınız,” dedi arkeolog. “Ama o da bunu kabul etse gereğinden fazla dürüst davranmış olurdu.”

“Enayinin tekiymiş doğrusu,” dedi papaz. “Kimse ondan dürüst davranmasını istemiyor ki. Şimdi ne yapacak dersiniz?”

“Bu konuda bir, şey söyleyemem...” diye mırıldandı Athanagore.

“Çekip gider herhalde,” dedi Angel. ‘“Tutuklanmak istemiyor çünkü. Mahsus, olabildiğince pis bir yere gidecektir.”

“Başka şeylerden söz edelim artık,” dedi arkeolog.

“İyi fikir,” dedi Papaz Petitjean.

Angel hiçbir şey söylemedi. Üçü birden sessizce yürümeyi sürdürdüler. Arada bir salyangozları eziyor, sarı kumu havalandırıyorlardı. Küçük ama dik gölgeleri de onlarla birlikte ilerliyordu. Bacaklarını açtıklarında görebiliyorlardı onları. Ama tuhaf bir rastlantı sonucu, papazın gölgesi arkeologunkiyle yer değiştirmişti.

XII

Lottise:
“Evet:”

François de Curel, *‘Le Repas du Lion’ (Aslan Yemeği.)* G. Cros Yay., Perde 4, Sahne 2, s. 175.

Profesör Mangemanche çevresine dümdüz bir bakış fırlattı. Her şey yerli yerinde gibiydi. Asistanın ameliyat masasında yatan cesedi baloncuk çıkarmaya, köpürmeye, patlamaya devam ediyordu ve odada düzenlemeye tabi tutulacak tek şey oydu. Odanın bir köşesinde kurşun kaplamalı büyük bir su teknesi vardı. Mangemanche ameliyat masasını oraya çekti. Sonra elindeki bisturiyle kayışları kesip cesedi teknenin içine yuvarladı. Üstünde sıra sıra kavanoz ve şişelerin dizili olduğu rafa doğru gitti, şişelerden ikisini alıp içlerindekini cesedin üstüne boşalttı. Sonra da pencereyi açtı ve çıkıp gitti.

Odasına girip gömleğini değiştirdi. Saçlarını ve keçi sakalını taradı aynanın önünde ve ayakkabılarını fırçaladı. Şifonyerini açtı, kat kat duran sarı gömleklerini özenle aldı ve hepsini Angel’in odasına götürdü. Geri gelmedi sonra, arkasına da dönmedi ve hiç telaşlanmadı. Özet olarak; merdivenden aşağı indi. Arka kapıdan çıktı. Arabası oradaydı.

Anne odasında çalışıyor, Müdür Dudu ise Rochelle’e mektup yazdırıyordu. Motorun gürültüsünü duyunca hepsi oturdukları yerde böyle bir sıçradılar ve pencerelerden aşağı sarktılar. Ama boşuna, çünkü ses öteki taraftan geliyordu. Şaşkın şaşkın, sırayla merdivenden aşağı indiler. Ama Anne’ın aşağı inmesiyle yukarı çıkması bir oldu, çünkü Amadis’in mesai saatleri içinde işini terk ettiği için kendisini paylamasından korkuyordu. Profesör Mangemanche iyiden iyiye çekip gitmeden önce arabayla bir volta attı, ama dişlilerin yaygarası Amadis’in haykırışlarını işitmesini engelledi. Elini sallamakla yetindi ve arabayı en son vitese takarak, ilk tepeyi çiğnedi

geçti. Oynak tekerlekler kumların üstünde dans ediyor, arabanın her tarafından toz bulutları fışkırıyordu. Işığı arkadan alınca, seyrine doyum olmaz yer kucakları oluşturuyorlardı. Profesör Mangemanche bu çok renkli görüntüyü keyifle seyretti bir süre.

Tepeye varınca, kan ter içinde kendisine doğru gelen bir bisikletli gördü. Adamın sırtında yönetmeliklere uygun biçimde dikilmiş, kızıl kahverengi ince kumaştan bir sahra giysisi, ayağında da kabaralı, sağlam ayakkabılar vardı. Ayakkabının konçlarından, gri yünden örülmüş bir çift çorap görünüyordu. Kafasındaki kasketle bütünleniyordu bisikletlinin kılığı. Mangemanche'ı tutuklamakla görevli müfettişti bu gelen.

Karşı karşıya geldiler ve Mangemanche geçerken bisikletliyi dostça selamladı. Sonra yokuş aşağı indi.

Model uçak denemeleri yapmaya son derece elverişli olan bu manzarayı seyretti bir süre ve Ping 903'ün o güçlü titreyişini ellerinde duyumsadı bir an. Bütün yaşamı boyunca yalnızca bir kez başarabildiği uçuşa başlamak üzere, ellerinden kurtulduğu andaki titreyişini.

Ping paramparça olmuştu; Barrizone ve asistanı çürümekteydiler; kendisi, yani Mangemanche da onu tutuklamaya gelen müfettişin önünden kaçıyordu, çünkü küçük deflerinin son sayfasının sağ sütununda bir ad fazlaydı ya da sol sütununda bir adam eksikti.

Gözünün önünde uzayıp giden -ve güneşin sürekli tam tepede durması nedeniyle gölgesi bile olmayan ve yumuşacık- kumul kıvrımları öylesine saf ve pürüzsüzdü ki, çölle bu kıvrımlar arasındaki uyumu bozmamak için, parlak çalı kümelerinden sakınmaya çalışıyordu. Bu görüntüyü bozma kaygısıyla olacak, rüzgâr bile esmiyordu. Motorun çıkardığı gürültü de olmasa, çevreye mutlak bir sessizlik egemen olacaktı. Çıkışlar, inişler. Yanlamasına duran kumul tepelerine saldırmak hoşuna gitti.

Profesör hareketli aletinin direksiyonunu sağa sola çevirdikçe karanlık bölge kâh birden karşısına çıkıyor, kâh belli belirsiz yakınlaşıyordu kapris yaparcasına. Bir an gözlerini yumdu. Neredeyse varmıştı karanlık bölgenin sınırına. Son anda direksiyonuna çeyrek bir tur yaptırdı ve bir süre geniş bir kumul kıvrımı boyunca ilerledi. Kıvrımın gerçek görüntüsüyle beynindeki yansıması bir süre yan yana ilerliyormuş da sonra bir noktada çakışıyorlarmış gibi geldi ona.

Derken iki küçük siluet takıldı bakışlarına ve Olive'le Didiche'i tanıdı. Kumun üstüne oturmuş oyun oynuyorlardı. Mangemanche arabanın hızını artırıp tam onların yanında durdu, indi.

"Merhaba..." dedi. "Ne oynuyorsunuz?"

"Lümet avlıyoruz..." dedi Olive. "Daha şimdiden bir milyon lümetimiz var."

"Bir milyon iki yüz on iki." diye düzeltti Didiche.

"Çok güzel!" dedi profesör. "Hasta değilsiniz ya?"

"Hayır." dedi Olive.

"Pek değil..." dedi Didiche.

"Ne oldu ki?" diye sordu Mangemanche.

"Didiche bir lümet yedi."

"Bu budalaca bir şey." dedi profesör, "İnsan mikrop kapar. Neden yaptın ki bunu?"

"Çünkü görmek istedim," diye yanıtladı Didiche. "O kadar da kötü değilmiş."

"Deli o," dedi Olive. "Artık onunla evlenmek istemiyorum."

"Haklısın..." dedi profesör. "Ya sana da lümet yedirmeye kalkarsa, öyle değil mi?"

Kızın sarı saçlarla örtülü başını okşadı. Saçlar güneşin altında yer yer meçlenmişti. Esmerleşerek daha da güzelleşen teniyse pırıl pırıldı. Çocuklar, lümet sepetinin önüne çömelmiş, belli belirsiz bir sabırsızlıkla bakıyorlardı ona.

"Bana güle güle demeyecek misiniz?" dedi Mangemanche.

"Gidiyor musunuz?" diye sordu Olive. "Nereye gidiyorsunuz ki?"

"Bilmiyorum." dedi profesör. "Sana bir öpücük vereyim mi?"

"Numara yapmak yok, tamam mı?" dedi oğlan.

Mangemanche gülmeye başladı

"Korkuyorsun, değil mi? Seninle evlenmek istemediğine göre kalkıp benimle gelir diye mi korkuyorsun?"

"Olacak şey mi bu!" diye karşı çıktı Olive. "Siz çok yaşlısınız."

"Öteki adamdan hoşlanıyor o," dedi Didiche. "O köpek adlı adamdan."

"Hiç de değil," dedi Olive. "Saçmalıyorsun. Köpek adlı adamın adı Anne."

"Angel'i daha mı çok seviyorsun?" diye sordu Mangemanche.

Olive kızardı ve başını önüne eğdi.
“Aptal bu kız,” dedi Didiche. “O da çok yaşlı oysa. Onun kendisi gibi küçük bir kıza ilgi duyabileceğini sanıyor.”
“Ama sen de Olive’den yeterince büyük değilsin.” dedi profesör.
“Ben ondan altı ay daha büyüğüm,” dedi Didiche kıvançla.
“Ya, öyle mi...” dedi Mangemanche, “Bu durumda iş değişir...”
Eğilip Olive’i öptü. Ardından da şaşkın şaşkın bakan Didiche’i.
“Güle güle doktor,” dedi Olive.
Profesör Mangemanche arabasına bindi. Didiche de ayağa kalkmış aletlere bakıyordu.
“Kullanmama izin verir misiniz?” diye sordu.
“Başka zaman,” dedi Mangemanche
“Nereye gidiyorsunuz?” diye sordu Olive.
“Oraya...” dedi Mangemanche.
Karanlık bölgenin sınırını gösterdi eliyle
“Vay canına!” dedi oğlan. “Babam bana, eğer oraya adım atacak olursan başına gelecekleri görürsün, demişti.”
“Benimki de!” dedi Olive.
“Hiç gitmediniz mi?” diye sordu profesör.
“Şey, size söylemekte sakınca yok... Bir kere denedik ve hiçbir şey göremedik...”
“Nasıl çıktınız buradan?”
“Olive çıkmadı ki. O benim sınırı geçmeme karşı çıktı çünkü.”
“Yeniden başlamayın!” dedi profesör.
“Hiç de komik değil,” dedi Olive. “Çünkü hiçbir şey görülmüyor orada. Durun bakalım, şu gelen kim?”
Didiche baktı.
“Bisikletliye benziyor,”
“Ben gidiyorum,” dedi Mangemanche. “Hoşça kalın çocuklar.”
Olive’i bir kez daha öptü. Kız, onu her öptüklerinde yaptığı gibi, yanağını nazlanmadan uzattı.
Arabanın motoru oldukça yüksek bir notada gürledi ve Mangemanche da beklemeden gaza bastı. Araba kum tepesinin eteğinde derin bir soluk aldı ve tepeyi bir anda yutup geçti. Mangemanche bu kez aracın yönünü değiştirmedi. Direksiyona sımsıkı yapışmıştı, ayağıyla da gaz pedalını eziyordu. Karşısında bir duvar varmış da onun üzerine atılıyormuş gibi bir

duygu vardı içinde. Karanlık bölge büyüdü, bütün görüş açısını kapladı ve araba birden kapkara bir kitlenin içinde kayboldu. Tam geceye daldığı noktada bir basınç azalması olmuştu sanki, ama giderek bu da kayboldu: Aşılması olanaksız gibi duran kitle yavaş yavaş, tıpkı eski biçimini alan plastik bir yüzey gibi kayganlaştı ve bütün pürüzler, çıkıntılar silindi. Kumun üstünden henüz silinmeyen bir çift iz, Profesör Mangemanche'ın buradan geçtiğini belgeliyordu.

Bisikletli, kendisini seyretmekte olan iki çocuğun yanına varmaya birkaç metre kala, durdu. Bisikletini iterek onlara yaklaştı. Tekerlekler janta kadar kuma gömülüyor, kum taneciklerinin sürtünmesiyle perdahlanan nikel aksam ışıl ışıl parlıyordu.

"Merhaba çocuklar." dedi müfettiş.

"Merhaba bayım," diye yanıtladı Didiche.

Olive Didiche'e yaklaşmıştı farkında olmadan. Kasketlerden hoşlanmazdı.

"Mangemanche adlı birini gördünüz mü buralarda?"

"Gördük elbette," dedi oğlan.

Olive ona bir dirsek attı.

"Ama bugün hiç görmedik," dedi.

Didiche de ağzını açtı, ama kız ona konuşma fırsatı vermeden sürdürdü:

"Dün otobüse binip gitti."

"Bana hikâye anlatıyorsun," dedi müfettiş. "Az önce yanınızda arabalı biri vardı."

"Sütçüydü o," dedi Olive.

"Yalan söylediğin için hapse atılacağını biliyor musun acaba?" dedi müfettiş.

"Sizinle konuşmak istemiyorum." dedi Olive. "Hem yalan da söylemiyorum."

"Öyleyse kimdi o?" diye sordu müfettiş, Didiche'e "Bana bunu söyle, ben de sana bisikletimi ödünç vereyim."

Didiche, Olive'a baktı. Bisiklet nasıl da parlıyordu.

"O…" diye başladı.

"Mühendislerden biriydi giden." dedi Olive. "Hani şu köpek adlı olan."

“Aa, Öyle mi?” dedi müfettiş. “Gerçekten köpek adı mı takmışlar ona?”

Olive’e yaklaştı. Yüzünde tehditkâr bir ifade vardı.

“Onu, o köpek adı taşıyanı aşağıda, otelde gördüm,” dedi. “Seni küçük yaramaz seni?”

“Doğru söylemiyorsun.” dedi Olive. “Giden oydu.”

Müfettiş sanki vuracakmış gibi elini kaldırınca o da kendisini savunmak için kolunu yüzüne doğru kaldırdı. Bu hareket küçük, yuvarlak göğüslerini ortaya çıkardı ve müfettiş de henüz gözlerini yitirmemişti.

“Başka bir yöntem deneyeceğim.” dedi.

“Canımı sıkıyorsunuz,” dedi Olive. “Giden, mühendislerden biriydi diyorum,”

Müfettiş biraz daha yaklaştı.

“Bisikletimi alabilirsin,” dedi Didiche’e. “Bin şuna da bir tur at.”

Didiche, Olive’e baktı. Kız ürkmüş gibiydi.

“Bırakın onu.” dedi oğlan. “Olive’e dokunmayın.”

Müfettişin eline tutuşturduğu bisikleti bıraktı.

“Olive’a dokunmanızı istemiyorum.”’ dedi. “Herkesin derdi onu öpüp orasını burasını ellemek. Bıktım artık? O, benim arkadaşım. Eğer canımı sıkmayı sürdürecek olursanız bisikletinizi kırarım.”

“Söyle bakalım,” dedi müfettiş, “sen de mi kodese gitmek istiyorsun yoksa?”

“Giden profesördü.” dedi Didiche. “İşte size söyledim. Şimdi Olive’i rahat bırakın.”

“Eğer canım isterse rahat bırakırım onu.” dedi müfettiş. “Kodese gitmeyi hak etti çünkü o.”

Olive’i iki kolundan yakaladı. Didiche gerildi ve bütün gücüyle ön tekerleğe, tellerin tam ortasına bir tekme attı. Gürültülü bir ses çıktı.

Müfettiş Olive’i serbest bıraktı. Öfkeden kıpkırmızı kesilmişti. Elini cebine sokup kocaman bir tabanca çıkardı.

“Eğer bunu sürdürürsen, seni vururum.”

“Umurumda bile değil,” dedi oğlan

Olive Didiche’in üstüne atıldı.

“Eğer Didiche’e ateş ederseniz öyle bir yaygara yaparım ki ölür gidersiniz,” dedi. “Bırakın bizi. İhtiyar yengecin tekisiniz. O pis kasketinizi

de alın, def olun gidin buradan! Korkunç bir adamsınız ve bana dokunamayacaksınız. Eğer dokunacak olursanız önce ısırırım sizi.”

“Ben ne yapacağımı biliyorum.” dedi müfettiş, “İkinizi de vuracağım, böylece seni istediğim gibi elleyebileceğim.”

“Pis, ihtiyar aynasızın tekisiniz,” dedi Olive. “İşinizi iyi yapmıyorsunuz. Karınız da kızınız da sizi aldatacak, bunu bilmiş olun. İnsanların üstüne ateş etmek; şimdi bütün aynasızların yaptığı tek şey bu. Ama sokakta karşıdan karşıya geçmek isteyen yaşlı bayanlara, çocuklara yardım etme işi ne olacak? Ah, evet! Yaptığınız işlerden biri de bu belki. Sonra bir de arabaların ezdiği küçük köpek yavrularını toplamak! Tabancalarınız, kasketleriniz var, ama Profesör Mangemanche gibi bir adamı bile tek başına yakalayamıyorsunuz!”

Müfettiş bir an düşündü, tabancasını cebine koydu ve sırtını döndü. Bir an öyle bekledi ve bisikletini tekerlekleri üstüne dikmek istedi. Ama ön tekerlek dönmüyordu. Bütün teller kopmuştu. Gidondan tuttu ve yere, çevresine bakındı. Profesörün tekerlek izleri açık seçik görülüyordu. Başını salladı. Çocuklara baktı. Utanmış gibiydi. Sonra Mangemanche’ın gittiği yönde yola koyuldu,

Olive, Didiche’in yanı başındaydı. İkisi de çok korkmuşlardı. Müfettişin artık işe yaramayan bisikletini sürükleye sürükleye uzaklaştığını, kum tepeleri boyunca bir inip bir çıktığını ve giderek küçücük kaldığını gördüler. Profesörün arabasının bıraktığı tekerlek izlerinin tam ortasını tutturmuş, hiç durmadan, uygun adımlarla yürüyordu. Derken derin bir soluk aldı ve karanlık bölgeye daldı. Onunla ilgili olarak gördükleri son şey, çamurluğun arkasındaki kırmızı cam parçası oldu. O da, yumruk yemiş bir göz gibi, birden söndü.

Önce Olive harekete geçti ve otele doğru koşmaya başladı. Didiche de arkadan geliyor ve ona sesleniyordu ama, kız ağlıyordu. Onu duymuyordu bile. İçinde lümetlerin kaynaştığı küçük kara sepeti unutmuşlardı. Olive ikide bir tökezliyordu, çünkü gözleri başka şey düşünüyordu.

XIII

Papaz Petitjean ve Angel, Athanagore'un çadırında bekliyorlardı. Arkeolog esmer kızı aramaya gitmiş ve onları bir süre yalnız bırakmıştı.

Sessizliği ilk bozan Petitjean oldu.

"O saçma sapan şeyleri hala düşünüyor musunuz?" diye sordu. "Yani cinsel konularla ilgili olarak, demek istiyorum."

"Of, ne diyeyim," dedi Angel. "Kıçıma tekme atma isteği duymakta haklısınız. Yapmak istediklerim gerçekten iğrenç şeyler. Bunu gerçekten istiyordum, çünkü şu anda kadınlara karşı fiziksel olarak büyük bir açlık duyuyorum."

"Hele şükür!" dedi papaz. "İşte şimdi daha kolay anlıyorum, öyleyse, az sonra gelecek yavruyla ilgilenmekten başka çareniz yok."

"Hiç kuşkusuz ilgileneceğim onunla," dedi Angel. "Hayatımın bir döneminde bunu yapamadım. Yatacağım ilk kadını sevmek istiyordum."

"Peki bunu başardınız mı?"

"Başardım, ama tam anlamıyla değil," dedi Angel, "Şimdi Rochelle'i sevdiğimi söylüyorum ya, bu duyguya daha önce iki kez daha kapıldım."

"Nasıl bir duyguymuş bu?" diye sordu Petitjean.

"Bilme, emin olma isteği," diye yanıtladı Angel. "Ne yapmak gereğinden emin olma isteği. Ve niçin yaşadığımdan."

"Niçin yaşıyorsunuz peki?"

"İşte bunu bilemiyorum," dedi Angel. "Ya da söyleyemiyorum. İnsan sözcüklere alışkın olmayınca, istediğini anlatmakta büyük sıkıntı çekiyor."

"Yeniden başa dönelim," dedi Petitjean. "Kafamı karıştırıyorsunuz ve emin olun, ipin ucunu kaçırıveriyorum. Çok tuhaf bir şey bu. Yoksa Petitjean değil miyim ben, ha? Ne dersiniz?"

"Her neyse, bir kadın sevmiştim," dedi Angel. "İkimiz için de bu ilk kez oluyordu. Dediğim gibi, başarmıştım. Şimdiyse Rochelle'i seviyorum ve üstelik o günden bu yana çok bir zaman da geçmedi. Ama onun... umurunda bile değilim."

"Böyle melankolik ifadeler kullanmayın," dedi Petitjean. "Tam olarak bilmiyorsunuz çünkü."

“Anne’la yatıyor o,” dedi Angel “Anne ise onu çirkinleştiriyor, berbat ediyor. Pelteleştiriyor. Aslında hiç kötü bir niyeti yok ve bu konuda Rochelle’le bütünüyle hemfikir. Ama bu neyi değiştirir ki?”

“Değiştirir elbette,” dedi Petitjean. “Nitekim Anne’a bu yüzden kızamıyorsunuz.”

“Hayır,” dedi Angel. “Kızamıyorum. Ama onu giderek daha az seviyorum. Çünkü haddinden fazla yararlanıyor ondan. Hem bana işin başında, kızın umurunda bile olmadığını söylemişti.”

“Bilirim,” dedi papaz. “Sonra da gidip evlenirler.”

“Hayır, onunla evlenmeyecek. Rochelle beni sevmiyor. Oysa ben onu seviyorum, ama neredeyse tükenmek üzere olduğunu da görüyorum.”

“Hâlâ iyi durumda,” dedi papaz. “Sizin o iğrenç betimlemelerinize karşın, yine de iş görür.”

“Bu yeterli değil. Benimle karşılaşmadan önce daha iyi miydi kötü müydü, bu benim için pek önem taşımıyor, anlıyor musunuz? Ama tanıdığım günden bu yana uğradığı çöküntü canımı sıkmaya yetiyor. Üstelik de sorumlusu olmadığım bir şey bu.”

“Ama sizinle olsaydı da aynı çöküntüyü yaşamayacak mıydı?” dedi papaz.

“Hayır,” dedi Angel. “Ben kaba bir adam değilim. Onu örselemeden önce epey bir süre dinlendirirdim ben olsam. Bunu kendim için değil, onun için yapardım. Başka birini kolayca bulabilsin diye. Ellerinde erkek bulmalarını sağlayacak bir tek olanak var, o da beden ölçülerinin düzgün olması.”

“Of, güldürmeyin beni,” dedi papaz. “Erkek yakalamayı başarmış bir sürü çirkin kadın var.”

“Ben onları saymıyorum,” dedi Angel. “Özür dilerim ama, ben kadın deyince, güzel kadınları kastediyorum. Ötekiler benim için tümüyle yabancı bir dünyanın insanları.”

“Onlar nasıl erkek buluyor öyleyse?”

“Doktorların özel olarak kullanılmasını öğütlediği ilaçlar gibidir onlar,” dedi Angel. “Piyasada asla satılmazlar, ama doktorlar özel hastalarına onları kullanmalarını öğütlerler. Yalnızca bu yolla satılabilen şeylerdir. Kulağa fısıldanan, kulaktan kulağa yayılan şeyler. Bu kadınlar, yani çirkinler kendilerini tanıyan insanlarla evlenirler. Ya da kokularıyla tembel erkekleri ve benzerlerini yakalarlar.”

“Bu korkunç bir şey,” dedi Petitjean. “Namuslu ve tefekküre yatılan günlerle dolu bir yaşam sürdürdüğüm için bir türlü öğrenme olanağı bulamadığım bir sürü ayrıntı hakkında bilgi sahibi yaptınız beni. Ama şunu da söylemeliyim ki, manastır dışındaki rahiplerin durumu benimkinden farklıdır. Demek kadınlar gelip sizi bulur ve size de aralarından birini seçmekten başka bir iş düşmez, teorik olarak; ama hepsi çirkin olduğu için, zorunlu olarak, herhangi bir seçim yapmazsınız. Evet, bu, sorunu çözmenin bir yolu olabilir. Aman beni durdurun, çünkü kalanı yeniden karışmaya başladı.”

“İşte dediğim gibi.” diye sürdürdü Angel, “İnsan bir kadını terk edecek ya da onu serbest bırakacaksa, bu işi kadın sıfırı tüketmeden yapmalı. Yaşamım boyunca benim temel ilkem bu olmuştur.”

“İyi de, sizi terk etmeyi her zaman kabul etmeyebilirler,” dedi Petitjean.

“Ederler pekâlâ. Bunu isterseniz kendileriyle anlaşarak yapabilirsiniz, çünkü aralarında bazıları size az önce anlattıklarımı anlayabilen insanlardır ve o andan başlayarak, onları tümüyle yitirmeden de yaşayabilirsiniz kendi hayatınızı; ya da sizi terk etmeleri için onlara bile bile kötü davranırsınız. Ama böylesi insana hüzün verir, çünkü onlara yol verdiğiniz ânı sık sık anımsamanız, onları yine de seviyor olmanız gerekir.”

“Sanıyorum bunu henüz tümüyle tükenmemiş olanlar, hâlâ sevmekte olduğunuz kadınlar için söylüyorsunuz?”

“Evet,” dedi Angel. “Zorluk da burada zaten. Tümüyle soğuk davranamazsınız onlara. Kendi isteğinizle bırakır, hatta ona başka birini bile bulursunuz kendi ellerinizle. Ama onunla aralarının iyi olduğunu görünce bu kez kıskanmaya başlarsınız.”

Bir an sustu. Papaz Petitjean başını ellerinin arasına almıştı. Alnındaki kırışıklıklar epey ciddi şeyler düşündüğünü gösteriyordu.

“Ve bu, siz de başka birini buluncaya kadar sürer, değil mi?” dedi papaz.

“Hayır. Kendiniz de başka birini bulsanız bile sürer kıskançlığınız. O kıskançlık duygusunu kendiniz için özenle saklamanız gerekir. Bir önceki kadınla her şeyi sonuna kadar yaşamadığınız için, kıskanç olmamak elinizde değildir zaten. Hâlâ bir şeyler kalmıştır onunla yaşanacak ve siz onu yaşayamamışsınızdır. Ve işte kıskançlık budur. Hiçbir zaman

yaşayamayacağınız, hiçbir zaman alamayacağınız şeydir kıskançlık. Elbette, ince duygulu bir insansanız, demek istiyorum."

"Yani sizin gibi biriysem," diye düzeltti papaz sorunu tümüyle kavramış olarak.

"Anne sonuna kadar gideyim diye uğraşıyor," dedi Angel. "Ve durmayacak da. Dolayısıyla geriye hiçbir şey kalmayacak. Elbette biri çıkıp onu durdurmazsa."

"Birisi onu durduracak olursa, geriye bir şeyler kalır mı dersiniz?" diye sordu papaz.

Angel yanıtlamadı. Yüzü solmuş, düşüncelerini bir kez daha açıklamak zorunda kalmak onu yormuştu. Arkeologun yatağının üstüne yan yana oturmuşlardı. Sonra Angel kollarını başının altında birleştirip yatağın üstüne uzandı. Yukarıya, sağlam kumaştan dikilmiş çadırın tavanına dikti gözlerini.

"Hayatım boyunca ilk kez, boyumdan büyük bir saçmalık yumurtlamadan, uzun süre susmuş oluyorum böylece," dedi Petitjean. "Ve bana neler olduğunu da kendi kendime sormadan edemiyorum."

"Rahat olun," dedi Angel. "İşte kız geldi."

XIV

“Claude Léon’un bana söylediğine göre, o zenci kızın içi tümüyle pembe kadifeyle kaplıymış.” dedi Papaz Petitjean.

Arkeolog başını salladı. Onlar biraz önden yürüyorlardı Bakır’la onun boynuna sarılmış olan Angel ise daha arkadaydılar,

“Önceki güne göre daha iyi görünüyorsunuz.” dedi genç kadın Angel’e.

“Bilmiyorum.” diye yanıtladı genç adam. ‘Siz öyle düşünüyorsanız, mümkündür, öyle bir duygu var ki içimde, sanki pek yakında bir şeyler olacak.”

Papaz Petitjean ısrarla sürdürüyordu.

“Çok meraklı biri değilimdir aslında.” dedi. “Ama doğru söyleyip söylemediğini kendi gözlerimle görmek isterdim.”

“O bunu çoktan denemiştir.” dedi Athanagore.

Bakır, Angel’in elini pütürlü parmaklarının arasına aldı.

“Sizinle bir süre birlikte olmak isterdim doğrusu,” dedi. “Öyle sanıyorum ki bu size çok iyi gelecek.”

“Bunun yeterli olacağım sanmam,” dedi Angel. “Hiç kuşkusuz çok güzel bir kadınsınız ve bu işi sizinle yapmak benim de çok istediğim bir şey. Ama, bu daha yalnızca birinci koşul.”

“Daha sonra size yetmeyeceğimi mi düşünüyorsunuz?”

“Bu konuda bir şey söyleyemem,” dedi Angel. “Şu Rochelle’le ilgili düşüncelerden kurtulmam gerek, öncelikle. Ama bu olanaksız, çünkü onu seviyorum ve kafamı tutsak alan düşünce de bu zaten. Bana yeteceğinizden hiç kuşkum yok, ama şu anda çok umutsuzum ve hiçbir konuda kesin bir şey söyleyecek durumda değilim. Rochelle’den sonra benim için ölü bir dönem olacak, keşke sizinle o zaman karşılaşmış olsaydık.”

“Sizden duygu talep etmiyorum ben.” dedi genç kadın.

“Duygu olur ya da olmaz; ama siz böylesine kesin şeylerin üstünde durmayın. Başarması gereken benim. Görüyorsunuz işte, Rochelle konusunda başarılı olamadım.”

“Ama kendinize de az acı çektirmediniz.”

“Kafamda her şey birbirine girdi.” dedi Angel. “Ama kısa bir süre önce düğümü çözmeye başladım. Sanıyorum bunda çölün önemli bir katalitik etkisi oldu. Geleceğe ilişkin olarak hesaba katmam gereken bir şey daha var, o da Profesör Mangemanche’ın sarı gömlekleri.”

“Onları size mi bıraktı?”

“Bana bırakacağına söz vermişti.”

Petitjean’la arkeologa baktı genç adam. Kocaman adımlarla yürüyorlardı ve Petitjean el kol hareketleri yaparak bir şeyler anlatıyordu. Bakırla Angel’in eteğine ulaştıkları kumulun tam tepesindeydiler. Sonra baştan öteki yakaya doğru inmeye başladı, bir süre sonra da gözden kayboldu. Önlerindeki kum çukuru ne kadar da sevimliydi. Angel içini çekti.

Bakır durdu ve kumun üstüne uzandı. Hâlâ Angel’in elinden tutuyordu; genç adamı kendine doğru çekti. Her zamanki gibi, üstünde kısa bir şortla hafif, ipekli bir gömlekten başka bir şey yoktu.

XV

Amadis mektubunu bitirmek üzereydi, Rochelle de onun söylediklerini kâğıda geçiriyordu. Kâğıt, hareket ettikçe, odanın içinde gezinip duran kocaman bir gölge oluşturuyordu. Adam bir sigara yakıp koltuğuna devrildi. Sağda, köşeye yakın bir yerde, postalanmaya hazır bir mektup yığını vardı. Ama 975 günlerdir uğramıyor, mektuplar da sürekli gecikiyordu. Bu beklenmedik terslik Amadis'in epey canını sıkmıştı. Kararlar bir an önce alınmalıydı. Sonra verilecek hesaplar vardı. Mangemanche'ın yerine birisinin gelmesi gerekecekti belki. Sonra kırma taş sorunu çözülmeliydi. Ayrıca, Arland dışındaki personelin maaşlarında yeni bir indirim yapılması için çaba harcanmalıydı.

Birden sıçradı; şiddetli bir darbe yapıyı yerinden oynatmıştı çünkü. Sonra saatine baktı ve gülümsedi. Vakit gelmişti. Carlo ve Marin oteli yıkmaya başlamış olmalıydılar. Amadis'in bürosunun bulunduğu bölüm ayakta kalacaktı, Anne'ın çalıştığı oda da. Yalnızca orta bölüm, yani Barrizone'un odasıydı yıkılacak olan. Mangemanche ve asistanın odaları da kısmen yıkılacaktı. Rochelle'le Angel'in odalarına da dokunulmayacaktı, işçilerse zaten bodrum katta ve barakalarda barınıyorlardı.

Darbeler üçlü diziler halinde ve düzensiz aralıklarla inmeye başlamıştı şimdi. Tuğla molozlarının ve alçı kaplamaların alaşağı edildiği anlaşılıyordu seslerden. Cam parçaları şangırtılar çıkararak lokantanın döşemesine yayılıyordu.

“Bütün bunları daktilo edin,” dedi Amadis. “Sonra da bu mektupları nasıl göndereceğimizi düşünelim. Bu işe bir çözüm bulmak gerek.”

“Baş üstüne efendim,” dedi Rochelle.

Kalemini elinden bırakıp daktilo makinesini çekti önüne. Makine kılıfın altında bayağı ısınmıştı, havayla temas eder etmez bir ürperti geçirdi. Rochelle eliyle okşayarak sakinleşirdi onu ve karbon kâğıtlarını hazırladı.

Amadis yerinden doğruldu. İşlerini halletmek için bacaklarına yol verdi ve odadan çıktı. Rochelle onun merdivenden indiğini duydu. Gözleri bir an boşluğa takıldı, sonra toparlandı ve çalışmaya koyuldu.

Parçalanan alçı kaplamaların çıkardığı toz, zemin kattaki salonda göz gözü görmez hale getirmişti. Amadis ışığa yüzünü döndüğünde işçilerin siluetlerini gördü. Ağır balyozlarını büyük bir güçle kaldırıp indiriyorlardı.

Burnunu tıkayıp ters taraftaki kapıya yöneldi ve otelden çıktı. Dışarda Anne’ı gördü. Ellerini cebine sokmuş, sigara tüttürüyordu.

“Merhaba!” dedi Anne rahatını bozmadan.

“Ya işiniz?” diye sordu Amadis.

“Siz bu hengâmede çalışılabileceğine inanıyor musunuz?”

“Sorun bu değil. Size büroda oturup çalışmanız için para ödeniyor, eller cepte aylaklık etmeniz için değil.”

“Bu gürültüde çalışmak istemiyorum.”

“Ya Angel?”

“Nerede olduğunu bilmiyorum,” dedi Anne. “Arkeolog ve papazla birlikte gezintiye çıktı sanıyorum.”

“Bir tek Rochelle çalışıyor.” dedi Amadis. “Bundan utanmalı ve bu davranışınızı Yönetim Kurulu’na rapor edeceğimi bilmelisiniz.”

“Onunki mekanik bir çalışma,” dedi Anne. “Düşünmesi gerekmiyor ki.”

“Mademki size bu iş için para ödeniyor, insan hiç değilse çalışır gibi yapar,” dedi Amadis. “Hemen odanıza çıkın.”

“Hayır.”

Amadis söyleyecek bir şeyler arandı, ama Anne’ın suratında tuhaf bir ifade vardı.

“Siz bile çalışmıyorsunuz,” dedi Anne.

“Ben müdürüm. Başkalarının çalışmasını denetler, özellikle de işi iyi yapıp yapmadıklarına bakarım.”

“Kim demiş,” dedi Anne. “Herkes biliyor sizin ne olduğunuzu. Siz bir oğlancısınız.”

Amadis sırıttı.

“Devam edin, devanı edin,” dedi. “Söylediklerinize hiç alınmıyorum.”

“Öyleyse ben de devam etmem,” dedi Anne.

“Ne oluyor size? Her zaman çok saygısız davranıyorsunuz bana karşı. Siz, Angel, hepiniz. Neyiniz var? Delirdiniz mi yoksa?”

“Siz bunu anlayamazsınız,” dedi Anne, “Bilmem farkında mısınız ama, siz normal olarak, yani her zaman, anormal bir adamsınız. Bu sizi

sakinleştirmiş olmalı. Ama biz az çok normal adamlarız, bu yüzden de arada bir bunalıma girmemiz gerekiyor"

"Bunalımdan ne anlıyorsunuz? Şu yapmakta olduğunuz şey midir bunalım?"

"Açıklayayım. Bana göre..."

Durdu.

"Ben size yalnızca kendi düşündüklerimi söyleyebilirim bu konuda, öyle sanıyorum ki ötekiler... yani normal olanlar da size aynı şeyi söyleyeceklerdir. Ama belki de öyle değildir."

Amadis onaylar gibi başını salladı, ama bir yandan da sabırsızlık belirtileri göstermeye başladı. Anne, demir balyozların darbeleri altında zangır zangır titreyen duvara sırtını verdi. Amadis'in başının üstünde bir yerlere bakıyor ve konuşmakta hiç acele etmiyordu.

"Bir anlamda, müthiş tekdüze ve sıradan birtakım şeyleri temsil ediyorsunuz," dedi.

"Nasıl yani?"

Amadis yeniden sırıttı ve sürdürdü:

"Öyle sanıyorum ki oğlancı olmak, tekdüzeliğin değil, özgünlüğün belirtisi."

"Hayır," dedi Anne. "Bu budalaca bir şey. Ve sizi muazzam sınırlıyor. Dolayısıyla, olsanız olsanız ancak böyle bir adam olursunuz, daha öteye geçmenize olanak yok. Ama normal bir erkek ve normal bir kadın o kadar çok şey yapabilir, o kadar değişik kişiliğe bürünebilirler ki. Dar kafalı olmanız da buradan geliyor belki..."

"Yani sizce, oğlancılar dar görüşlü insanlar mıdır?"

"Evet," dedi Anne. "Oğlancılar ve seviciler ya da buna benzer bütün insanlar aklın alamayacağı kadar dar kafalıdır. Bunun kendi hataları olduğunu sanmıyorum. Ama genellikle bundan kendilerine bir pay çıkarmaya çalışırlar. Oysa bu önemsiz bir zayıflıktır, yalnızca."

"Hiç kuşkum yok ki bu toplumsal bir zayıflıktır." dedi Amadis. "Normal bir yaşam süren insanların hepsi bizi her zaman horlamışlardır; yani kadınlarla yatan ve çoluk çocuk sahibi olan insanlar, demek istiyorum."

"Saçma sapan şeyler söylüyorsunuz," dedi Anne. "İnsanların oğlancılardan nefret ettiği ya da onları horladığı savına kesinlikle inanmıyorum. Normal insanlarda böylesine güçlü bir üstünlük duygusu

yok. Sizi horlayan bu değil: onların yaşam çerçevesi ve bu çerçeve içinde varlığı giderek küçülen birey aşağılıyor sizi. Ama önemli bir şey değil bu. Olanca manyaklıklarınız, hastalıklarınız, garip anlaşmalarınız ve kınadığım her şeyinizle kendi içinize kapanmanızın, kendi kendinizle yetinmeye çalışmanızın nedeni de bu değil. Bunun bir tek nedeni var, kendinizi gerçekten çok sınırlıyorsunuz. Basit bir hormonal ya da zihinsel sapma yüzünden kendinize bir etiket yapıştırıyorsunuz. Bu çok üzücü bir şey. Üstelik, bu da yetmiyormuş gibi, etiketin üstünde ne yazıyorsa onunla özdeşleşmeye çalışıyorsunuz. Ona gerçeği söyletmek istiyorsunuz, aklınızca. Küçük bir çocuk sakat biriyle nasıl alay ederse, insanlar da sizinle öyle alay ediyorlar: düşünmeden. Biraz düşünseler acımaya başlayacaklar oysa. Ama bu yine de körlükten daha da az ciddi bir sakatlık. Aslında körler insanın en kolay dalga geçebileceği sakatlardır, çünkü kendileriyle alay edildiğini görmezler. Bu nedenle de körlerle kimse dalga geçmez."

"Öyleyse neden dalga geçer gibi söz ediyorsunuz oğlancılığımdan?"

"Çünkü şimdi kendi kendimi serbest bıraktım; çünkü artık düşünmeye bile katlanamadığım konular üzerinde çalışıyorsunuz ve benim müdürümsünüz, ben de size karşı her türlü direnme yolunu deniyorum; bunların içinde dürüst olmayan kimi yöntemler de var elbette."

"Ama şimdiye kadar son derece düzenli bir biçimde çalıştınız." dedi Amadis. "Ve birden, poff! Başladınız arka arkaya saçmalık üretmeye."

"İşte normal olmaktan kastım bu," dedi Anne. "İnsanı onca aptallaştıran çalışma ve yorgunluktan sonra bile tepki gösterebilmek yani."

"Buna normal davranmak diyorsunuz, ama bir yandan da sersemlikten bunayıncaya kadar sekreterimle yatmaktan da geri durmuyorsunuz," diye üsteledi Amadis.

"O işin de neredeyse sonuna geldim," dedi Anne. "Öyle sanıyorum ki yakında aramızda her şey bitecek. Gidip şu zenci kızı görmek istiyorum bir kere de..."

Amadis tiksinmiş gibi ürperdi.

"Mesai saatlerinin dışında ne yaparsanız yapın," dedi. "Ama bir kere, bana bundan hiç söz etmeyin. İkincisi, işinizin başına dönün."

"Hayır," dedi Anne, üstüne basarak.

Amadis suratını astı ve elini sinirli sinirli donuk sarı saçlarına götürdü.

“İnsanın, sonunda hiçbir şey elde edemeyeceğini bile bile ölesiye çalışan birtakım adamlar olduğunu düşünmesi korkunç bir şey,” dedi Anne. “Günde sekiz saat büroda kalan insanlar; günde sekiz saat büroda kalabilen insanlar.”

“Ama şimdiye kadar siz de öyle biriydiniz.” dedi Amadis.

“Geçmişten söz ede ede bunalttınız beni ama,” dedi Anne. “İnsanın, uzun süre kafası yerine kıçını kullandı diye, ömrü boyunca enayi kalması mı gerekir?”

“Böyle konuşmayın lütfen,” diye kınadı Amadis. “Gerçi bundan da kuşkuluyum ama, doğrudan beni hedef almasanız bile, böyle konuşmalar üzerimde hoş bir etki yaratmıyor.”

“Daha çok müdürlük kurumunu hedef alıyorum,” dedi Anne. “Ama saldırı tarzım sizi de hedef alıyorsa, ne yapalım, sağlık olsun. Kendinizi ne kadar sınırladığınızı, etiketinize nasıl sıkı sıkı yapıştığınızı siz de görüyorsunuz değil mi? Siyasal bir partiye kaydolan saf bir adam kadar sınırlıyorsunuz kendinizi.”

“Pis herifin tekisiniz siz,” dedi Amadis. “Fiziksel olarak sizden hiç hoşlanmıyorum, bilesiniz. Üstelik de tembelsiniz.”

“Bürolarda bir sürü adam var.”, dedi Anne. “Yığınla adam var oralarda. Sabah girerken sıkılırlar. Akşam çıkarken yine sıkılırlar, öğlenleri, insani özelliklerini hepten yitirerek, alüminyum sefertaslarında getirdikleri şeyleri tıkınırlar. Öğleden sonraları da kâğıt delerek, mektuplarını yazarak, arkadaşlarıyla telefon sohbetleri yaparak, öğlende yediklerini sindirirler. Arada bir başka türden, işe yarayan türden bir adam da çıkar aralarından. Bir şeyler üreten bir adam. Bir mektup yazar, mektup başka bir büroya gider. Bir iş yapılmasıdır söz konusu olan. Her seferinde evet ya da hayır demek yeterli olacak ve her şey bitecektir, bağlanacaktır. Ama bir türlü sonuç alınamaz.”

“Zengin bir düş gücünüz var,” dedi Amadis. “Şairane, epik bir ruh, ama hepsi o kadar. Son kez söylüyorum, işinizin başına dönün.”

“Aşağı yukarı yaşayan her insan başına böyle bir büro adamı, bir asalak düşer. Yaşayan insanın işini yoluna koyacak olan bu mektup ya da yazı, asalak adamın da varlık nedenidir. Öyleyse onu olabildiğince süründürmelidir ki kendi ömrü de uzasın. Ama yaşayan insan bunu bilmez.”

“Yeter,” dedi Amadis “Emin olun, bunların hepsi birer saçmalık. Mektuplara anında yanıt veren bir sürü insan vardır, ben buna kefilim.

Böyle çalışılabileceğine ve yararlı işler yapılabileceğine de.”

“Eğer her yaşayan insan ayağa kalksa ve bürolara dalıp çıksa,” diye sürdürdü Anne, “ve kendi asalağının kim olduğunu bulup onu öldürse...”

“Beni üzüyorsunuz ama,” dedi Amadis. “Aslında sizi kovmalı ve yerinize başka birini getirmeliyim, ama inanın, bütün bunları başınıza güneş geçtiği ve kadınlarla yatmaktan başka bir şey düşünmediğiniz için söylediğinizi düşünüyorum.”

“O zaman bütün bürolar tabuta dönerdi ve yeşile, sarıya boyanmış, çizgili linolyomlu küçük küplerin her birinde bir asalak iskeleti olurdu ve onları alüminyum sefertaslarına yerleştirirdik,” dedi Anne. “Haydi hoşça kalın. Gidip keşişi göreceğim.”

Amadis Dudu dilini yutmuş gibi kalakaldı. Anne’ın kocaman ve sert adımlarla uzaklaştığını, gelişmiş kaslarını hiç yormadan tepeyi kolayca tırmandığını gördü. Arkasında sağa sola kıvrılarak tepeye kadar uzanan ve karşılıklı ayak izlerinden oluşan bir çizgi bıraktı. Derken çizgi kayboldu. Ve yola tek başına devam etti. Sonra gözden kayboldu.

Müdür Dudu döndü ve otelin kapısından içeri girdi. Balyozların gümbürtüsü az önce kesilmişti. Carlo ve Marin önlerine yığılan molozları süpürmeye başlamışlardı. Birinci kattan, makinenin çıkardığı belli olan tıkırtılar ve satır sonlarındaki o hafif zil sesi geliyordu. Bir de küreğin yere sürtünürken çıkardığı metalik cızırtı. Daha şimdiden mavi-yeşil mantarlar bitmişti molozların üstünde.

GEÇİŞ

Hiç kuşku yok ki Profesör Mangemanche tam o karanlık bölgeye girdiği anda ölmüş, ve bu, erişilmez güzellikte bir av tablosu oluşturmuştu. Onu aramaya çıkan müfettiş biraz daha dayanmış olmalıydı, çünkü daha gençti ve Olive'le karşılaştığında bir miktar ısınmıştı. Her şeye karşın, o karanlık bölgenin ardında başlarına ne geldiğini tam olarak kimse bilemez. Konuşan papağan satıcılarının deyimiyle, burada belli bir belirsizlik payı var. Tuhaf bir şey daha; keşişle zenci kız arasındaki zina sahnesi de henüz gerçekleşmedi. Başlangıçta Claude Léon'un kişiliğine hatırı sayılır bir önem atfedildiği düşünülecek olursa, bu gecikmenin herhangi bir açıklaması olamaz. Bu işi tarafsız izleyicilerin gözleri önünde yapmaları kuşkusuz daha iyi olurdu. Çünkü böyle bir sahnenin sık sık yinelenmesinin keşişin fiziksel yapısı üstünde bir sürü yan etkisi olur. Bakarsınız dayanır ya da yorgunluktan ölür. Ve bunların her ikisi de gerçeğe çok yakın tahminlerdir. Gelişmelerin bundan sonraki seyri konusunda herhangi bir önyargıya kapılmaksın, Angel'in neler yapabileceğini kesinlikle ve rahatça belirleyebiliriz artık: Arkadaşının, yani Anne'ın düşüncelerinden ve davranışlarından önemli ölçüde etkilendiğini (bunda onun bir köpek adı taşımasının da payı var, ama bu belirleyici bir öğe değil) rahatça söyleyebiliriz. Anne'ın bu işte bir hatası var, o da uyarılarını gerektiği zaman ya da hiç değilse belli aralıklarla değil, sık sık ve düzenli bir biçimde yapması. Neyse ki, her seferinde yanlarında bir tanık oluyor. Aslında öteki kişilerin sonunu önceden kestirmek daha zor; onlarla ilgili bölümlerin oldukça düzensiz bir biçimde ele alınmış olması çeşitli derecelerden özgürleşmelere de yol açabilir, ya da, harcanan onca çabaya karşın, gerçek anlamda hiç mi hiç var olmamış da olabilirler. Ama, ancak sınırlı bir yarar sağladıkları için yok edilmeleri önemli bir sorun yaratmaz. Romanın başlıca kahramanının yani Rochelle'in varlığının çok belirgin olmadığını siz de fark etmişsinizdir. Duruma göre 975'in şoförü, biletçisi ya da sarı-siyah taksinin sahibi olabilen Deus ex maduna *için de aynı şey söylenebilir. (Renklerinden de anlaşılacağı gibi, hüküm giymiş bir taksidir söz konusu olan.) Ama bunlar elimizdeki kimyasal reaksiyon için yardımcı birer eleman olmanın dışında herhangi bir işlev taşımıyorlar. Yani, ne bizzat*

bu reaksiyon sürecinin kendisine, ne de bu reaksiyon sonunda ortaya çıkan kimyasal dengeye bir katkıları var.

ÜÇÜNCÜ HAREKET

I

Amadis, Carlo'yla Marin'in hareketlerini gözlüyordu. Otele henüz yeterince zarar verilememişti, çünkü şimdiye kadar yapılan her şey ancak zemin katla sınırlıydı. Oysa yapıyı tümüyle ikiye bölmek gerekiyordu. Gel gör ki bu iki işçi yıkımı sürdürecekleri yerde temizlik işine girişmişlerdi. Dudu, birinci kat merdivenlerinin orada sırtını duvara dayamış, ellerini cebine sokmuş. Anne'ın söylediklerini düşünüyordu ve ne yapacağına bir türlü karar verememişti. Ondan vazgeçebilir miydi acaba? Sonunda yukarı çıkıp iki mühendisin şimdiye kadar neler yaptığına bir göz atmaya karar verdi. Eğer bitirmişlerse ya da bitime yakın bir noktaya gelmişlerse, onlara zorunlu ve ebedi tatil yolu da görünmüş demekti.

Bir an, o güne kadar yerleştirilmiş raylara göz gezdirdi. Takozların üstünde duruyordu raylar ve bu haliyle oyuncağa benziyorlardı. Traverslerin altındaki kum iyice düzlenmişti ve kırma taşları bekliyordu. Vagon ve lokomotifler henüz monte edilmemişti. Travers ve ray yığınlarına yakın bir yerde, örtülerin altında yatıyorlardı.

Carlo durdu. Sırtı çok ağrıyordu. Usulca doğruldu, küreğin sapına ellerini dayadı ve yumruğunun tersiyle alnında biriken terleri sildi. Saçları terden parlıyordu ve tozlar, ıslak bedenin her tarafına yapışmıştı. Pantolonu kıçına yapışık duruyordu ve diz yerlerinde kocaman kocaman cepler oluşmuştu. Başını ağır ağır bir sağa bir sola çevirerek yere bakıyordu. Marin süpürge işine devam ediyordu. Cam kırıkları küreğine değdikçe şıngırdayıp duruyorlardı. Onları alıp bir kalça hareketiyle arkasındaki çöp yığınına savuruyordu

"İşinize bakın," dedi Amadis, Carlo'ya.

"Yoruldum," dedi Carlo.

"Tembellik edesiniz diye para ödemiyoruz size."

"Ben tembellik etmiyorum Bayım. Soluklanıyorum."

"Bu işi yapacak durumda değildiniz madem, kabul etmeseydiniz."

"Bu işi yapmayı ben istemedim, bayım. Yapmak zorunda bırakıldım."

“Kimse zorlamadı sizi,” dedi Amadis. “Sözleşme imzaladınız.”
“Yorgunum,” dedi Carlo.
“Tekrar söylüyorum, işinizi yapın.”
Bu kez Marin de durdu.
“Hiç soluk almadan, hayvanlar gibi de çalışamayız ya,” dedi.
“Çalışırsınız pekâlâ,” dedi Amadis. “Ustabaşıları buraya bunun için, herkesi bu kesin kurala uymaya zorlasınlar diye getirttik zaten.”
“Neye uymaya zorlasınlar diye?” diye sordu Marin.
“Bu kesin kurala.”
“Kafa ütülediniz ama.” dedi Marin.
“Sizi daha kibar konuşmaya davet ediyorum.” dedi Amadis.
“Şu Arland denen herif bir kerecik olsun bizi rahat bırakmıştı,” dedi Marin. “Siz de öyle yapın ve çekip gidin başımızdan.”
“Ben Arland’a kuralları hatırlatmasını bilirim,” dedi Amadis.
“Biz işimizi yapıyoruz.” dedi Marin. “Şöyle ya da böyle, nasıl yaptığımız yalnızca bizi ilgilendirir.”
“Son kez söylüyorum,” dedi Amadis. “İşinizin başına dönün.”
Carlo pençelerinin arasında tuttuğu kürek sapını bırakıp kuru ellerine tükürdü. Marin de bıraktı küreğini.
“Ağzınızı burnunuzu dağıtacağız.” dedi.
“Yapma, Marin...” diye mırıldandı Carlo.
“Eğer bana dokunursanız sizi çok fena kınarım,” dedi Amadis.
Marin ona doğru iki adım attı, durdu, baktı ve yeniden ilerleyerek adamla göğüs göğüse geldi.
“Ağzınızı burnunuzu dağıtacağım,” dedi. “Keşke bunu yapmak zorunda kalmasaydım, çünkü leş gibi parfüm kokuyorsunuz. Siz bir baş belası ve pis bir oğlancısınız.”
“Bırak onu, Marin,” dedi Carlo. “O bizim patronumuz.”
“Çölde patron matron olmaz.” dedi Marin.
“Burası artık çöl değil.” dedi Amadis alaylı bir sesle. “Siz hiç demiryolu döşenmiş bir çöl gördünüz mü daha önce?”
Marin düşündü.
“Gel çalış, Marin,” dedi Carlo.
“Diliyle alt ediyor beni.” dedi Marin. “Eğer söylediklerini dinlemeye başlayacak olursam bana madik atacak. Onu dövmemek gerektiğini ben de

biliyorum ama, öyle sanıyorum ki yine de pataklayacağım, yoksa o beni kazıklayacak.”

“Neyse sen bilirsin,” dedi Carlo. “Ama ille de yapacağını diyorsan, ben de yardım ederim sana.”

Amadis direnmeye çalıştı.

“Bana dokunmanızı yasaklıyorum.” dedi

“Eğer konuşmanıza izin verirsek, bizi aldatırsınız.” dedi Carlo. “Bundan hiç kuşkumuz yok. Görüyorsunuz ya, başka çaremiz kalmıyor.”

“İkiniz de birer aptal, birer hayvansınız.” dedi Amadis. “Küreklerinizi alın elinize, yoksa beş para ödemeyiz.”

“Umurumda bile değil,” dedi Marin. “Yukarıda bir sürü mangır var, ama hâlâ paralarımızı ödemediniz. Biz de gidip kendimiz alacağız hak ettiğimiz parayı.”

“Hırsızsınız siz.” dedi Amadis.

Carlo’nun yumruğu havada seri, parıltılı, kısa bir yörünge çizdi ve Amadis’in yanağında bir çatırtı oldu. Bir inilti kopardı.

“Lafınızı geri alın,” dedi Marin. “Geri alın, yoksa öleceksiniz.

“Hırsızlar.” dedi Amadis. “İşçi değil, hırsızsınız siz.”

Marin de vurmaya hazırlandı.

“Bırak,” dedi Carlo. “Bir kişiye karşı iki kişi olmaz. Bırak onu bana.”

“Çok kızmışsın,” dedi Marin. “Öldüreceksin onu.”

“Evet,” dedi Carlo.

“Ben de çok sinirlendim,” dedi Marin. “Ama bu durumda o kazanmış sayılır.”

“Korksaydı çok daha kolay olurdu,” dedi Carlo.

“Hırsızlar.” diye bağırdı Amadis yeniden.

Carlo’nun kolları iki yanına düştü.

“Pis bir oğlancısınız siz,” dedi. “Canınızın istediğini söyleyin. Biz de sizin oğlancılık hikâyelerinizi anlatsak ne yaparsınız ha? Korkarsınız değil mi?”

“Hayır,” dedi Amadis.

“Öyleyse biraz sabredin,” dedi Marin. “Karıma söyleyeyim de sizinle biraz ilgilensin.”

“Kesin artık,” dedi Amadis. “İşinizin başına dönün.”

“Ne pis herif bu!” diye söylendi Carlo.

“Hırsız ve aptalsınız,” dedi Amadis.

Marin'in tekmesi onu tam karnının altından yakaladı. Boğuk bir çığlık attı ve iki büklüm, yere kapaklandı. Yüzü bembeyazdı ve uzun süre koşmuş bir köpek gibi soluyordu.

"Bana haksızlık ettin Marin," dedi Carlo. "Ben sakinleşmiştim oysa."

"Of, boşver," dedi Marin. "Çok sen vurmadım. Beş dakika sonra ayağa kalkar. Böyle bir şeye ihtiyacı vardı."

"Haklısın sanıyorum," dedi Carlo.

Aletlerini aldılar yerden.

"Bizi kovacaklar," dedi Carlo.

"Sağlık olsun," diye söylendi arkadaşı. "Biz de dinleniriz. Bu çölde bir sürü salyangoz varmış. Çocuklardan duydum."

"Evet," dedi Carlo. "Mükellef bir yemek yaparız onlardan."

"Demiryolu bitince."

"Evet, bitince."

Uzaktan gelen bir homurtu işittiler.

"Sus bir dakika," dedi Marin. "Bu da neyin nesi?"

"Hah!" dedi Carlo. "Mutlaka kamyonlar geliyordur."

"Kırma taş yerleştirmek gerek." dedi Marin.

"Evet, bütün rayların altına..." dedi Carlo.

Marin küreğini alıp işine yumuldu. Kamyonların gürültüsü büyüdü, büyüdü ve belli bir anda en yüksek noktaya çıktı. Derken frenlerin acı çığlıkları duyuldu ve her şey sustu.

II

Papaz Petitjean arkeologun kolundan tutup parmağıyla keşişin kulübesini gösterdi.

“İşte geldik,” dedi.

“Güzel. Çocukları bekleyelim...” dedi arkeolog.

“Bu işi pekâlâ bizsiz de başarabilirler,” dedi papaz.

Athanagore gülümsedi.

“Bunu daha çok Angel için istiyorum,” dedi.

“Şanslı çocuk!” dedi Petitjean. “Birkaç tane izin kâğıdını bu kız için feda edebilirdim kendi payıma.”

“Haydi, haydi...” dedi arkeolog.

“Bu papaz hırkasının altında bir aslan yüreği yatıyor,” dedi papaz.

“O yürekle istediğinizi sevmekte özgürsünüz...” dedi arkeolog.

“Eh... evet...” dedi Petitjean.

Durmuşlardı ve arkalarına bakıyorlardı. Kuşkusuz beş saniye önce geçtikleri yere arka denebilirse.

“İşte geliyorlar!” dedi Athanagore. “Ama Bakır nerede?”

“Angel değil ki o,” dedi papaz. “Arkadaşı o gelen.”

“Ne keskin gözleriniz var.”

“Hayır,” dedi Petitjean. “Bunu şundan çıkarıyorum: Angel o işi böyle bir kızla bu kadar çabuk yapacak kadar dangalak biri olamaz.”

“Gerçekten ötekiymiş,” diye doğruladı Athanagore. “Onu tanıyor musunuz?”

“Pek az. Ya uyuyor, ya çalışıyor ya da o oğlancının sekreteriyle idman yapıyor da onun için sık karşılaşmıyoruz.”

“Koşuyor...” dedi arkeolog.

Anne hızla yaklaşıyordu.

“Yakışıklı bir çocuk,” dedi Petitjean.

“Hiç belli olmuyor... ne olmuş buna böyle?”

“Böyle durumlarda bazı şeyler garip bir görünüm alırlar.” dedi papaz.

“Haklısınız,” dedi arkeolog. “Zavallı Profesör Mangemanche.”

Sustular.

“Merhaba!” dedi Anne. “Ben Anne’ım.”

“Merhaba,” dedi Athanagore.

“Nasılsınız?” diye sordu Petitjean ilgiyle.

“Daha iyi.” dedi Anne. “Sepetleyeceğim onu.”

“Kimi?” diye sordu papaz. “Aftosunuzu mu?”

“Aftosumu, evet. Canımı sıkıyor artık.”

“Öyleyse yeni bir tane daha mı arıyorsunuz?”

“İyi bildiniz, bay papaz,” dedi Anne.

“Yo! Lütfen böyle konuşmayın!” diye karşı çıktı papaz “Bırakın bu kasıntı ağızları. Hem önce...”

Birkaç adım uzaklaştı ve ayaklarını sertçe vurarak ötekilerin çevresinde dönmeye koyuldu

“Üç küçük adam ormana gittiler!” diye şakıdı.

“Döndüklerinde fısıltıyla şöyle dediler...” diye sürdürdü arkeolog.

“Hapşu? Hapşu! Hapşu!” diye bağırdı Anne onlara ayak uydurarak.

Petitjean durdu. Burnunu kaşıdı.

“Formülü o da biliyor!” dedi arkeologa.

“Evet...” dedi öteki.

“Öyleyse onu da götürelim mi?” diye sordu Petitjean.

“Elbette.” dedi Anne. “O zenci kızı görmek istiyorum çünkü.”

“Pis herifin tekisiniz,” dedi Petitjean. “Bütün kızlar sizin mi olsun istiyorsunuz?”

“Hiç de değil,” dedi Anne. “Rochelle’le aramızda bir şey kalmadı.”

“Kalmadı mı?”

“Kalmadı. Tümüyle bitti.”

Petitjean bir an düşündü.

“Peki o bunu biliyor mu?” diye sordu.

Anne biraz sıkılır gibi oldu.

“Daha söyleyemedim...”

“Ben de böyle düşünmüştüm zaten.” dedi papaz. “Tek yanlı ve ani bir karar.”

“Size yetişeyim diye koşarken aldım bu kararı,” diye açıkladı mühendis.

Athanagore bozulmuştu.

“Can sıkıcı bir adamsınız,” dedi. “Bu, Angel için yeni sorunlar yaratacak.”

“Hiç de değil,” dedi Anne. “Çok hoşuna gidecek onun. Kız bütünüyle serbest artık.”

“İyi de o kızcağız ne düşünecek?”

“Şey, bunu bilmiyorum,” dedi Anne. “O kadar akıllı biri değildir.”

“Ne kadar da önyargılısınız...”

Anne yanağını kaşıdı.

“Belki bu onun biraz canını sıkacak,” dedi. “Beni soracak olursanız, bu beni hiç mi hiç etkilemez, ayrıca sabahtan akşama kadar kafamı bu konuya yormam da olanaksız.”

“Her şeyi kolayca hallediyorsunuz.”

“Eh, ben mühendisim,” dedi Anne.

“Piskopos bile olsanız fark etmez,” dedi papaz. “Daha düne kadar yatağınıza aldığınız bir kızı böyle palas pandıras sokağa atmanızı hiçbir biçimde haklı gösteremezsiniz.”

“Bu sabah da yattım,” dedi Anne.

“Tam arkadaşınız Angel kendini yatıştırmanın bir yolunu bulmaya hazırlanıyor, siz fırsattan yararlanıp onu yeni bir kararsızlığın içine iteliyorsunuz,” dedi Papaz Petitjean. “Ayrıca, silindir gibi ezip geçtiğiniz bu kız için, Angel’in tuttuğu yoldan geri döneceğinden de kesinlikle emin olamazsınız.”

“Bu yol, bu kendini yatıştırma yolu da neyin nesi?” diye sordu Anne. “Angel ne yapıyor ki?”

“Güzel bir pilicin işini bitiriyor!” dedi Petitjean. “Ah, domuz, ah!”

Gürültüyle dilini şaklattı ve hemen ardından haç çıkardı.

“Yine günaha girecek bir laf ettim,” diye özür diledi.

“Girin öyleyse günaha…” dedi Anne içgüdüsel olarak. “Nasıl biri ki bu kadın? O zenci kız değildir, umarım?”

“Elbette değil,” dedi Petitjean. “Zenci kız yalnız keşişe ait.”

“Başka bir kız daha mı var?” diye sordu Anne. “Şöyle iyi bir parça?”

“Bırakın artık,” diye araya girdi Athanagore. “Arkadaşınızla uğraşmayı kesin.”

“Ama o beni çok sever,” dedi Anne. “Kızını halletmeme hiç kızmaz.”

“Hiç de hoş değil bu söyledikleriniz,” diye kınadı arkeolog.

“Ama Rochelle’in özgür olduğunu duyunca ihale kazanmış müteahhit gibi mutlu olacaktır, bundan eminim?”

“Hiç sanmam,” dedi arkeolog. “Artık çok geç.”

“Hiç de değil. Kız hâlâ çok iyi durumda. Ve eskisinden biraz daha deneyimli üstelik.”

“Bir erkek için hoş şeyler değil bunlar. Angel gibi bir erkek bu konuda kendisine ders verilmesinden hoşlanmaz.”

“Ya, öyle mi?” dedi Anne.

“Tuhaf şey,” dedi papaz. “Bazen ilginç şeyler de söylediğiniz oluyor, ama şu anda çekilmez bir herifsiniz.”

“Ben kadınlarla ilgili olarak ne gerekiyorsa hepsini yaparım,” dedi Anne. “Ama iş orada biter, anlıyorsunuz ya. Kadınları severim ama biriyle sürekli ilişki kuracaksam, onun erkek arkadaşlarımdan biri olmasını isterim. Kuşkusuz, yalnızca konuşmak için.”

“Belki Angel sizin gibi biri değil,” dedi Athanagore.

“Onu bu durumdan kurtarmak gerek,” dedi Anne. “Rochelle’le bir an önce yatmalı, göreceksiniz çabuk bıkacaktır.”

“O başka bir şey arıyor,” dedi Petitjean. “Benim dinde aradığım şeyi... yani... genel olarak... çünkü benim de zaman zaman kurala aykırı kimi zararsız davranışlarım oluyor. Ama yine de en az elli tane dua bilirim. Kuşkusuz bu elli, yuvarlak bir rakam... Buna üç de diyebiliriz.”

“Ona ikram ettiğiniz şeyi herhangi bir başka kızla da yapabilir,” dedi arkeolog. “Nitekim şu anda yapıyor da.”

“Vay domuz vay!” dedi Anne. “Bana bundan hiç söz etmemişti. Görüyor musunuz şu Angel’i!”

“O başka bir şey arıyor,” diye yineledi Petitjean. “Hemen kötüye yormayın. Başka bir şey var bunda...”

Bir an arar gibi yaptı kullanmak istediği sözcüğü.

“Neyse, ne olduğunu tam olarak bilmiyorum,” dedi. “Aslında kadınlarla ilgili olarak biraz sizinkilere benzer şeyler düşünüyorum ben de. Onları mıncıklamak gerek gerçekten, ama insan başka şeyler de düşünebilmeli.”

“Elbette,” dedi Anne. “Dediğim gibi, geri kalan şeyleri erkek arkadaşlarımla yapmak isterim.”

“Onun ne aradığını söyleyebilmek o kadar kolay değil,” dedi Athanagore. “Önce birtakım temel bilgilere sahip olmanız gerek. Sizin için hiçbir şey ifade etmeyen sözcüklerle anlatmam olanaksız bunu.”

“Bir deneyin,” dedi Anne.

“Öyle sanıyorum ki o bir tanık arıyor,” dedi Athanagore “Onu tanıyan ve yeterince ilgilenebileceği bir tanık. Öyle ki, onun yanında olunca, sürekli kendisini dinlemeden de kendi kendisini denetleyebilsin.”

“Bu neden öteki kız olmasın?” diye sordu Anne.

“Çünkü önce Rochelle’i sevdi. Buna karşılık kızın kendisini sevmemesi ona bir tarafsızlık güvencesi gibi geldi. Ayrıca, aradığı tanığı o kızda bulması için onun ilgisini yeterince çekmesi gerekiyordu.”

“Angel iyi bir adamdır,” dedi Anne. “Bu tür fikirler taşımasına üzüldüm. Aslında her zaman biraz sıkıcı bir yanı olmuştur.”

Arkeolog bir an duraksar gibi oldu.

“Belki de uyduruyorum, bütün bunları,” dedi. “Bu işin bu kadar kolay olacağından kuşkuluyum doğrusu.”

“Nasıl, bu kadar kolay olacağından?”

“Bütünüyle özgür bir Rochelle’i sevebilmenin Angel’i düşündüğüm kadar mutlu edip etmeyeceğini bilmiyorum, öyle sanıyorum ki şu an ondan tiksiniyordur.”

“Elbette ki zor olacak,” dedi Anne

“Onu iyice yıprattınız,” dedi Petitjean. “Hem, onun sizin yerinizi doldurmasını belki kız da istemeyecektir.”

“Aa, ben ona durumu açıklarım.” dedi Anne.

“Yürümeye devam edemez miyiz?” dedi Petitjean.

“Sizi izliyorum,” dedi Anne.

“Sizden bir şey isteyeceğim.” dedi arkeolog

Üçü birden yürümeye başladılar. Anne öteki arkadaşından bir baş öndeydi. Daha kesin bir anlatımla, kendi başıydı önde olan.

“Bunu Angel’e söylememenizi rica edeceğim,” dedi arkeolog.

“Neyi?”

“Rochelle’in özgür olduğunu.”

“Ama bundan hoşnut olacaktır!”

“Bana kalırsa bunu Angel’den önce Rochelle’e söylemelisiniz.”

“Neden?”

“İşi yoluna koymak için,” dedi arkeolog. “Bunu Angel’e hemen söylemenin hiçbir yararı olmaz. Hiçbir şeyi halledemezsiniz böyle.”

“Ya! Öyle mi!” dedi Anne. “O zaman daha sonra mı söylerim?”

“Elbette,” dedi arkeolog.

“Kısacası, önce Rochelle’e daha sonra da Angel’e söylemem gerekiyor, öyle mi?” diye sordu Anne.

“Bu çok doğal,” dedi Petitjean. “Angel’e her şeyi anlattıktan sonra ve Rochelle’e daha hiçbir şey söylememişken fikir değiştirebileceğinizi bir düşünün. Bunda sizin hiçbir kaybınız olmaz. Ama Angel için yeni bir düş kırıklığı yaratır.”

“Elbette,” dedi Anne.

“Gerçek neden bu değil elbette,” diye açıkladı Petitjean. “Ama sizin de bu nedeni bilmeniz gerekmiyor.”

“Bu kadarı bana yeter,” dedi Anne.

“Teşekkür ederim,” dedi arkeolog. “Size güveniyorum.”

“Haydi gidip zenci kızı görelim,” dedi Anne.

III

Örneğin, ‘BALE’ balığı bütün bale müziği plaklarımızı kapsar ve klasik plaklar bölümündeki alfabetik listede, bale sözcüğünün bulunduğu yerdedir.

Philips Katalogu. 1946. s. 111

Rochelle, Amadis’in içeri girdiğini gördü. Bir eliyle karnının altındaki bölgeyi tutuyor, öteki eliyle de kapının pervazına ve duvarlara tutunmaya çalışıyordu. Durumu iyi değildi. Koltuğuna kadar sürünerek gitti ve bitkin bir halde oturdu. Gözlerini kırpıştırıyor, alnında bitmez tükenmez çizgiler oluşuyordu. Bu da yumuşak dokuların biçimini bozuyordu, elbette.

Rochelle işini bıraktı ve yerinden doğruldu. Adamı sevmiyordu.

“Sizin için ne yapabilirim?” diye sordu. “Çok acı çekiyor musunuz?”

“Bana dokunmayın,” dedi Amadis. “Şu işçilerden biri bana vurdu.”

“Uzanmak ister misiniz?”

“Yapacak hiçbir şey yok,” dedi Amadis. “Yani fiziksel olarak. Ayrıca, beklemekten de bir şey kaybetmezler.”

Belli belirsiz kımıldadı yerinden.

“Dupont’u görmek isterdim.”

“Dupont da kim?”

“Onu nerede bulabilirim?”

“Hâlâ o Lardier domuzunun yanındadır...” diye mırıldandı Amadis.

“Bir şey içmek ister misiniz?” diye sordu Rochelle. “Edreant çayı hazırlayabilirim size.”

“Hayır.” dedi Amadis. “Hiçbir şey istemem.”

“Pekâlâ.”

“Mersi,” dedi Amadis.

“Yo, bunu, gözünüze girmek için yapmıyorum,” dedi Rochelle. “Aslında sizi hiç mi hiç sevmiyorum.”

“Biliyorum.” dedi Amadis. “Ama nedendir bilinmez, kadınların eşcinsellerden hoşlandığı düşünülür, genellikle.”

“Erkeklerden hoşlanmayan kadınlar için geçerli o,” dedi Rochelle. “Ya da her, şeyi genelleştiren kadınlar için.”

“Kadınların kendilerini onların yanında güven içinde hissettikleri ve birlikteyken can sıkıntısı diye bir dertleri olmadığı söylenir...”

“Eğer söz konusu olan eşcinseller yakışıklıysa.” dedi Rochelle. “Böyle durumlarda söylenenler doğru olabilir. Ama benim can sıkıntısı diye bir derdim yok zaten.”

“Burada Anne’dan başka canınızı sıkan biri var mı ki?”

“Çok saygısızsınız,” dedi Rochelle.

“Önemi yok.” dedi Amadis. “Anne ve Angel sıradan birer adam olacaklar zaten. Onları kovaladım.”

“Anne benim canımı sıkmıyor,” dedi Rochelle. “Onunla sevişiyorum. Dokunuyor bana. Mıncıklıyor.”

“Peki ya Angel? O sıkıyor mu canınızı?”

“Evet.” dedi Rochelle. “Çünkü sesimi çıkarmıyorum. Arkadaşına göre daha az yapılı. Hem başlangıçta Anne’ı tercih ettim, çünkü o daha az karmaşık bir adamdı.”

“Angel karmaşık bir adam mı? Ben ise onu aptal ve tembel buluyorum. Ama yine de, fizik olarak Anne’dan daha iyi.”

“Hayır.” dedi Rochelle. “Benim hoşlandığım türde değil. Ama yine de fena sayılmaz.”

“Onunla yatar mıydınız?”

“Elbette!” dedi Rochelle. “Şimdi yatabilirim. Anne’dan alabileceğim çok bir şey kalmadı.”

“Size bütün bunları soruyorum; Çünkü bana tümüyle yabancı bir dünyanın insanısınız.” dedi Amadis. “Anlamak, tanımak istiyorum.”

“Şu oranıza yediğiniz darbe mi anımsattı erkek olduğunuzu?” diye sordu Rochelle.

“Çok acı çekiyorum,” dedi Amadis. “Alaylarınıza tepki gösterecek halde değilim.”

“Herkesin sizinle alay ettiğini düşünmekten ne zaman vazgeçeceksiniz?” diye sordu Rochelle. “Umurumda bile değilsiniz, bunu bilin!”

“Geçelim bunu,” dedi Amadis. “Angel’in sizi rahatsız ettiğini söylüyorsunuz. Peki bundan hoşnut değil misiniz?”

“Yoo, bundan yakınmıyorum,” dedi Rochelle, “Bu bir tür güvenlik sigortası.”

“Ama Anne’ı kıskanıyor olmalı.”

“Siz nereden bilebilirsiniz ki böyle bir şeyi?”

“Örnekseme yöntemiyle çıkarıyorum,” dedi Amadis. “Lardier’ye karşı duyduklarıma bakarak söylüyorum.”

“Ne duyuyorsunuz ki?”

“Onu öldürmek istiyorum.” dedi Amadis. “Karnını tekmeleyerek öldürmek. Her şeyi ezmek.”

“Angel sizin gibi değildir. Sizin kadar haris bir adam değil o.”

“Yanılıyor olmalısınız,” dedi Amadis. “Anne’dan hiç hoşlanmıyor.”

Rochelle kaygıyla baktı.

“Doğru söylemiyorsunuz herhalde?”

“Kim demiş,” dedi Amadis. “Hem bu işin başka yolu yok. Ben ne yapabilirim ki. Bütün bunları canınızı sıkmak için de söylemiyorum üstelik.”

“Gerçekten bir şeyler biliyor gibi konuşuyorsunuz,” dedi Rochelle, “Öyle sanıyorum ki beni elde etmeye çalışıyorsunuz. Ama bu gizemli havalar bana sökmez.”

“Gizemli hava falan attığım yok,” dedi Amadis. “Acı çekiyorum ve bazı şeyleri daha iyi anlıyorum. Hem yeri gelmişken, işiniz nasıl gidiyor?”

“Bitti,” dedi Rochelle.

“Size başka bir iş vereceğim. Bloknotunuzu alın elinize.”

“Acınız epeyce hafiflemiş olmalı.” dedi Rochelle.

“Kırma taşlar geldi,” dedi Amadis. “Kamyon şoförleri için ödemelerin hazırlanması ve onlara ray döşeme işinde çalışmalarını önermek gerek.”

“Önerinizi reddedeceklerdir.” dedi Rochelle.

“Siz bir servis notu alın,” dedi Amadis. “Her şeyi öyle düzenleriz ki reddedemezler.”

Rochelle üç adım atıp kalemini ve bloknotunu aldı eline. Amadis bir an masasına dayandı, başını ellerinin arasına aldı ve yazdırmaya başladı.

IV

“Bu gerçekten birinci sınıf bir kutsal sahne.” dedi Papaz Petitjean.

Anne, arkeolog ve papaz aheste beste geri dönüyorlardı.

“O zenci kız...” diye söylendi Anne. “Onda çok iş var!”

“Haydi canım siz de,” dedi arkeolog, “o kadar da uzun boylu değil.”

“Rahat, bırakın şu Claude Léon’u,” dedi papaz. “Çapına göre hiç de fena sayılmaz.”

“Ona bir el vermeyi isterdim doğrusu.” dedi Anne.

“Kullandığı şeyin bir el olduğunu söylemek çok doğru olmaz.” dedi Papaz Petitjean. “Ayrıntıları iyi izlememişsiniz.”

“Oh. Gigo!” dedi Anne. “Başka şeylerden söz edin. Yürümeye bile mecalim kalmadı.”

“Evet, insanı etkiliyor,” dedi papaz. “Bu konuda sizinle hemfikirim. Ama benim cüppem var.”

“Rahip olmak için ne yapmak gerekir?” diye sordu Anne.

“Siz ne istediğinizi bilmiyorsunuz,” dedi Petitjean. “Kâh öyle, kâh böyle. Bir zaman geliyor saçmalayıp duruyorsunuz, bir zaman geliyor akıllanıyorsunuz. Bir bakıyorum duygulu bir adam oluyorsunuz, bir bakıyorum, aklı apış arasında koyun tüccarlarına benziyorsunuz, özür dilerim, dilim, düşüncelerimi ifade etmede yetersiz kalıyor.”

“Yine de fena değilsiniz,” dedi Anne. “Ben söylediklerinizi anlıyorum.”

Gülmeye başladı ve papazın kolunu tuttu.

“Petitjean, siz tam bir erkeksiniz!” dedi.

“Mersi,” dedi Petitjean.

“Size gelince, siz bir aslansınız.” diye sürdürdü Anne arkeologa dönerek. “Sizi tanıdığıma çok memnunum.”

“Ben yaşlı bir aslanım.” dedi arkeolog. “Kemirgen bir hayvan seçmiş olsaydınız, benzetme daha doğruya yakın olurdu.”

“Hiç de değil.” dedi Anne. “Sizin o kazılarınız eğlencelik şeyler. Hep onlardan söz ediyorsunuz, ama ortalıkta hiçbir şey görünmüyor.”

“Görmek mi istiyorsunuz?”

“Elbette!” dedi Anne. “Beni çok ilgilendiriyor çünkü.”

“Sizi de her şey ilgilendiriyor doğrusu.” dedi Petitjean.

“Herkes böyledir,” dedi Anne

“Peki ya uzmanlar ne olacak?” diye sordu arkeolog. “Benim naçizane kişiliğim pek bir şey ifade etmez ama ben, kendi payıma arkeolojiden başka hiçbir şeyle ilgilenmiyorum.”

“Bu doğru değil.” dedi Anne. “Sizinki yalnızca arkeolojinin bir türü.”

“Hiç de değil!” dedi arkeolog biraz gücenerek. Anne yine güldü.

“Dalga geçiyorum sizinle.” dedi. “Size hiçbir zararı dokunmayan toprak çömlekleri kutulara doldurmuyor musunuz?”

“Susun artık,” dedi Athanagore. “Yapay yaratık, siz de!”

Kızgın değildi.

“Öyleyse gidip kazılarınıza bakıyor muyuz?” diye sordu Anne.

“Haydi gidelim,” dedi Petitjean.

“Gelin öyleyse,” dedi arkeolog,

V

Karşıdan Angel geliyordu. Kararsız adımlarla yürüyordu ve Bakır'ın bedeninin sıcaklığı hâlâ tenindeydi. Kız da Briçe ve Bertil'e yardım etmek için ters tarafa gitmişti. Kendisine bir kum çukurunun içinde şefkatle, incitmekten korkarcasına sahip olan bir oğlanın yanında daha fazla kalmasının bir anlamı yoktu. Bunu biliyordu. Bu yüzden, güldü ve koşup gitti. İnce, esnek bacakları parlak kumun üstünde havalanıyordu. Gölgesi hemen yanı başında dans ediyor ve bu ona dört boyutlu bir görünüm kazandırıyordu.

Birbirlerine iyice yaklaştıklarında Angel dikkatle baktı gelenlere. Onları yalnız bıraktığı için özür dilemeye falan niyeti yoktu. Anne de onlarlaydı üstelik. Tıpkı Rochelle'le tanışmadan önceki gibi güçlü ve neşeli. Oysa Rochelle artık tükenmişti.

Athanagore'un kampına çok az bir yolları kalmıştı. Yalnızca konuşuyorlardı ve bir şeylerin olacağı belliydi. Her şey hazırdı bunun için.

Çünkü Angel, Bakır'ı tanımış ve Rochelle'in kendisinden esirgeyip de Anne'a verdiklerinin neler olduğunu iyice anlamıştı.

VI

"İlk olarak ben iniyorum," dedi Athanagore. "Dikkat edin. Aşağıda bir taş yığını var, onu yuvarlamamaya özen gösterin."

Bedenini kuyunun ağzından içeri soktu ve ayakları gümüş basamaklardan birine sağlamca bastı.

"Siz geçin önce!" dedi Anne, Petitjean'ın yolundan çekilerek.

"Garip bir spor bu," dedi Petitjean. "Hey, aşağıdakiler, gözlerinizi yere indirin. İşinize yarayacak bir şey yok burada!"

Bir eliyle cüppesini topladı. Ayağını da ilk basamağa yerleştirdi.

"İdare eder," dedi. "İnebilirim sanıyorum."

"Böyle ne kadar iniliyor, kestirebiliyor musun?" diye sordu Anne.

Angel'in yanındaydı.

"Bilmiyorum," dedi Angel boğuk bir sesle. "Derin olmalı."

Anne deliğin ağzından baktı eğilerek. "Pek bir şey görülmüyor," dedi. "Petitjean varmış olmalı. Epey oldu çünkü ineli."

"Daha değil..." dedi Angel umutsuzlukla.

"İnmiştir, inmiştir," dedi Anne.

Kuyunun yanı başında diz çökmüştü ve yoğun karanlığın içine bakıyordu dikkatle.

"Hayır," diye yineledi Angel. "Daha değil."

Pes perdeden, ürkmüş gibi bir sesle konuşuyordu.

"Gitmek gerek," dedi Anne. "Haydi bakalım. Yoksa korkuyor musun?"

"Korkmuyorum..." diye mırıldandı Angel.

Eli arkadaşının sırtına dokundu ve birden onu boşluğa itiverdi. Angel'in alnı ter içinde kalmıştı. Birkaç saniye sonra bir çatırtı oldu. Petitjean'ın, kuyunun dibinden gelen çığlığı işitildi sonra.

Angel'in bacakları titriyordu. Parmakları birinci basamağı bulmakta epey sıkıntı çektiler. Bacakları onu aşağı doğru götürüyordu. Soğutulmuş cıva kadar ağırdı bedeni. Kuyunun giriş deliği başının üstünde kalmıştı. Koyu lacivert fonu ikiye bölen mavi-siyah bir şerit vardı yukarda. Altındaki

alan belli belirsiz aydınlandı ve Angel temposunu hızlandırdı. Petitjean’ın tekdüze bir sesle dua ettiğini işitiyordu. Aşağı hiç bakmadı.

VII

“Hata benimdi.” dedi arkeolog, Petitjean’a.

“Hayır.” dedi Petitjean. “Ben de suçluyum.”

“Rochelle’in artık özgür olduğunu Angel’e söylemesine engel olmamalıydık.”

“O zaman da onun düştüğü yerde şimdi Angel olurdu.” dedi Petitjean.

“Seçim yapmak neden?”

“Çünkü yapmak gerek,” dedi Petitjean. “Bu çok can sıkıcı bir şey ama, yine de yapmak gerek.”

Anne’ın boynu kırılmıştı ve taşların üstünde yatıyordu. Yüzünde anlamsız bir ifade vardı ve dağınık saçlarının altında oldukça büyük bir yara saklıydı. Bacaklarından biri bedeninin altında kalmıştı.

“Onu buradan çıkarmak gerek,” dedi Petitjean. “Çıkarıp boylu boyunca yatırmak gerek.”

Angel’in önce ayaklarının sonra da bedeninin aşağı indiğini gördüler. Genç adam sakin sakin yaklaştı.

“Onu öldürdüm,” dedi. “Öldü o.”

“Gereğinden fazla eğilmiş olmalı aşağı,” dedi arkeolog. “Siz bunun üstünde durmayın.”

“Ama ben...” diye mırıldanacak oldu Angel.

“Karıştırmayın artık,” dedi Petitjean. “Gereği yok. Bir kaza oldu işte.”

“Hayır.” dedi Angel.

“Evet.” dedi arkeolog. “Bunu kabul etmek o kadar zor olmamalı sizin için.”

Angel ağlıyordu. Yüzü al al olmuş, yanıyordu.

“Bizi şurada bekleyin.” dedi Athanagore. “Koridoru izleyin”

Anne’a yaklaştı. Genç adamın sarı saçlarını okşadı usulca. Yaralı bereli, berbat durumdaki bedeni seyretti bir süre.

“Daha gençti.” dedi.

“Evet,” diye mırıldandı Petitjean. “Hepsi gençtir.”

“Ve hepsi ölür...” dedi Athanagore.

“Hepsi değil... Bazıları yaşar, örneğin, siz ve ben.”

“Bizler taş yapılıyız,” dedi arkeolog. “Bizimki sayılmaz.”

“Yardım edin bana.” dedi Petitjean.

Cesedi kaldırmakta epey zorluk çektiler. Gevşemiş beden yerde sürüklendi durdu ve onları epey uğraştırdı. Petitjean’ın ayakları ıslak toprağın üstünde kayı kayıveriyordu. Cesedi taş yığının üstünden kaldırıp galeri duvarının karşısına uzattılar.

“Buraya geri döndüğüm için oldu,” dedi Athanagore. “Suç bende.”

“Ben de diyorum ki, sizin suçunuz yok.” dedi Petitjean. “Yapacak başka bir şey yoktu ki.”

“Bu iğrenç bir şey,” dedi Athanagore. “Yani bu işe çanak tutmuş olmamız.”

“Her halükârda kandırıldık.” dedi Petitjean. “Saflık etimize kemiğimize işlemiş. Böyle düşünelim. Bu duyguya dayanmak daha zor ama, böylece suçluluk duygusunu daha kolay alt ederiz.”

“Bu duyguyu alt etmek sizin için kolay.” dedi Athanagore. “Ne yakışıklı çocuktu.”

“Hepsi yakışıklıdır.” dedi Petitjean. “Henüz yaşıyor olanlar yani.”

“Çok katı yüreklisiniz.” dedi arkeolog.

“Hiçbir papazın yufka yürekli olmaya hakkı yoktur.” dedi Petitjean.

“Saçlarını taramak istiyorum,” dedi arkeolog. “Bir tarağınız var mı?”

“Yok.” dedi Petitjean. “Hem ne gereği var artık? Haydi gelin.”

“Onu burada bırakamam.”

“Kendinizi koyvermeyin. Onu kendinize yakın buluyorsunuz, çünkü o ölü ve siz de çok yaşlısınız. Ama yine de o bir ölü.”

“Ve ben yaşlıyım, ama yaşıyorum,” dedi arkeolog. “Ve Angel yapayalnız.”

“Şimdiden sonra hiçbir dostu olmayacak,” dedi Petitjean. “Biz onunla birlikte kalırız.”

“Hayır,” dedi Petitjean. “Çekip gider o. Tek başına çekip gider. Her şey öyle kolay kolay düzelmez. Henüz her şey bitmiş değil.”

“Daha ne olabilir ki?” diye sordu Athanagore bıkkın ve bitkin bir sesle, ve içini çekti.

“Görürsünüz,” dedi Petitjean. “Çölün ortasındayız diye tümüyle başımıza buyruk olacak değiliz ya. İşler yolunda gitmiyor. Kokusunu alıyorum.”

“Siz cesetlerle haşır neşir olmaya alışmışsınız,” dedi Athanagore. “Ama benim durumum farklı. Ben yalnızca mumyalarla ilgileniyorum.”

“İşin içinde değilsiniz de ondan,” dedi Petitjean. “Belki biraz acı çekebilirsiniz, ama başınıza herhangi bir şey gelmez.”

“Sizin başınıza geldi mi o dediğiniz şeyden?”

“Benim mi?” diye sordu Petitjean. “Ben acı çekmiyorum ki. Haydi gelin.”

VIII

Angel'i galeride bekler buldular. Gözleri kupkuruydu.

"Yapacak hiçbir şey yok mu?" diye sordu Petitjean'a.

"Hiçbir şey," diye yanıtladı Petitjean. "Yalnız, başka gelmek isteyen olursa onları uyarmak gerek."

"Pekâlâ," dedi Angel. "O işi ben yaparım. Şimdi gidip kazı buluntularına bakıyor muyuz?"

"Elbette," dedi Petitjean. "Buraya onun için gelmedik mi?"

Athanagore konuşmuyordu. Çenesi iyice uzamıştı ve titriyordu. O ikisinin arasından sıyrıldı ve sıra başına geçti.

Kazı yerine giden karmaşık yolu izlediler. Angel galerilerin tavanındaki çatkılara, duvarayaklara bakıyordu dikkatle. Yönünü bulmaya çalışır gibiydi. Sonunda ana galeriye ulaştılar. Galerinin sonunda, belli bir uzaklıkta, ancak seçilebilen ışıklı bir nokta vardı. Aydınlatma gereçlerinin ışık kümesiydi bu. Angel girişte durakladı.

"O orada mı?" diye sordu.

Athanagore hiçbir şey anlamadan baktı.

"Kız arkadaşınızı sordum," diye yineledi Angel. "O orada mı?"

"Evet," dedi arkeolog. "Briçe ve Bertil'le birlikte. Çalışıyor."

"Onu görmek istemiyorum," dedi Angel. "Göremem onu. Anne'ı öldürdüm çünkü."

"Kesin artık," dedi Petitjean. "Bu saçma sapan sözleri bir kez daha yineleyecek olursanız, işimi gücümü bırakır sizinle uğraşmak zorunda kalırım."

"Onu öldürdüm." dedi Angel.

"Hayır" dedi Petitjean. "İttiniz yalnızca ve o da çakılların üstüne düşünce öldü. Bu rastlantısal bir şey."

"Çok düzenbaz bir adamsınız..." dedi Angel.

"Yanılmıyorsam, Odist papazlarının yanında eğitim gördüğümü size daha önce söylemiştim," dedi Petitjean sakin bir sesle. "Ben konuşurken söylediklerimi dinlemek zahmetine biraz olsun katlansaydınız, işler daha kolay yürürdü, daha iyi anlaşırdık. Az önce doğru dürüst tepki gösterir gibi

bir haliniz vardı, ama birden su koyverdiniz. Ama söylemedi demeyin, bir saçmalık yapmanıza izin vermeyeceğim. Kokulu elma, kiraz elma...”

“Halı, kırmızı halı alma...” diye sürdürdü Angel ve arkeolog, hiç soluk almadan.

“Öyle sanıyorum ki devamını da biliyorsunuz,” dedi Petitjean. “Bu yüzden sizi daha fazla zorlamayacağım. Ayrıca, o koridorun sonundaki üç kişiyi gidip görmek için baskı yapmaya da niyetim yok. Cellat değilim ben.”

“Elbette değilsiniz,” dedi Athanagore. “Eğer olsaydınız cüppeniz kara değil kırmızı olurdu zaten.”

“Ama gece olunca aynı etkiyi yaratmaz mı?” dedi Petitjean,

“Ya da bir kör için,” dedi arkeolog. “Herkes için aşikâr olan şeyleri tekrar tekrar yinelemekten bir türlü vazgeçmeyeceksiniz.”

“Siz de insanı bıktırırsınız,” dedi Petitjean. “Moralinizi, ikinizin moralini düzeltmeye çalışıyorum, hepsi bu.”

“Epey başarılı oldunuz,” dedi Athanagore. “O kadar ki, neredeyse esaslı bir papara yemek üzeresiniz.”

“Bunu hakkıyla yaptığınız zaman ben de kendimi başarmış sayacağım,” dedi Petitjean.

Angel susuyor ve galerinin sonunda bir yerlere bakıyordu. Sonra döndü ve büyük bir dikkatle, tam karşıya bakmaya başladı.

“Hangi yönde yaptınız kazıyı?” diye sordu arkeologa. Doğal bir ses tonuyla konuşmak için büyük çaba harcıyordu.

“Bilmiyorum.” dedi arkeolog. “Meridyen düzleminin aşağı yukarı iki ölçü doğusuna doğru sanıyorum...”

“Ya...” dedi Angel.

Bir an durdu.

“Artık bir karar verelim,” dedi Petitjean, “gidiyor muyuz, gitmiyor muyuz?”

“Hesapları görmeliyim önce,” dedi Angel.

“Ne var ki?” diye sordu arkeolog.

“Hiçbir şey,” dedi Angel. “Bir varsayım yalnızca. Ama ben gitmek istemiyorum oraya.”

“Pekâlâ,” dedi Petitjean. “Öyleyse geri dönelim.”

Yarım bir tur yaptılar.

“Otele geliyor musunuz?” diye sordu Angel papaza.

“Geliyorum,” dedi Petitjean.

Arkeolog bu kez arkadan yürüyordu ve gölgesi, öteki iki gölgenin yanında küçücük kalıyordu.

“Acele etmeliyim,” dedi Angel. “Rochelle’i görmek istiyorum. Ona durumu anlatmalıyım.”

“Ben de anlatabilirim,” dedi papaz.

“Acele edelim,” dedi Angel. “Onu görmem gerek. Ne halde olduğunu görmek istiyorum.”

“Peki, acele edelim.” dedi Petitjean.

Arkeolog durdu.

“Ben sizden ayrılayım,” dedi.

Angel en arkadan geliyordu. Athanagore’un karşısına gelince durdu.

“Sizden özür dilerim.” dedi. “Ve teşekkür ederim ayrıca.”

“Ne için?” diye sordu Athanagore hüzünle.

“Her şey için...” dedi Angel.

“Hepsi benim hatamdı...”

“Mersi...” dedi Angel. “Görüşmek üzere.”

“Belki.” dedi arkeolog.

“Haydi,” diye bağırdı Petitjean. “Haydi artık gelin. Hoşça kalın Atha!”

“Güle güle papaz!” dedi Athanagore.

Uzaklaşıp galerinin köşesini döndüklerini gördü. Sonra o da aynı yönde ilerlemeye başladı. Anne, soğuk taşın üstüne boylu boyunca uzanmış, tek başına bekliyordu. Angel ve Petitjean yolu tümüyle geçip gümüş basamakları tırmandılar. Athanagore ise Anne’ın yanına geldi. Yanına diz çöktü, bir süre onu seyretti. Sonra başı göğsünün üstüne düştü. Eskide kalmış kimi şeyleri düşünüyordu. Sıcak, bir parfüm kokusu gibi uçucu. Anne ya da Angel; bu seçim zorunlu muydu?

IX

Akıllı bir kadını sevmek oğlancılara özgü bir zevktir.

Baudelaire, ‘*Fusies*’(*Maytaplar*).

Amadis, Angel’in odasına girdi. Oğlan yatağının üstüne oturmuş. Profesör Mangemanche’ın gömleklerinden birini de yanına yaymıştı. Amadis göz kırptı, genç adamın dikkatini çekmeye çalıştı, ama başaramayınca başka taraflara bakmaya başladı. Angel hiçbir şey söylemiyordu; kapı gürültüsünü duyunca şöyle bir başını çevirmiş, Amadis gelip iskemleye iliştiğinde bile kılını kıpırdatmamıştı.

“Sekreterimin nerede olduğunu biliyor musunuz?” diye sordu Amadis.

“Hayır,” dedi Angel. “Dünden beri görmedim onu.”

“Çok kötü etkilendi olaydan,” dedi Amadis. “Ve mektuplarım gecikti bu yüzden. Anne’ın öldüğünü söylemek için pekâlâ bugünü bekleyebilirdiniz.”

“O haberi ona Petitjean verdi. Benim bir suçum yok.”

“Öyleyse yanına gidip teselli edebilirdiniz,” dedi Amadis. “Ve kendini işine verirsen bütün bu üzüntüyü atlatırsın, diyebilirdiniz ona.”

“Bunu nasıl söylersiniz?” dedi Angel. “Doğru olmadığını siz de biliyorsunuz.”

“Bu herkesin bildiği bir şey,” dedi Amadis. “Çalışmak insanı oyalar ve ona kaygılarından ve günlük yaşamın yüklerinden kurtulma yetisini kazandırır.”

“Ne günlük yaşamın yükü... benimle matrak geçiyorsunuz,” dedi Angel. “Bütün bunları gülmeden nasıl söyleyebiliyorsunuz, şaşıyorum.”

“Uzun süredir gülemiyorum,” dedi Amadis. “Rochelle gelip mektupları alsın ve 975 de o sırada gelmiş olsun; bütün istediğim bu.”

“Taksiyi yollayın,” dedi Angel.

“Yaptım bile,” dedi Amadis. “Ama siz beni onun geri döneceğine inanacak kadar aptal mı sanıyorsunuz?”

“Aptalsınız elbette,” dedi Angel.

“Öyle sanıyorum ki, ne kadar pis bir oğlancı olduğumu yüzüme haykırmak için yanıp tutuşuyorsunuz da?”

“Öf, yeter artık!” dedi Angel.

“Kendisine verecek işlerim olduğunu Rochelle’e söylemek istemiyor musunuz şimdi?”

“Onu bu ara göremem,” dedi Angel. “Anlayın artık! Anne daha dün öğleden sonra öldü.”

“Onu biliyorum,” dedi Amadis. “Hem de parasını almadan. Ama durumu gidip Rochelle’e anlatmanızı istiyorum; mektuplarımın daha fazla bekleyecek hali kalmadı.”

“Onu rahatsız edemem.”

“Pekâlâ edersiniz,” dedi Amadis. “Şimdi odasındadır.”

“Öyleyse neden bana yerini bilip bilmediğimi sorup duruyorsunuz?”

“Sizi kaygılandırmak için,” dedi Amadis.

“Odasında olduğunu ben de biliyorum pekâlâ.”

“Öyleyse numaram işe yaramadı,” dedi Amadis. “Olay bu.”

“Gidip ona bakacağım.” dedi Angel. “Ama gelmeyecektir.”

“Gelecektir.”

“Anne’ı seviyordu ama.”

“Sizinle de gayet güzel yatacaktır. Bana söyledi zaten. Hem de dün.”

“Siz pis bir herifsiniz,” dedi Angel.

Amadis yanıtlamadı. Tümüyle ilgisiz gibi davranıyordu.

“Benimle yatardı, ama eğer? Anne yaşıyor olsaydı.” dedi Angel.

“Hiç de değil. Şimdi bile yatar.”

“Siz pis bir herifsiniz.” diye yineledi Angel. “Pis bir oğlancı.”

“İşte şimdi tamam.” dedi Amadis. “İşte herkesin söylediğini siz de söylediniz. Öyleyse gidebilirsiniz. Genel özeli saf dışı bırakır çünkü.”

“Evet, gideceğim.”

Ayağa kalkarken karyolanın yayları tatlı tatlı gıcırdadı. “Onun yatağı hiç gürültü yapmıyor,” dedi Amadis.

“Kesin artık...” diye söylendi Angel.

“Ama bunu size söylemek zorundaydım.”

“Kesin artık... Artık dayanamıyorum size... def olup gidin…”

“Bak sen.” dedi Amadis. “Siz bugün ne istediğinizi biliyor musunuz ki?”

“Anne öldü...”

“Tamam da bu sizi neyden kurtarır?”

“Kendimden,” dedi Angel. “Artık uyanıyorum.”

“Hiç de değil,” dedi Amadis. “Siz de pekâlâ farkındasınız ki az sonra intihar edeceksiniz.”

“Bunu düşündüm,” dedi Angel.

“Önce gidip Rochelle’i bulun.”

“Bulacağım.”

“Yeterince zamanınız var.” dedi Amadis. “Onu teskin etmek... ya da başka bir şey yapmak isterseniz. Ama onu fazla yormayın. Bir sürü mektubum var yazılacak.”

Angel, hiç bakmadan Amadis’in önünden geçti. Müdür hiç yerinden kımıldamadı ve kapının kapanmasını bekledi.

Otelin koridorunun bir ucu artık boşluğa bakıyordu. Angel, Rochelle’in odasına gitmeden önce oraya yöneldi. Demiryolu otelin iki diliminin tam ortasından geçiyor ve güneşte pırıl pırıl parlıyordu. Boşluğun bittiği yerde koridor yeniden başlıyordu. Geri kalan odalar oradaydı. Ray ve traverslerin arasında yepyeni, gri renkli kırma taşlar gördü. Taşların mikalı sivri uçları ışıltılar saçıyordu.

Angel yapının önce ön, sonra da arka cephesine doğru yürüdü. Demiryolu her iki cephede de göz alabildiğine uzaklara koşuyordu. Hattın kıyısına yığılan travers ve raylarsa genç adamın bulunduğu yerden görülemiyordu. Kamyon şoförlerinden ikisi vagon ve lokomotif parçalarını monte etme işini henüz bitirmişlerdi. Araçlar rayların yanı başında dikilip duruyorlardı. Küçük vinç makarasının tıkırtıları, vinci harekete geçiren mazotlu motorun düzenli homurtularına karışıyordu.

Angel geri döndü ve iki kapı geçti. Üçüncü kapının önünde durdu ve tıklattı.

“Girin,” diye seslendi Rochelle içerden.

Odası öteki odalardan farksız döşenmişti. Yalın ve çıplak. Rochelle yatağına uzanmıştı. Bir önceki gün giydiği elbise vardı sırtında ve yatak örtüleri bozulmamıştı.

“Benim...” dedi Angel.

Rochelle doğrulup baktı. Yüzü kırış kırıştı. Gözlerinin feri sönmüştü.

“Nasıl oldu?” diye sordu.

“Dün sizi göremedim.” dedi Angel. “Petitjean’ın size olanları anlattığını sanıyordum.”

“Kuyuya düşmüş,” dedi Rochelle. “Ve onu tutamamışsınız, çünkü çok ağırmış. Evet, ne kadar ağır olduğunu ben de biliyorum. Ama bu iş Anne’ın başına nasıl geldi?”

“Benim hatam,” dedi Angel.

“Hiç de değil... Siz onun düşmesini engelleyebilecek kadar güçlü biri değilsiniz ki.”

“Sizi müthiş seviyordum,” dedi Angel.

“Biliyorum.” dedi Rochelle. “Ve beni hâlâ çok seviyorsunuz.”

“Düşmesinin nedeni de bu.” dedi Angel. “Öyle görünüyor. Yani sizi sevebileyim diye.”

“Artık çok geç,” dedi Rochelle fettan bir kadın edasıyla.

“Daha önce de çok geçti zaten.”

“Öyleyse neden düştü?”

“Düşemedi,” dedi Angel. “Anne’ın işi değildi bu.”

“Ya, öyleyse kaza oldu,” dedi Rochelle.

“Uyumadınız mı?”

“Aslında yatmamam gerektiğini düşünüyordum,” dedi genç kadın. “Çünkü insan ne de olsa ölüye saygı göstermeli.”

“Ve uyuyakaldınız...” dedi Angel.

“Evet. Papaz Petitjean bana bir şey verdi, onu aldım.”

Dolu bir şişe uzattı.

“Beş damla içtim, ve çok güzel uyudum.”

“Şansınız varmış,” dedi, Angel.

“İnsanlar ölüyor ve bunu yakınarak, sızlanarak değiştirmek, engellemek olanaksız,” dedi Rochelle. “Bunun bana ne kadar acı verdiğini biliyorsunuz, sanırım.”

“Ben de aynı durumdayım,” dedi Angel. “Bu olaydan sonra nasıl yaşarız, bilemiyorum.”

“Bu kötü bir şey mi sizce?”

“Bilemiyorum.” dedi Angel.

İlaç şişesine bakıyordu.

“Şişenin yarısını içseydiniz sabah uyanamazdınız.” dedi.

“Çok güzel düşler gördüm.” dedi Rochelle. “Bana âşık iki erkek vardı ve bu yüzden dövüşüyorlardı, harikulade bir düştü. Tıpkı bir roman gibi.”

“Anlıyorum,” dedi Angel.

“Belki de o kadar geç değildir,” dedi Rochelle.

“Anne’ı gördünüz mü?”

“Hayır!” dedi Rochelle. “Bana bundan söz etmeyin, hiç hoşuma gitmiyor. Üstünde kafa yormak istemiyorum.”

“Hâlâ yakışıklıydı,” dedi Angel. Rochelle kaygıyla ona baktı.

“Bütün bunları bana neden söylüyorsunuz?” diye sordu. “Az öncesine kadar ne kadar sakindim. Geldiniz beni korkuttunuz ve baskı yapmaya başladınız. Böyle yaptığınız zaman sizi sevmiyorum. Sürekli hüzünlüsünüz. Olan biteni artık düşünmemeliyiz.”

“Siz bunu başarabilir misiniz?”

“Herkes başarabilir.” dedi Rochelle. “Yaşıyorum ben. Siz de öyle.”

“Yaşamak beni utandırıyor,” dedi Angel.

“Söyleyin bana,” dedi Rochelle, “beni o kadar çok mu seviyorsunuz?”

“Evet.” dedi Angel. “O kadar çok seviyorum.”

“Yakında sakinleşirim.” dedi Rochelle. “Kafamı uzun süre hüzünlü şeylere takmak istemiyorum. Anne’ı sık sık anımsayacağım elbette...”

“Ama benim kadar değil,” dedi Angel.

“Of! Ne can sıkıcısınız!” dedi Rochelle. “Her şeye karşın, ikimiz de yaşıyoruz!”

Gerindi.

“Amadis gelip mektuplarını yazmanızı istiyordu,” dedi Angel ve acı acı güldü.

“Canım istemiyor,” dedi Rochelle. “Şu damlalar beni aptallaştırdı, öyle sanıyorum ki, yatsam daha iyi olacak.”

Angel ayağa kalktı.

“Kalabilirsiniz,” dedi genç kadın. “Rahatsız olmam. Düşünebiliyor musunuz! Böylesi bir olaydan sonra cilve yapacak değilim ya...”

Elbisesini çıkarmaya girişti.

“Güçlü bir doz almışsınızdır diye korkuyordum,” dedi Angel.

Şişeyi hâlâ elinde tutuyordu.

“Olacak şey mi bu! Papaz Petitjean beş damladan fazla almamamı sıkı sıkı öğütledi.”

“Bu dozu geçerseniz neler olacağını biliyorsunuzdur sanıyorum.” dedi Angel.

“Çok uzun süre uyutur,” dedi Rochelle. “Tehlikeli bir şey olmalı. Belki de ölür insan. Yapılacak şey değil bu.”

Angel ona baktı. Elbisesini çıkarmıştı ve bedeni çıplak, olanca görkemiyle karşısında duruyordu. Ama yıpranmıştı. Bütün duyarlı bölgelerinde gözle görülemeyecek düzeyde de olsa çizgiler, kırıklı çizgiler vardı. Porsumuş göğüsleri ince kumaştan dikilmiş beyaz sutyenine ağırlık yapıyordu. Dolgun kalçalarında yılankavi, mavimtırak damarlar peydah olmuştu. Gözleri genç adamın gözleriyle karşılaşınca başını yere eğdi genç kadın ve bedenini çabucak çarşafın arasına kaydırdı.

“Yanıma oturun.” dedi.

“Her birimiz şişenin yarışını içsek...” diye mırıldandı Angel.

Kadının yanına oturdu ve sürdürdü. “Bu işi böyle de halledebiliriz.”

“Neyi halledeceğiz?” diye sordu Rochelle. “Yaşam öyle güzel ki.”

“Siz Anne’ı seviyordunuz...”

“Elbette.” dedi Rochelle. “Yeniden başlamayın. Bana böyle şeylerden söz ederek yeniden acı duymama yol açtığınızı göremiyor musunuz yoksa?”

“Herkesin geberip gittiği bu çölü artık daha fazla çekemeyeceğim.”

Genç kadın yastığın üstüne uzandı.

“Herkes değil.”

“Herkes... Mangemanche, Pippo, asistan, Anne, müfettiş... siz ve ben.”

“Bizi saymayın,” dedi Rochelle. “Biz yaşıyoruz.”

“Romanlardaki gibi,” dedi Angel. “Birlikte ölmek. Yan yana.”

“Ve birbirlerine sımsıkı, şefkatle sarılmış olarak,” dedi Rochelle. “Görüntü olarak bayağı güzel, öyle değil mi? Ben bunu bir yerlerde okudum zaten.”

“İşte böyle, peş peşe ölmek.” dedi Angel.

“Bu dediğiniz romanlarda olur,” dedi Rochelle. “Gerçek yaşamda olmaz.”

“Ama ne kadar iyi olurdu.” dedi Angel.

Genç kadın bir an düşündü ve kollarını başının altında kavuşturdu.

“Filmlerde de olur bu dediğiniz,” dedi. “İnsanların böyle edebileceğine inanıyor musunuz gerçekten?”

“Belki de ölünmez,” dedi Angel. “Ne yazık ki.”

“Daha önce gördüğüm bir filmdeki gibi olurdu,” dedi Rochelle. “Orada birbirlerini seviyor ve peş peşe ölüyorlardı. Siz kendinizi öldürür müydünüz beni sevdiğiniz için?”

“Öldürürdüm sanıyorum,” dedi Angel.

“Gerçekten yapar mıydınız bunu? Çok tuhaf doğrusu...”

“Ama bununla yapılabileceğini sanmıyorum o işin.” dedi Angel şişenin tıpasını çıkarırken.

“Yapılamaz mı? Yalnız uyutur mu insanı bu?”

“Büyük olasılıkla.”

“Bir deneseydik,” dedi Rochelle. “Ne kadar güzel olurdu şimdi uyumak. Az önceki düşü yeniden görmek istiyorum da.”

“Bazı uyuşturucular vardır,” dedi Angel. “Onları içince o dediğiniz düşü çok uzun süre görürsünüz.”

“Öyle mi?” diye sordu Rochelle. “Bu da onlardan biri mi dersiniz?”

“Büyük olasılıkla.” dedi Angel yine.

“İstiyorum...” dedi Rochelle. “O düşü yeniden görmek istiyorum. Hem tek başıma uyuyamam ben.”

Sorgulayan bir bakış fırlattı adama. Angel başını önüne eğmiş, şişeye bakıyordu.

“Her birimiz biraz içelim mi?” diye sordu genç kadın.

“Bu işi böyle de halledebiliriz,” diye yineledi Angel.

“Bu eğlenceli bir şey,” dedi Rochelle doğrulup oturarak. “Böyle şeyleri severim. Bir parça sarhoş olmak ya da bir miktar uyuşturucu alarak ne yaptığının tam farkında olmamak iyi olur.”

“Öyle sanıyorum ki Petitjean durumu biraz abartmış,” dedi Angel. “Her birimiz şu şişenin yarısını içersek müthiş düşler görebiliriz.”

“Öyleyse benimle kalıyorsunuz değil mi?” diye sordu Rochelle.

“Ama... olmaz ki...” dedi Angel.

Kadın güldü.

“Aptallık etmeyin. Kim gelebilir ki?”

“Amadis sizi bekliyordu.”

“Of... Bu kadar acı çekerken gidip çalışamam,” dedi Rochelle. “Şişeyi verin bana.”

“Dikkat edin,” dedi Angel. “Hepsini içerseniz tehlikeli olur.”

“Bölüşürüz!” dedi Rochelle.

Şişeyi Angel'in elinden aldı ve dudaklarına götürdü, içmeden önce bir an durakladı.
“Benimle kalıyorsunuz, değil mi?” diye sordu.
“Evet...” dedi Angel.
Tebeşir gibi, bembeyaz kesilmişti.
Rochelle şişenin yarısını içti ve geri verdi.
“Tadı kötüymüş,” dedi. “Sıra sizde...”
Angel şişeyi elinde tuttu. Gözleriyle kadını izliyordu,
“Neyiniz var?” diye sordu genç kadın. “Hasta mısınız?”
“Of! Bırakın artık! Hâlâ mı!”
Bir sessizlik oldu.
“İçin.” dedi genç kadın, “İçin ve yanıma gelin. Çok iyi olacak.”
“İçeceğim,” dedi Angel.
“Uykuya dalmak uzun sürer mi?” diye sordu Rochelle.
“Çok sürmez.” dedi Angel cılız bir sesle.
“Gelin.” dedi Rochelle. “Sarılın bana.”
Yatağın başucuna oturdu ve kolunu, güçlükle doğrulan genç kadının sırtına doğru kaydırdı.
“Bacaklarımı kımıldatamıyorum artık.” dedi Rochelle. “Ama insana acı vermiyor. Çok hoş bir duygu bu.”
“Anne'ı seviyor muydunuz?” diye sordu Angel.
“Onu çok seviyordum. Ama sizi de çok seviyorum.”'
Hafifçe kımıldadı.
“İyice ağırlaştım.”
“Hayır.”
“Anne'ı seviyordum... ama o kadar çok değil,” diye mırıldandı genç kadın. “Aptalın biriyim ben...”
“Aptal değildiniz,” diye fısıldadı Angel onunki kadar tatlı bir sesle.
“Çok aptaldım... Hemen içecek misiniz?”
“İçeceğim...”
“Sarılın bana...” diye tamamladı son soluğunu.
Ve başını Angel'in göğsüne bıraktı. Genç adam kızın ince telli ve koyu renk saçlarına yukardan bakıyordu. Kalın meçlerin arasından görülen teni daha parlaktı. Hâlâ sol elinde tuttuğu şişeyi bırakıp genç kadının çenesini tuttu. Başını kaldırıp sağ kolunu geri çekti. Başı usulca arkaya devrildi.

Güçlükle kurtardı kendisini kızın bedeninden ve onu yatağa yatırdı. Rochelle’in gözleri kapalıydı.

Pencereye doğru baktı. Bir hepatrol dalı vardı pencerenin önünde. Portakal rengi çiçekleri sessizce salınıyor, odanın içine dolan güneşi gölgelendiriyordu.

Angel kahverengi şişeyi eline aldı ve yatağın yanı başında dikildi. Rochelle’in bedenine, dehşet içindeki yüzüne bakıyordu. Onu yataktan kaldırmak için harcadığı gücü sağ elinde duyulmuyordu. Anne’ı boşluğa itmek için hazırladığı güçtü bu.

Papaz Petitjean’ın içeri girdiğini duymadı, Ama omzuna yapışan parmakların baskısına boyun eğdi ve onunla birlikte koridora çıktı.

X

Merdivenden artakalan şeyden aşağı indiler. Küçük kahverengi şişe hâlâ Angel’in elindeydi. Petitjean önden yürüyor ve hiçbir şey söylemiyordu. Otelin iki parçasının ortasındaki gediği kırmızı çiçeklerin kokusu kaplamıştı. Şimdi son basamakla rayların üstüne iniliyordu. İnsanın ayağını paralayan keskin çakıl taşlarının üstünde sendeleye sendeleye ilerlediler. Angel, daha rahat olur diye traverslerin üstünde yürüdü bir süre. Onların yüzeyi dümdüzdü. Sonra Petitjean demiryolunu terk edip kumların üstüne atladı. Angel de onu izledi. Her şeyi yalnızca gözleriyle değil, bütün kafasıyla görüyordu. Az sonra uyanacaktı. Uyuşukluk hissinin kafatasının içinde iyiden iyiye yoğunlaştığını duyumsuyordu. Ama sonra birden boşalıverecekti. Kuşkusuz, önce birisinin kafatası çeperini delmesi gerekiyordu ki, o işi de Petitjean yapıyordu. Sonra, sıra o küçük şişenin içindekini içmeye gelecekti.

“Ne yapmayı düşünüyordunuz?” diye sordu Petitjean.

“Herhalde açıklarsınız...” dedi Angel.

“Siz bulacaksınız onu,” dedi Petitjean. “Bulduğunuz şeyi doğrulamak isterim elbette, ama önce kafanızı bir zorlayın bakalım.”

“Uyurken bir şey bulamam ki,” dedi Angel. “Şimdi uyuyorum. Tıpkı Rochelle gibi.”

“Her ölen insanın arkasından böyle kinayeli kinayeli konuşmasanız olmaz, değil mi?” dedi Petitjean.

“Eğer bir konuda taraf tutuyorsam bu çok doğal.” dedi Angel.

“Yani şimdi sizin tarafını tuttuğunuz birisi ya da bir konu var mı?”

“Elbette.” dedi Angel.

“Kalkıp pekâlâ birini öldürebiliyor, ondan sonra da uyanamıyorum, diyebiliyorsunuz...”

“Bu aynı şey değil. Ben onları öldürürken uyuyordum.”

“Hiç de değil,” dedi Petitjean. “Anlatım tarzınız yanlış. Onlar sizi uyandırmak için öldüler.”

“Biliyorum,” dedi Angel. “Ve anlıyorum. Şu geri kalan ilacı içmem gerek. Ama şimdi oldukça sakinleştim.”

Petitjean durdu, Angel’e döndü ve tam iki gözünün arasına baktı:

“Anlayamadım?” dedi.

“Şu geri kalan ilacı içmeliyim diyorum.” dedi, Angel. “Anne’ı da, Rochelle’i de seviyordum ve ikisi de öldüler.”

Petitjean sağ yumruğuna baktı şöyle bir, parmaklarını iki üç kez açtı kapattı, kolunu sıyırdı ve şöyle dedi:

“Dikkat edin!”

Ve Angel kapkara bir kitlenin tam burnunun ortasına doğru geldiğini gördü. Sendeledi ve kumun üstüne kıçüstü düştü. Kafası gümüş bir çan gibi, çın çın ötüyordu. Burnundan kan akıyordu.

“Vay canına!” diye haykırdı nezleli bir sesle.

“Şimdi daha iyi misiniz?” diye sordu Petitjean. “İzninizle.” Tespihini aldı eline sonra. “Kaç yıldız saydınız?”

“Üç yüz on.” dedi Angel,

“Şuna dört diyelim...” dedi Petitjean.

Böyle durumlarda sık sık kanıtladığı bir ustalıkla dört kez çekti tespihi.

“Şişem nerede?” dedi Angel birden.

Kahverengi şişe kumun üstüne devrilmişti ve ağız bölümünün altında, uzun, ıslak bir leke oluşmuştu. Kumun o bölümü kararmaya başlamıştı ve kıvrım kıvrım bir duman yükseliyordu.

Angel dizlerini iki yana açıp başını ileri doğru uzatmıştı. Burnundan damlayan kan kumun üstünde benek benek çukurlar oluşturuyordu.

“Barıştık mı?” diye seslendi Petitjean. “Yoksa yeniden başlayayım mı?”

“Benim için fark etmez,” dedi Angel. “Başka ölüm biçimleri de var aslında.”

“Evet,” dedi Petitjean. “Sizi uyarıyorum burnunuzun üstü ne sürekli yumruk çıkarmak da bunlardan biridir,”

“Yok, canım, sürekli başımda bekleyemezsin ki,” dedi Angel.

“Elbette bekleyemem. Bunun bir yararı olmaz.”

“Rochelle…” diye mırıldandı Angel.

“Ne kadar muzip bir adamsınız,” dedi Petitjean. “Ağzınızdan burnunuzdan kan akarken bile kadın adları sayıklayabiliyorsunuz. Ama artık Rochelle yok. Yol buraya kadar. Hem o şişeyi size neden verdiğimi sanıyorsunuz?”

“Bilmiyorum,” dedi Angel. “Peki, yani artık yanımda kimse olmayacak mı? Yine mi başıma geldi bu?”

“Canınızı sıktı değil mi?”

Angel düşünmeye çalışıyordu. Kafasından bir sürü şey geçiyordu. O kadar hızlı da yol almıyorlardı, ama öylesine iç içe geçmişlerdi ve o kadar çok titriyorlardı ki, hiçbirini tanıyamıyordu.

“Neden hemen içmediniz?”

“Bu kez yaparım...” dedi Angel.

“Haydi öyleyse. Alın size bir şişe daha.”

Papaz Petitjean ceplerini karıştırdı ve birincisine tıpatıp benzeyen, yeni bir kahverengi şişe daha çıkardı. Angel elini uzatıp aldı. Sonra ağzını açtı ve birkaç damlasını kumun üstüne döktü. Minik bir leke oluştu ve sarı bir duman kıvrılarak havaya yükseldi, tembel tembel.

Angel tıpayı bıraktı, ama şişeyi sıkı sıkı kavradı. Kolunun yeniyle burnunu sildi ve sonra, kolunun ön tarafına sıvanan izlere baktı hoşnutsuzlukla. Burnu artık kanamıyordu.

“Burnunuzdakileri sümkürün,” dedi Petitjean.

“Mendilim yok,” dedi Angel.

“Hiç kuşkusuz haklısınız,” dedi Petitjean. “Hiçbir işe yaramıyor ve hiçbir şey görmüyorsunuz.”

“Kumu görüyorum,” dedi Angel. “Sonra demiryolunu... kırma taşları şu ikiye bölünmüş oteli... hiçbir işe yaramayan bu hummalı çalışmayı...”

“Evet; fena değil.” dedi Petitjean. “Bunları söylemek de bir şeydir.”

“Görüyorum, ne bileyim işte, Anne ve Rochelle’i. Haydi burnuma bir yumruk daha atın.”

“Gerek yok,” dedi Petitjean. “Başka ne görüyorsunuz?”

Angel’in yüzü giderek aydınlanır gibiydi.

“Gelirken deniz vardı.” dedi. “Köprüde iki çocuk. Sonra kuşlar,”

“Bu güneşten başka bir şey yok burada,” dedi Petitjean. “Bu size yetmiyor mu yoksa?”

“İdare eder,” dedi Angel usulca. “Sonra keşişle o zenci kız da var.”

“Ve Athanagore’un kız arkadaşı...”

“Bırakın da görmeye çalışayım,” dedi Angel. “Görülecek o kadar çok şey var ki.”

Şişeye baktı.

“Ama Rochelle ve Anne’ı da görüyorum yine...” diye söylendi.

“İnsan neyi görmek istiyorsa onu görür,” dedi Petitjean. “Hem görmek iyi bir şeydir, ama yeterli değildir.”

“Belki bir şeyler yapabilmek, aynı zamanda...” dedi Angel. “İnsanlara yardım etmek örneğin...”

Sırıttı.

“Ama insanı hemen durduruyorlar,” dedi. “Bilmem anlıyor musunuz, Anne ve Rochelle de öldürülebilir bu arada...”

“Ona ne şüphe,” dedi Petitjean.

“Ve hiçbir işe yaramayan demiryolları inşa edilebilir.”

“Elbette,” dedi Petitjean.

“Yani?”

“Yani, bütün gördüğünüz bu mu?” Petitjean kuma, Angel’in yanına oturdu, “Öyleyse için,” dedi. “Değil mi ki düş gücünüz bu kadarla sınırlı...”

İkisi de sustular. Angel bir şeyler arar gibiydi. Yüzü iyice süzgündü.

“Bilemiyorum,” dedi, “Görecek, duyumsayacak bir şeyler buluyorum, ama henüz yapacak bir şey yakalayamadım. Daha önce yaptıklarım hiç olmamış gibi davranamam ki...”

“Canımızı iyice sıktınız.” dedi Petitjean. “Haydi oyalanıp durmayın. İçin şunu.”

Angel şişeyi elinden bıraktı. Petitjean ilacın dökülmesini önlemek için herhangi bir şey yapmadı. Ve şişe çabucak boşaldı. Angel kaskatı kesildi, gerildi önce. Sonra kasları gevşedi, elleri ceset eli kadar kıpırtısızlardı. Başını kaldırıp derin derin içini çekti.

“Bilemiyorum...” dedi. “Görmek, başlangıç için bana yeterli görünüyor. İnsan hiçbir şeyden tat alamaz olunca daha uzağı görebiliyor.”

“Gördüğünüzden emin misiniz?” diye sordu Petitjean.

“Bir sürü şey görüyorum,” dedi Angel. “Görülecek o kadar çok şey var ki...”

“İnsan bu kadar çok şey görünce ne yapması gerekliğini de bilir,” dedi Petitjean.

“Ne yapması gerektiğini de bilir, demek...” dedi Angel

“Elbette,” dedi Petitjean. “Bu çok basit...”

Angel bir şey demedi. Kafasında bir şeyler tartar gibiydi.

“Profesör Mangemanche karanlık bölgeye gitti,” dedi.

“Eğer ilacı içmiş olsaydınız, siz de orada olacaktınız.” dedi Petitjean. “Gördünüz mü, yapılabilecek şeyler de var.”

“Öylesi daha mı iyi?” diye sordu Angel.

“Ben pek tutmam,” dedi Petitjean. “Ama yine de bir örnek olarak işe yarar, hiç değilse. Kötü örnekler de gerekir bazen.”

Bir an derin düşüncelere dalar gibi oldu.

“Küçük bir dua ister misiniz?” diye sordu sonra. “Sakalımdan tuttun, sakalından tuttum ben seni...”

“İlk gülen kollasın ensesini...”

“Eğer gülersen, pan, pan Amin,” diye bağladı papaz.

“Bu şarkıyı asıl Amadis’e söylemek gerek.” dedi Angel.

“Siz alaycı ve kötü niyetli bir insansınız oğlum,” dedi Petitjean.

Kalktılar. Tren neredeyse tümüyle monte edilmişti, önlerinde, rayların üstünde uzayıp gidiyordu. Kamyon şoförleri ellerindeki kocaman balyozlarla kazanın saçlarını dövüyorlardı. Kara çelik güneşin altında çınlayıp duruyordu.

XI

Ama Borb'ın, bu ağırbaşlı çocuğun I889'da bu tür saçmalıkları yeniden kaleme almak gibi bir fikre saplanması bana bayağı garip görünmüştü.

Ch. Chassé, *Les Sources d'ubu Rol' (Kral Übü'nün Kökenleri),* Floury Yay., s. 44

Müdür Dudu bütün personeli toplantıya çağırmış, onlar da Marin ve Carlo tarafından apar topar inşa edilen geçici perona üşüşmüşlerdi. Trenin iki vagonu vardı. Carlo ve Marin aileleriyle oradaydılar. Şu Arland denen pis herif de. Sonra üç kamyon şoförü -ki içlerinden biri kazana kömür doldurmakla meşguldü- Amadis'in kendisi ve Dupont. Athanagore'un zenci uşağı. Bu sonuncusu törene özel olarak çağrılmıştı ve oldukça tedirgindi. Çünkü Amadis vagonlardan birini, baş başa kalabilsinler diye, yalnızca ona tahsis etmişti. Güçlü bir düdük sesi duyuldu ve herkes, bir an önce basamaklara çıkabilmek için atağa kalktı.

Angel ve Papaz Petitjean kum tepesinin üstünden bakıyorlardı. Athanagore ve yardımcıları tören için rahatsız edilmemişlerdi. Keşişinse zenci kızı öpmesi gerekiyordu.

Müdür Dudu özel vagonun kapısında şöyle bir göründü ve hareket işaretini vermek için elini üç kez indirip kaldırdı. Frenler haykırdı, buhar pufladı ve konvoy, neşeli bir vaveylayla, şöyle bir sarsıldı. Pencerelerden mendiller sallanıyordu.

"Orada olmanız gerekirdi," dedi Petitjean.

"Ben, artık Şirket'te çalışmıyorum," dedi Angel. "Bu tren bana tiksinti veriyor."

"Hiçbir işe yaramayacağını kabul ediyorum," dedi Petitjean.

Lokomotifin iki parça halindeki otel yıkıntısının içine daldığını gördüler. Güneş vagonların parlak tavanında ışıltılar saçıyordu. Kırmızı hepatrol çiçekleri binanın yıkık cephesini nokta nokta deliyorlardı.

“Rayların üstünde neden bu kadar büyük inilti çıkıyor?” diye sordu Petitjean. “Sanki altında boşluk varmış gibi.”

“Kırma taşın üstünde genellikle hep böyle inler,” dedi Angel.

Tren gözden kayboldu. Ama dumanı, beyaz pamuk balyaları halinde gökyüzüne yükselmeye devam ediyordu.

“Geri gelecektir,” dedi Angel.

“Ben de öyle düşünmüştüm zaten,” dedi papaz.

Artık tümüyle görünmez olan makinenin aceleci soluklarını duymayı beklediler bir süre. Sonra, az önceki gürültü sessizliği bir kez daha bozdu.

Makine geri geri geliyordu. Otelin yıkıntılarının arasına yeniden girmek üzereydi ki boğuk bir uğultu oldu. Raylar birdenbire kuma gömüldü. Konvoy önce şöyle bir sendeler gibi oldu ve lokomotif başta olmak üzere, hepsi birden yok oldular. Giderek, muazzam bir çatırtı yayıldı bütün demiryolu hattı boyunca. Kum sanki vagonları yutuvermişti. Çöken toprağın altından, kırılan demirlerin çatırtısından oluşan muazzam bir gürültü duyuluyordu. Demiryoluysa, bataklığın ortasında kalmış bir karayolu gibi, ağır ağır batıyordu. İki yandaki kum yığınları eğik birer katman halinde çöküyordu. Çukurun dibinde, son bir çabayla tepeye ulaşmaya çalışan kum dalgaları oluşuyordu. Bir yandan da tepelerden aşağı sarı kum tanecikleri yuvarlanıyor, aşağıdaki kum dalgalarının direnişini umutsuz bir hamleye dönüştürüyordu.

Papaz Petitjean dehşet içinde kalmış, Angel’in koluna yapışmıştı sıkı sıkı. İki adam kumun gözlerinin önünde oluşan muazzam bir kırığı bir çırpıda dolduruverdiğini gördüler. Derken otelin oradan son bir çırpınış oldu ve devasa bir buhar ve duman soluğu yükseldi sessizce. Bu arada yoğun bir kum yağmuru da otelin üstünü örtmekle meşguldü. Duman güneşin altında bir an tarazlandı. O yeşil ve sivri otlar oluşan hava akımıyla şöyle bir salındılar.

“Aklıma gelmişti böyle olacağı.”’ dedi Angel. “Bir gün aklıma gelmişti bütün bunlar... ama sonra unutmuşum…”

“Tam deliğin üstüne yapmışlar demiryolunu.” dedi Petitjean.

“Tam Athanagore’un kazısının üstüne...” dedi Angel. “Tam oradaydı... Meridyen yayından iki ölçü uzakta... Üstelik Rochelle de öldü... ve ben unutmuşum...”

“Yapacağımız hiçbir şey yok.” dedi Petitjean “Dua edelim de arkeolog canını kurtarmış olsun...”

“Bu benim hatam.”’ dedi Angel.

“Yeryüzündeki her şeyden sorumlu olduğunuz kuruntusunu terk edin artık.” dedi Petitjean. “Siz yalnızca kendinizden sorumlusunuz ve bu da size yeter. Tıpkı sizinkiler gibi, bunda da kendi hataları. Amadis’in hatası. Ve hatta arkeologun kendi hatası. Yine Anne da hatalı bunda. Gelin. Gidip bakalım, hâlâ yaşayan birileri kalmış mı?”

Angel, Petitjean’ı izledi. Gözlerinde sert bir ifade vardı. Gücünü yeniden toplamış gibiydi.

“Haydi gidelim,” dedi. “Sonuna kadar gidelim.”

XII

Angel 975 nolu otobüsü bekliyordu. Durağa sırtını dayamıştı. Petitjean da çömelerek aynı şeyi yapmıştı, ama sırtı Angel’e dönüktü. Birbirlerine bakmadan konuşuyorlardı. Angel’in yanında valizi ve Amadis Dudu’nun bürosunda buldukları rapor ve mektuplardan oluşan koca bir paket vardı.

“Arkeologun da benimle birlikte gelemiyor olmasına üzülüyorum,” dedi Angel.

“Çok işi var,” dedi Petitjean. “Bütün araç gereçleri mahvolmuş. Ne onun ne de ekibindekilerin başına herhangi bir şey gelmemiş olması büyük şans doğrusu.”

“Çok doğru.” dedi Angel. “Bir de şu otobüs gelseydi!”

“Şu son zamanlarda hiç geçmez oldu buradan,” dedi Petitjean.

“Geçer geçer.” dedi Angel. “Herhalde şoförün yıllık tatiline denk geldi.”

“Evet, mevsimidir...” dedi Petitjean.

Angel gırtlağını temizledi. Heyecanlanmıştı.

“Sizi artık göremeyeceğim,” dedi. “Her şey için teşekkür etmek istiyorum.”

“Bir şey değil,” dedi papaz. “Yine gelirsiniz nasıl olsa.”

“Size bir şey sorabilir miyim?”

Sonra güldü:

“Soracağım soruyu biliyorsunuz sanıyorum. Neden cüppe giyiyorsunuz?”

Papaz tatlı tatlı güldü.

“Bu beklediğim bir soruydu...” dedi. “Söyleyeyim. Bu yeni bir yöntem.”

“Ne yöntemi?”

“Yeni hücreler kurmak gerek...” diye yanıtladı Petitjean.

“Anlıyorum...” dedi Angel.

Motorun sesini duydular.

“Geliyor...” dedi Petitjean.

Doğruldu. Angel de hazırlandı.

“Güle güle. Yine görüşmek üzere.”

“Hoşça kalın!” dedi Angel.

Papaz Petitjean genç adamın elini sıktı ve hiç arkasına bakmadan yürüdü gitti. Eteği her düşüşte çan biçimini alsın diye sıçraya sıçraya yürüyordu. Kumun üstünde kapkaraydı.

Angel, eli titreyerek, sarı gömleğinin yakasına dokundu ve elini kaldırdı, 975 tam önünde durdu.

Biletçinin çevirip durduğu müzik kutusundan güzel bir melodi duyuluyordu.

İçerde bir tek yolcu vardı. Elinde, üzerine A.P. başharfleri işlenmiş bir çanta taşıyordu. Antenne Pernot idi bu ve işine gider gibi, iki dirhem bir çekirdek giyinmişti. Koridor boyunca pervasızca koştu ve bir kuş gibi, otobüsten aşağı atladı. Ve şoförle burun buruna geldi. Adam oturduğu koltuğu terk etmiş ve ne olup bittiğini anlamak için aşağı inmişti. Gözünde kara bir bant vardı.

“Vay anasını be!” dedi şoför. “Biri inip biri biniyor! Peki ya benim lastiklerimin hesabını kim verecek! Fazla yolcu almaya hakkım yok ki henüz!”

Çantalı adam canı sıkılmış gibi ona baktı ve adamın pipo karıştırıcısıyla gözünü yerine takmaya çalışmasından yararlanarak, tabana kuvvet kaçtı.

Şoför alnına dokundu eliyle.

“Eh, artık alışmaya başlıyorum,” dedi. “Bu ikinci oldu.”

Tekrar yerine oturdu.

Biletçi, Angel’in otobüse binmesine yardım etti.

“Haydi, haydi!” dedi. “Oyalanmayalım! Biletler, lütfen!”

Angel bindi ve valizini platforma koydu.

“Bagajlar içeriye!” diye bağırdı biletçi. “Servisi bozmayalım, lütfen!”

Zilin kulpuna yapışıp birkaç kez salladı. “Otobüs doldu!” diye haykırdı.

Motor homurdandı, otobüs hareket etti. Angel valizini sıralardan birinin altına yerleştirip platforma geri döndü.

Güneş, kumun ve otların üstünde pırıl pırıldı. Çevrede çalı kümeleri vardı yer yer. Ufukta belli belirsiz kara, kımıltısız bir şerit görünüyordu.

Biletçi ona doğru yaklaştı.

“Son durak!” dedi Angel.

“Uç o zaman!” diye yanıtladı biletçi parmağını gökyüzüne doğru kaldırarak.

GEÇİŞ

Kısa bir süre sonra, Başkan Ursus de Janpolent'ın ısrarı üzerine, Yönetim Kurulu yeni bir toplantı yaptı. Toplantıda Antenne Pernot'nun bir mektubu okundu. Ve Egzopotamya'ya teknisyen ve isçilerden oluşan yeni bir ekip gönderilmesi kararı alındı. Gidenler, eskisinden farklı bir güzergâhta, normal bir demiryolu yapmanın mümkün olup olmadığını araştıracaklardı. Böylece, önceki çalışmanın sonuçsuz kalmasına yol açan can sıkıcı olayın yinelenmesi önlenmiş olacaktı. Toplantıya katılan üyeler, özlemle andıkları Amadis Dudu'nun kişisel çabalarıyla toplanan bilgileri edindikleri için pek sevindiler. Yeni müdür Antenne Pernot'nun, yeni bir zahmete katlanmak zorunda kalmaksızın, bol bol yararlanacağı hazır bilgilerdi bunlar. Böylece yeni müdürün ücretinde hatırı sayılır bir indirim yapmak da mümkün olacaktı. Yeni sefere katılanların bileşimi aşağıdaki gibi düzenlenecekti: bir sekreter, iki mühendis, iki işçi ve üç kamyon şoförü. Egzopotamya güneşinin sahip olduğu kimi özellikler ve toprağın doğası gereği, her an ilginç bazı gelişmeler olabilirdi. Göz önünde tutulması gereken bir başka nokta da, bir arkeologla yardımcılarının, bir keşişle zenci kızının ve denetlenecek bir sürü keşişi olan Papaz Petitjean'ın hali hazırda Egzopotamya'da olmalarıydı, işçiler oraya aileleriyle gideceklerdi. Bir bütün halinde ele alındığında olay öyle karmaşıktı ki, yaşanan onca deneye karşın, gidenler başlarına gelecekleri değil kestirmek, tahayyül bile edemezlerdi. Ama şimdi bunu betimlemeye çalışmanın hiçbir yararı yok, çünkü tasarlanacak bir dolu çözüm olabilir.

SONSÖZ

YENIDEN OKUMADAN ÖNCE

Bu sonsöz yalnızca bir doğrulama, bir onaylamadır. Ve ben bu sonsöze yukardaki başlığı koymakla gerekli olanı yaptığıma inanıyorum. Çünkü *Pekinde Sonbahar* yeniden okunması gereken bir romandır. Hem de öyle yeri gelince, fırsat bulununca yapılan, dolayısıyla gecikmiş bir yeniden okuma değil, ilk okumanın hemen ardından yapılacak bir yeniden okumadır söz konusu olan.

Böylece bu sonsöz, bir yeniden okumanın da önsözü haline gelmektedir ve bu, Boris Vian'ın romanının son cümlesince de doğrulanmakladır. Çünkü, okuyucunun yapacağı yeni yorumlar arasında, *başka bir dolu çözüm yolu olabilir.*

Günümüz romanları arasında, sözcüklere asıl anlamlarını yükleyenlerin sayısı oldukça azdır ve *Pekinde Sonbahar* da bu ender romanlardan biridir. Ve yine sözcüklerin, kendine yüklenilenin dışında başka anlamları da olabileceği konusunda, önyargısızdır. *Yüreksöken'in* ilk baskısını gerçekleştiren Raymond Queneau 1953'te *Pekinde Sonbahar'ı* zor ve değeri bilinmemiş bir yapıt olarak tanımlıyordu. Gerçekten de, *Pekinde Sonbahar'da* sözcükler gerçek anlamlarına bürünmekle kalmaz -ki bu olguyla roman alanında ilk kez karşılaşılmaktadır- aynı patavatsızlık ve inatçılıkla, bizim kendilerinden beklediğimizin ötesinde pek çok şeyi de tanımlarlar.

"Bunlara elim diyorsunuz değil mi?" diye sordu papaz eliyle otları işaret ederek.

"Bunlar değil." dedi arkeolog. "Ama buralarda elim de var."

"Aslında bunun hiç önemi yok," dedi papaz. "Kastettiği şeyin ne olduğunu biliyorsa insan, onu şöyle ya da böyle adlandırmanın ne anlamı var?"

"Konuşma sırasında işe yarıyor," dedi arkeolog. "Ama o şeye başka bir ad takmak yeter."

“Elbette.” dedi arkeolog, “ama konuşmakta olduğunuz kişiye bağlı olarak, her zaman aynı şeyi aynı adla tanımlayamazsınız.”

“Düşüncenizi yanlış ifade ediyorsunuz.” dedi papaz. “Konuşmakta olduğunuz değil, yola getirmek zorunda olduğunuz kişiye bağlı olarak, demeniz gerekirdi.”

“Hiç de değil,” dedi arkeolog. “Birincisi, bu barbarlıktan başka bir şey değildir; ikincisi bunun benim söylediğimle ilgisi yok.”

Burada Pekin’de Sonbahar’daki ve Boris Vian’ın yapıtlarının büyük bir bölümündeki derin ve gizli anlama yaklaşır gibi oluyoruz. Bu anlamsal belirsizlik tutkusu, bir dizi yanlış kullanıma da yol açmaktadır doğal olarak (İmparatorluğun Mimarları ile ilgili eleştiri kargaşasını anımsayalım). Ama bu anlaşılmazlık Boris Vian’ın canını sıkmaz: Kimi zaman verdiği anahtarlar bile okurunu daha çok şaşırtmak içindir.

Ayrıca şuna da inanmalıyız ki, ne kadar birbirleriyle çelişir görünürlerse görünsünler, Pekin’de Sonbaharla ilgili yorumların tümü gerçeği dile getirmektedir. Boris Vian’ın, 1943-1944’te kaleme alınan Yaramazböcek ve Plankton’dan bu yana, Alfred Jarry’nin patafizik yapıtına büyük bir hayranlık beslediğini ve bu hayranlığı sık sık dışa vurduğunu biliyoruz: Okurun yakaladığına inandığı tüm anlamlar burada da öngörülmüştür ve vardır.

Okurun az önce okuyup bitirdiği son geçişin anlamı gibi tıpkı.

Pekin’de Sonbahar o anahtarlı romanlardan biri değildir. Romanda gerçek kişi adlarına rastlansa bile, bunlar yeni bazı gelişmelerin entrikalarına açıklık getirmezler; yazarın okurla paylaşmaya gerek görmediği birer keyif öğesi olarak yer almaktadırlar romanda. Yazar bu arada kimi göndermeler ve bazı kaynaklardan anıştırmalar da yapar. Ama her şeyi birden açıklamak, okuru bir şeyleri keşfetmenin zevkinden yoksun bırakmak ve romanı bir çapraz bulmaca düzeyine indirmek, onun tutumu değildir. İzleyiciyle yaratıcı arasındaki bütün iletişimi, suç ortaklığını silip süpüren, gelip geçici birtakım şeyler ortaya koymak için, doğal olmayan bir sürü yöntemi seferber eden sinemayı da bu yüzden sevmez zaten.

Romanlarındaki ‘zorluk’lardan ilki, aradığı bu ‘suç ortaklığı’ duygusuyla açıklanabilir. Üstelik, okura kilitlerle oynamanın yasak edildiği bir dönemde yazmaktadır; İnsanlar bütün kılçıkları temizlenmiş bir yaşam

diliminde zevkle ve çok sıkı çalışıyorlardı o zamanlar ve anahtar, hemen her zaman paspasın altında, kolayca bulunuverecek bir yerdeydi.

Noel Arnaud, *Pekin'de Sonbahar'ın* 1956'daki yeni baskısı sırasında, tereyağı topağına giren bir Toledo bıçağı gibi, Boris Vian'ın romanını bir baştan bir başa kateden Sihirli Arayış temalarını keyifle ve çok başarılı bir biçimde irdeledi. Yalnızca bu temel yorum bile romanı yeniden okuma nedeni sayılmalıdır: Çırak, Büyük Çaba'nın gizlerini öğrenmeye başlayacaktır böylelikle.

Ama bu arayış da yetmez bize. E.C.P. mühendisi olan Boris Vian bir teknik adam romanı yazmak istemiştir. Belirgin olan tek şey, çölde bir demiryolu yapmanın gereksizliğidir. Teknik adamlar yaptıkları hesap sonucunda, demiryolu hattının, Egzopotamya çölündeki tek yerleşme biriminin ortasından geçmesi gerektiğini görürler. Ama bunun daha ilk bakışta görülebilecek bir saçmalık olduğu da henüz kanıtlanmamıştır. Üst düzeyde bir mizah mıdır söz konusu olan, yoksa mutlak olanın gelip geçici görüntüsü mü? Bunu yorumlamak bize kalmış. Mühendis Angel'in, kazı alanını gezerken bir teknik adam olarak durumu kavraması, insanları kendilerini bekleyen tehlikeyle ilgili olarak uyarması ve 'kumun üstüne inşaat yapma'nın ne kadar ihtiyatsızca bir tutum olduğunu söylemeyi unutmaması gerekir. Ama o sırada kafası romanın temel entrikası olan konuyla meşguldür (kahramanı olduğu romanın, her şeye karşın bir aşk romanı olduğunu herhalde bizden daha iyi bilmektedir) ve bütün bunları unutuverir. Gerçi bunlar bize daha önce romanın şurasında burasında söylenmiştir, ama tehlikenin, bir tür 'inanç hattı' olarak değerlendirilen yeraltındaki buluntu damarında daha da yoğunlaştığı belirtilmemiş, daha doğrusu unutulmuştur. Birçok felaketin kaynağı, bu iki hattın -inanç hattı ve demiryolu hattı, derin düşünce ve insan emeği, bilinçaltı ve bilinç, önceki ve sonraki, vb.- çakışma noktasıdır aslında. Ve ister idealist olalım ister materyalist, ister düşünür olalım ister teknik adam, bunu önceden görüp kaçınmayı da bilmemiz gerekir.

Neyse. Dediğim gibi, Angel, gerektiği anda teknik adamlığını ortaya koyamayacak kadar aşkıyla uğraşmaktadır o ara. Boris Vian, okurun Angel'in çifte sorumluluğunu kolayca kavrayamamasından korkar gibidir: Anne'ın 'kazara' ölmesi ve ölümcül demiryolu kazası. (Rochelle'in ölümüyle ve Angel'in gerçekleşemeyen intiharıyla oyalanmayalım, çünkü bunların her ikisi de birinci kazanın sonuçlarıdır.)

Aslında, kitabın 1947 ve 1956 baskılarında kimi farklılıklar vardır. Bunlardan biri de ikinci Hareket'in VII. bölümündedir ve Boris Vian, belirleyici nitelikteki şu parçayı bölümden çıkartmıştır:

"Dediklerimi özetleyecek olursam şunları söylemeliyim, dedi Angel: Düşünürlerin hakkını teslim ediyorum; gerçekten de yüce ve son derece gelişmiş çözümleri var. Ama bu daha çok biçimsel bir gelişmişlik. Ve üstelik modası geçmiş bir sürü şey üzerinde çalışırlar ve hiçbir gelişmeden haberdar değildirler. Teknikle ilgili tek bir sözcük bilmezler ya da çok az şey bilirler, insanlığın değişmez bir kavram olduğunu düşünürler ve insanlık nesnel olarak, tekniğin dolaysız halinin biricik ve kesin bir ürünü değilmiş gibi, onun hakkında ahkâm keserler."

"Of, vay canına!" diye söylendi Mangemanche. "Başka şeylerden söz edin. Bu anlattıklarınızda bir sürü zarf var."

Mangemanche haklıdır. Angel ve Anne'la (bir köpek adi) birlikte, biz de biliyoruz ki, yalnız kendimizle görülecek hesabımız vardır ve kim ki birini melek kılmak ister, elde ettiği hayvandır ve asıl mutsuzluk da budur. Bize Pascal'ın yeni bazı yorumlarını sunar gibi, görünen Boris Vian, çok geçmeden misketlerini oyundan çekecektir.

Bir tek kahramanda toplanan bu ikicilik (düalizm) bütün romana yol gösterir. Okur anımsayacaktır: Bu iki arkadaş, tek bir kişiliğin iki ayrı yüzüdür. İkisi de aynı kültürü edinmişlerdir; ikisi de aynı okulu bitirmiştir ve aynı mesleği icra etmektedirler, ikisi de mühendistir. Ama Angel tembel, Anne ise çalışkandır. Biri lamba camı üreten bir cam atölyesinde teknik müdürdür, ötekiyse bir çakıl taşı fabrikasında satış temsilciliği yapmaktadır. Ama ikisi de gönüllerini tek bir kadına bağlamışlardır.

Ama duydukları sevgi oldukça farklıdır: biri duyarlı ve doyumlu, ötekiyse idealist ve doyumsuz. Bununla birlikte, Rochelle adı bir mineralin Fransızca adından türemiştir ve bu adın doğası seçtikleri meslekleri, cam ve çakıl taşı işini bir noktada çakıştırmaktadır. Bu birlik ve ikicilik, Angel, Anne'ı kuyuya, Athanagore'un sihirli potasına itmeye karar verdiğinde, iç hesaplaşmaların niteliğini, Angel'le Anne arasında yapılan 'seçim'in nedenini bir kaynak suyu kadar berrak kılmaktadır.

Boris Vian'ın kahramanları -ki bunların hiçbiri naturalist bebekler ya da psikolojik kuklalar değildir- hemen her zaman, tek bir kişiliğin farklı yüzlerini, cephelerini tanımlar. Boris Vian'ın kâğıtları arasında yeni bulunan aşağıdaki özeti okuduğunuzda, hayvan-Anne'ı alt ettikten sonra Egzopotamya Çölü'nü terk eden Angel'in sonunun ne olacağını kestirebilirsiniz.

Bir öykü: Narcissus;

Mektup almaktan hoşlanır. Hem de çok. Ama hiç kimse ona mektup göndermemiştir o güne kadar. Bir gün, kendi kendine mektup atmaya karar verir. Atar da. Düşsel isteği gerçekleşir. Hemen havaya girer. Kendi kendisine saat üçte, saatin altında randevu verir, iki dirhem bir çekirdek giyinip oraya gider. Ve tam saat üçte intihar eder.

Okuru sıkma pahasına da olsa, bu yeraltı romanının katmanlarını aralamayı sürdürmek isterim. Yerin üstünde neler olup bittiğini bir kenara bırakalım. Toprak burada en yalın tanımıyla ele alınmaktadır (aslında vicdan muhasebesi yapmak için, *çöl* biçilmiş kaftandır, ama kuşkusuz söz konusu olan buradaki gibi bir *egzo* değilse ve *geçilecek yollar* önceden bize dayatılmamışsa). Yerin üstünde olup biten her şey başarısızlığa mahkûmdur. Ve böyle de olur zaten: Yıllarca önce inşa edilen otel ikiye biçilir, demiryolu batar. Öyleyse biraz daha yukarı çıkalım ve orada, havada göreceğimiz şey de yeni bir başarısızlıktır: İnsan denen çılgın oraya bir 'ping' fırlatmıştır, bu nedenle ondan da söz etmeye değmez. Yalnızca arkeolog başarıya ulaşmıştır, o da yeraltında: yaptığı kazıları sırasında bir inanç hattı bulur.

Yerin üstünde keşfettiğimiz bir başka şey de ölümün rengidir. Gidenin geri gelmediği ve çocuklara yaklaşmanın yasak edildiği kapkara bir ufuktur bu. Keşiş temiz bir nefis köreltme yolu seçerek ziyaretçilerinin hidayete ermelerini kolaylaştırmak istemiştir ama, Papaz Petitjean'ın bu yolun yeterince güvenlikli olduğu konusunda bizleri ikna etmesi zor olur. Ama keşiş bu yolla ölümden ve içi pembe astarla kaplı siyahi bir bakire üzerinde yapılan sihirli araştırmaların doğuracağı tehlikelerden uzak durmayı başarır.

Burada yorumlar biraz farklıdır. Boris Vian'ın kadınları sevecen ve uysaldırlar, ama kolayca da ele geçirilmezler. Erkeği tamamlayıcıdırlar,

bakiredirler, ama daha sonra, *Yüreksöken'de* zorba bir anneye dönüşeceklerdir. Ve erkek ilk kez o romanda (aynı zamanda son kez; çünkü *Yüreksöken* Boris Vian'ın son romanıdır ve 1953'te yayınlanır) kadının kurbanı olur.

Bu romansı büyüde, bir bitki adı olarak Lavanta Hava'yı, Rochelle Toprak'ı ve bir metal adı olan Bakır da sihirbaz-arkeologun yeraltı kazı alanında yanan Ateş'i ete kemiğe büründürür, onları simgelerler. Su'ya gelince, eğer küçük Olive olmasaydı ondan kolayca vazgeçebilirdik: Boris Vian öğretici, yol gösterici bir roman yazmayı ve böylece tüm kaygılarından kurtulmayı asla aklına getirmemiştir, bunu bilelim yeter.

Bu parlak temalar Boris Vian'ın yapıtlarında her zaman bu kadar belirgin değildir. Okur, zengin sözcük kalıntısını şurasından burasından eşelediğinde ağzına layık bir sürü inci bulacaktır bu romanı okuduğunda ve bunun için öyle derinlere dalıp, mağara araştırması yapması da gerekmeyecektir. Çiçekleri, kaptanın tanıdığı 'sıradan kuşlar'ı, öteki canlı nesneleri tanımlamakta kullanılan adların dolaylı anlamlarını araştıracak, sözlük anlamıyla değerlendirildiğinde insanın ayağını tökezleten bu adların arkasına dolaşmaya çalışacaktır. Ve elbette, Papaz Petitjean'ın mezhebinde dua ve *parola* yerine geçen o çocuk şarkıları için de aynı şeyi yapacaktır. Tanrı Emanuel'in okulda öğretmenine takdimine ilişkin sahneye yapılan o belli belirsiz göndermeyi de tanıyacaktır belki:

"Ecce corpus Domini..."

"Domine, non sum dignus.."

"Ona hiçbir şey yapmayacağım."

"Sizden sonra. Bayım."

Athanagore, Bakır ve papazın *karanlık çadırı* terk edişlerinin anlatıldığı bölümde, "işine giden" Sahte Denizci Piskopos'a yapılan kimi anıştırmaların izlerini de yakalayabilecek midir (Alfred Jarry. *Faustroll*, XXX).

Ve okur buna hiç şaşmamalıdır. Saknussam, yani Claude Léon'un patronunun adı, sihirlerle, simyayla uğraşılan bu yeraltı romanına girecek bir kahraman için biçilmiş kaftandır. Bilindiği gibi, Arne Saknussem XVI.

yüzyılda yaşamış ünlü bir İzlandalı simyacıdır. Ve Jules Verne'e göre, Profesör Lidenbrock, *Arzın Merkezi'ne Seyahat'i* onun şifreli yazısını okuduktan sonra karar vermiştir.

Pekin'de Sonbahar Boris Vian'ın öteki yapıtlarından tümüyle bağımsız bir roman değildir. Asistan doktora "pis bir moruk" olduğunu söylediğinde (Birinci Hareket, IV. Bölüm) onun verdiği yanıt, *Günlerin Köpüğünde'ki* adaşıyla özdeşliğini kusursuz bir biçimde ortaya koyar:

"İsteyerek yapıyorum," diye yanıtladı Mangemanche. *"Öç almak için. Chloe öldüğünden beri bu böyle."*

Buna benzer kimi gizli bağlar vardır *Günlerin Köpüğü* ile *Pekin'de Sonbahar* arasında. *Yüreksöken*'de baba olarak yeniden sahneye çıkacak olan Angel'i, *Kızıl Ot*'un, *"Tükeniyorum, beni anlıyor musunuz."* diye haykıran kahramanı olarak da görebilirsiniz. Angel, Rochelle'i aşkıyla *tükettiği* için Anne'i, yani kendi ikinci yüzünü de suçlamamış mıdır?

Bu dramatik *insanı tükenme* teması Boris Vian'ın yapıtlarında giderek gelişir. *Günlerin Köpüğü'*nde hastalıklar tarafından tüketildiğimiz belirtilirken. *Pekin'de Sonbahar'*da, Rochelle'i bizzat Anne tüketmektedir ve bunu da anlayan yalnızca Angel'dir. *Kızıl Ot*'taki kahramanın tinsel tükenmesiyse *İmparatorluğun Mimarları'nda,* bütün bir ailenin tükenmesine, Schmürz tarafından katbekat tüketilmesine dönüşecektir. Tıpkı *Günlerin Köpüğü'*nde avlanan sıçan gibi.

Pekin'de Sonbahar, Boris Vian'ın önceki ve sonraki romanlarının tam ortasında, bir mola anı gibidir. Birbirini izleyen bunalım tablolarının, bunalımın çeşitli biçimlerinin ve deyim yerindeyse, çeşitli tekniklerinin ortasında patlayan bir kahkaha gibi. Boris Vian son bir *geçiş* bölümüyle okuru bir kez daha şaşırtır ve onda hiçbir şey anlamadığı, yaptığı yorumun tıpkı öteki yorumlar gibi yanlış ve saçma olduğu izlenimini uyandırmaya çalışır. Ve bu romanın, kaç kez yazılırsa yazılsın, kaç kez okunursa okunsun, yine de bitmemiş sayılacağını vurgular, kaçınılmaz olarak.

Bitiriyor muyum artık? Hiç sanmam, Pekin'de Sonbahar'ı yer yer süsleyen kimi küçük gerçeklerden söz etmem gerek çünkü.

Boris Vian ilk romanı olan Yaramazböcek ve Plankton'u 1943-1944'te yazdı ve bu roman ancak Ocak 1947'de, Raymond Queneau'nun çabalarıyla gün ışığına çıkabildi. Aynı yılın nisan ayında da Günlerin

Köpüğü piyasada göründü. Boris Vian, Yaramazböcek ve Plankton'un içinde bir yerlere sokuşturulması ricasıyla kaleme aldığı bir biyografi notunda şöyle yazar:

İkinci romanı, Günlerin Köpüğü'nü Pleiade Ödülü için düşündüm. Ama Jean Paulhan ve Marcel Arland'ı destekleyen Papa'nın kötü niyeti yüzünden Pleiade Ödülü hikâye oldu. Ama iyi de oldu.

O dönemde edebiyat alanındaki çalkantılara yapılan bu anıştırma, Pekin'de Sonbahar'ın sayfalarında rastlanan tuhaf kişiliklerin de açıklamasıdır aynı zamanda.

Pekin'de Sonbahar, bu dalgalanmalardan kısa bir süre sonra Eylül-Ekim 1946'da yazıldı. Böylece, Baron Ursus de Janpolent (halen Fransız Akademisinde) ile ustabaşı Arland'ın -ki Boris Vian kaleminin allında her geldiğinde adının başına şu pis herif açıklamasını da yerleştirmektedir- bu romanda ne aradıkları daha iyi anlaşılmaktadır.

Çünkü Boris Vian, edebiyatın bu ünlü kişilerini, İncil'den esinlenmiş mısralarla, 1946'da Zaman Toprağı adı altında bir şiir derlemesi yayınlayan "papaz" Jean Grosjean'ı kendisine tercih ettikleri için eleştiriyordu (Kitabı Gallimard'da, 'Değişimler' külliyatı altında Jean Paulhan yayınlamıştı).

Keşişler müfettişi o tuhaf Papaz Petitjean için Boris Vian'a esin kaynağı olan Jean Grosjean bile, kitabında kendisini şöyle tanıtıyordu:

"Bir sürü işle uğraşır: Rastlantı sonucu sivil, yanlışlıkla din adamı, komiklik olsun diye askerdir."

Ama şiirlerinin, Papaz Petitjean'ın söyleminde dua ve parola yerine geçen çocuk şarkılarıyla karıştırılacağını elbette bilmiyordu.

Bu gülünç ama gerçek kişilikler insanı yalnızca güldürür. Boris Vian'ın romanını yazdığı sırada onlara ne gözle baktığı artık hiçbir şey ifade etmez. Bu arada, kendilerine duyduğu saygıdan dolayı bir caddeye Jacques Lemarchand adını, keşişe arkadaşı Claude Léon'un adını verir, buna benzer daha bir sürü hoş şey yapar. Böylece kurgusal kimi adlara gerçek adlar karışır, sözcükler Boris Vian'ın şiirsel evreninde anlam değiştirir, lümet avlanır yabani hepatrol devşirir. Hiç bir şey kahkahamızın önüne set çekemez.

Çünkü, bir arayış öyküsü olan Pekin'de Sonbahar'da aranan şeylerden biri de kahkahadır. Romanın adı bile bu konuda gözümüzü açmaya yeter. Boris Vian, 1956'da yayınlanan ikinci baskı-arka kapağında şu uyarıyı yapma gereği duyar:

Bu kitabın ele aldığı konu ne Sonbahar, ne de Çin'dir doğal olarak. Bu zamansal ve mekânsal yaklaşımlar belli yerlerde çakışıyorsa, bu tümüyle istenç dışı bir şeydir.

Dahası var. Alphonse Allais 1893'de, 'Ceuvres Anthumes' adlı derlemesinin başına şunları yazmıştı:

Bu kitaba Müfrezenin Şemsiyesi adını verdim. Bunun iki nedeni var ve ben bunları okurun gözü önünde sıralamak için, izin istiyorum.

1- Bu kitapta şemsiyeye benzer hiçbir şey yoktur.

2- Bir savaş birimi olarak değerlendirilen o çok önemli müfreze konusuna gelince, böyle bir şey aklımdan bile geçmedi.

Bu koşullar altında, bütün duraksamalar çılgınca bir delilik sahnesi oluşturdu; ben de bir an bile duraksamadım.

İki iki daha beş eder, diyen ve çürütülmesi olanaksız çıkarsamanın yararını ilk anlayan ve tek anlayan Boris Vian değildi elbette. Biraz düşünecek olursanız, yapıtına Marienbad'da Geçen Yıl adını takan Alain Robbe-Grillet'nin de aynı düşünceyle hareket ettiğini görürsünüz. Aynı düşünceyle hareket etmiştir, çünkü sonunda, izleyici olayın nerede ve ne zaman geçtiğini kesinlikle anlayamamıştır. Boris Vian ise zaman ve mekândaki bu mizahi ve dramatik belirsizliği daha bir anlaşılır kılmıştır. Ama bu işi Alphonse Allais'den sonra, Robbe-Grillet'den de önce yapmıştır.

Belirtilmesi gereken bir başka nokta: Pekin'de Sonbahar Boris Vian'ın yeniden gözden geçirdiği tek romandır ve bunu da ikinci baskı için, birinci baskıdan on yıl sonra yapmıştır. Bu fırsattan yararlanarak, ikircikli okurlarına seslenmek ister ve kitabın arka kapağındaki tanıtım metnine şunları yazar: Pekin'de Sonbahar hüzün -romantizmden natüralizme, sosyalizmden mistisizme, her türlü hüzün buna dahildir- pedalına sonuna kadar abanarak koşan ve Egzopotamya'nın uçsuz bucaksız çölünü bir anda karşısında buluveren bir edebiyatın, insanların gülmesine nihayet izin veren bir edebiyatın klasiklerinden biri olabilirdi.

Boris Vian'ın da isteği doğrultusunda, okur *Pekinde Sonbahar'ı* yeniden okumaya başlayacağına -ki bunu yapması gerekir- göre, bu sonsöz de burada son bulmalı. Amatör araştırmacıların işine yarayacak nitelikte kimi ipuçlarını, bir nebze olsun verebilmiş olmayı umarım.

François CARADEC

[1] Bu demir aracılığıyla endükleme akımı yaratıp akımı sargıdan geçiriyor ve aydınlanma gereksinimini böyle karşılıyordu.

[2] *Minestrone* Pirinç, fasulye, lahana ve hamurdan yapılan bir İtalyan çorbası (Ç.N.)

[3] Bana evin yolunu göster. (Çev.)

[4] Aşka bir şans vermek. (Çev.)